

سالنامه آماری
وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۱ ۳ ۹ ۹

به نام خدا

سالنامه آماری

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

سال ۱۳۹۹

با تقدیر و تشکر از همکاری معاون محترم توسعه مدیریت و منابع
و دیگر همکاران در وزارتخانه که با کمک ایشان تهیه و تدوین این سالنامه میسر شد.

سرشناسه:	ایران، وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، دفتر برنامه ریزی و بودجه
عنوان و نام پدیدآور:	سالنامه آماری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی سال ۱۳۹۹
مشخصات نشر:	تهیه کنندگان دفتر برنامه ریزی و بودجه، معاونت توسعه مدیریت و منابع وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، بنفشه خرازیان، حسین رازقی.
مشخصات ظاهری:	تهران: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، ۱۴۰۰.
شابک:	۲۰۱ ص: مصور، جدول، نمودار؛ ۲۹×۲۱ س.م.
وضعیت فهرست نویسی:	۹۷۸-۶۲۲-۵۶۸۴-۱۴-۰
موضوع:	فیبا
موضوع:	ایران، وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی - آمار
موضوع:	Ministry of Cultural Heritage, Tourism and Handicrafts - Statistics
موضوع:	گردشگری - ایران - آمار
موضوع:	Tourism - Iran - Statistics
موضوع:	آثار فرهنگی - ایران - آمار
موضوع:	Cultural property - Iran - Statistics
شناسه افزوده:	خرازیان، بنفشه، ۱۳۵۱.
شناسه افزوده:	رازقی، حسین
شناسه افزوده:	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
شناسه افزوده:	Research Institute of Cultral Heritage & Tourism
رده بندی کنگره:	G۱۵۵
رده بندی دیویی:	۳۳۸/۴۷۹۱
شماره کتابشناسی ملی:	۸۷۸۷۴۸۱
وضعیت رکورد:	فیبا

معاونت توسعه مدیریت و منابع / دفتر برنامه ریزی و بودجه / سال ۱۴۰۰

عنوان: سالنامه آماری ۱۳۹۹ وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
تهیه کنندگان: دفتر برنامه ریزی و بودجه، معاونت توسعه مدیریت و منابع وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی،
بنفشه خرازیان رییس گروه برنامه ریزی و آمار، حسین رازقی مدیرکل دفتر برنامه ریزی و بودجه
طراح گرافیک و جلد: هوشیار عبداللهی
اجرا: موسسه فرهنگی هنری نقش و نگاه
تعداد: ۲۰۰۰ نسخه

چاپ: اول

قطع: رحلی

نوع چاپ: رنگی

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۶۸۴-۱۴-۰

ناشر: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری - وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

نشانی: تهران، خیابان آزادی، تقاطع یادگار امام، وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

تلفن: ۶۱۰۶۳۰۰۰ نامبر: ۶۱۰۶۳۵۵۶ صندوق پستی: ۷۱۹-۱۳۴۴۵ کدپستی: ۱۳۴۳۷۱۱۱۶۷

www.mcth.ir

مقام معظم رهبری:

دردنیا از چیزهایی که جنبه افتخارآمیز هم ندارد، گاهی اوقات به عنوان مفاخر تاریخی استفاده می‌کنند. آن کسانی که مفاخر تاریخی را ندارند، برای خودشان خلق می‌کنند! ما این همه مفاخر تاریخی داریم. این همه چیزهایی که مایه تفاخر ملت ایران است، اعتماد به نفس ملت ایران است، چرا اینها را نشان ندهیم.

سالنامه آماری سال ۱۳۹۹ وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، حاوی مجموعه‌ای از آخرین اطلاعات آماری موجود در حوزه‌های فعالیت وزارتخانه است که به منظور رفع نیازهای آماری همکاران، تصمیم‌گیران، دستگاه‌های اجرایی، برنامه‌ریزان، پژوهشگران، دانشجویان، فعالان بخش خصوصی (سرمایه‌گذاران، هتلداران، دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان گشت (تور)، تولیدکنندگان و هنرمندان صنایع دستی، دارندگان پروانه تولید کارگاهی و...) از سال ۱۳۹۴ تهیه و منتشر می‌شود.

گروه آمار وزارتخانه، به منظور ارائه بهنگام اطلاعات آماری مهم و اساسی برای رفع نیازهای آماری برنامه‌ریزان، استفاده‌کنندگان و به حداقل رساندن مراجعات آنان، اقدام به تهیه، تدوین و انتشار سالنامه آماری وزارتخانه و ارائه لینک‌های اقامتگاه‌ها، دفاتر خدمات مسافرتی، جاذبه‌ها، واحدهای پذیرایی بین‌راهی، روی پرتال وزارتخانه به آدرس: WWW.MCTH.IR کرده است.

سالنامه آماری ۱۳۹۹ وزارتخانه در یک مجلد فارسی و همچنین به صورت لوح فشرده تهیه شده است تا در اختیار متقاضیان قرار گیرد.

در خاتمه، به کاربران گرامی سالنامه توصیه می‌شود، برای بهره‌گیری از اطلاعات موجود در هر فصل، مقدمه آن را به دقت مورد مطالعه قرار دهند تا از نکات مهمی که در آمارهای آن فصل ضروری است، مانند تعاریف و مفاهیم به کار رفته در تهیه آمارها، پوشش موضوعی اقلام آماری، آگاهی حاصل نمایند.

فصل یکم؛ میراث فرهنگی

مقدمه	۱۲
تعاریف و مفاهیم حوزه میراث فرهنگی	۱۲
موزه ها و اموال منقول فرهنگی تاریخی	۲۸
جدول تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور	۲۸
نمودار تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور	۲۸
نمودار تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور به تفکیک نوع موزه	۲۸
جدول موزه‌های فعال کشور	۲۹
نمودار موزه‌های فعال کشور	۲۹
جدول ساماندهی و مرمت اشیای موزه‌ها	۳۵
نمودار تعداد اشیای مرمت شده	۳۵
نمودار ساماندهی، ورود اشیای به نرم‌افزار جام و مرمت اشیای	۳۵
جدول تعداد بازدیدکنندگان از موزه‌های وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۳۱
نمودار تعداد بازدیدکنندگان از موزه‌های وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۳۱
جدول مشخصات بیست موزه دارای بیشترین بازدیدکننده در کشور ۱۳۹۹	۳۲
جدول مشخصات بیست بنای تاریخی دارای بیشترین بازدیدکننده در کشور ۱۳۹۹	۳۳
جدول میزان فروش بلیط در موزه‌ها و آثار تاریخی-فرهنگی وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۳۴
نمودار میزان فروش بلیط در موزه‌ها و آثار تاریخی-فرهنگی وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۳۴
ثبت آثار و حفظ و احیاء میراث معنوی و طبیعی	۳۵
حرائم آثار ثبتی	۳۵
جدول حرائم مصوب آثار در سطح ملی به تفکیک استان	۳۵
میراث طبیعی	۳۶
جدول میراث طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی به تفکیک استان و سال ثبت	۳۶
نمودار تعداد میراث طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی	۳۷
آثار منقول فرهنگی-تاریخی	۳۷
جدول آثار منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی ایران به تفکیک استان	۳۸
آثار غیرمنقول فرهنگی-تاریخی	۳۸
جدول ثبت آثار غیرمنقول در فهرست آثار ملی ایران	۳۸
میراث ناملموس	۳۹
جدول تعداد میراث ناملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی	۳۹
جدول تعداد میراث ناملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی	۴۱
نمودار تعداد میراث ناملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی	۴۱
میراث جهانی	۴۱
جدول آثار فرهنگی-تاریخی و طبیعی ثبت شده در فهرست آثار جهانی	۴۱
نمودار آثار تاریخی-فرهنگی ثبت شده در فهرست آثار جهانی	۴۳
جدول تعداد میراث ناملموس ثبت شده در سطح جهانی	۴۴
نمودار تعداد میراث ناملموس ثبت شده در سطح جهانی	۴۴
حفظ و احیاء بناها، بافتها و محوطه‌های تاریخی	۴۵
جدول تعداد آثار غیرمنقول فرهنگی-تاریخی بناها، بافتها و محوطه‌های تاریخی	۴۵
امور پایگاه‌ها	۴۶
پایگاه‌های میراث ملی و جهانی	۴۶
جدول فهرست پایگاه‌های میراث جهانی در سال	۴۶
جدول تعداد پایگاه‌های میراث فرهنگی (ملی) به تفکیک استان و سال تاسیس	۴۷

فصل دوم؛ گردشگری

مقدمه	۵۴
تعاریف و مفاهیم حوزه گردشگری	۵۴
جدول تعداد گردشگران ورودی به کشور برحسب مرزهای ورودی	۵۹
نمودار تعداد گردشگران ورودی به کشور طی سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۷، ۱۳۹۶، ۱۳۹۵، ۱۳۹۰، ۱۳۹۹	۵۹
نمودار تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک مرز ورودی	۵۹
جدول تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک جنسیت	۶۰
نمودار تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک جنسیت	۶۰
جدول تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک ماه	۶۰
جدول تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک نوع روادید	۶۱
جدول تعداد گردشگران و مسافران ورودی به ایران به تفکیک بیست کشور مبدأ اول	۶۲
جدول تعداد گردشگران ورودی به کشور از طریق مرز هوایی به تفکیک نام مرز ورودی	۶۳
جدول تعداد گردشگران ورودی به کشور از طریق مرز زمینی به تفکیک نام مرز ورودی	۶۴
جدول تعداد گردشگران ورودی به کشور از طریق مرز دریایی به تفکیک نام مرز ورودی	۶۵
جدول تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک جنسیت	۶۶
نمودار تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک جنسیت	۶۶
جدول تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک مرز (هوایی، زمینی، دریایی)	۶۷
نمودار تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک مرز (هوایی، زمینی، دریایی)	۶۷
جدول تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک ماه خروج	۶۸
نمودار تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک ماه خروج	۶۸
جدول درآمد ارزی حاصل از گردشگران ورودی به کشور	۶۹
جدول تعداد اماکن اقامتی کشور به تفکیک استان و نوع واحد	۶۹
جدول تعداد و ظرفیت اماکن اقامتی کل کشور	۷۰
جدول تعداد و ظرفیت هتل‌های (مهمانخانه‌های) کشور	۷۱
جدول تعداد و ظرفیت هتل (مهمانخانه) به تفکیک درجه (ستاره) بدون هتل‌های مناطق آزاد	۷۲
جدول تعداد و ظرفیت هتل (مهمانخانه) به تفکیک درجه (ستاره) به انضمام هتل‌های مناطق آزاد	۷۲
جدول تعداد و ظرفیت هتل آپارتمان‌های کشور	۷۳
جدول تعداد و ظرفیت مهمانپذیرهای کشور	۷۴
جدول تعداد و ظرفیت متل‌های کشور	۷۵
جدول تعداد و ظرفیت بومگردی کشور	۷۶
جدول تعداد و ظرفیت پانسیون‌های گردشگری کشور	۷۷
جدول تعداد و ظرفیت مجتمع‌های گردشگری کشور	۷۸
جدول تعداد و ظرفیت خانه مسافرهای کشور	۷۹
جدول تعداد و ظرفیت اقامتگاه‌های سنتی کشور	۸۰
جدول تعداد واحدهای پذیرایی بین راهی، مراکز سرگرمی-تفریحی و تاسیسات گردشگری کشور	۸۱
جدول تعداد دفاتر خدمات مسافرتی کل کشور-بند ب	۸۲
جدول صدور مجوز بند ب دفاتر خدمات مسافرتی	۸۲
جدول تعداد راهنمایان گشت مسافرتی (تور مسافرتی)	۸۳
جدول تعداد شرکتهای مجری طرح تطبیق استانداردهای کیفیت خدمات تاسیسات گردشگری	۸۴
جدول تعداد کل تاسیسات گردشگری استانداردسازی شده (گواهی کیفیت)	۸۴
جدول تعداد هتل‌های استانداردسازی شده (گواهی کیفیت)	۸۴
نمودار تعداد هتل‌های استانداردسازی شده به تفکیک ستاره (گواهی کیفیت)	۸۵
جدول تعداد افراد فارغ‌التحصیل دوره‌های کوتاه‌مدت در رشته‌های مختلف گردشگری	۸۵
جدول تعداد افراد شرکت‌کننده در آزمون جامع هماهنگ سالانه جهت دریافت مجوز فعالیت حرفه‌ای گردشگری	۸۵
جدول تغییرات حاصل شده در ساعات درسی و سرفصل‌های دوره‌های کوتاه‌مدت گردشگری	۸۶
جدول تعداد گواهینامه‌های صادر شده برای فارغ‌التحصیلان دوره‌های کوتاه‌مدت گردشگری	۸۷
نمودار تعداد گواهینامه‌های صادر شده برای فارغ‌التحصیلان دوره‌های کوتاه‌مدت گردشگری	۸۷
جدول تعداد اساتید فعال در دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت گردشگری	۸۷

نمودار تعداد اساتید فعال در دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت گردشگری	۸۸	دو - ۳۵
جدول تعداد صدور مجوزهای تدریس دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت گردشگری	۸۸	دو - ۳۶
جدول تعداد آموزشگاه‌های فعال در زمینه برگزاری دوره‌های کوتاه مدت گردشگری	۸۹	دو - ۳۷
نمودار تعداد آموزشگاه‌های فعال در زمینه برگزاری دوره‌های کوتاه مدت گردشگری	۹۱	دو - ۳۷
سرمایه‌گذاری، زیرساخت و مناطق نمونه گردشگری	۸۹	
جدول میزان پیشرفت پروژه‌ها	۹۱	دو - ۳۸
جدول تعداد و میزان اعتبارات تخصیص یافته به زیرساخت‌ها و مناطق نمونه	۹۲	دو - ۳۹
جدول شاخص سرمایه‌گذاری	۹۲	دو - ۴۰
بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی	۹۲	
تبلیغات و اطلاع‌رسانی	۹۲	
جدول گشت‌های (تورهای) آشناسازی	۹۲	دو - ۴۱
تبلیغات در داخل و خارج از کشور	۹۳	
جدول توزیع اقلام تبلیغاتی در داخل و خارج از کشور	۹۳	دو - ۴۲
جدول حضور سازمانهای تخصصی در نشست‌ها و برگزاری رویدادها	۹۳	دو - ۴۳

فصل سوم: صنایع دستی

مقدمه	۹۶	
تعاریف و مفاهیم حوزه صنایع دستی	۹۶	
جدول مقایسه‌ای صدور و تمدید پروانه تولید انفرادی	۱۰۱	سه - ۱
جدول مقایسه‌ای صدور و تمدید پروانه تولید کارگاهی	۱۰۲	سه - ۲
نمودار مقایسه‌ای صدور و تمدید پروانه تولید انفرادی	۱۰۳	سه - ۱
نمودار مقایسه‌ای صدور و تمدید پروانه تولید کارگاهی	۱۰۳	سه - ۲
جدول میزان اشتغال ایجاد شده حاصل از صدور مجوز (پروانه تولید انفرادی، کارگاهی) صنایع دستی در سطح استان‌ها	۱۰۴	سه - ۳
جدول صدور و تمدید مجوزهای تولیدی صادره معاونت صنایع دستی	۱۰۵	سه - ۴
جدول تعداد گواهی کیفیت کارگاهی صنایع دستی صادر شده	۱۰۶	سه - ۵
تسهیلات از محل مجوزهای مشاغل خانگی		
جدول گزارش مشاغل خانگی	۱۰۷	سه - ۶
نمایشگاه‌های صنایع دستی	۱۰۸	
جدول عملکرد نمایشگاه‌های داخلی صنایع دستی در سال ۱۳۹۹	۱۰۸	سه - ۷
نمودار برگزاری نمایشگاه بین‌المللی و سراسری در داخل کشور	۱۰۸	سه - ۸
برگزاری بازارچه‌های موقت عرضه و فروش محصولات صنایع دستی در سراسر کشور	۱۰۸	سه - ۹
نمودار برگزاری بازارچه‌های موقت عرضه و فروش محصولات صنایع دستی در سراسر کشور	۱۰۹	سه - ۹
جدول حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال ۱۳۹۰	۱۰۹	سه - ۱۰
جدول حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال ۱۳۹۵	۱۱۰	سه - ۱۰
جدول حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال ۱۳۹۶	۱۱۱	سه - ۱۰
جدول حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال ۱۳۹۷	۱۱۲	سه - ۱۰
جدول حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال ۱۳۹۸	۱۱۳	سه - ۱۰
نمودار تعداد هنرمندان اعزام شده جهت حضور در نمایشگاه‌های خارجی	۱۱۴	سه - ۱۱
صادرات صنایع دستی	۱۱۴	
جدول صادرات صنایع دستی	۱۱۴	سه - ۱۲
نمودار مقایسه‌ای صادرات صنایع دستی	۱۱۴	سه - ۱۲
پنج کشور اول مقصد صادرات صنایع دستی	۱۱۵	سه - ۱۳
آموزش صنایع دستی و هنرهای سنتی	۱۱۵	
جدول تعداد آموزش‌دیدگان در دوره‌های آموزش تخصصی	۱۱۵	سه - ۱۴
نمودار تعداد شاغلان آموزش‌دیده صنایع دستی	۱۱۵	سه - ۱۴
نمودار تعداد آموزش‌دیدگان در دوره‌های آموزش عمومی	۱۱۶	سه - ۱۴
جدول تعداد اساتید فعال در دوره‌های آموزش کوتاه مدت صنایع دستی	۱۱۶	سه - ۱۵
نمودار اساتید فعال در دوره‌های آموزش کوتاه مدت صنایع دستی	۱۱۶	سه - ۱۵
جدول حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال ۱۳۹۷	۱۱۷	سه - ۱۶
جدول تعداد اخذ نشان ملی مرغوبیت صنایع دستی	۱۱۹	سه - ۱۷

جدول ثبت نشان فاخر	۱۲۰	سه - ۱۸
جدول نشان بین‌المللی مرغوبیت صنایع دستی شورای جهانی آسیا و اقیانوسیه (مهر اصالت)	۱۲۰	سه - ۱۹
نمودار نشان بین‌المللی مرغوبیت صنایع دستی شورای جهانی آسیا و اقیانوسیه (مهر اصالت)	۱۲۰	سه - ۲۰
جدول نشست های منطقه‌ای بسته‌بندی محصولات صنایع دستی در سال ۱۳۹۸	۱۲۱	سه - ۲۱
جدول نشانه‌های ملی جغرافیایی به تفکیک سال	۱۲۲	سه - ۲۲
برگزاری جشنواره فجر صنایع دستی و هنرهای سنتی	۱۲۳	سه - ۲۳
ثبت شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی	۱۲۳	سه - ۲۴
ثبت شهرها و روستاهای جهانی صنایع دستی	۱۲۳	سه - ۲۵
احیاء و بازنده سازی رشته‌های صنایع دستی از یادرفته یا در حال فراموشی	۱۲۳	سه - ۲۶
شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی	۱۲۴	سه - ۲۷
شهرها و روستاهای جهانی صنایع دستی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۸) (۲۰۱۹)	۱۲۸	سه - ۲۸

فصل چهارم؛ امور مجلس، حقوقی و استان‌ها

امور مجلس ۱۳۹۹	۱۳۰	
عملکرد اداره کل امور مجلس	۱۳۰	چهار - ۱
حقوقی	۱۳۱	
جدول وضعیت پرونده‌های حقوقی	۱۳۱	چهار - ۲
نمودار تعداد جرایم علیه آثار غیرمنقول	۱۳۲	چهار - ۲
نمودار تعداد جرایم علیه آثار منقول	۱۳۲	چهار - ۲
جدول تعداد جرائم علیه آثار منقول فرهنگی - تاریخی	۱۳۳	چهار - ۳
نمودار تعداد خرید و فروش غیرمجاز آثار منقول تاریخی - فرهنگی	۱۳۴	چهار - ۳
نمودار تعداد سرقت آثار منقول فرهنگی - تاریخی	۱۳۴	چهار - ۳

فصل پنجم؛ توسعه مدیریت و منابع

تعاریف و مفاهیم حوزه توسعه مدیریت	۱۳۶	
توسعه منابع انسانی و رفاه	۱۳۷	
جدول تعداد پرسنل ستاد سازمان / وزارتخانه - ستاد	۱۳۷	پنج - ۱
جدول تعداد پرسنل ستاد سازمان / وزارتخانه - ستاد	۱۳۷	پنج - ۱
جدول تعداد پرسنل وزارتخانه - صف	۱۳۷	پنج - ۱
جدول تعداد پرسنل که در پایان سال به افتخار بازنشستگی نائل شده‌اند	۱۳۷	پنج - ۲
تشکیلات و تحول اداری	۱۳۸	
جدول تکمیل شناسنامه مجوزهای صادره وزارتخانه اعم از صدور، تمدید، اصلاح و لغو در درگاه ملی مجوزهای کشور	۱۳۸	پنج - ۳
جدول تکمیل اطلاعات مربوط به شناسنامه خدمت و زیرخدمت در سامانه مدیریت خدمات دستگاه های اجرایی کشور	۱۳۸	پنج - ۴
پشتیبانی	۱۳۸	
جدول تدارکات و کارپردازی	۱۳۸	پنج - ۵
جدول ترابری	۱۳۹	پنج - ۶
جدول خدمات عمومی	۱۳۹	پنج - ۷
جدول نظارت بر امور فنی و قراردادهای	۱۴۰	پنج - ۸
جدول جمع‌داری اموال	۱۴۰	پنج - ۹
برنامه‌ریزی و بودجه	۱۴۱	
جدول اعتبارات هزینه‌ای و عمرانی	۱۴۱	پنج - ۱۰
تسهیلات و کارآفرینی	۱۴۲	
جدول پروژه های واگذار شده استانی در کارگروه ملی ماده (۲۷)	۱۴۲	پنج - ۱۱
جدول تسهیلات و کارآفرینی	۱۴۲	پنج - ۱۲
نمودار تعداد پروژه های معرفی شده به بانک جهت اخذ تسهیلات	۱۴۲	پنج - ۱۳

فصل ششم؛ حوزه وزارت

مقدمه	۱۴۴
تعاریف و مفاهیم حوزه ریاست	۱۴۴

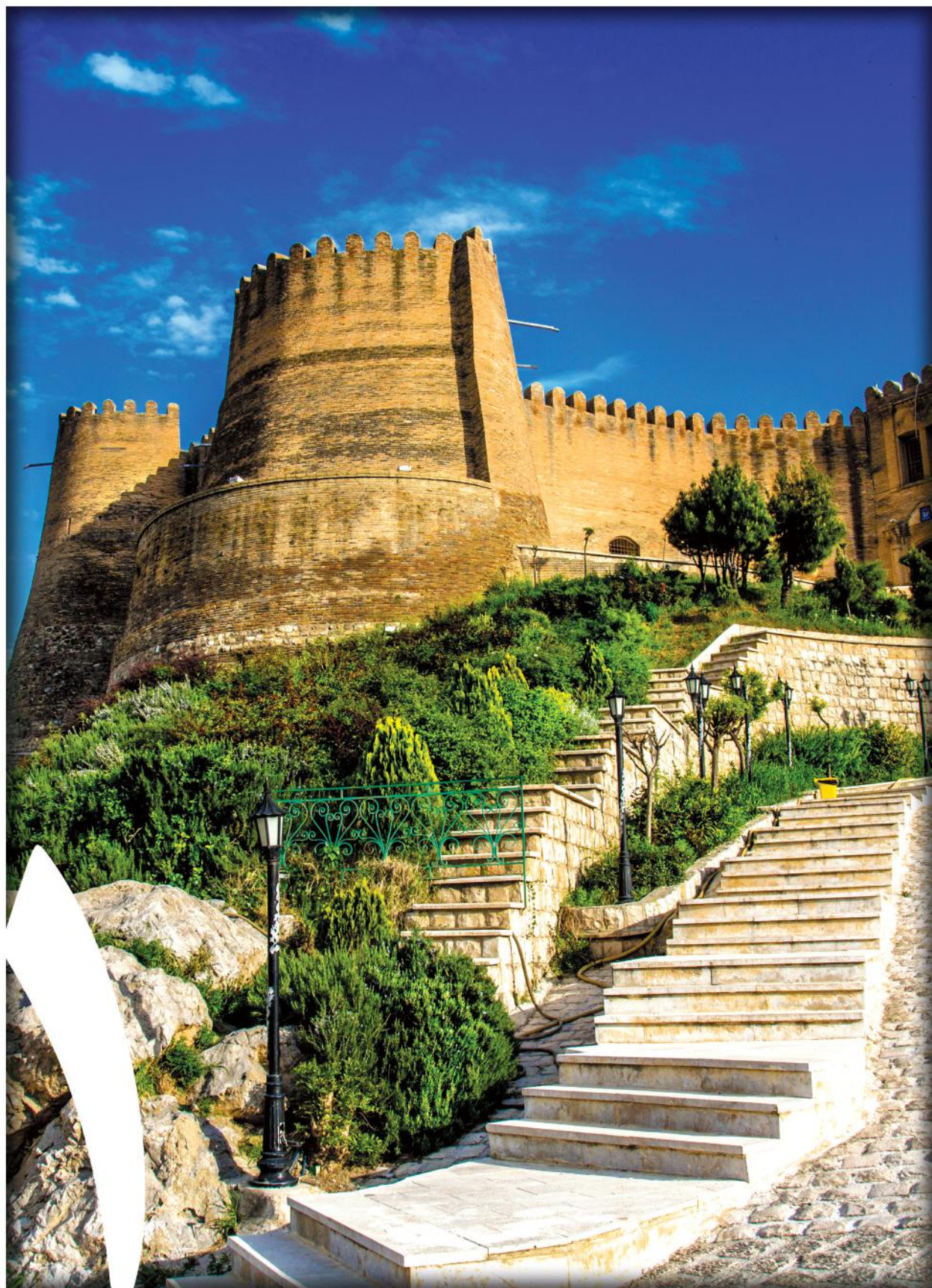
بین الملل	۱۴۶	
جدول اقدامات دوجانبه تخصصی اداره کل امور بین الملل به تفکیک نوع و سال	۱۴۶	شش - ۱
جدول فعالیت های عمومی اداره کل امور بین الملل به تفکیک نوع و سال	۱۴۶	شش - ۲
روابط عمومی و اطلاع رسانی	۱۴۷	
جدول سامانه دسترسی آزاد به اطلاعات، ارتباط با رسانه افکارسنجی و اطلاع رسانی، اقدامات مناسبی	۱۴۷	شش - ۳
جدول خبرگزاری میراث آریا، پرتال فارسی وزارتخانه، نسخه انگلیسی پرتال وزارتخانه، تولیدات فرهنگی	۱۴۸	شش - ۴
جدول راه اندازی و توسعه شبکه های مجازی	۱۴۹	شش - ۵
جدول راه اندازی صفحات مجازی ستادی در پایان هر سال	۱۵۰	شش - ۶
جدول نشانی و تعداد دنبال کنندگان اکانت های ملی در پایان هر سال	۱۵۰	شش - ۷
جدول مجموع کل محتواهای بارگزاری شده در صفحات ملی و استانی	۱۵۰	شش - ۸
جدول برگزاری وبینارهای آموزشی مجازی	۱۵۱	شش - ۹
جدول پوشش زنده برنامه های شاخص وزارت در اینستاگرام	۱۵۱	شش - ۱۰
جدول برگزاری مسابقات مجازی	۱۵۱	شش - ۱۱
جدول برگزاری رویدادهای گرامیداشت مفاخر ایران	۱۵۱	شش - ۱۲
مدیریت عملکرد، بازرسی و پاسخگویی به شکایات	۱۵۲	
جدول طراحی و تدوین جداول و فرم های شاخص های تخصصی ارزیابی دستگاه	۱۵۲	شش - ۱۳
جدول طراحی و تدوین جداول و فرم های شاخص های تخصصی ارزیابی مدیران و کارکنان	۱۵۲	شش - ۱۴
جدول احصاء و تدوین گزارشات ارزیابی و مدیریت عملکرد	۱۵۳	شش - ۱۵
جدول بازبینی و تدوین شاخص های ارزیابی	۱۵۳	شش - ۱۶
جدول الکترونیکی نمودن فرآیندهای انجام کار و استفاده از نرم افزارهای تخصصی	۱۵۴	شش - ۱۷
جدول کمیته مدیریت عملکرد	۱۵۴	شش - ۱۸
جدول کمیته صیانت از حقوق مردم و سلامت اداری	۱۵۴	شش - ۱۹
جدول بازرسی	۱۵۵	شش - ۲۰
جدول مکاتبات بازرسی	۱۵۵	شش - ۲۱
جدول تعداد بازرسی انجام شده	۱۵۶	شش - ۲۲
جدول پاسخگویی به شکایات	۱۵۶	شش - ۲۳
جدول تعداد جلسات برگزار شده بر حسب موضوع جلسه	۱۵۷	شش - ۲۴
جدول تعداد گزارش های واصله از طریق مرکز ارتباطات مردمی دولت در بستر سامد	۱۵۷	شش - ۲۵
جدول دوره های آموزشی تخصصی برگزار شده در گروه بازرسی	۱۵۷	شش - ۲۶
حراست	۱۵۸	
جدول تعداد دوره های آموزشی برگزار شده برای مدیران و متصدیان مشاغل حساس	۱۵۸	شش - ۲۷
جهانگردی و اتومبیلرانی	۱۵۹	
جدول اعطای مجوز برگزاری مسابقه اتومبیلرانی	۱۵۹	شش - ۲۸
نمودار انجام سرویس های امداد خودرو	۱۵۹	شش - ۲۹
تعاونی حامیان میراث فرهنگی	۱۶۰	
جدول عملکرد شرکت تعاونی حامیان میراث فرهنگی در سال ۱۳۹۹	۱۶۰	شش - ۳۰
جدول نقدینگی پایان سال	۱۶۰	شش - ۳۱
جدول سود (زیان)	۱۶۱	شش - ۳۲
احیا و بهره برداری از بناها و اماکن تاریخی و فرهنگی	۱۶۱	
بناهای افتتاح شده در سال ۱۳۹۹	۱۶۱	شش - ۳۳
توسعه گردشگری ایران	۱۶۲	
جدول میانگین کلی ضریب اشغال واحدهای تابعه شرکت	۱۶۲	شش - ۳۴
نمودار میانگین کلی ضریب اشغال واحدهای تابعه شرکت	۱۶۲	شش - ۳۴
جدول وضعیت نیروی انسانی شرکت توسعه گردشگری	۱۶۳	شش - ۳۵
نمودار وضعیت نیروی انسانی شرکت توسعه گردشگری	۱۶۳	شش - ۳۵
جدول مراسم و همایش های برگزار شده توسط نهادهای مختلف در هتل لاله تهران	۱۶۳	شش - ۳۶
جدول تعداد قراردادهای اقامتی شرکت توسعه گردشگری ایران	۱۶۳	شش - ۳۷
جدول دفاتر خدمات مسافرتی همکار شرکت توسعه گردشگری ایران	۱۶۳	شش - ۳۸
توسعه ایرانگردی و جهانگردی	۱۶۴	
جدول پروژه های مجتمع خدماتی بهداشتی بین راهی	۱۶۴	شش - ۳۹

جدول تعداد مجوزهای صادر شده خانه مسافر در هر استان	۱۶۵	شش - ۴۰
جدول ۲۴۲ مرکز تجهیز شده به مکانیزم فروش بلیت الکترونیکی در ۳۰ استان کشور	۱۶۶	شش - ۴۱
جدول تعداد متقاضیان شرکت در آزمون جامع دوره های کوتاه مدت گردشگری در ۳۰ استان کشور و منطقه آزاد کیش	۱۷۰	شش - ۴۲
تعداد محصولات و هنرمندان تأیید شده در نمایشگاه ملی مجازی حوزه صنایع دستی	۱۷۱	شش - ۴۳
مترائز سیزدهمین نمایشگاه بین المللی گردشگری و سی و سومین نمایشگاه صنایع دستی سال ۱۳۹۸	۱۷۲	شش - ۴۴
مترائز چهاردهمین نمایشگاه بین المللی گردشگری صنایع دستی سال ۱۳۹۹	۱۷۲	شش - ۴۵
نگاهی اجمالی به پنجمین جشنواره صنایع دستی و هنرهای سنتی فجر	۱۷۲	شش - ۴۶
جدول تعداد مجریان فعال در حوزه مدیریت و ساماندهی خانه های مسافر در ۱۷ استان کشور	۱۷۳	شش - ۴۷
سامانه های طراحی شده در حوزه های مختلف میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۱۷۳	شش - ۴۸
فناوری اطلاعات، ارتباطات و امنیت فضای مجازی	۱۷۴	
جدول برنامه ها و اقدامات مرکز	۱۷۴	شش - ۴۹

فصل هفتم؛ پژوهشگاه میراث فرهنگی

مقدمه	۱۷۶	
جدول ارقام آماری پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری طی سال های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹	۱۷۷	هفت - ۱
فهرست طرح های پژوهشی سال ۱۳۹۹	۱۷۸	
جدول طرح های پژوهشی سال ۱۳۹۹	۱۸۳	هفت - ۲
مطالعات باستان شناسی	۱۸۳	
نمودار تعداد مطالعات به تفکیک استان	۱۸۷	هفت - ۳
نمودار تعداد مطالعات باستان شناسی به تفکیک نوع پژوهش	۱۸۸	هفت - ۴
نقشه باستان شناسی	۱۸۸	
جدول فراوانی مدیریت و جانمایی آثار باستانی ایران در سال ۱۳۹۹	۱۸۸	هفت - ۵
نمودار فراوانی مدیریت و جانمایی آثار باستانی ایران در سال ۱۳۹۹	۱۸۹	هفت - ۵
نقشه فراوانی مدیریت و جانمایی آثار باستانی ایران در سال ۱۳۹۹	۱۸۹	هفت - ۵
خدمات آزمایشگاهی ارائه شده داخل و خارج از پژوهشگاه	۱۹۰	
جدول کل خدمات آزمایشگاهی ارائه شده	۱۹۰	هفت - ۶
نمودار کل خدمات آزمایشگاهی ارائه شده بر اساس تعداد نمونه و آزمایش	۱۹۰	هفت - ۶
خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به خارج از پژوهشگاه	۱۹۱	هفت - ۷
نمودار خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به خارج از پژوهشگاه بر اساس تعداد نمونه و آزمایش	۱۹۱	هفت - ۷
خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به داخل پژوهشگاه	۱۹۲	هفت - ۸
نمودار خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به داخل پژوهشگاه بر اساس تعداد نمونه و آزمایش	۱۹۲	هفت - ۸
آمار خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به استانها	۱۹۳	هفت - ۹
نمودار خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به استانها بر اساس تعداد نمونه و آزمایش	۱۹۳	هفت - ۹
تولیدات فرهنگی	۱۹۴	
جدول تولیدات فرهنگی	۱۹۴	هفت - ۱۰
نمودار تولیدات فرهنگی	۱۹۴	هفت - ۱۰
تفاهم نامه	۱۹۵	
تفاهم نامه های داخلی ۱۳۹۹	۱۹۵	
تفاهم نامه های بین المللی ۱۳۹۹	۱۹۶	
روابط عمومی	۱۹۷	
جدول فعالیت های روابط عمومی	۱۹۷	هفت - ۱۱
نمودار تعداد عناوین خبر	۱۹۸	هفت - ۱۲
کسب مقام ملی و بین المللی	۱۹۸	
اقدامات ویژه پژوهشگاه در برابر بیماری کرونا	۱۹۸	
همایش بین المللی	۲۰۰	

قلعه فلک الافلاک - لرستان

فصل یکم؛ میراث فرهنگی

سالنامه آماری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی | سال ۱۳۹۹

دوره

مقدمه

حوزه میراث فرهنگی گرچه به عنوان مجموعه‌ای از دارایی‌های یک محدوده، یا کشور محسوب می‌شود، اما در چند دهه اخیر دیدگاه‌های جدیدی از سوی سازمان ملل مطرح شده که این حوزه را در زمره دارایی‌های جهانی دانسته و هر گونه آسیب به مؤلفه‌های آن را به منزله در خطر افتادن دارایی‌های بین‌المللی برشمرده است. در سال ۱۹۷۲ توسط این سازمان، کنوانسیون میراث جهانی به تصویب رسید که هدف اصلی این کنوانسیون شناسایی، حفاظت و معرفی محدوده‌های این حوزه خصوصاً محدوده میراث برجسته جهانی به مردم و نسل‌های آتی در جهت حفظ آنها است.

در دهه اخیر یکپارچه‌سازی مؤلفه‌های مدیریت میراث جهانی یکی از مهمترین فعالیت‌های این کنوانسیون به شمار می‌رود. این امر در حصول پایه مشترک برای برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری کشورها در خصوص حفظ و نگهداری محدوده‌های این حوزه و همچنین منطبق نمودن این برنامه‌ها با اهداف کنوانسیون، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. با توجه به توصیه‌های روزافزون کاربرد مدیریت بر پایه اطلاعات در این حوزه، حجم بالای اطلاعات و خصوصاً تعدد پایگاه‌های گردآورنده اطلاعات، نیاز به یکسان‌سازی مؤلفه‌های اصلی آنها ضروری بوده که این امر ارائه تعاریفی جامع و مانع، به صورت استاندارد و یکسان برای آنها را طلب می‌کند. مجموعه فعالیت‌ها در این راستا از قبیل لزوم ارائه این تعاریف، منجر به تأسیس مرکزی در سال ۱۹۹۲ با مشاوره مرکز بین‌المللی مطالعات حفظ و مرمت اموال فرهنگی (ICCROM)، شورای بین‌المللی بناهای تاریخی (ICOMOS) و اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت (IUCN) شد. به پیوست مفاهیم و تعاریف حوزه میراث فرهنگی بر اساس آخرین تعاریف ارائه شده از طرف مرکز میراث جهانی در سال ۲۰۱۲ اختصاص داده شده است.

تعاریف و مفاهیم حوزه میراث فرهنگی

• میراث فرهنگی

زیرمجموعه‌ای از میراث ملی که در شکل‌گیری و ایجاد آنها عامل انسان نقش اساسی داشته و منشأ اصلی خلق آنها عواملی غیر از طبیعت صرف می‌باشد. مطابق توصیه‌های موجود سازمان ملل این مجموعه شامل دو گروه میراث فرهنگی ملموس و میراث فرهنگی ناملموس می‌شود.

• آثار

زیرمجموعه‌ای از میراث فرهنگی ملموس اعم از منقول و غیرمنقول که مشتمل بر کارهای فاخر معماری، آثار انسان ساخت (ابنیه، تپه‌ها و محوطه‌ها، گورستان‌ها، وسایل و ابزار موردنیاز زندگی و...) کتیبه‌های باستانی، اشیای باستانی، اشیای با ارزش از لحاظ باستان‌شناسی، نقاشی‌های یادمانی و فارغ از زمان، مجسمه‌های یادمانی و فارغ از زمان، مکتوبات فاخر و دیگر مواردی از این دست که از لحاظ تاریخی، هنری یا علمی دارای اهمیت و ارزش ویژه هستند.

• میراث فرهنگی ملموس

زیرمجموعه‌ای از میراث فرهنگی که موجودیت شی‌ای داشته، فضایی خاص خود را اشغال کرده و قابلیت دیدار به صورت عینی را داشته باشد. مطابق توصیه‌ها و تعاریف کنوانسیون میراث جهانی این مجموعه به سه گروه آثار، بناهای گروهی و محوطه‌ها تقسیم می‌شود. لازم به ذکر است معمولاً لغت ملموس در این واژه حذف شده و منظور از میراث فرهنگی به صورت مرسوم میراث فرهنگی ملموس است.

• طبقه‌بندی میراث فرهنگی ملموس

میراث فرهنگی ملموس معمولاً به دو گروه منقول و غیرمنقول طبقه‌بندی می‌شوند. میراث فرهنگی منقول به مواردی اشاره دارد که امکان حمل و جابه‌جایی آن‌ها از نقطه‌ای به نقطه دیگر وجود دارد. با توجه به ماهیت و ساختار میراث فرهنگی غیرمنقول تعبیر حمل و نقل برای آن‌ها معنا نداشته و جابه‌جایی آن‌ها امکان‌پذیر نیست.

• تعریف میراث فرهنگی ناملموس

میراث فرهنگی ناملموس: بر اساس بند ۱ ماده ۲ کنوانسیون حراست از میراث فرهنگی ناملموس مصوب ۲۰۰۳ یونسکو، عبارت "میراث فرهنگی ناملموس" به معنی رفتارها، نمادها، بیان‌ها، دانش‌ها، مهارت‌ها، هنرها و نیز صنایع دستی و فضاهای فرهنگی وابسته به آنهاست که جوامع، گروه‌ها و در برخی موارد افراد، آنان را به‌عنوان بخشی از میراث فرهنگی خود می‌شناسند. این میراث فرهنگی ناملموس که از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شوند، پیوسته توسط جوامع و گروه‌ها در پاسخ به محیط، تعامل با طبیعت و تاریخشان بازآفرینی می‌شود و حس هویت و تداوم را برایشان به ارمغان می‌آورد و بدین ترتیب احترام به تنوع فرهنگی و خلاقیت بشری را ترویج می‌کند.

میراث فرهنگی ناملموس در زمینه‌های زیر جلوه‌گر می‌شود:

(الف) سنت‌ها و نمادهای شفاهی شامل زبان به عنوان محمل میراث فرهنگی ناملموس: حوزه سنت‌های شفاهی و تجلیات زبانی شامل محدوده وسیعی از شکل‌های گفتاری از جمله: تمثیل‌ها، معماها، حکایت‌ها، اشعار کودکانه، افسانه‌ها، اساطیر، آوازها و سرودهای حماسی، اشعار، دعا و نماز، سرود، تصنیف‌ها و نغمات، اجراهای دراماتیک و اینگونه موارد است.

(ب) هنرهای اجرایی: گستره هنرهای اجرایی، از موسیقی آوازی و سازی، رقص‌های آیینی و محلی و نمایش تا پانتومیم و نظم‌خوانی و فراتر از آن را شامل می‌شود. این هنرها درون خود نیز عناصر متعدد فرهنگی را دربردارند که منعکس‌کننده خلاقیت بشری هستند.

(ج) رسوم اجتماعی، مراسم مذهبی و جشن‌ها: رسوم اجتماعی، آیین‌ها و جشن‌ها، فعالیت‌های معمول و متعارفی هستند که با سهیم کردن و مشارکت اکثر اعضای جامعه، تحرک و پویایی جوامع و گروه‌ها را موجب می‌شوند.

(د) دانش‌ها و رفتارهای وابسته به طبیعت و کیهان: شامل دانش‌ها، روش‌ها، مهارت‌ها، فعالیت‌ها و تجلیاتی است که توسط جوامع در تعامل با محیط طبیعی شکل می‌گیرد مانند: دانش‌های مربوط به کشاورزی و آبیاری، دانش‌های مربوط به دامداری، پرورش طیور و نوغان‌داری، دانش‌های مربوط به شکار و ماهی‌گیری، دانشگاه شماری و ستاره‌شناسی، دانش فن و بهره‌برداری از منابع طبیعی، دانش پزشکی عامه، دانش سنجش و اندازه‌گیری، دانش فنون بومی و سنتی (خوراک، پوشاک، مسکن، معماری و...)، دانش شیوه‌های عرضه و توزیع، دانش مربوط به مدیریت سنتی، دانش مربوط به جانوران و گیاهان محلی، نظام طب سنتی، کیهان‌شناسی و اینگونه موارد را شامل می‌شود.

(ه) مهارت در هنرهای دستی و سنتی: مهارت‌های سنتی، عناصر متعددی مانند: ابزار، لباس، جواهرات، پوشاک و اشیاء مربوط به جشن‌ها و هنرهای نمایشی، ظروف، هنرهای تزئینی و اشیاء آیینی، آلات موسیقی، ابزار و وسایل خانگی، اسباب‌بازی برای سرگرمی و یا آموزش و... را دربر می‌گیرد.

• ویژگی‌های میراث ناملموس

(الف) سنتی، معاصر و در عین حال زنده: میراث فرهنگی ناملموس صرفاً نشان‌دهنده سنت‌های به ارث رسیده از گذشته نیست، بلکه مراسم و آیین‌های معاصر روستایی و شهری نیز با همه تنوع فرهنگی خاص خود که در آن گروه‌های فرهنگی گوناگون مشارکت دارند، در زمره میراث فرهنگی ناملموس قرار می‌گیرند.

(ب) هویت‌بخش، فراگیر و جامع: میراث فرهنگی ناملموس باعث همبستگی اجتماعی و هویتی است که سبب می‌شود افراد احساس کنند عضوی از یک گروه یا گروه‌های مختلف هستند و در کل عضوی از یک جامعه

بزرگ تر هستند. حس هويت و استمرار در افراد ايجاد نموده و پلي هستند كه گذشته بشر را از طريق حال به آينده متصل مي كنند.

(ج) نماينده و معرف: ميراث فرهنگي ناملموس داراي ارزش انحصاري يا استثنايي است و به همين خاطر صرفاً به عنوان يك كالاي فرهنگي ارزش گذاري نمي شود. ميراث فرهنگي ناملموس بر مبنای بنيان هايش در اجتماع پيشرفت مي كند و به افرازي بستگي دارد كه دانش شان از سنت ها، مهارت ها و آداب و رسوم به بقيه جامعه و از نسلي به نسل ديگر يا از اجتماعي به اجتماع ديگر منتقل مي شود.

(د) جامعه محور: ميراث فرهنگي ناملموس تنها زماني ميراث خوانده مي شود كه نزد اجتماع، گروه يا افرازي كه آن را ايجاد، حفظ و منتقل مي كنند معتبر باشد، در غير اينصورت هيچ كس نمي تواند تصميم بگيرد كه يك تجلي يا شيوه عمل معين جزئي از ميراث آنان است.

• معرفي کنوانسيون ۲۰۰۳ در خصوص ميراث ناملموس

«کنوانسيون حراست/ پاسداري از ميراث فرهنگي ناملموس» با توجه به اهميت ميراث فرهنگي ناملموس به عنوان عامل اصلي تنوع فرهنگي و ضامن توسعه پايدار و نظر به ايفاي نقش كليدي جوامع، به ويژه جوامع بومي، گروه ها و (در برخي موارد) افراد در توليد، حراست، نگهداري و بازآفريني ميراث ناملموس كه منجر به غناي تنوع فرهنگي و خلاقيت بشري مي شود، همچنين لزوم آگاهي افزايي درباره اهميت ميراث فرهنگي ناملموس و حراست از آن به خصوص نسل هاي جوان تر و در نظر گرفتن نقش ارزنده ميراث فرهنگي ناملموس به عنوان يكي از عوامل نزديك تر كردن انسان ها به يكدیگر و تضمين تبادل و درك متقابل در ميان آن ها و اهداف ديگر در اين خصوص، در سال ۲۰۰۳ توسط يونسكو تصويب شد.

• سامانه مدیریت ميراث فرهنگي ناملموس

مديريت ميراث ناملموس با پاسداري از اين ميراث تعريف مي شود. پاسداري از ميراث ناملموس يعني انجام اقداماتي در جهت تضمين بقاء، استمرار و انتقال ميراث فرهنگي ناملموس با مشاركت و مديريت حاملان، عاملان و مجريان اين ميراث در جوامع محلي به نسل هاي بعدي و جوانترهاست. مقوله پاسداري شامل پژوهش، شناسايي، مستندنگاري، توسعه و ترويج، انتقال و آموزش از طريق آموزش رسمي و غيررسمي و نيز احياي جنبه هاي متنوع اين ميراث است. پژوهش، شناسايي و مستندنگاري شامل همه اقدامات جهت شناسايي نموده هاي گوناگون ميراث ناملموس، مستندسازي آنها و پژوهش هاي ميداني و ... با مشاركت جوامع حامل و مجري اين ميراث ناملموس است. فهرست برداري پس از شناسايي، نموده هاي گوناگون ميراث ناملموس به انواع روش هاي بومي، سنتي و اداري ... فهرست برداري، سياهه برداري، ثبت و ضبط مي شود. ثبت در فهرست هاي ملي پس از فهرست برداري و سياهه برداري، نسبت به ثبت اين ميراث در پرونده هاي مربوطه در فهرست هاي ملي، منطقه اي و استاني اقدام لازم صورت مي گيرد.

• توسعه و ترويج

ميراث ناملموس چه در فهرست هاي مربوطه ثبت بشود يا نشود، همه اقدامات لازم در خصوص معرفي، توسعه دانش، مهارت، هنر و آيين و ... از طريق برگذاري همایش، نمايشگاه، برگذاري اجرا و چاپ و انتشار كتاب و مقاله و تهيه فيلم و ... بايد صورت پذيرد.

• آموزش و انتقال

ميراث ناملموس چه در فهرست هاي مربوطه ثبت بشود يا نشود، همه اقدامات لازم در خصوص آموزش و انتقال آن به نسل هاي بعدي و جوانتر از طريق آموزش رسمي و غيررسمي بايد صورت پذيرد. اين اقدامات شامل توسعه آموزش محلي و سنتي استاد شاگردی، تدوين برنامه ها و مواد آموزشي براي همه سطوح آموزشي، برگذاري کارگاه هاي آموزشي براي علاقه مندان و ... است.

• مفاخر حامل میراث فرهنگی ناملموس

بسیاری از بیان‌ها و ادبیات شفاهی، هنرهای اجرایی، آیین‌ها و مراسم اجتماعی، دانش و مهارت‌های سنتی، صنعت و کسب و کار سنتی و... به علت تعداد در حال کاهش حاملان و مجریان این مهارت‌ها، بی‌علاقگی رو به افزایش جوانان و نیز کمبود بودجه در خطر نابودی هستند. یکی از موثرترین راه‌ها برای پاسداری پایدار از این میراث، شناسایی، معرفی، تکریم حاملان و مجریان این میراث و همچنین انجام اقدامات لازم درخصوص مستندنگاری، توسعه و ترویج و نیز انتقال فعالیت، دانش، مهارت و هنرهابه نسل‌های بعدی با مشارکت جوامع محلی است.

• احیاء

برخی از مظاهر میراث ناملموس، در حال حاضر اجرا نمی‌شود اما جوامع، گروه‌ها و در برخی موارد افراد، آن عنصر را بخشی از هویت تاریخی، فرهنگی و اجتماعی خود می‌دانند. در این صورت این عنصر با شناسایی، معرفی و اجرای برنامه‌های مدیریتی پاسدارانه (بخش دولتی، خصوصی و ...) با مشارکت جوامع باید احیا و مجدداً اجرا شود تا به حیات خود ادامه دهد.

• میراث طبیعی

زیرمجموعه‌ای از میراث ملی که عوامل طبیعی در ایجاد آن‌ها نقش اساسی داشته و دارای ویژگی‌های خاص و برجسته طبیعی و منحصر به فرد یا نادر باشند. مطابق توصیه‌ها و تعاریف کنوانسیون میراث جهانی این مجموعه به دو گروه ساختارهای طبیعی و محوطه‌های طبیعی تقسیم می‌شود. منظور از میراث طبیعی مذکور در تبصره ماده ۲ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، محدوده‌های جغرافیایی طبیعی و مناطق خاصی از کشور است که به علت کیفیت ویژه فیزیکی و زیست‌شناسی یا مناظر و چشم‌اندازهای طبیعی زیبا و کم نظیر یا محوطه‌های طبیعی تاریخی و نیز پدیده‌ها و نمونه‌های ارزشمند گیاهی و جانوری و زیستگاه‌های آن‌ها تعیین و تحت حفاظت و بهره‌برداری پایدار قرار می‌گیرند. به منظور تعریف میراث‌های طبیعی موضوع ماده ۲ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، ضمن بررسی تعریف کنوانسیون حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان (۱۹۷۲) و تطبیق آن با مفاد طبقه‌بندی اتحادیه جهانی حفظ طبیعت (IUCN) از میراث‌های فوق و با استناد به مواد قانونی ۲، ۳، ۴ و ۵ آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست و به لحاظ داشتن خلأهای موجود در سطح ملی در شناسایی و میراث‌های طبیعی کشور (با استناد به مفاد ماده ۲ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری) به شرح زیر قابل توصیف و تعریف می‌باشد.

ماده ۱- منظور از میراث طبیعی مذکور در تبصره ماده ۲ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، محدوده‌های جغرافیایی طبیعی و مناطق خاصی از کشور است که به علت کیفیت ویژه فیزیکی و زیست‌شناسی یا مناظر و چشم‌اندازهای طبیعی زیبا و کم نظیر یا محوطه‌های طبیعی-تاریخی و نیز پدیده‌ها و نمونه‌های ارزشمند گیاهی و جانوری و زیستگاه‌های آنها تعیین و تحت حفاظت و بهره‌برداری پایدار قرار می‌گیرد.

ماده ۲- میراث‌های طبیعی موضوع این آیین‌نامه شامل موارد زیر می‌باشد:

الف- مناظر طبیعی و عوارض بدیع جغرافیایی غیرحفاظت شده.

ب- بقایای دیرین شناختی انسانی و محوطه‌های حاصل از تعامل فیزیکی و فرهنگی انسان و طبیعت.

ج- مناطق مذکور در بند الف ماده (۳) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست از قبیل آثار طبیعی و سایر مناطق تحت حفاظت.

د- آثار و بقایای دیرین شناختی جانوری و گیاهی

ساختار و الگوی شناسایی، ثبت و حفاظت آثار به شرح ذیل می‌باشد:

- برای شناسایی و ثبت میراث طبیعی در سطح جهانی، مفاد کنوانسیون حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان (۱۹۷۲) و معیارهای ثبت جهانی میراث طبیعی در یونسکو و ضوابط حفاظت و مدیریت (IUCN: اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت) بکار گرفته می‌شود.

- به منظور دستیابی به دیدگاه‌های فنی و تخصصی در جهت شناسایی بهتر محیط‌های طبیعی و مناطقی که تاکنون تحت عنوان هیچ یک از مناطق معرف به ثبت نرسیده‌اند. جهت تحقق اهداف مندرج در طبقه‌بندی و تدوین ساختار پرونده‌های ثبتی میراث طبیعی کشور ضمن مراجعه حضوری با متخصصین، صاحب‌نظران و کارشناسان زنده ملی، از طریق استفاده از خدمات الکترونیک و با برقراری ارتباط با کارشناسان بین‌المللی اقدام و پس از جمع‌بندی چارچوب قابل استناد و استفاده‌ای تهیه شده که در گزارش نهایی ارائه می‌گردد.

- طبقه‌بندی آثار طبیعی در سطح ملی و جهانی با توجه به شرایط خاص اکولوژیکی و ساختار زمین‌شناختی، دارای تنوع بی‌نظیری از مجموعه عواملی است که می‌تواند تحت عنوان میراث‌های طبیعی شناسایی و مورد حمایت قرار گیرند. میراث طبیعی کشور در دو سطح (۱) زنده و (۲) غیره زنده قابل تأمل است که پدیده‌های زنده شامل نمونه‌های نادر گیاهی اندمیک و درختان دیرزیست بوده و پدیده‌های غیر زنده (زیستگاه) نیز در قالب اشکال و مناظر کم نظیر و کیفیت ویژه طبیعی و نیز رویش‌گاه‌های گیاهان خاص درسه طبقه خشکی، آبی و ترکیبی می‌باشد.

• مصادیق میراث طبیعی

الف) مناظر طبیعی و عوارض بدیع جغرافیایی غیرحفاظت شده (شامل):

۱. مناظر طبیعی

به منظری که از جهت زیبایی شناختی طبیعی دارای شرایط ویژه‌ای به لحاظ پوشش گیاهی، شرایط پستی و بلندی و دیگر عوارض طبیعی بوده و ساخته دست انسان نیست یا به محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل، مرتع، دشت، آب و کوهستان و... اتلاق می‌شود که جذابیت طبیعی قابل قبول را دارا باشد.

شاخص‌هایی که برای ثبت یک منظر مد نظر است عبارتند از:

۱. تنوع عناصر تشکیل‌دهنده منظر: الف: تنوع رنگ؛ ب: تنوع پوشش گیاهی؛ ج: خاک؛ د: وجود صخره‌های سنگی؛ ه: نورگیری؛ و: آب؛ ز: تنوع چشم‌انداز؛
۲. میدان، زاویه و فاصله دید؛
۳. تنوع ارتفاعی عناصر زمین و وجود ویژگی شگفت‌انگیز در آن منظر؛
۴. فیزیوگرافی (شیب، جهت و ارتفاع از سطح دریا)؛
۵. درصد تاج پوشش و فرم قابل توجه و منحصر به فرد آن؛
۶. شکنندگی و حساسیت منظر؛
۷. قابلیت جذب گردشگر؛
۸. نادر و منحصر به فرد بودن؛
۹. کمترین دخالت انسانی (داشتن کمترین نرخ آسیب‌پذیری)؛
۱۰. بکر بودن منظر؛
۱۱. داشتن تنوع زیستی؛
۱۲. داشتن وسعت کافی برای حفاظت؛
۱۳. وجود امکانات دسترسی به اثر؛

۲. عوارض بدیع جغرافیایی

به مناطق و اشکالی گفته می‌شود که در مقیاس محلی خود منحصر به فرد و دارای ماهیت طبیعی مانند ژئوپارک، گنبد‌های نمکی، جزایر، کله‌ت‌های کویری، گل‌فشان‌ها و کوه دماوند (نقاط برجسته ملی) است.

۳. پدیده زیستی خاص

گونه، مناطق یا زیستگاه خاص که به علت شرایط ویژه اکولوژیکی، رویشگاهی و اقلیمی دارای یک خاصیت منحصر به فرد می‌باشد. مثل درختان دیرزیست، جنگل مانگرو، گونه‌های اندمیک، مناطق بکر جنگلی و غیره ...

۳-۱- درختان کهنسال

در اکوسیستمی که شرایط طبیعی بر آن حکمفرماست برخی گونه‌های درختی به دلایل اکولوژیکی، ژنتیکی یا فیزیولوژیکی دارای طول عمر بیشتری نسبت به گونه‌های مشابه یا سایر گونه‌ها بوده و توانسته‌اند در مقابل انواع تنش‌های محیطی (به علت قابلیت زیستن طولانی که به سرشت گونه بستگی دارد) به سنین بالا رسیده و رشد طبیعی سالیانه آنها هنوز ادامه داشته و زنده هستند. نکته قابل توجه اینکه درختان دیرزیست و کهن، گنجینه‌های علمی فرهنگی و تاریخی هر منطقه و کشوری محسوب شده و به عنوان یکی از شاخص‌های مهم اکوسیستم‌های طبیعی و مصنوعی به شمار می‌آیند.

گیاهان به طور کلی دارای یک دیرزیستی بیولوژیک هستند و بر اساس این دیرزیستی با اصطلاحات گیاهان یک ساله، دوساله و دائمی روبه‌رو هستیم. در بین گیاهان دائمی، درختان دیرزیست مفهومی مشخص‌تر دارند و گونه‌های مختلف درختی بر اساس سرشت خود دیرزیستی متفاوتی را دارا می‌باشند. معمولاً درختان سریع‌الرشد سن دیرزیستی کوتاه‌تری نسبت به درختان کند رشد دارند و همچنین درختان سوزنی برگ از سن دیرزیستی بالاتری نسبت به پهن‌برگان برخوردارند. سن دیرزیستی در درختان عبارت از میانگین مدت زمانی از عمر آنها که طی این مدت بدون بروز درون پوسیدگی به عمر خود ادامه می‌دهند. به عبارت دیگر زمان شروع درون پوسیدگی در درختان، سن دیرزیستی آنها خواهد بود.

سن کهنسالی در درختان سنی فراتر از سن دیرزیستی است. درختان عموماً پس از طی سن دیرزیستی خود و شروع درون پوسیدگی در آنها در مدتی که معمولاً بیش از دو برابر سن دیرزیستی آنها نخواهد بود از بین می‌روند. از بین درختانی که به مرحله دیرزیستی می‌رسند معدودی از آنها تحت تاثیر دو عامل محیطی و ژنتیکی عمری بسیار طولانی می‌یابند. سن بسیاری از درختان کهنسال بیش از ۵ برابر سن دیرزیستی آنهاست. در سروها سن دیرزیستی حدود ۵۰۰ سال است در حالی که درختان کهنسال آن گاهی تا ۲۵۰۰ سال سن دارند. عمر دیرزیستی گونه «ارس» حدود ۶۰۰ تا ۷۰۰ سال است و پایه‌های فراوانی از آن وجود دارد که حدود ۳۰۰۰ سال سن دارند. در درختان سریع‌الرشد مثل «تبریزی» معمولاً سن دیرزیستی آنها ۵۰ الی ۷۰ سال است در حالی که موردی از آن وجود دارد که بیش از ۳۰۰ سال سن دارد. حداقل سن برای کهنسالی در گونه‌های مختلف متفاوت بوده که برخی از آنها به شرح زیر خواهد بود: «پده و سپیدار» ۱۰۰ سال، «کهور، گز، توت، لول و نارون» ۲۵۰ سال، «زبان گنجشک، گردو، بلوط بلندمازو و چنار» ۳۰۰ سال، «نارشیطان، بنه، داغداغان و گونه‌های بلوط زاگرس» ۴۰۰ سال، «سروها (سرو تبری، زرین)» ۵۰۰ سال، «ارس» ۶۰۰ سال، «شمشاد» ۳۰۰-۴۰۰ سال، «آزادو بلوط‌آوری» ۵۰۰ سال، «کیکم» ۳۰۰ سال.

۳-۲- جنگل‌های کهنسال

به طور کلی گیاهان تحت تأثیر دو عامل بیرونی (اکولوژی) و درونی (ژنتیک) می‌باشند. محققان دو شکل با این پدیده روبه‌رو هستند. در موارد نادری مزوکلیما و میکروکلیماهای خاص (شرایط اکولوژی خاص) باعث می‌شود که همه گیاهان چه به صورت خالص یا آمیخته فنوتیپ معینی را معرفی کنند. سنگ‌های مادری، عناصر تشکیل‌دهنده خاک، بافت بیولوژیک بستر، آب زیرزمینی و سطحی، ارتفاع از سطح دریا، جهت دامنه، تغییرات کمی و کیفی تابش نور و... سبب پدیدار شدن شرایط اکولوژیک خاص می‌شوند تا در نتیجه همسویی یک یا چندین عامل، شرایط پایداری طولانی مدت در درختان یک منطقه بروز کند. در مواردی نیز عامل درونی به صورت حضور یک یا چند ژن می‌تواند توانایی تحمل یک گونه را در مقابل تنش‌های محیطی تا جایی بالا برد که پایه‌های آن بتوانند در یک منطقه با فراوانی زیاد عمر طولانی داشته باشند. در یک منطقه جنگلی زمانی که تعداد فراوانی از پایه‌ها به سنی بیش از دو برابر سن دیرزیستی خود برسند و ۵۰ درصد حجم موجودی سرپای جنگل از این پایه‌ها باشد به این منطقه، جنگل کهنسال اطلاق می‌شود. امروزه در جنگل‌های مدرن جنگل کهن به جنگل‌های حفاظتی چند صد ساله اطلاق می‌شود که طی یک رقابت طبیعی مقاوم‌ترین گونه به حیات خود ادامه می‌دهند و از نظر ژنتیکی حایز اهمیت می‌باشند.

۳-۳- گونه گیاهی اندمیک

به گونه‌های گیاهی که متعلق به یک منطقه خاص یا محدود به یک منطقه جغرافیایی بوده و به‌طور طبیعی در

جای دیگر وجود نداشته و ارزش حفاظت دارند، گفته می‌شود، مانند درخت انجیلی، لیلکی و سفید پلت.

ب) بقایای دیرین شناختی انسانی و محوطه‌های حاصل از تعامل فیزیکی و فرهنگی انسان و طبیعت

۱. تحول و سیر تکامل زیستی

به روند رویش یا گسترشی که با تحول و دگرگونی همراه باشد تکامل گفته می‌شود. این واژه بیشتر در پیوند با تکاملی زیستی به کار می‌رود که در نتیجه تغییر بسامد یک عامل و در پی انتخاب طبیعی در طی یک دوره زمانی طولانی پدید می‌آید. بنابراین روند تغییر و تحول موجودات زنده نوعی سازگاری نسبت به تغییر عوامل محیطی و زیستی در طی زمان است. که به این فرآیند، سیر یا روند تکاملی زیستی گفته می‌شود، مثل غارهایی با دیواره‌های نقاشی شده یا وسایل کشف شده در کاوش باستان‌شناسی (شهر سوخته).

۲. پدیده‌های زمین‌شناسی ایران

در طی زمان‌های گذشته تا حال جنبش‌های کوهزایی و پدیده‌های آتشفشانی (فوران‌های آتشفشانی) ناشی از برخورد صفحات پوسته زمین منجر به تغییر شرایط زمین شده که بررسی سیر این تغییرات از جهت زمانی و مکانی (وقوع در ایران)، تاریخ زمین‌شناسی ایران گفته می‌شود، مثل قله دماوند، سهند، تفتان، سبلان و کویرهای مرکزی ایران و ...

۳. سیمای طبیعی - فرهنگی سرزمین

یادمان‌های فرهنگی که بیانگر سیر تعامل انسان و طبیعت است به چند گروه تقسیم می‌شود:

الف) باغ‌های گیاهشناسی

ب) روستاهای خاص حاصل از تعامل انسان و طبیعت نظیر ماسوله، کندوان و ...

ج) سایر

تقسیمات مناطق رویشی ایران

۱. مناطق هیرکانی (جنگل‌های شمال، جنگل شمشاد و جنگل ارسباران)؛

۲. مناطق مدیترانه‌ای (جنگل‌های زربین)؛

۳. مناطق ایرانی-تورانی (جنگل‌های بلوط زاگرس، جنگل‌های پسته، جنگل‌های کویری، استپ‌ها و بیابان‌های کم‌درخت، بوته‌زار، تاغ‌زارها، گون‌زارها، گززارهای طبیعی، جنگل‌های سروکوهی، جوامع بنه و بادام، جوامع ارس، جامعه سماق و جامعه خنجک)؛

۴. مناطق صحارا سندی (جنگل‌های مانگرو و جنگل‌های گرمسیری)؛

۵. مناطق سودان-دکانی (جامعه کنار، جامعه گز شاهی، جوامع خرزهره، کلیر، اشوارک، کهور، اکاسیا، شیشم زار، گبر، کرت، پرخزار، توج‌زار، چوج‌زار، جوامع حرا و چنندل و ...).

معیارهای شناسایی و تشخیص میراث‌های طبیعی

معیارهای طبیعی موضوع قانون تشکیل سازمان میراث‌فرهنگی و گردشگری به عنوان بخشی از منابع طبیعی قابل تجدیدپذیر و جزیی از اکوسیستم‌های ویژه که باید با هدف حفاظت و استفاده پایدار به ویژه اهداف گردشگری طبیعی مورد شناسایی و تحت مدیریت قرار گیرد، تابع معیارهایی است که در این قسمت بدو معیارهای شناسایی و تشخیص و سپس معیارهای حفاظتی و مدیریتی ارائه می‌شود.

۱. معیارهای ثبت آثار طبیعی

جهت تعیین مناطقی تحت عنوان میراث طبیعی شاخص‌ها و معیارهایی باید مد نظر قرار گیرد که باید هر اثر طبیعی حداقل یکی از این ویژگی‌ها را داشته باشد:

۱. رویشگاه نادر پوشش گیاهی؛

۱. درخت کهنسال که بر اساس دستورالعمل حداقل سن و قطر جدول پیوستی شماره ۳ را داشته باشد؛
۲. چشم‌انداز بدیع و بی‌نظیر جغرافیایی؛
۳. داشتن تنوع زیستی منحصر به فرد؛
۴. وجود گونه‌های موجود در لیست IUCN؛
۵. مناطقی که نقش مهمی در حیات گیاهی دارند؛
۶. تنوع ارتفاعی عناصر زمین و وجود ویژگی شگفت‌انگیز در آن منظر.

۲. اولویت‌های آثار برای ثبت در شرایط مشابه

- در شرایط مشابه داشتن حداقل این شاخص‌ها برای هر اثر اولویت اثر را برای ثبت در فهرست آثار طبیعی مشخص می‌کند که عبارتند از:
۱. داشتن تنوع زیستی مناسب؛
  ۲. داشتن چشم‌اندازها و جذابیت‌های بصری؛
  ۳. وجود حداقل یک گونه گیاهی خاص بومی؛
  ۴. داشتن جذابیت و امکانات گردشگری کافی یا شرایط ایجاد آن؛
  ۵. حمایت جوامع محلی؛
  ۶. داشتن کمترین دخالت انسانی از قبیل چرای دام و بهره‌برداری از معادن؛
  ۷. برخورداری از ضرایب با آسیب‌پذیری کمتر؛
  ۸. مستثنیات موجود در محدوده اثر حداقل باشد؛
  ۹. داشتن وسعت مناسب و کافی برای حفاظت؛
  ۱۰. دخالت نکردن یا اثرگذاری سایر دستگاه‌ها و نهادها؛
  ۱۱. خارج بودن از حریم‌های قانونی حفاظتی یا تأیید دستگاه‌های دولتی؛
  ۱۲. وجود امکانات دسترسی و راه‌های جانبی مناسب؛
  ۱۳. وجود بالقوه شرایط حفاظتی مناسب و استقرار پست‌های حفاظتی؛
  ۱۴. وجود سایر اولویت‌های حفاظتی در سازمان مانند وجود یک یا چند اثر و میراث فرهنگی.

• قوانین در حوزه میراث طبیعی

تبصره ماده ۲ قانون تشکیل میراث فرهنگی و گردشگری مصوب سال ۱۳۸۲

سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مکلف است به‌منظور هماهنگی در چگونگی امکان بهره‌گیری از میراث‌های طبیعی کشور و اجرای تعهدات مطروحه در کنوانسیون حفاظت میراث فرهنگی و طبیعی جهان نسبت به تدوین آیین‌نامه‌ای با پیشنهاد مشترک سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و سازمان حفاظت محیط زیست اقدام کند. آیین‌نامه اجرایی تبصره ماده ۲ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری (سازمان میراث فرهنگی و گردشگری - سازمان حفاظت محیط زیست - وزارت جهاد کشاورزی)

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۱ بنا به پیشنهاد شماره ۷۸۶-۸۴۲/۱ مورخ ۱۳۸۴/۱/۳۱ سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و به استناد تبصره ماده (۲) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری (مصوب ۱۳۸۲) آیین‌نامه اجرایی تبصره ماده یاد شده را به شرح تصویب کرد.

ماده ۱- منظور از میراث طبیعی مذکور در تبصره ماده ۲ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، محدوده‌های جغرافیایی طبیعی و مناطق خاصی از کشور است که به علت کیفیت ویژه فیزیکی و زیست‌شناسی یا مناظر و چشم‌اندازهای طبیعی زیبا و کم‌نظیر یا محوطه طبیعی تاریخی و نیز پدیده‌ها و نمونه‌های ارزشمند گیاهی و جانوری و زیستگاه‌های آن‌ها تعیین و تحت حفاظت و بهره‌برداری پایدار قرار می‌گیرد.

ماده ۲- میراث‌های طبیعی موضوع این آیین‌نامه شامل موارد زیر می‌باشد:

الف- مناظر طبیعی و عوارض بدیع جغرافیایی غیر حفاظت شده.

ب- بقایای دیرین ساختمانی و محوطه‌های حاصل از تعامل فیزیکی و فرهنگی انسان و طبیعت.

ج- مناطق مذکور در بندالف ماده(۳) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست از قبیل آثار طبیعی و سایر مناطق تحت حفاظت.
د- آثار و بقایای دیرین شناختی جانوری و گیاهی.
ماده ۳- سازمان میراث فرهنگی و گردشگری نسبت به شناسایی، پژوهش، ثبت، تعیین حریم و ضوابط حفاظتی و بهره‌برداری میراث‌های موضوع بندهای الف و ب ماده (۲) این آیین‌نامه اقدام نموده و میراث‌های ثبت شده تحت مدیریت سازمان مذکور را می‌گیرد.
ماده ۴- مناطق و میراث‌های موضوع بندهای ج و د ماده(۲) این آیین‌نامه تحت اختیار و مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست قرار داشته و این سازمان همچنان وظایف محول شده و امور مربوط به تعیین و حفاظت و بهره‌برداری از آن‌ها را طبق مقررات مربوطه بر عهده دارد.
ماده ۵- دستورالعمل‌های بهره‌برداری پایدار از میراث‌های طبیعی کشور به طور مشترک به تصویب رؤسای سازمان‌های میراث فرهنگی و گردشگری، حفاظت محیط زیست و جنگل‌ها، مراتع و آب‌خیزداری کشور می‌رسد.
ماده ۶- سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان نماینده دولت در محوطه‌ها و مناطق تحت مالکیت دولت و منابع ملی واقع در مناطق چهارگانه موضوع بندهای ج و د ماده (۲) این آیین‌نامه می‌باشد.
ماده ۷- ثبت آثار طبیعی کشور در فهرست میراث جهانی بر اساس مواد (۳) و (۴) این آیین‌نامه حسب مورد از سوی سازمان میراث فرهنگی و گردشگری یا سازمان حفاظت محیط زیست انجام خواهد شد.

• سامانه مدیریت میراث فرهنگی

به مجموعه‌ای از برنامه‌ها و فعالیت‌ها گفته می‌شود که با هدف تثبیت مؤلفه‌های اساسی، موثر بر حفظ و ارتقا سطح نگهداری میراث فرهنگی ملموس یا ناملموس و همچنین پایش، پیش‌بینی و جلوگیری از خطرات احتمالی برای آنها می‌باشد. این سیستم نیز به دو گروه سیستم مدیریت میراث فرهنگی ملموس و سیستم مدیریت میراث فرهنگی ناملموس تقسیم می‌شود. مطابق توصیه‌های کنوانسیون جهانی این فعالیت‌ها شامل شناسایی، حمایت، پاسداری، حفاظت، احیا، معرفی، انتقال به آیندگان، پایش و پیشگیری و پیگیری جرائم می‌گردد.

شناسایی

زیرمجموعه‌ای از سیستم مدیریت میراث فرهنگی (ملموس یا ناملموس) که مطابق تعاریف موجود مشتمل بر مطالعه، کشف، تعیین، تبیین، تدوین و ذخیره‌سازی مشخصات مربوط به عناصر و مؤلفه‌های مجموعه میراث ملی در هر یک از سطوح اعم از میراث فرهنگی ملموس و ناملموس، میراث طبیعی یا میراث ممزوج می‌باشد. این ذخیره‌سازی باید به گونه‌ای انجام پذیرد که مشخصات مذکور به صورت واحد فقط به عنصر یا مؤلفه مربوطه اشاره کرده و حالت انحصاری داشته باشد.

حریم

حریم محدوده‌ای است با ضابطه‌های قانونی برای حفظ اثر از راه پیوند آن با محیط که از سوی متولی اثر تاریخی تعیین می‌شود. هر موجودیتی از جمله اثر تاریخی دارای حریمی است که در وهله نخست ضامن بقای اوست، به این معنی که از یک سو بازدارنده و از سوی دیگر فراخواننده است. حریم از آن رو بازدارنده است که یکپارچگی و موجودیت اثر را حفظ و میزان آمیختن اثر را با دیگر موجودیت‌ها روشن می‌کند و از آن رو فراخواننده است که در پیوند با آنچه در محیط است، بودن خود را معنا می‌بخشد.

اگر بپذیریم که زندگی اثر را پیوندهایش با محیط میسر می‌کند و نسبت اثر با محیط از راه حریم قوام می‌یابد، حفاظت از اثر با حفظ حریم آن ممکن می‌شود. به این ترتیب شناخت حریم اثر برای حفظ پیوندهای آن با محیط از آغاز شکل‌گیری اثر تا لحظه توجه به آن، نخستین گام در فهم اثر و طرح احیای آن است. جبران پیوندهای از دست رفته و ترسیم طرح مطلوب برای آینده در تعیین حریم اثر تاریخی مهم‌ترین مرحله است.

حفاظت

زیرمجموعه‌ای از سیستم مدیریت میراث فرهنگی ملموس مشتمل بر فعالیت‌هایی به منظور عدم تغییر و حفظ

ویژگی‌ها و مؤلفه‌هایی که موضوع (مکان یا شیئی) مورد نظر بر اساس آنها، حالت منحصر به فرد پیدا کرده و زوال یا فقدان ویژگی‌های مذکور در آن به منزله آسیب به دارایی‌های ملی است. حفاظت از میراث فرهنگی ملموس به گروه‌های حفاظت فیزیکی، حفاظت شیمیایی و حفاظت بیولوژیکی و حفاظت از حریم تقسیم می‌شود. حفاظت فیزیکی برقراری شرایط امنیتی در مقابل خطرات انسانی و خطرات طبیعی، پیش‌بینی عوامل خطرزای فیزیکی و تمهیدات جلوگیری از آنها را شامل می‌شود. حفاظت شیمیایی جلوگیری از فرسایش یا تخریب در اثر عوامل و مواد شیمیایی، پیش‌بینی عوامل خطرزای شیمیایی و مقابله با آنها را در بر می‌گیرد. حفاظت بیولوژیکی جلوگیری از اثرات سوء میکروارگانیسم‌ها، گیاهان و حیوانات مضر و همچنین پیشگیری از ایجاد و تکثیر این موجودات را شامل می‌شود. حفاظت از حریم، جلوگیری از هرگونه تغییر، دخل و تصرف در حریم ثبت شده برای میراث ملموس که به صورت عام مرتبط با مکان‌های حائز اهمیت و به صورت خاص مرتبط با مؤلفه‌های بناهای گروهی و محوطه‌ها از میراث فرهنگی و مؤلفه‌های ساختارهای طبیعی و محوطه‌های طبیعی از میراث طبیعی است.

در معنای لغوی آکسفورد ایمن نگاه داشتن، محافظت از آسیب، تباهی یا زوال، نگهداری با دقت و حال معمولاً در وضعیت کنونی از شر نابودی و دگرگونی تعریف شده است.

حفاظت یک فعالیت فرهنگی، هنری، فنی و مهارتی بر مبنای مطالعات علمی و انسان‌شناسانه و نیز پژوهش‌روشمند است. در واقع واژه حفاظت مفهومی کلیدی دارد که حاکی از فرآیندهایی است که بر انواع عملیات لازم برای صیانت از میراث فرهنگی تلاش می‌کند. حیطة این قبیل عملیات ممکن است بسته به نوع میراث مربوط تغییر کند. از جمله اقداماتی که برای پایدار ماندن اثر صورت می‌گیرد می‌توان به وضع قوانین، گماردن نگهبان، حصارکشیدن، کارهای محافظتی، کارهای پیشگیرانه، انجام اقداماتی که از گسترش هرگونه تخریب، دستکاری، مداخلات فیزیکی و غیرفیزیکی و ضایعات جلوگیری می‌کند اشاره کرد. در واقع حفاظت تمامی اعمالی است که حیات میراث طبیعی و فرهنگی ما را طولانی‌تر می‌کند و هدفش نشان دادن پیام‌های انسانی و هنری است.

صیانت

زیرمجموعه‌ای از سیستم مدیریت میراث فرهنگی ناملموس مشتمل بر فعالیت‌هایی با هدف حصول اطمینان از باقی ماندن و حفظ موجودیت موضوع مورد نظر یا مؤلفه‌هایی که بر اساس آنها خصلت منحصر به فرد پیدا کرده و حذف یا تغییرات در آنها به منزله آسیب به دارایی‌های ملی است، در سطح عام و تأمین شرایط تداوم و ارتقای آگاهی‌های تخصصی در سطح خاص (علاقه‌مندان) به جهت حفظ مؤلفه‌های اصلی آن می‌باشد. صیانت امور نرم‌افزاری شامل قوانین و مقررات، دستورالعمل‌ها، راهنماها، آموزش، معرفی و ... را در بر می‌گیرد. (طبق ترجمه لغوی آکسفورد) پاسداری از خطر یا حمله، نگهبانی، محافظت و دفاع، این اصطلاح را در معنای کلی برای نشان دادن انواع عملیات گوناگون، از پشتیبانی گرفته تا مرمت به کار می‌برند که برای حفظ میراث همراه با اهتمام لازم است که در این راستا جهت امر صیانت عبارت دیگری با عنوان (حمایت) نیز دخیل بوده به جهت صیانت یک شیئی با محوطه میراثی در مضمون خودش لازم بوده که تأمین رویه‌های قانونی و اداری لازم به منظور فراهم آوردن شرایط محفوظ نگاه داشتن هر اثر است برشمرد.

نگهداری - حفاظت

زیرمجموعه‌ای از برنامه سامانه مدیریت میراث فرهنگی ملموس بوده که مشتمل بر فعالیت‌هایی است که تمرکز آنها بر تغییرات ویژگی‌ها و مؤلفه‌هایی که موضوع (مکان یا شیئی) مورد نظر بر اساس آنها خصلت منحصر به فرد پیدا کرده و این تغییرات به منزله آسیب به دارایی‌های ملی می‌باشد. نگهداری میراث ملموس به گروه‌های مرمت و استحکام-بخشی تقسیم می‌شود. مرمت شامل فعالیت‌هایی به منظور بازگردانی اثر آسیب دیده به حالت اولیه یا تبدیل اثر آسیب دیده به وضعیتی پایدار با تضمین تداوم زمانی قابل قبول بدون تغییر مؤلفه‌های اصلی اثر که بر اساس آنها حالت منحصر به فرد پیدا کرده است، می‌باشد. استحکام بخشی شامل مداخلات، اقدامات و تمهیداتی به منظور ایجاد وضعیتی پایدار برای اثر مورد نظر در شرایط قابل استفاده با تضمین تداوم زمانی قابل قبول بدون تغییر مؤلفه‌های اصلی اثر (گاهی در برخی موارد اقدامات و مداخلات جهت حفاظت از کاربری به جهت تجدید ساختار به مداخلات مجاز و مرمت‌های ... و سازه‌ای ... خواهد شد) که بر اساس آنها حالت منحصر به فرد پیدا کرده است، می‌باشد. این تمهیدات دربرگیرنده دو گروه مستقیم (بر روی اثر مورد نظر) و غیر مستقیم

(در محدوده اثر مورد نظر) است. نگهداری برای حفاظت نقش اساسی دارد و به مفهوم مراقبت حمایتی مستمر از ساختار و بستر یک مکان است و باید آنرا از دایره تعمیر تمیز داد. اهداف ضروری مراقبت باید در قالب همکاری همه متخصصان شایسته یا عامل بالقوه مشارکت از رشته‌های مختلف علمی بنا نهاده شود که شامل محافظت بنا و مرمت است که هر کدام به ترتیب اقداماتی برابر گسترش نیافتن بیماری و بررسی شروع به مطالعات و تحقیق و آزمایش بوده تا عملی در جهت به تأخیر انداختن یا حذف مسیر زوال آن باشد که در نگهداشت ارزش‌های شکلی و تاریخی یک اثر تلاش می‌کند و هرگونه مداخله و دخل و تصرف سیستم در اثر که هدف برپا داشتن، کفایت بخشیدن و ایستایی بخشیدن به آن و اساس ساختن خوانایی پیام اثر و انتقال تمامی آن به نسل آینده است که گاه از طریق مرمت تکمیلی و گاه آناسیتولوژی، برپایی و حذف اضافات بعدی صورت می‌پذیرد و کار استحکام‌بخشی تا آنجا که ممکن است به منظور محافظت از تمامی بخش‌های ارزشمند و حفظ حرمت بناهای کهن به محیط سنتی آن و پیوندهای محیط اطرافش براساس حفظ ارزش‌های هنری و سازه‌ای و تاریخی صورت می‌گیرد و عملیاتی است که منطبق با تعریف محافظت و مرمت می‌باشد. شایان ذکر است نگهداشت ثابت و مستمر میراث اجازه خواهد داد که در دراز مدت از انجام هزینه‌های هنگفت برای عملیات مربوط به کیفیت بخشیدن به آثار جلوگیری شود.

احیا

زیرمجموعه‌ای از سامانه مدیریت میراث فرهنگی (ملموس یا ناملموس) مشتمل بر سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های بازسازی، نوسازی و تعمیرات اساسی موضوعی در شرایط غیرقابل استفاده، به منظور ایجاد شرایط پایدار برای ویژگی‌ها و مؤلفه‌هایی که موضوع مورد نظر بر اساس آنها حالت منحصر به فرد پیدا کرده و زوال یا فقدان ویژگی‌های مذکور در آن به منزله آسیب به دارایی‌های ملی است. این برنامه‌ها و اقدامات باید زمینه‌ساز استفاده و بهره‌برداری از این میراث فرهنگی را فراهم کنند. در واقع احیای فرآیند عملیات و اقدامات هدفمندی است که به منظور ارتقای سطح حفاظت، تضمین بقا و اعطای کاربری متناسب برای بهره‌برداری با حفظ اصالت و یکپارچگی آن برنامه‌ریزی، طراحی و اجرا می‌شود که به منظور پیشگیری از تخریب اثر و زوال ارزش‌های آن و حضور مجدد اثر در حیات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی معاصر انجام شود. احیا در معنای لغوی خود حیات بخشیدن دوباره به هر چیز، حیات و کارکرد تازه بخشیدن به یک چیز یا یک ناحیه تعریف می‌شود.

• میراث جهانی (میراث فرهنگی و طبیعی)

۱. آثار: ساخته‌های معماری، پیکره‌ها و نقاشی‌های باستانی، المان‌ها و ساختارهایی با طبیعت باستان‌شناسی، کتیبه‌ها، سکونتگاه‌های داخل غارها و ترکیبی از موارد فوق که از دیدگاه تاریخی، هنری یا علمی دارای ارزش جهانی باشند.

۲. مجموعه بناها: مجموعه‌ای از بناهای متصل یا جدا از هم، که به علت معماری‌شان، همگنی یا موقعیت چشم‌اندازشان، از دیدگاه تاریخی، هنری یا علمی دارای ارزش جهانی باشند.

۳. محوطه‌ها: ساخته‌های دست بشر یا سازه‌های توأمان انسان و طبیعت و مناطق دربرگیرنده سایت‌های باستان‌شناسی که از دیدگاه تاریخی، هنری، قوم‌شناسی و مردم‌شناسی دارای ارزش جهانی باشند.

مصداق میراث طبیعی عبارتند از:

ویژگی‌های طبیعی متشکل از ساختارهای فیزیکی و زیستی یا گروه‌هایی از این ساختارها که از دیدگاه هنری یا علمی دارای ارزش جهانی درخور توجه باشند. ساختارهای زمین‌شناسی و جغرافیای طبیعی یا مناطق محصور که زیستگاه گونه‌های جانوری و گیاهی هستند که از لحاظ علمی و حفاظتی دارای ارزش جهانی در خور توجه باشند. سایت‌های طبیعی یا مناطق محصور طبیعی که از دیدگاه علمی، حفاظتی و زیبایی طبیعی دارای ارزش جهانی در خور توجه باشند.

آثار توأمان فرهنگی و طبیعی

اگر آثار بخشی یا تمام مشخصاتی که برای آثار فرهنگی و طبیعی توصیف شد را به صورت توأمان داشته باشند،

به عنوان آثار توأمان فرهنگی و طبیعی شناخته می‌شوند.

مناظر فرهنگی

مناظر فرهنگی آثار فرهنگی هستند که تلفیقی از فعالیت‌های انسان و طبیعت است. مناظر فرهنگی نمایانگر تکامل جامعه بشری و استقرار انسان‌ها در گذر زمان و تحت تأثیر موانع فیزیکی یا فرصت‌هایی که محیط طبیعی ایجاد کرده و نیروهای اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی متوالی اعم از داخلی و خارجی هستند. انتخاب آنها باید هم برپایه ارزش‌های جهانی و هم شاخص بودن آنها به عنوان یک منطقه ژئوفرهنگی شاخص صورت گیرد و نیز به لحاظ توانایی آنها در ارائه عناصر فرهنگی اساسی و متمایز انجام پذیرد.

معیارهای ثبت یک اثر در فهرست میراث جهانی

کمیته میراث جهانی یک اثر پیشنهادی را دارای ارزش جهانی می‌داند، اگر یک یا بیشتر از یک معیار از معیارهای زیر را داشته باشد:

۱. نشانگر شاهکاری از نبوغ ساخته‌های بشری باشد.
۲. نمادی از تبادل ارزش‌های والای انسانی در دوره زمانی خاص و در یک حوزه فرهنگی جهانی در رابطه با پیشرفت‌های معماری، فنی، ساخته‌های هنری، طراحی شهرها و مناظر باشد.
۳. نشانگر گواهی منحصر به فرد یا حداقل استثنایی از یک سنت فرهنگی یا تمدن که پابرجاست یا از بین رفته باشد.
۴. نمونه‌ای برجسته از گونه‌ای بنا، معماری، مجموعه فنی یا منظر که در تاریخ بشر از مرحله چشمگیری برخوردار باشد.
۵. نمونه‌ای برجسته از سکونتگاه سنتی بشر یا کاربرد زمین که نشانگر فرهنگی خاص است، بالاخص زمانی که تحت تأثیر شدید تغییرات به گونه‌ای، بازگشت ناپذیر، آسیب دیده باشد.
۶. بصورت مستقیم یا ملموس با وقایع یا سنت‌های زندگی، عقاید، باورها، فعالیت‌های هنری و ادبی دارای پیامدها و ارزش‌های جهانی در ارتباط باشد. (از نظر کمیته در مواقع استثنایی و در ارتباط با سایر معیارها، معیار درج یک اثر در فهرست میراث جهانی است).
۷. نمونه برجسته نمایانگر مراحل عمده تاریخ کره زمین، شامل سابقه زندگی، رویه‌های مهم و متداوم زمین‌شناسی در تکامل اشکال زمین، یا مشخصه بارز جغرافیای طبیعی یا ریخت‌زمینی باشد.
۸. نمونه برجسته نمایانگر اهم رویه‌های متداول بومی و زیستی در تحول و تکامل آب‌های زیرزمینی، آب‌های شیرین، اکوسیستم‌های ساحلی و دریایی و جوامع گیاهی و جانوری باشد.
۹. شامل پدیده‌های شگرف طبیعی یا مناطقی با طبیعت زیبای استثنایی و ارزش‌های هنری باشد.
۱۰. شامل مهم‌ترین و برجسته‌ترین زیستگاه‌های طبیعی حفاظت از تنوع زیستی، دربرگیرنده گونه‌های خاص که از لحاظ علمی و حفاظتی دارای ارزش جهانی می‌باشند.

میراث ملی منقول

ثبت آثار منقول در فهرست آثار ملی ایران به استناد ماده ۱ و ۲ قانون راجع به حفظ آثار ملی ۱۳۰۹ مجلس شورای ملی، فصل دوم نظام‌نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۱۱ هیات وزراء، بند (ج) از ماده واحده قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۴ مجلس شورا، بند ششم از ماده سوم قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷ مجلس شورای اسلامی، ماده ۲۲ آیین‌نامه حفاظت از میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۸۱ شورای امنیت کشور، ماده ۱ آیین‌نامه اموال فرهنگی، تاریخی و هنری نهادهای عمومی و دولتی مصوب ۱۳۸۱/۱۲/۷ هیات وزیران و فصل دوم آیین‌نامه مدیریت، ساماندهی، نظارت و حمایت از مالکان و دارندگان اموال فرهنگی تاریخی منقول مجاز مصوب ۱۳۸۴ هیات وزیران، ماده ۱ کنوانسیون مربوط به اتخاذ تدابیر لازم برای ممنوع کردن و جلوگیری از ورود و صدور و انتقال مالکیت غیرقانونی اموال فرهنگی مصوب ۱۴ نوامبر ۱۹۷۰ (الحاقی ایران به موجب قانون مصوب ۱۳۵۳/۹/۱۷)، بند ۳ لایحه قانونی راجع به جلوگیری از انجام اعمال حفاری‌های غیرمجاز و کاوش به قصد به دست آوردن اشیای عتیقه و آثار تاریخی که بر اساس ضوابط بین‌المللی ۱۰۰ سال یا بیشتر از تاریخ ایجاد یا

- ساخت آن گذشته باشد مصوب ۱۳۵۸/۲/۲۷ شورای انقلاب، تعریف می‌شود:
- منقول باشد.
  - در مملکت ایران احداث شده باشد.
  - عمری بالای یکصد سال داشته باشد.
  - دارای حیثیت تاریخی یا علمی یا صنعتی (هنری) باشد.

• موزه‌ها

موزه موسسه‌ای است دائمی بدون هدف مادی که درهای آن به روی عموم گشوده است و در خدمت جامعه و پیشرفت آن قرار دارد. هدف موزه‌ها تحقیق در آثار و شواهد برجایمانده از انسان و محیط زیست او، گردآوری، حفظ و ایجاد ارتباط بین آثار به ویژه به نمایش گذاردن آن‌ها برای بررسی و بهره‌وری معنوی است. موزه‌ها از لحاظ «گستره» به سه گروه محلی، منطقه‌ای و ملی و از لحاظ «ساختار» به دو گروه فضای بسته و فضای باز و از لحاظ «استقرار» به موزه‌های مکان ثابت یا مکان سیار، از لحاظ «زمانی» به دو گروه زمان ثابت و زمان آزاد، از لحاظ «ماهیت» به دو گروه موضوعات منقول و موضوعات غیرمنقول، از لحاظ «دیدار» به موزه‌های واقعی و موزه‌های مجازی و از لحاظ «موضوع» به پنج گروه تاریخی، هنری، علمی، فرهنگی، طبیعی و مختلط و از لحاظ «ساختار» به سه گروه ساختار ملموس و ساختار ناملموس و ساختار ممزوج (ملموس و ناملموس) تقسیم می‌شوند.

بازدیدکننده از موزه و اماکن فرهنگی-تاریخی

فردی است که با هدف فرهنگی، آموزشی، پژوهشی و گذران اوقات فراغت از موزه‌ها و اماکن فرهنگی-تاریخی دیدن می‌کند.

• میراث ملی غیرمنقول

بنای تاریخی - فرهنگی

هر بنایی که واجد یک یا چند ارزش فرهنگی، تاریخی و هنری باشد. بنای معاصری که واجد یک یا چند ارزش از ارزش‌های فوق یا ارزش مکان-رویداد باشد نیز بنای تاریخی- فرهنگی محسوب می‌شود.

مکان-رویداد

مکانی که صرفنظر از ویژگی‌های معماری یا تاریخ ساخت، محل وقوع رویدادها و وقایع سرنوشت ساز تاریخی بوده یا محل برگزاری یک سنت اجتماعی مستمر، پویا و هویت آفرین است.

عرصه تاریخی- فرهنگی

محدوده‌ای است که حدود اموال و آثار تاریخی- فرهنگی را تحدید و تعریف می‌کند.

محوطه تاریخی- فرهنگی

عرصه تاریخی- فرهنگی که قابلیت احیا و کاربری دوباره یا امکان بهره برداری با کاربری اولیه، برای آن وجود ندارد. همچنین کاملاً پیوسته با بستر محیطی بوده و بدون آن ماهیت وجودی خود را از دست می‌دهد. محوطه تاریخی- فرهنگی بخش غیرپویای میراث بشری است که در بیشتر موارد، هدف غایی حفاظت از آن ایجاد سایت موزه یا موزه فضای باز است.

• پایگاه‌های میراث جهانی و میراث فرهنگی

به تشکیلات مدیریتی یکپارچه اطلاق می‌شوند که به منظور تحقق اهداف سازمان در آثار واجد ارزش‌های منحصر به فرد ملی و جهانی مستقر گردیده‌اند. این آثار متشکل از آثار ثبت شده در فهرست میراث ملی، آثار موجود در فهرست موقت میراث جهانی یا آثار ثبت شده در فهرست میراث جهانی می‌باشند. ساختار مدیریتی مربوطه به منظور تضمین شناخت بهینه، حفاظت، احیا و معرفی آثار فرهنگی مادی، معنوی و یا محیط‌های طبیعی در ایران تأمین شده‌اند که بناها، محوطه‌های باستانی، محدوده‌های شهری یا روستایی، آثار منفرد باستانی همچون سنگ‌نگاره‌ها، مناظر فرهنگی، موضوعات میراث معنوی و یا محیط‌های طبیعی

یا مجموعه‌ای از آنها را در بر می‌گیرد. در حال حاضر ۲۳ پایگاه جهانی و ۷۷ پایگاه ملی تحت نظارت دفتر امور پایگاه‌های سازمان اداره می‌شوند.

اهداف کلان پایگاه‌ها

- ایجاد ساختاری پویا و کارآمد برای مدیریت یکپارچه امور و مداخلات مربوط به آثار شاخص میراث فرهنگی ایران.
- ایجاد ساختار هرمی و تصمیم‌گیری بر اساس خرد جمعی شامل کمیته تخصصی امور پایگاه‌ها، هیات‌های راهبردی و ... برای مدیریت بهینه منابع انسانی و توان کارشناسی و علمی موجود کشور در راستای تحقق اهداف تعریف شده.
- شناسایی و ثبت آثار و مصادیق شناخته و ناشناخته میراث فرهنگی مادی و معنوی واقع در حوزه هر یک از پایگاه‌ها.
- برنامه‌ریزی جامع‌نگر در مورد موضوعات پژوهشی، مدیریت و انجام پژوهش‌های مستمر در خصوص مکان یا موضوع ویژه تاریخی، فرهنگی و طبیعی واقع در حوزه هر یک از پایگاه‌ها در راستای تحقق اهداف کلان مجموعه پایگاه‌ها.
- حفاظت، مرمت و احیاء میراث فرهنگی مادی، معنوی یا طبیعی واقع در محدوده جغرافیایی یا موضوعی پایگاه مطابق ضوابط بین‌المللی، همچنین ضوابطی که از سوی سازمان ارایه شده یا خواهد شد، متناسب با شرایط و نیازهای محل.
- ایجاد و اداره دایمی امکانات و خدمات گردشگری و معرفی برای پایگاه و آثار واقع در محدوده آن، مطابق ضوابط بین‌المللی، همچنین ضوابطی که از سوی سازمان ارایه شده یا خواهد شد، متناسب با شرایط و نیازهای محل.
- تقویت ارتباط بین رشته‌های مختلف میراث فرهنگی در پژوهش، حفاظت، مرمت، معرفی، صنایع‌دستی، گردشگری و ... در خصوص موضوعات واقع در محدوده پایگاه.
- ایجاد سهولت و سرعت در امور اداری، فنی و پژوهشی مرتبط در یک مکان ویژه تاریخی، فرهنگی و طبیعی و پرهیز از ضوابط دست و پاگیر اداری.
- تسهیل در استفاده از نیروهای تخصصی برجسته و انجام فعالیت‌های علمی در مکان ویژه تاریخی، فرهنگی و طبیعی.
- ایجاد و تداوم آموزش در حین اجرا.
- ایجاد و تقویت ارتباطات اداری و محلی با کلیه دستگاه‌ها و نهادهای محلی و مردمی جهت حمایت از مکان ویژه تاریخی، فرهنگی و طبیعی و مشارکت دادن تمامی مسئولین محلی و متخصصین ذیربط.

برخی از مواد مربوط به قوانین میراث ملی منقول برگرفته از:

قانون راجع به حفظ آثار ملی ۱۳۰۹ مجلس شورای ملی

ماده اول- همه آثار صنعتی و ابنیه و اماکنی که تا اختتام دوره سلسله زندیه در مملکت ایران احداث شده، اعم از منقول و غیر منقول با رعایت ماده ۳ این قانون میتوان جزء آثار ملی ایران محسوب داشت و تحت حفاظت و نظارت دولت است.

ماده دوم- دولت مکلف است از همه آثار ملی ایران که فعلاً معلوم و مشخص است و حیثیت تاریخی یا علمی یا صنعتی خاصی دارد فهرستی ترتیب داده و بعدها هم هرچه از این آثار مکشوف شود، ضمیمه فهرست مزبور بنماید. فهرست مزبور بعد از تنظیم، طبع شده و به اطلاع عامه خواهد رسید.

ماده سوم- ثبت مال در فهرست آثار ملی پس از تشخیص و اجازه کتبی وزارت معارف خواهد بود ولیکن ثبت مالی که مالک خصوصی داشته باشد باید قبلاً به مالک اخطار شود قطعی نمی‌شود مگر پس از آنکه به مالک اخطار و اعتراضی او اگر داشته باشد رسیدگی شده باشد و وظایف مقرر در این قانون راجع به آثار ملی فقط پس از قطعی شدن ثبت برعهده مالک تعلق خواهد گرفت.

ماده هشتم- برای هر مال منقولی که در فهرست آثار ملی ثبت شده باید معرفی نامه در دو نسخه تنظیم شود که وصف و اصل و منشأ و کیفیت اکتشاف آن را معلوم کند و به یک یا چندین عکس از آن منضم باشد یک نسخه از این معرفی نامه در دفتر آثار ملی دولت مضبوط و نسخه دیگر مجاناً به مالک مال داده می شود و در هر قسم نقل و انتقال آن مال باید آن نسخه معرفی نامه همراه باشد و آثاری که بر ثبت مال در فهرست آثار ملی مترتب می گردد در تغییر ایادی نسبت به آن مال منفک نخواهد شد.

نظام نامه اجرایی قانون راجع به حفظ آثار ملی مصوب ۱۳۱۱ هیات وزرا

ماده اول- تمامی آثار صنعتی اقوامی که تا انتهای دوره زندیه در خاک ایران زندگانی کرده اند عتیقه نامیده می شود.

عتیقات یا غیرمنقول است یا منقول، عتیقات غیرمنقول است وقتی که متصل به زمین بوده و با زحمت قابل حمل و نقل باشد و منقول است وقتی که غیرمنقول نباشد. امکانه طبیعی از قبیل غارها و پناهگاه های زیر صخور و صخوری که شامل آثار تمدن قدیم است جزو عتیقات غیرمنقول محسوب می شود. مصالح ساختمان یا تزیینات متعلقه به ابنیه و امکانه طبیعی که از عتیقات غیرمنقول می باشد، در صورتی که جداگانه پیدا شده و به آسانی قابل حمل و نقل باشد از عتیقات منقول محسوب می شود.

فصل دوم - عتیقات منقول

ماده دوازدهم- عتیقات منقولی که از لحاظ تاریخ ملی حائز اهمیت بوده و در ایران در تصرف مالکان خصوصی باشد با رعایت مقررات ماده ۳ قانون در فهرست مخصوص به ثبت خواهد رسید این فهرست موسوم به فهرست آثار ملی منقول خواهد بود عتیقه منقول ممکن است در هر موقع به ثبت فهرست برسد. نتایج ثبت در تغییر ایادی نسبت به آن مال، ثابت و برقرار خواهد بود.

ماده سیزدهم- هرگاه عتیقه منقول بعنوان (آثار ملی) به ثبت قطعی رسیده باشد دوسیه که برای پیشنهاد ثبت تنظیم شده است به انضمام متن حکم وزارتی راجع به ثبت آن عتیقه تسلیم ضبط آثار ملی می شود. هرگونه انتقال جدید که بعد از ثبت رخ دهد و بطور کلی هر واقعه که با یک مال ثبت شده مرتبط باشد مفصلاً یادداشت و بتدریج ضبط دوسیه خواهد شد.

ماده چهاردهم- برای هر مال منقولی که به ثبت فهرست می رسد معرفی نامه در دو نسخه توسط اداره عتیقات تنظیم خواهد شد که حاوی یک یا چند قطعه عکس بوده و حتی امکان منشأ آن مال و کیفیت اکتشاف آن را تعیین نماید. یکی از آن نسخ در ضبط آثار ملی نگهداری شده و نسخه دیگر مجاناً به مالک مال داده خواهد شد و این نسخه در همه نقل و انتقالات بایستی همراه مال باشد.

ماده پانزدهم- عتیقات منقولی را که در فهرست ثبت شده است را نمی توان مورد هیچگونه تغییر یا مرمت و اصلاح جزئی و کلی قرار داد مگر با اجازه وزیر معارف و تحت نظارت اداره عتیقات. تخریب یکی از آثار ملی منقول و رعایت نکردن مقررات این ماده نسبت به خسارات وارده مستلزم مجازات خواهد بود.

قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷ مجلس شورای اسلامی

بند ۶ ماده ۳: ثبت آثار ارزشمند منقول و غیرمنقول فرهنگی- تاریخی کشور در فهرست آثار ملی و فهرست های ذریبط.

آیین نامه حفاظت از میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۸۱ شورای امنیت کشور

ماده ۱۲- سازمان میراث فرهنگی کشور موظف است اموال منقول تاریخی- فرهنگی موجود در موزه ها و مجموعه های تاریخی- فرهنگی تحت پوشش آن سازمان را حداقل هر یک سال یکبار کنترل و حسب مورد اقدامات قانونی لازم را انجام دهد.

ماده ۱۹- همه دستگاه های دولتی که اموال تاریخی- فرهنگی در اختیار دارند، فهرست مصور این اموال را به سازمان میراث فرهنگی کشور ارسال خواهند داشت. آرشیو ملی اموال منقول تاریخی- فرهنگی کشور در سازمان مذکور تشکیل خواهد شد.

ماده ۲۰- ملحقات و اموال منصوب یا موجود در بناهای تاریخی- فرهنگی که به طور جداگانه نیز دارای ارزش فرهنگی- تاریخی می‌باشند، توسط سازمان میراث فرهنگی کشور شناسایی و فهرست مصور آنها به آرشیو ملی اموال منقول تاریخی- فرهنگی ارسال می‌شود.

ماده ۲۲- سازمان میراث فرهنگی کشور موظف است، شناسایی کامل اموال تاریخی- فرهنگی منقول موجود در سطح کشور و ثبت آثار منقول ارزشمند در فهرست آثار ملی ایران را با اولویت در برنامه‌های خود پیش‌بینی کند.

لایحه قانونی راجع به جلوگیری از انجام اعمال حفاری‌های غیرمجاز و کاوش به قصد به دست آوردن اشیای عتیقه و آثار تاریخی که بر اساس ضوابط بین‌المللی مدت یکصد سال یا بیشتر از تاریخ ایجاد یا ساخت آن گذشته باشد. (مصوب ۱۳۵۸ شورای انقلاب)

ماده واحده- نظر به ضرورت حفظ ذخایر متعلق و مربوط به میراث‌های اسلامی و فرهنگی و لزوم حفظ و حراست این میراث‌ها از نقطه نظر جامعه‌شناسی و تحقیقات علمی و فرهنگی و تاریخی و نظر به لزوم جلوگیری از غارت و صدور این ذخایر ارزنده به خارج از کشور که طبق مقررات مملکتی و بین‌المللی منع شده است ماده واحده ذیل تصویب می‌شود:

۱. انجام هرگونه عمل حفاری و کاوش به قصد به دست آوردن اشیای عتیقه و آثار تاریخی مطلقاً ممنوع است و مرتکب به حبس تأدیبی از ۶ ماه تا ۳ سال و ضبط اشیای مکشوفه و آلات و ادوات حفاری به نفع بیت‌المال محکوم می‌شود. چنانچه حفاری در اماکن تاریخی که به ثبت آثار ملی رسیده باشد؛ انجام گیرد مرتکب به حداکثر مجازات مقرر محکوم می‌شود.

۲. منظور از اشیای عتیقه اشیایی است که بر طبق ضوابط بین‌المللی یکصد سال یا بیشتر از تاریخ ایجاد یا ساخت آن گذشته باشد، در مورد اشیای که قدمت آن از یکصد سال کمتر باشد پس از تأدیه خمس بهای تعیین شده آن از طرف کاشف به نفع بیت‌المال، اشیای مکشوفه به وی تعلق خواهد گرفت.

مستندات قانونی

بند "د" ماده ۱۱۴ قانون برنامه چهارم توسعه:

"د- ایجاد و تجهیز پایگاه‌های میراث فرهنگی در آثار تاریخی مهم کشور و مضامین اصلی مرتبط با موضوع میراث فرهنگی"

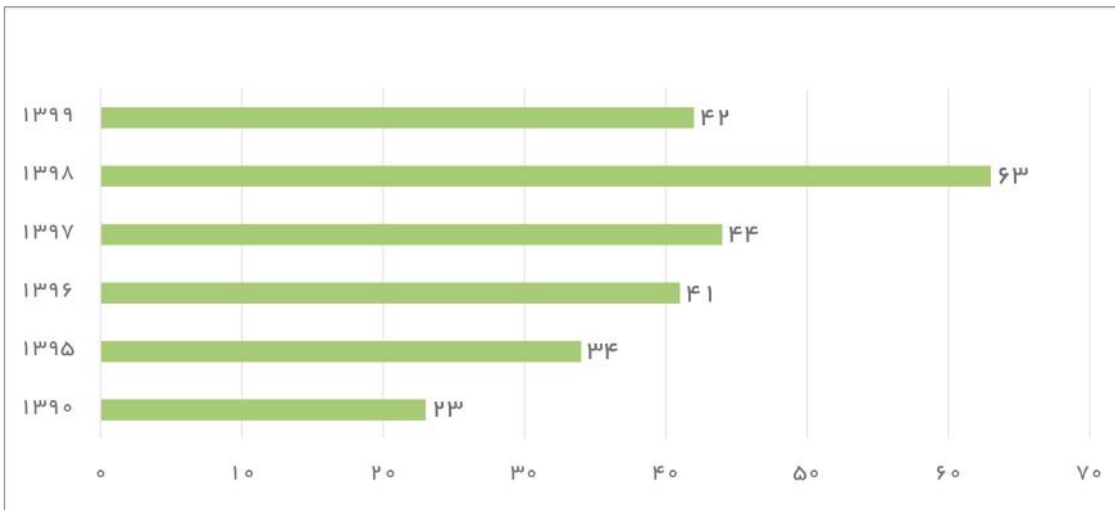
• موزه‌ها و اموال منقول فرهنگی تاریخی

جدول تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور (موزه)

سال - نوع موزه	موزه‌های وابسته به سازمان / وزارتخانه	موزه‌های خصوصی	موزه‌های مشارکتی	موزه‌های غیروابسته	جمع
۱۳۹۰	۱۷	۲	۱	۳	۲۳
۱۳۹۵	۷	۱۶	۱	۱۰	۳۴
۱۳۹۶	۲	۱۸	۱	۲۰	۴۱
۱۳۹۷	۵	۲۲	۱	۱۶	۴۴
۱۳۹۸	۷	۳۹	۰	۱۷	۶۳
۱۳۹۹	۵	۱۷	۳	۱۷	۴۲

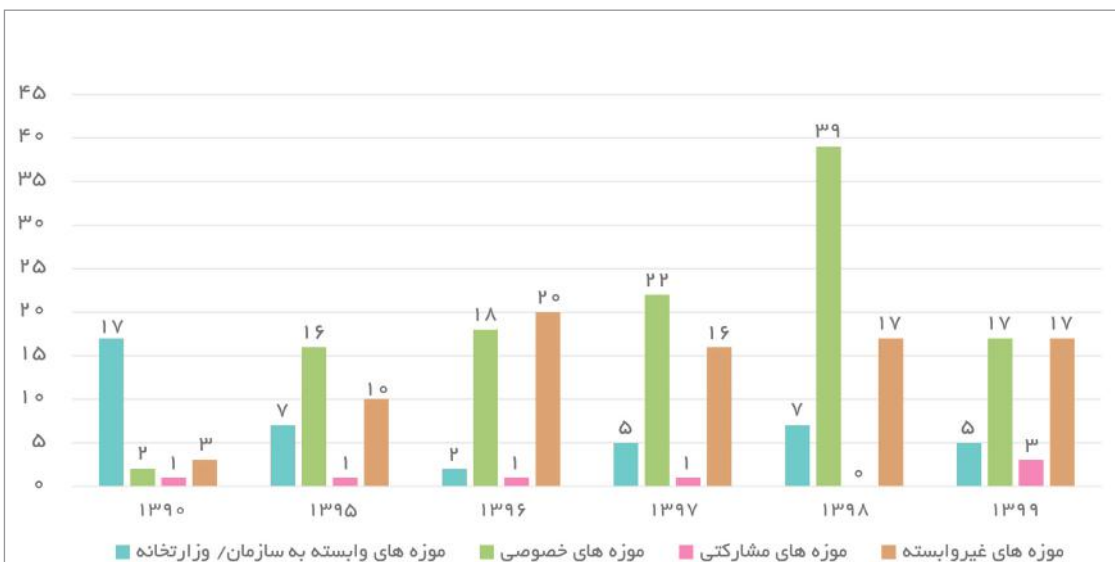
تک - ۱

نمودار تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور

تک - ۱

نمودار تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور به تفکیک نوع موزه

تک - ۱

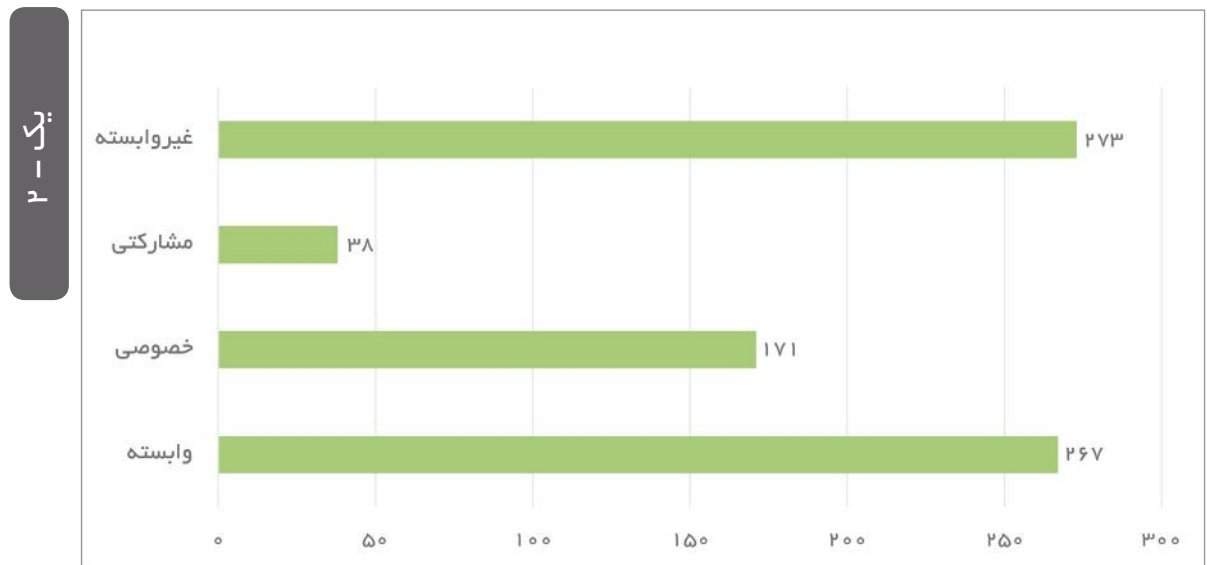

جدول موزه‌های فعال کشور (موزه)

سال - نوع موزه	موزه‌های وابسته به سازمان / وزارتخانه	موزه‌های خصوصی	موزه‌های مشارکتی	موزه‌های غیروابسته	جمع
۱۳۹۰	۲۲۴	۳۷	۸۵	۱۷۲	۵۱۸
۱۳۹۵	۲۴۷	۷۹	۳۷	۱۴۹	۵۱۲
۱۳۹۶	۲۵۱	۱۰۳	۳۸	۲۲۳	۶۱۵
۱۳۹۷	۲۵۶	۱۲۸	۳۹	۲۳۹	۶۶۲
۱۳۹۸	۲۶۲	۱۶۲	۳۹	۲۵۶	۷۱۹
۱۳۹۹	۲۶۷	۱۷۱	۳۸	۲۷۳	۷۴۹

نمودار تعداد موزه‌های فعال کشور در سال ۱۳۹۹

جدول ساماندهی و مرمت اشیای موزه‌ها (قلم شی)

سال	اشیای ساماندهی شده	ورود اشیا به نرم افزار جام	اشیای مرمت شده
۱۳۹۰	۱۳۴۰۶	۱۳۴۰۶	۲۰۰۰
۱۳۹۵	۱۳۷۳۲۲	۱۴۲۷۴	۱۹۲۸
۱۳۹۶	۱۱۰۳۷۹	۶۰۳۰۸	۶۴۹۹
۱۳۹۷	۱۰۶۱۵۸	۵۲۴۹۶	۷۲۳۲
۱۳۹۸	۱۰۸۷۴۷	۵۲۴۸۰	۸۶۶۶
۱۳۹۹	۱۳۹۰۷۴	۹۴۵۸۳	۷۵۰۰

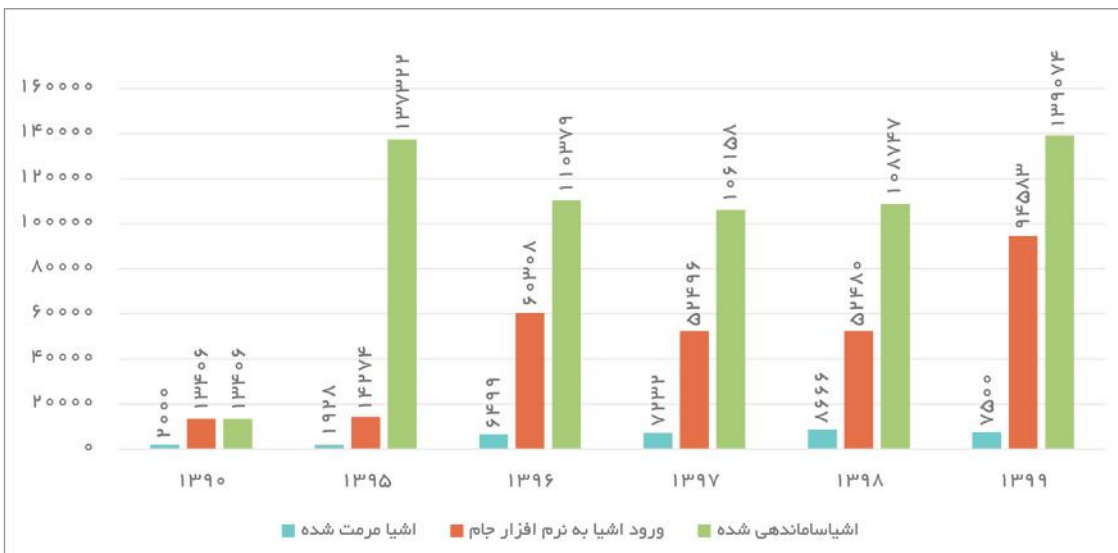
تک-۳

نمودار تعداد اشیای مرمت شده

تک-۳

نمودار ساماندهی، ورود اشیا به نرم افزار جام و مرمت اشیا

تک-۳

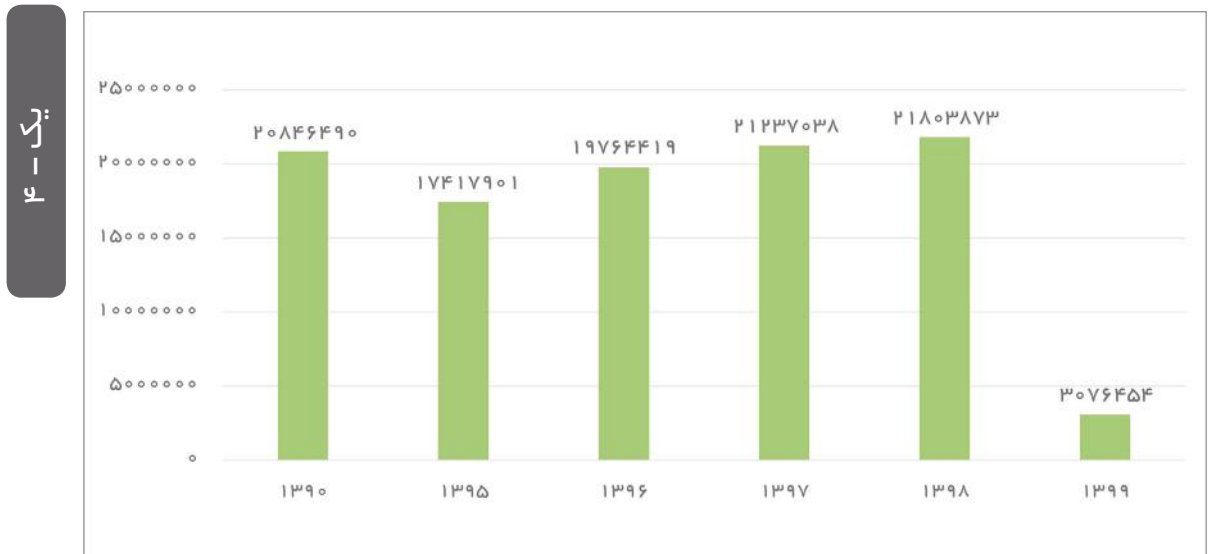

جدول تعداد بازدیدکنندگان از موزه‌های وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (نفر)

سال	تعداد بازدیدکنندگان		
	ایرانی	خارجی	جمع
۱۳۹۰	۲۰۴۲۰۱۶۰	۴۲۶۳۳۰	۲۰۸۴۶۴۹۰
۱۳۹۵	۱۵۸۸۹۷۷۱	۱۵۲۸۱۳۰	۱۷۴۱۷۹۰۱
۱۳۹۶	۱۸۱۱۰۰۹۷	۱۶۵۴۳۲۲	۱۹۷۶۴۴۱۹
۱۳۹۷	۱۹۷۳۳۲۹۸	۱۵۰۳۷۴۰	۲۱۲۳۷۰۳۸
۱۳۹۸	۲۰۴۸۲۷۰۸	۱۳۲۱۱۶۵	۲۱۸۰۳۸۷۳
۱۳۹۹	۳۰۷۱۰۳۷	۵۴۱۷	* ۳۰۷۶۴۵۴

بک - ۴

نمودار تعداد بازدیدکنندگان از موزه‌های وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (نفر)

بک - ۴

جدول مشخصات بیست موزه دارای بیشترین بازدیدکننده در کشور ۱۳۹۹

ردیف	نام موزه	استان	شهر	تعداد بازدیدکنندگان (نفر)	درصد در کل بازدیدکنندگان از موزه‌ها
۱	کاخ سعدآباد	تهران	تهران	۴۵۷۱۷۳	۰/۴۴
۲	کاخ نیاوران	تهران	تهران	۱۹۰۹۲۳	۰/۱۹
۳	کاخ گلستان	تهران	تهران	۹۵۳۶۵	۰/۰۹
۴	موزه چهلستون	اصفهان	اصفهان	۳۰۴۵۴	۰/۰۳
۵	موزه قلعه فلک الافلاک	لرستان	خرم آباد	۱۸۷۴۵	۰/۰۲
۶	موزه روستایی گیلان	گیلان	رشت	۱۷۰۲۹	۰/۰۲
۷	موزه تخت جمشید	فارس	مرودشت	۱۶۵۰۰	۰/۰۲
۸	مجموعه نادری	خراسان رضوی	مشهد	۱۳۳۷۲	۰/۰۱
۹	موزه حمام گنجعلیخان	کرمان	کرمان	۱۰۹۹۶	۰/۰۱
۱۰	موزه پارس	فارس	شیراز	۱۰۵۱۹	۰/۰۱
۱۱	موزه هگمتانه	همدان	همدان	۹۴۸۰	۰/۰۱
۱۲	موزه باغ فین	اصفهان	کاشان	۷۸۷۸	۰/۰۱
۱۳	موزه ملی ایران	تهران	تهران	۷۶۶۶	۰/۰۱
۱۴	موزه قصر خورشید	خراسان رضوی	کلات	۷۲۰۵	۰/۰۱
۱۵	موزه قاجار	آذربایجان شرقی	تبریز	۶۴۵۸	۰/۰۱
۱۶	موزه مشروطه	آذربایجان شرقی	تبریز	۴۶۰۴	۰/۰۱
۱۷	موزه آذربایجان	آذربایجان شرقی	تبریز	۲۹۰۲	۰
۱۸	موزه رختشویخانه	زنجان	زنجان	۲۶۸۷	۰
۱۹	موزه آبگینه	تهران	تهران	۹۴۵	۰
۲۰	موزه فرش ایران	تهران	تهران	۲۲۰	۰

جدول مشخصات بیست بنای تاریخی دارای بیشترین بازدیدکننده در کشور ۱۳۹۹

ردیف	نام موزه	استان	شهر	تعداد بازدیدکنندگان (نفر)	درصد در کل بازدیدکنندگان از موزه‌ها
۱	تخت جمشید	فارس	مرودشت	۶۱۶۷۳۹	۰/۳۱
۲	حافظیه	فارس	شیراز	۳۱۹۳۴۰	۰/۱۶
۳	سعديه	فارس	شیراز	۱۴۵۶۵۹	۰/۰۷
۴	طاق بستان	کرمانشاه	کرمانشاه	۱۲۷۱۰۰	۰/۰۶
۵	آرامگاه فردوسی	خراسان رضوی	توس	۱۰۵۰۹۳	۰/۰۵
۶	باغ فین	اصفهان	کاشان	۷۰۷۹۸	۰/۰۳
۷	عمارت عالی قاپو	اصفهان	اصفهان	۴۵۶۵۹	۰/۰۲
۸	پاسارگاد	فارس	مرودشت	۴۵۰۹۸	۰/۰۲
۹	بیستون	کرمانشاه	بیستون	۴۱۸۵۰	۰/۰۲
۱۰	آرامگاه خیام	خراسان رضوی	نیشابور	۲۸۶۵۲	۰/۰۱
۱۱	آرامگاه بوعلی	همدان	همدان	۲۵۵۲۷	۰/۰۱
۱۲	کلیسای سنت استپانوس	آذربایجان شرقی	جلفا	۲۴۸۵۳	۰/۰۱
۱۳	شاهزاده ماهان	کرمان	کرمان	۲۰۸۶۲	۰/۰۱
۱۴	آرامگاه عطار	خراسان رضوی	نیشابور	۱۹۲۳۹	۰/۰۱
۱۵	آرامگاه باباطاهر	همدان	همدان	۱۸۳۴۵	۰/۰۱
۱۶	نقش رستم	فارس	مرودشت	۱۸۲۲۵	۰/۰۱
۱۷	مسجد امام (ره)	اصفهان	اصفهان	۱۶۱۵۸	۰/۰۱
۱۸	گنبد سلطانیه	زنجان	زنجان	۱۳۳۵۳	۰/۰۱
۱۹	خانه بروجردیها	اصفهان	اصفهان	۱۲۲۵۵	۰/۰۱
۲۰	منارجنبان	اصفهان	اصفهان	۱۰۳۰۱	۰/۰۱

بک - ۶

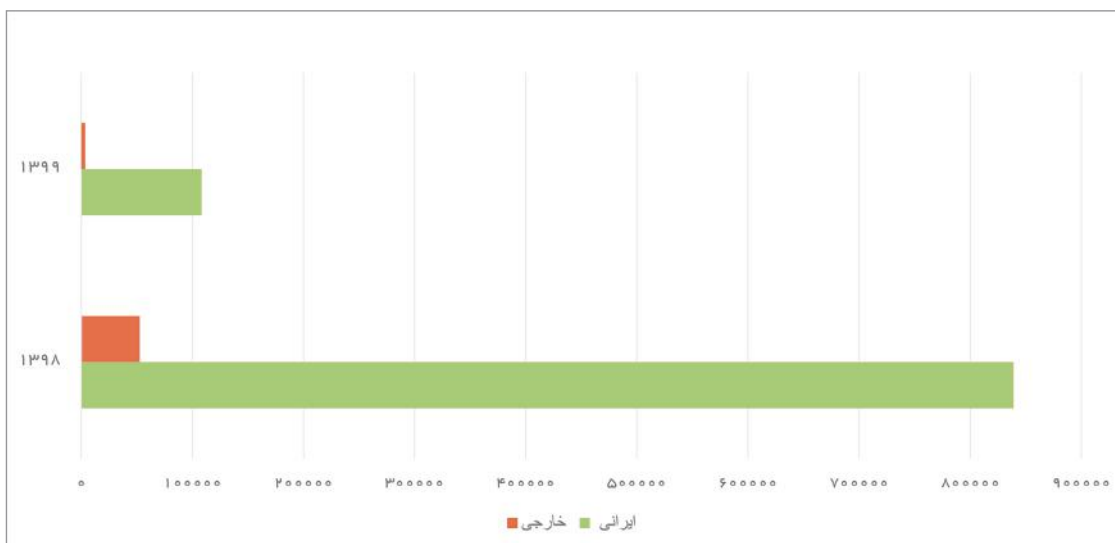

جدول میزان فروش بلیط در موزه‌ها و آثار تاریخی-فرهنگی وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (میلیون ریال)

سال	میزان فروش بلیط		
	ایرانی	خارجی	جمع
۱۳۹۸	۸۳۸,۹۱۹	۵۲,۸۴۷	۸۹۱,۷۶۶
۱۳۹۹	۱۰۸,۳۷۹	۲۱۰۰	۱۱۰,۴۷۹

یک-۷

نمودار میزان فروش بلیط در موزه‌ها و آثار تاریخی-فرهنگی وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (میلیون ریال)

یک-۷

ثبت آثار و حفظ و احیاء میراث معنوی و طبیعی

• حرائم آثار ثبتی

جدول حرائم مصوب آثار در سطح ملی به تفکیک استان (اثر)

ردیف	نام استان	۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	آذربایجان شرقی	۰	۰	۰	۱۳	۳	۱۸
۲	آذربایجان غربی	۰	۲۳	۰	۴	۱۱	۶
۳	اردبیل	۰	۳	۶	۳	۳	۸
۴	البرز	۰	۴	۲	۷	۰	۰
۵	اصفهان	۰	۲۷۰	۴۳	۴	۲۲	۱۲۴
۶	ایلام	۱	۰	۰	۰	۲	۳
۷	بوشهر	۰	۰	۰	۰	۰	۲
۸	تهران	۳	۱۷	۱۵	۰	۱۳	۵
۹	چهارمحال و بختیاری	۲	۲۳	۰	۰	۰	۴
۱۰	خراسان جنوبی	۰	۱۷	۰	۱۴	۵۰	۲
۱۱	خراسان رضوی	۱	۰	۱۰۶	۲	۱۱	۴
۱۲	خراسان شمالی	۲	۱۸	۰	۶	۰	۱
۱۳	خوزستان	۰	۴	۰	۴	۱۰	۵
۱۴	زنجان	۰	۰	۳	۳	۱	۳
۱۵	سمنان	۰	۰	۱۰	۵	۰	۳
۱۶	سیستان و بلوچستان	۰	۰	۰	۰	۵	۴
۱۷	فارس	۱۲۴	۰	۰	۳۶	۱۳	۲
۱۸	قزوین	۰	۰	۰	۰	۱۶	۰
۱۹	قم	۳	۸	۰	۱۴	۰	۷
۲۰	کردستان	۰	۴	۱	۴	۴	۰
۲۱	کرمان	۰	۰	۰	۰	۰	۸
۲۲	کرمانشاه	۰	۰	۰	۱۰	۰	۷
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۱۱	۰	۰	۰	۰	۰
۲۴	گلستان	۰	۰	۰	۹	۱۵	۲
۲۵	گیلان	۱	۰	۰	۲	۴	۰
۲۶	لرستان	۲۱	۲	۹	۲	۰	۷
۲۷	مازندران	۷	۱۱	۲	۱۴	۵	۰
۲۸	مرکزی	۰	۰	۶	۹	۶	۱۱
۲۹	هرمزگان	۰	۰	۱	۰	۰	۰
۳۰	همدان	۰	۰	۴	۰	۲	۴
۳۱	یزد	۰	۰	۰	۰	۴	۸
	جمع	۱۷۶	۴۰۴	۲۰۸	۱۶۵	۲۰۰	۲۴۸

یک - ۸

میراث طبیعی

فصل یکم
میراث فرهنگی

تکرار: ۹

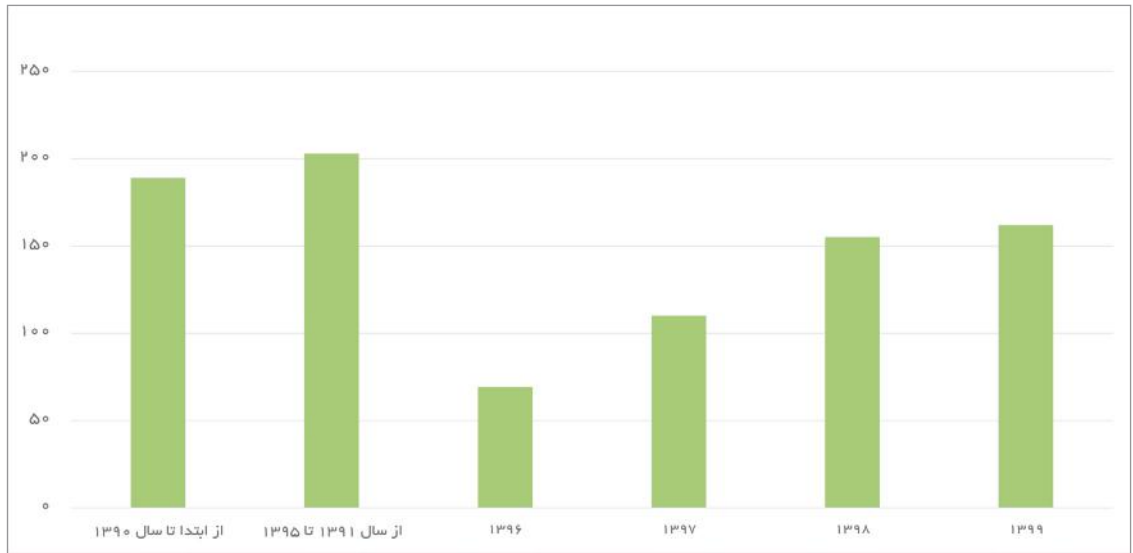
جدول میراث طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی به تفکیک استان و سال ثبت (اثر)

ردیف	نام استان	تا ۱۳۹۰	۱۳۹۱-۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	آذربایجان شرقی	۶	۱۰	۶	۶	۵	۳
۲	آذربایجان غربی	۰	۴	۳	۲	۱	۶
۳	اردبیل	۱	۰	۰	۳	۱	۸
۴	اصفهان	۱	۰	۲	۵	۲	۹
۵	البرز	۲	۱۲	۰	۴	۰	۳
۶	ایلام	۲	۴	۰	۱	۰	۴
۷	بوشهر	۶	۰	۰	۱	۵	۳
۸	تهران	۲	۱	۰	۰	۲	۲
۹	چهارمحال و بختیاری	۴	۵	۰	۶	۲	۷
۱۰	خراسان رضوی	۴	۲	۰	۵	۵	۲۰
۱۱	خراسان جنوبی	۱۰	۴۱	۱۰	۴	۵	۴
۱۲	خراسان شمالی	۲۳	۱۷	۰	۲	۵	۴
۱۳	خوزستان	۳	۷	۰	۰	۷	۰
۱۴	زنجان	۰	۲	۰	۵	۶	۶
۱۵	سمنان	۸	۰	۰	۵	۳	۸
۱۶	سیستان و بلوچستان	۲	۳	۰	۲	۳	۴
۱۷	فارس	۴	۷	۳	۵	۱۳	۵
۱۸	قزوین	۲	۱۲	۱۴	۱۴	۹	۴
۱۹	قم	۰	۰	۰	۹	۵	۲
۲۰	کرمانشاه	۱۵	۷	۳	۰	۰	۲
۲۱	کردستان	۸	۶	۳	۳	۸	۵
۲۲	کرمان	۰	۲	۰	۲	۵	۰
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۲	۰	۰	۰	۷	۴
۲۴	گیلان	۲	۱	۰	۰	۱۴	۷
۲۵	گلستان	۵	۹	۵	۴	۶	۵
۲۶	لرستان	۲۰	۶	۳	۳	۶	۱۰
۲۷	مرکزی	۵	۵	۵	۳	۳	۳
۲۸	مازندران	۱۱	۱۹	۱۲	۱۳	۱۵	۷
۲۹	همدان	۱۴	۱	۰	۰	۴	۲
۳۰	هرمزگان	۱۰	۰	۰	۰	۳	۹
۳۱	یزد	۱۷	۲۰	۰	۳	۵	۵
جمع		۱۸۹	۲۰۳	۶۹	۱۱۰	۱۵۵	۱۶۲

نمودار تعداد میراث طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی

یک - ۹

آثار منقول فرهنگی - تاریخی

جدول آثار منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی ایران به تفکیک استان (اثر)*

یک - ۱۰

ردیف	نام استان	تا ۱۳۹۰	۱۳۹۱-۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	آذربایجان شرقی	۰	۰	۰	۰	۹	۱۱
۲	آذربایجان غربی	۰	۳۹	۲۷	۸	۵	۹
۳	البرز	۰	۱	۱۴	۰	۵	۵
۴	اصفهان	۰	۱	۱۲	۰	۹	۶
۵	ایلام	۰	۰	۰	۵	۶	۸
۶	اردبیل	۰	۰	۱۱	۳	۱۰	۹
۷	بوشهر	۰	۰	۰	۵	۴	۸
۸	تهران	۰	۰	۰	۲۷	۱۶	۲۴
۹	چهارمحال و بختیاری	۰	۰	۱۰	۱	۴	۹
۱۰	خراسان جنوبی	۰	۰	۰	۳	۴	۶
۱۱	خراسان رضوی	۰	۱	۰	۵	۲۴	۱۹
۱۲	خراسان شمالی	۰	۰	۸	۶	۶	۶
۱۳	خوزستان	۰	۰	۱۰	۰	۱۱	۱۲
۱۴	زنجان	۰	۱	۱۰	۶	۵	۸
۱۵	سمنان	۰	۰	۳	۲۲	۵	۶
۱۶	سیستان و بلوچستان	۰	۱۳۴	۳۶	۱۲	۱۳	۱۴
۱۷	فارس	۰	۰	۳۲	۲۵	۳۱	۶

ادامه جدول در صفحه بعد

تغییر در برخی اعداد جدول، ناشی از تفاوت در سال ثبت آثار و سال ابلاغ می‌باشد.

▶ ابتدای جدول در صفحه قبل

فصل یکم
میراث فرهنگی

ردیف	نام استان	تا ۱۳۹۰	۱۳۹۱-۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱۸	قزوین	۰	۰	۰	۰	۵	۶
۱۹	قم	۰	۴	۰	۳۳	۱۰	۵
۲۰	کرمان	۰	۰	۰	۰	۷	۱۰
۲۱	کرمانشاه	۰	۰	۰	۱۳	۸	۷
۲۲	کردستان	۰	۲۳	۰	۶	۱۱	۶
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۰	۰	۲۵	۵	۱۳	۱۲
۲۴	گلستان	۰	۰	۳	۱۲	۱۴	۵
۲۵	گیلان	۰	۱۲	۰	۲۲	۵	۸
۲۶	لرستان	۰	۰	۰	۸	۵	۹
۲۷	مازندران	۰	۰	۱۸	۰	۱۱	۶
۲۸	مرکزی	۰	۰	۰	۳	۴	۶
۲۹	همدان	۰	۰	۰	۴	۷	۶
۳۰	هرمزگان	۰	۰	۳	۴	۸	۲
۳۱	یزد	۰	۱	۲۹	۱۵	۶	۱۲
۳۲	موزه ملی ایران	۰	۱۹۲	۹۷	۷	۴۵	۱۵
۳۳	کاخ گلستان	۰	۱۲۸	۶۱	۰	۱	۱۷
۳۴	موزه ملی قرآن	۰	۱۵	۱۳	۰	۰	۱۰
۳۵	کاخ نیاوران	۰	۵	۲۶	۰	۰	۰
۳۶	کاخ سعدآباد	۰	۰	۴۰	۱۶	۰	۳۳
۳۷	باغ نگارستان دانشگاه تهران	۰	۰	۱	۰	۰	۰
۳۸	موزه تاریخ علوم پزشکی ایران	۰	۰	۰	۰	۰	۷
	جمع	۰	۵۵۷	۴۸۹	۲۷۶	۳۲۷	۳۴۸

• آثار غیرمنقول فرهنگی - تاریخی

**

جدول ثبت آثار غیرمنقول در فهرست آثار ملی ایران (اثر)

ردیف	نام استان	تا ۱۳۹۰	۱۳۹۱-۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	آذربایجان شرقی	۱۶۹۴	۲۶	۷	۴	۲۷	۱۶
۲	آذربایجان غربی	۱۴۶۱	۴۲	۵	۵	۷	۱۱
۳	اردبیل	۸۵۷	۳	۵	۵	۱۰	۷
۴	اصفهان	۱۶۸۰	۷۲	۲۲	۲۵	۳۱	۱۳
۵	البرز	۱۰	۱۰	۴	۳	۱	۳
۶	ایلام	۷۱۶	۲۲	۸	۶	۵	۱۰
۷	بوشهر	۲۷۸	۹	۷	۱۲	۶	۱

تاریخ

◀ ادامه جدول در صفحه بعد

▶ ابتدای جدول در صفحه قبل

ردیف	نام استان	تا ۱۳۹۰	۱۳۹۱-۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۸	تهران	۸۹۹	۱۷	۲۱	۸	۲۰	۵۲
۹	چهارمحال و بختیاری	۵۸۶	۲۳	۵	۹	۵	۸
۱۰	خراسان رضوی	۱۴۷۵	۲۸	۵	۸	۷	۱۹۶*
۱۱	خراسان جنوبی	۵۳۷	۲۵	۱۲	۲۱	۳۴	۱۴
۱۲	خراسان شمالی	۴۶۸	۶	۲۳	۱۳	۱۰	۶
۱۳	خوزستان	۸۷۲	۳۶	۳۸	۳۱	۵۰	۱۷
۱۴	زنجان	۷۰۷	۲۳	۵	۱۱	۹	۸
۱۵	سمنان	۶۲۲	۱۷	۵	۵	۴	۱۵
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۶۰۷	۷	۲	۳۷	۳	۱۰
۱۷	فارس	۲۸۳۷	۴۵	۳۵	۳۳	۵۷	۳۶
۱۸	قزوین	۱۲۴۳	۱۵	۸	۶	۱۷	۱۱
۱۹	قم	۳۱۴	۸	۱۹	۵	۱۱	۱۶
۲۰	کرمانشاه	۲۰۵۳	۱۴	۲	۰	۹	۱۰
۲۱	کردستان	۷۶۷	۱۶	۱۰	۱۱	۱۰	۳۷
۲۲	کرمان	۵۷۷	۱۷	۹	۳	۶	۷
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۵۹۱	۲	۳	۸	۳	۵
۲۴	گیلان	۹۵۰	۲۱	۱۰	۹	۲۲	۱۳
۲۵	گلستان	۵۹۶	۴۷	۳۳	۳۴	۱۹	۱۶
۲۶	لرستان	۲۲۷۹	۶۰	۱۹	۲۸	۳۶	۱۵
۲۷	مرکزی	۷۹۱	۵۹	۱۰	۱۲	۱۵	۹
۲۸	مازندران	۶۴۵	۲۵	۹	۲	۴۴	۱۹
۲۹	همدان	۸۹۶	۲۶	۳	۱۴	۲۰	۱۵
۳۰	هرمزگان	۲۹۴	۳	۵	۰	۴	۱
۳۱	یزد	۱۵۰۹	۱۲۸	۷	۳۲	۴۵	۲۵
	جمع	۳۰۸۱۱	۸۵۲	۳۵۶	۴۰۰	۵۴۷	۶۲۲

• میراث ناملموس

جدول تعداد میراث ناملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی (اثر)

ردیف	نام استان	تا ۱۳۹۰	۱۳۹۱-۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	آذربایجان شرقی	۱۶	۲۸	۸	۹	۵	۱۴
۲	آذربایجان غربی	۱۹	۴	۳	۵	۶	۷
۳	اردبیل	۹	۲۴	۰	۵	۱۰	۱۲

▶ ادامه جدول در صفحه بعد

* علت افزایش غیرمتعارف تعداد ثبت آثار غیرمنقول استان خراسان رضوی در سال ۱۳۹۹، بدلیل اینست که شورای ملی ثبت آثار ویژه استان خراسان رضوی بدرخواست مدیرکل وقت، طی دو روز در آن استان برگزار گردید و حجم بالای پرونده‌ها بررسی گردید.

▶ ابتدای جدول در صفحه قبل

فصل یکم
میراث فرهنگی

ردیف	نام استان	تا ۱۳۹۰	۹۵-۱۳۹۱	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۴	اصفهان	۲۲	۵۱	۲۵	۲۱	۲۳	۲۴
۵	البرز	۶	۱۴	۱	۴	۳	۲
۶	ایلام	۱۴	۹	۰	۷	۴	۵
۷	بوشهر	۱۷	۲۴	۱۰	۹	۸	۱۲
۸	تهران	۹	۲۰	۰	۰	۹	۸
۹	چهارمحال و بختیاری	۱۴	۳۶	۶	۸	۸	۷
۱۰	خراسان جنوبی	۱۱	۳۴	۹	۷	۹	۸
۱۱	خراسان رضوی	۱۵	۵۸	۱۳	۱۱	۱۵	۱۷
۱۲	خراسان شمالی	۱۱	۳۱	۱۰	۹	۱۰	۸
۱۳	خوزستان	۱۵	۴۷	۳	۵	۶	۸
۱۴	زنجان	۱۱	۱۰	۹	۷	۵	۸
۱۵	سمنان	۱۶	۵۸	۰	۲۰	۱۳	۱۰
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۲	۳۳	۰	۱۵	۹	۱۱
۱۷	فارس	۲۱	۳۱	۷	۹	۱۱	۱۱
۱۸	قزوین	۲۶	۳۵	۶	۹	۹	۸
۱۹	قم	۵	۱۱	۳	۹	۹	۸
۲۰	کرمانشاه	۱۱	۲۷	۵	۸	۸	۸
۲۱	کردستان	۲۱	۳۵	۰	۱۴	۱۰	۸
۲۲	کرمان	۲۲	۲۵	۵	۱۲	۱۱	۸
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۲۰	۲۸	۳	۵	۵	۶
۲۴	گلستان	۶	۲۸	۱۷	۱۰	۱۰	۴
۲۵	گیلان	۲۳	۳۴	۰	۰	۱۲	۱۳
۲۶	لرستان	۹	۱۲	۷	۷	۹	۱۲
۲۷	مرکزی	۱۱	۱۸	۸	۴	۵	۵
۲۸	مازندران	۱۵	۴۱	۹	۱۱	۱۸	۱۰
۲۹	هرمزگان	۱۱	۳۰	۳	۶	۳	۷
۳۰	همدان	۱۴	۳۰	۰	۶	۱۳	۹
۳۱	یزد	۲۰	۳۹	۱۵	۱۳	۱۲	۲۱
۳۲	ملی	۴۱	۴۰	۱۴	۱۱	۸	۱
۳۳	منطقه ای	۴۳	۱۴	۱۲	۲	۰	۰
	جمع	۵۳۵	۹۵۹	۲۱۰	۲۷۸	۲۹۶	۳۰۰

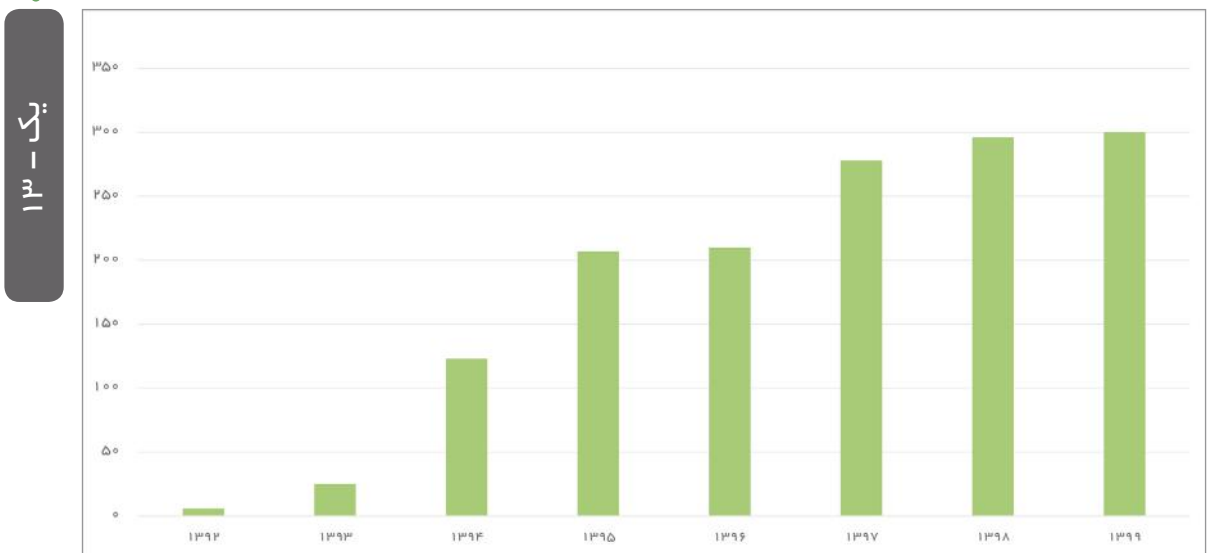

جدول تعداد میراث ناملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی (اثر)

شاخص	واحد سنجش	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
تعداد آثار ناملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی	مورد	۶	۲۵	۱۲۳	۲۰۷	۲۱۰	۲۷۸	۲۹۶	۳۰۰

یک - ۱۳

نمودار تعداد میراث ناملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی

یک - ۱۳

• میراث جهانی

جدول آثار فرهنگی-تاریخی و طبیعی ثبت شده در فهرست آثار جهانی (اثر)*

ردیف	نام اثر	استان	سال ثبت ملی	شماره ثبت ملی	شماره ثبت جهانی	سال ثبت جهانی میلادی	سال ثبت جهانی شمسی	معیار ثبت اثر
۱	تخت جمشید	فارس	۱۳۱۰	۲۰	۱۱۴	۱۹۷۹	۱۳۵۸	I-III-VI
۲	میدان امام اصفهان	اصفهان	۱۳۱۰	۱۰۲	۱۱۵	۱۹۷۹	۱۳۵۸	I-V-VI
۳	چغازنبیل	خوزستان	۱۳۴۸	۸۹۵	۱۱۳	۱۹۷۹	۱۳۵۸	III-IV
۴	تخت سلیمان	آذربایجان غربی	۱۳۱۶	۳۰۸	۱۰۷۷	۲۰۰۳	۱۳۸۲	I-II-III-IV-VI
۵	پاسارگاد	فارس	۱۳۱۰	۱۹	۱۱۰۶	۲۰۰۴	۱۳۸۳	I-II-III-IV
۶	بیم و منظر فرهنگی آن	کرمان	۱۳۴۵	۵۱۹	۱۲۰۸	۲۰۰۴	۱۳۸۳	II-III-IV-V
۷	گنبد سلطانیه	زنجان	۱۳۱۰	۱۶۶	۱۱۸۸	۲۰۰۵	۱۳۸۴	II-III-IV

یک - ۱۴

ادامه جدول در صفحه بعد

* لازم به توضیح است اجلاس یونسکو که بصورت سالانه بمنظور بررسی پرونده های پیشنهادی برگزار می گردد در سال ۲۰۲۰ به دلیل شیوع بیماری کرونا برگزار نگردیده است و قرار است در تیرماه سال ۱۴۰۰ (۲۰۲۱) پرونده های پیشنهادی ایران مورد بررسی قرار گیرند.

▶ ابتدای جدول در صفحه قبل

فصل یکم
میراث فرهنگی

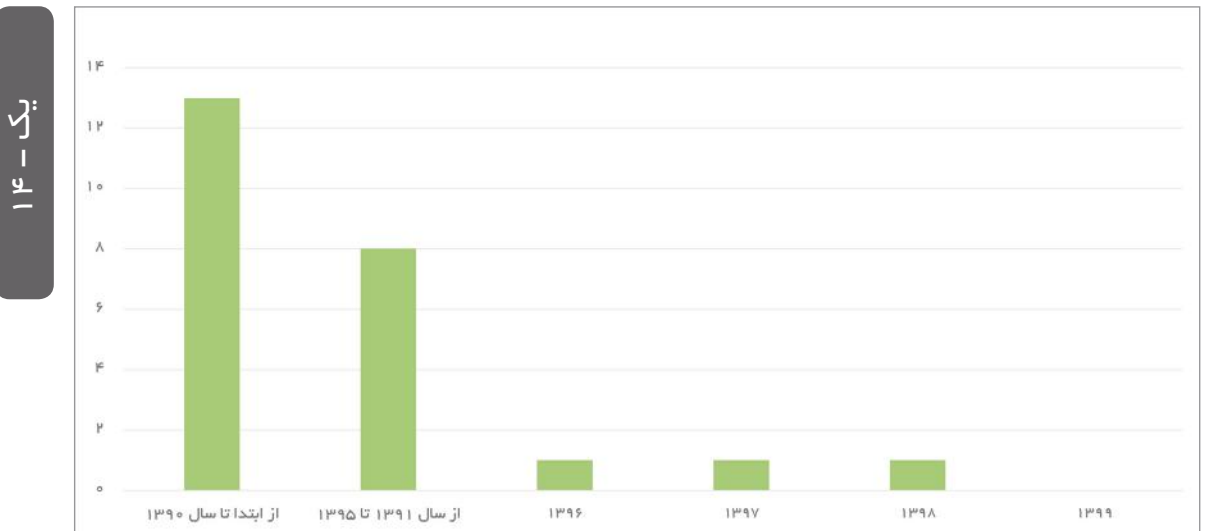
ردیف	نام اثر	استان	سال شمسی ثبت ملی	شماره ثبت ملی	شماره ثبت جهانی	سال ثبت جهانی میلادی	سال ثبت جهانی شمسی	معیار ثبت اثر
۸	بیستون	کرمانشاه	۱۳۱۰	۷۰	۱۲۲۲	۲۰۰۶	۱۳۸۵	II-III
۹	سنت‌استپانوس	آذربایجان شرقی	۱۳۴۱	۴۲۹	۱۲۶۲	۲۰۰۸	۱۳۸۷	II-III-VI
	چوپان	آذربایجان شرقی	۱۳۸۱	۷۷۴۳				
	دره شام	آذربایجان شرقی	۱۳۸۴	۱۳۴۸۸				
	مریم مقدس	آذربایجان غربی	۱۳۶۲	۶۱۵۷				
	قره کلیسا	آذربایجان غربی	۱۳۳۴	۴۰۵				
۱۰	سازه‌های آبی شوستر	خوزستان	۱۳۷۷	۲۱۸۰	۱۳۱۵	۲۰۰۹	۱۳۸۸	I-II-V
۱۱	مجموعه آرامگاه و خانقاه شیخ صفی‌الدین اردبیلی	اردبیل	۱۳۱۰	۶۴	۱۳۴۵	۲۰۱۰	۱۳۸۹	I-II-IV
۱۲	مجموعه بازار تاریخی تبریز	آذربایجان شرقی	۱۳۵۴	۱۰۹۷	۱۳۴۶	۲۰۱۰	۱۳۸۹	II-III-IV
۱۳	دولت آباد یزد	یزد	۱۳۴۶	۷۷۴	۱۳۷۲	۲۰۱۱	۱۳۹۰	I-II-III-IV-VI
	پهلوان پور مهریز یزد	یزد	۱۳۸۱	۶۳۳۴				
	ارم شیراز	فارس	۱۳۵۳	۱۰۱۳				
	پاسارگاد شیراز	فارس	۱۳۱۰	۱۹				
	چهلستون اصفهان	اصفهان	۱۳۱۰	۱۰۸				
	فین کاشان	اصفهان	۱۳۱۴	۲۳۸				
	عباس آباد بهشهر	مازندران	۱۳۴۶	۷۴۵				
	اکبریه بیرجند	خراسان جنوبی	۱۳۷۸	۲۳۲۶				
ماهان کرمان	کرمان	۱۳۵۳	۱۰۱۲					
۱۴	گنبد قابوس	گلستان	۱۳۱۰	۸۶	۱۳۹۸	۲۰۱۲	۱۳۹۱	I-II-III-IV
۱۵	مسجد جامع اصفهان	اصفهان	۱۳۱۰	۹۵	۱۳۹۷	۲۰۱۲	۱۳۹۱	II
۱۶	کاخ گلستان	تهران	۱۳۳۴	۴۱۷	۱۴۲۲	۲۰۱۳	۱۳۹۲	II-III-IV
۱۷	شهرسوخته	سیستان و بلوچستان	۱۳۴۵	۵۴۲	۱۴۵۶	۲۰۱۴	۱۳۹۳	II-III-IV
۱۸	شوش	خوزستان	۱۳۱۰	۵۱	۱۴۵۵	۲۰۱۵	۱۳۹۴	I-II-III-IV
۱۹	منظر فرهنگی میمند	کرمان	۱۳۸۰	۴۱۳۵	۱۴۲۳	۲۰۱۵	۱۳۹۴	V
۲۰	بیابان لوت	کرمان، خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان	۱۳۹۳	۲۰۳	۱۵۰۵	۲۰۱۶	۱۳۹۵	VII-VIII
۲۱	قصبه گناباد	خراسان صوبی	۱۳۷۹	۲۹۶۳	۱۵۰۶	۲۰۱۶	۱۳۹۵	III-IV
	مون اردستان	اصفهان	۱۳۸۲	۹۰۲۳				
	گوهرریز جوپار	کرمان	۱۳۹۳	۳۱۱۳۷				
	اکبرآباد بم	کرمان	۱۳۹۳	۳۱۱۶۳				
	قاسم‌آباد بم	کرمان	۱۳۹۳	۳۱۱۶۲				
	بلده فردوس	خراسان جنوبی	۱۳۹۰	۳۰۱۶۱				
	زارچ	یزد	۱۳۸۴	۱۴۸۳۰				
	حسن آباد مشیر	یزد	۱۳۸۹	۲۹۹۷۶				
	ابراهیم آباد	مرکزی	۱۳۹۳	۳۱۱۵۰				
	وزوان	اصفهان	۱۳۷۹	۲۹۶۲				
مزدآباد میمه	اصفهان	۱۳۸۵	۱۸۰۹۷					

ابتدای جدول در صفحه قبل

ردیف	نام اثر	استان	سال شمسی ثبت ملی	شماره ثبت ملی	شماره ثبت جهانی	سال ثبت جهانی میلادی	سال ثبت جهانی شمسی	معیار ثبت اثر
۲۲	شهر تاریخی یزد	یزد	۱۳۸۴	۱۵۰۰۰	۱۵۴۴	۲۰۱۷	۱۳۹۶	III-V
۲۳	منظر باستان‌شناسی ساسانی	فارس	۱۳۹۷	-	۱۵۶۸	۲۰۱۸	۱۳۹۷	II-III-V
۲۴	جنگل‌های هیرکانی*	گیلان، مازندران، گلستان، سمنان و بخش‌هایی از خراسان شمالی	-	-	۱۵۸۴	۲۰۱۹	۱۳۹۸	IX

نمودار آثار تاریخی - فرهنگی ثبت شده در فهرست آثار جهانی

یک - ۱۴

معیارهای فرهنگی

- I نشان‌دهنده یک شاهکار از نبوغ و خلاقیت انسانی باشد.
- II نشان‌دهنده تبادل ارزش‌های بشری در یک بازه زمانی در یک منطقه فرهنگی از لحاظ پیشرفت در معماری یا فناوری، برنامه‌ریزی شهری یا طراحی چشم‌انداز باشد.
- III گواهی بی‌همتای یا دست‌کم استثنایی بر یک سنت فرهنگی یا تمدن زنده یا از میان رفته باشد.
- IV نمونه‌ای برجسته در معماری یا تکنولوژی که مرحله‌ای مهمی از تاریخ بشر را نشان دهد.
- V نمونه برجسته‌ای از تعامل بین انسان و محیط زیست و یا نماینده یک فرهنگ باشد.
- VI به طور مستقیم مرتبط با رویدادها یا سنت‌های زندگی، افکار و عقاید یا آثار هنری یا ادبی دارای اهمیت عالی جهانی باشد.

معیارهای طبیعی

- VII پدیده‌های ممتاز طبیعی یا مناطق برخورد از زیبایی طبیعی استثنایی بوده و به لحاظ هنری واجد اهمیت استثنایی باشند.
- VIII نمونه برجسته‌ای که نمایانگر مراحل عمده‌ای از تاریخ زمین، شامل سوابق حیات بر روی آن، فرآیندهای مهم زمین‌شناسی که مستمرا در تکامل اشکال آن مؤثر است یا نشانگر ویژگی‌های عمده جغرافیایی طبیعی و شکل ظاهر زمین باشد.
- IX نمونه برجسته‌ای که نمایانگر تحولات مهم و مستمر بوم‌شناسی زیستی یا تحول و تکامل آب‌های زیرزمینی، آب‌های شیرین، اکوسیستم‌های ساحلی و دریایی و جامعه گیاهان و جانوران باشد.
- X دارای تنوع زیستی بالا و مهم‌ترین زیستگاه‌های طبیعی گونه‌های نادر که به لحاظ علمی یا ضرورت حفاظت از آن‌ها، اهمیت جهانی دارد.

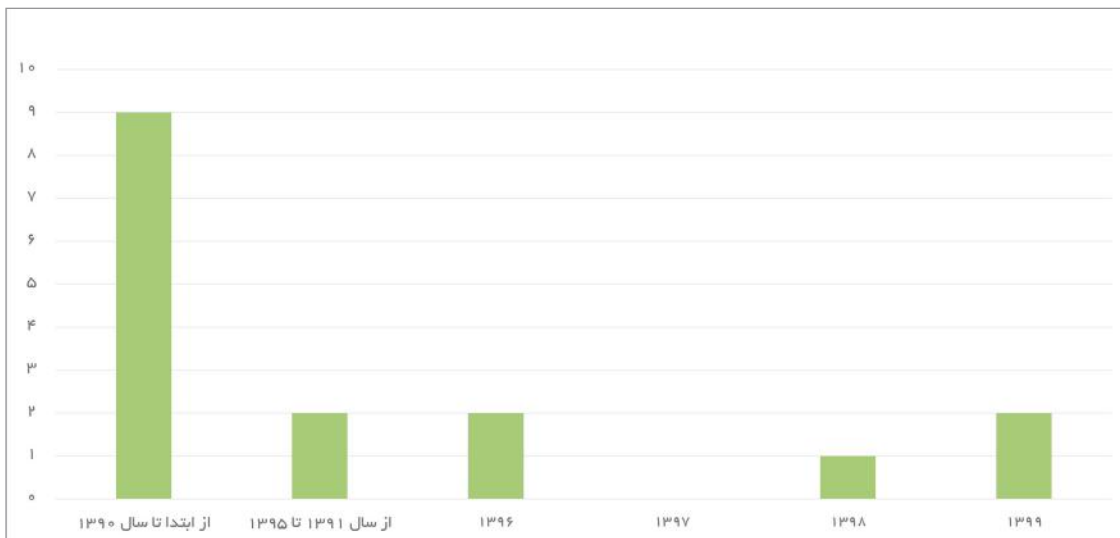
جدول تعداد میراث ناملموس ثبت شده در سطح جهانی (اثر)

ردیف	نام عنصر	گستره جغرافیایی	سال ثبت شمسی	سال ثبت میلادی
۱	ردیف موسیقی ایرانی	ملی	۱۳۸۸	۲۰۰۹
۲	نوروز با محوریت ایران (در سال ۲۰۰۹ (۱۳۸۹) با محوریت هفت کشور ثبت جهانی شده بود.)	چند کشوری-سال ۱۳۹۵: ایران، آذربایجان، افغانستان، ازبکستان، تاجیکستان، ترکمنستان، پاکستان، ترکیه، قزاقستان، قرقیزستان، هند، عراق	۱۳۹۵	۲۰۱۶
۳	مهارت سنتی بافت فرش کاشان	ملی	۱۳۸۹	۲۰۱۰
۴	مهارت سنتی بافت فرش فارس	ملی	۱۳۸۹	۲۰۱۰
۵	تعزیه: نمایش آیینی	ملی	۱۳۸۹	۲۰۱۰
۶	آیین پهلوانی و زورخانه‌ای	ملی	۱۳۸۹	۲۰۱۰
۷	موسیقی بخش‌های خراسان	ملی	۱۳۸۹	۲۰۱۰
۸	مهارت‌های سنتی ساخت لنج ایرانی و دریانوردی با آن در خلیج فارس	ملی	۱۳۹۰	۲۰۱۱
۹	نقالی: هنر قصه‌گویی اجرایی ایرانی	ملی	۱۳۹۱	۲۰۱۱
۱۰	آیین قالی‌شویان مشهد اردهال کاشان	ملی	۱۳۹۱	۲۰۱۲
۱۱	فن پخت نان های تخت، لواش و ...	چند ملیتی: ایران، آذربایجان، ترکیه، قزاقستان، قرقیزستان	۱۳۹۵	۲۰۱۶
۱۲	چوگان، بازی سوار بر اسب به همراه موسیقی و روایتگری	ملی	۱۳۹۶	۲۰۱۷
۱۳	مهارت ساخت و نواختن کمانچه	چند کشوری: ایران، آذربایجان	۱۳۹۶	۲۰۱۷
۱۴	مهارت های سنتی ساختن و نواختن دوتار	ملی	۱۳۹۸	۲۰۱۹
۱۵	هنر مینیاتور	چند ملیتی: ایران، آذربایجان، ترکیه، ازبکستان	۱۳۹۹	۲۰۲۰
۱۶	آیین زیارت کلیسای تادئوس	چند ملیتی: ایران، ارمنستان	۱۳۹۹	۲۰۲۰

یک-۱۵

فصل یکم
میراث فرهنگی

نمودار تعداد میراث ناملموس ثبت شده در سطح جهانی

یک-۱۵

• حفظ و احیاء بناها، بافت‌ها و محوطه‌های تاریخی

جدول تعداد آثار غیرمنقول فرهنگی-تاریخی بناها، بافت‌ها و محوطه‌های تاریخی (حفاظت شده و مرمت شده)

ردیف	برنامه / اقدام	واحد سنجش	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	مشارکت در مرمت ابنیه، خانه‌ها، حمام‌ها و بازارهای تاریخی	تفاهم‌نامه	۵۹۹	۷۶۰	۷۶۸	۶۴۴	۲۷۵
۲	ساماندهی و تعمیر بناهای مهم تاریخی و مساجد جامع تاریخی	اثر	۳۳۹	۱۰۲۸	۹۷۱	۱۳۱۵	۱۲۶۷
۳	تعمیر و مرمت آثار و بناهای ثبت شده در اختیار دستگاه‌های دولتی	اثر	۴۶	۴۰	۵۱	۳۶	۲۱
۴	ساماندهی و مرمت محوطه‌ها و بناهای تاریخی، بقاع متبرکه و آرامگاه‌های تاریخی‌های مفاخر	اثر	۶۳	۳۱۳	۱۷۵	۱۴۹	۹۴
۵	مطالعه، مرمت و حفاظت بافت‌های تاریخی، شهری و روستایی	بافت شهری و روستایی	۵۲	۱۶۳	۱۹۸	۲۴۵	۲۹۲
۶	ساماندهی و مرمت آثار تاریخی در طرح ایجاد اشتغال پایدار و اعطای کمک‌های فنی و اعتباری	اثر	-	-	۲۰۵	۲۱۰	۱۰۵

تاریخ: ۱۶-

• آمار ارایه شده از مجموع اعتبارات ملی و استانی و بخش خصوصی محاسبه شده و با توجه به مستمر بودن پروژه‌های اجرایی حفاظت و مرمت بصورت تجمعی می‌باشند.

• از ۸۷۷ اثر مشارکتی معرفی شده در ابتدای سال ۱۳۹۹ تعداد ۲۷۵ تفاهم‌نامه مشارکت منعقد شده است و تعداد ۲۵۸ اثر نیز تخصیص اعتبار یافته است.

• در شاخص ساماندهی و تعمیر بناهای مهم و مساجد تاریخی تعداد ۴۰ اثر از اعتبارات سطح ملی و الباقی از اعتبارات استانی و بخش خصوصی تأمین گردیده است.

• امور پایگاه‌ها

پایگاه‌های میراث ملی و جهانی

جدول فهرست پایگاه‌های میراث جهانی

ردیف	استان	نام پایگاه	شماره ثبت جهانی	ثبت جهانی (میلادی)	ثبت جهانی (شمسی)	سال تاسیس
۱	خوزستان	محوطه تاریخی چغازنبیل	۱۱۳	۱۹۷۹	۱۳۵۸	۱۳۷۹
۲	فارس	محوطه تاریخی تخت جمشید (پرسپولیس)	۱۱۴	۱۹۷۹	۱۳۵۸	۱۳۷۹
۳	اصفهان	میدان امام اصفهان	۱۱۵	۱۹۷۹	۱۳۵۸	۱۳۷۹
۴	آذربایجان غربی	محوطه تاریخی تخت سلیمان	۱۰۷۷	۲۰۰۳	۱۳۸۲	۱۳۷۲
۵	فارس	پاسارگاد	۱۱۰۶	۲۰۰۴	۱۳۸۳	۱۳۸۰
۶	کرمان	بم و منظر فرهنگی آن	۱۲۰۸bis	۲۰۰۴	۱۳۸۳	۱۳۸۹
۷	زنجان	گنبد سلطانیه	۱۱۸۸	۲۰۰۵	۱۳۸۴	۱۳۷۸
۸	کرمانشاه	محوطه تاریخی بیستون	۱۲۲۲	۲۰۰۶	۱۳۸۵	۱۳۷۷
۹	آذربایجان شرقی	سنت استپانوس	۱۲۶۲	۲۰۰۸	۱۳۸۷	۱۳۸۰
		چوپان				
۱۰	آذربایجان غربی	دره شام	۱۲۶۲	۲۰۰۸	۱۳۸۷	۱۳۸۰
		مریم مقدس (زور زور)				
۱۱	خوزستان	قره کلیسا (تادئوس)	۱۳۱۵	۲۰۰۹	۱۳۸۸	۱۳۷۸
		سازه‌های آبی - تاریخی شوستر				
۱۲	اردبیل	مجموعه آرامگاه و خانقاه شیخ صفی‌الدین اردبیلی	۱۳۴۵	۲۰۱۰	۱۳۸۹	۱۳۸۴
۱۳	آذربایجان شرقی	بازار تاریخی تبریز	۱۳۴۶	۲۰۱۰	۱۳۸۹	۱۳۸۹
۱۴	فارس	ارم شیراز	۱۳۷۲	۲۰۱۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹
۱۵	خراسان جنوبی	اکبریة بیرجند				
۱۶	فارس	پاسارگاد				
۱۷	یزد	پهلوانپور مهریز				
۱۸	اصفهان	چهلستون				
۱۹	یزد	دولت‌آباد یزد				
۲۰	کرمان	شاهزاده ماهان				
۲۱	مازندران	عباس‌آباد بهشهر				
۲۲	اصفهان	فین				
۲۳	اصفهان	مسجد جامع اصفهان				
۲۴	گلستان	گنبد قابوس	۱۳۹۸	۲۰۱۲	۱۳۹۱	۱۳۸۳
۲۵	تهران	کاخ گلستان	۱۴۲۲	۲۰۱۳	۱۳۹۲	۱۳۷۸

تک - ۱۷

ابتدای جدول در صفحه قبل

۱۳۸۳	۱۳۹۳	۲۰۱۴	۱۴۵۶	شهر سوخته	سیستان و بلوچستان	۲۶
۱۳۸۰	۱۳۹۴	۲۰۱۵	۱۴۵۵	محوطه تاریخی شوش	خوزستان	۲۷
۱۳۸۲	۱۳۹۴	۲۰۱۵	۱۴۲۳rev	منظر فرهنگی میمند	کرمان	۲۸
۱۳۹۳	۱۳۹۵	۲۰۱۶	۱۵۰۵	بیابان لوت	کرمان	۲۹
					سیستان	۳۰
					خراسان جنوبی	۳۱
۱۳۸۲	۱۳۹۵	۲۰۱۶	۱۵۰۶	قصبه گناباد	خراسان رضوی	۳۲
				میاه بلده	خراسان جنوبی	۳۳
				زارچ	یزد	۳۴
				حسن آباد مشیر	یزد- مهریز	۳۵
				ابراهیم آباد	مرکزی- اراک	۳۶
				گوهرریز	کرمان- جوپار	۳۷
				قاسم آباد	کرمان- بم	۳۸
				اکبرآباد	کرمان- بم	۳۹
				مون	اصفهان- اردستان	۴۰
				مزدآباد	اصفهان	۴۱
وزوان	اصفهان	۴۲				
	۱۳۹۶	۲۰۱۷	۱۵۴۴	شهر تاریخی یزد	یزد	۴۳
۱۳۷۹				بیشاپور (شهر تاریخی بیشاپور - غار شاپور)		۴۴
۱۳۸۲				سروستان		۴۵
۱۳۸۴	۱۳۹۷	۲۰۱۸	۱۵۶۸	فیروزآباد (نقش برجسته پیروزی اردشیر- نقش برجسته تاجگذاری اردشیر)	فارس	۴۶
۱۳۸۴				شهرگور		۴۷
۱۳۸۴				قلعه دختر		۴۸

جدول تعداد پایگاه‌های میراث فرهنگی (ملی) به تفکیک استان و سال تاسیس (پایگاه)

ردیف	وضعیت پایگاه	نام پایگاه	استان	سال تاسیس
۱	پایگاه میراث فرهنگی	کندوان	آذربایجان شرقی	۱۳۸۶
۲	پایگاه میراث فرهنگی	ربع رشیدی	آذربایجان شرقی	۱۳۹۶
۳	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه باستانی صوریناب	آذربایجان شرقی	۱۳۹۹
۴	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه باستانی اوجان	آذربایجان شرقی	۱۳۹۹
۵	پایگاه میراث فرهنگی	قلعه بختک لیلان	آذربایجان شرقی	۱۳۹۷
۶	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه حسنلو	آذربایجان غربی	۱۳۸۲

۱۸۱

۱۳۹۳	آذربایجان غربی	دژ بسطام	پایگاه میراث فرهنگی	۷
۱۳۹۷	اردبیل	شهر تاریخی یئری	پایگاه میراث فرهنگی	۸
۱۳۹۹	اردبیل	محوطه تاریخی کهنه کنزق	پایگاه میراث فرهنگی	۹
۱۳۸۱	اصفهان	روستای تاریخی ایبانه	پایگاه میراث فرهنگی	۱۰
۱۳۸۲	اصفهان	روستای تاریخی قهی	پایگاه میراث فرهنگی	۱۱
۱۳۸۳	اصفهان	تپه سیلک کاشان	پایگاه میراث فرهنگی	۱۲
۱۳۸۴	اصفهان	روستای تاریخی نیاسر	پایگاه میراث فرهنگی	۱۳
۱۳۹۲	اصفهان	شهر زیرزمینی نوش آباد	پایگاه میراث فرهنگی	۱۴
۱۳۹۷	اصفهان	محوطه فرهنگی ویگل	پایگاه میراث فرهنگی	۱۵
۱۳۹۴	اصفهان	بافت تاریخی زواره	پایگاه میراث فرهنگی	۱۶
۱۳۹۹	اصفهان	کلیسای وانک	پایگاه میراث فرهنگی	۱۷
۱۳۹۹	البرز	کاخ مروارید	پایگاه میراث فرهنگی	۱۸
۱۳۸۴	ایلام	شهر تاریخی سیمره (دره شهر)	پایگاه میراث فرهنگی	۱۹
۱۳۹۶	ایلام	محوطه تاریخی سیروان	پایگاه میراث فرهنگی	۲۰
۱۳۸۹	ایلام	محوطه تاریخی دهلران	پایگاه میراث فرهنگی	۲۱
۱۳۸۸	بوشهر	کاخ‌های هخامنشی دشتستان	پایگاه میراث فرهنگی	۲۲
۱۳۹۹	تهران	محوطه باستانی ری	پایگاه میراث فرهنگی	۲۳
۱۳۸۳	چهارمحال بختیاری	قلاع تاریخی چهارمحال بختیاری (قلعه‌های اسفندیارخان فرخ شهر، سمسام السلطنه شلمزار، امیر مخم دزک و سورک)	پایگاه میراث فرهنگی	۲۴
۱۳۸۴	خراسان جنوبی	بافت تاریخی تون	پایگاه میراث فرهنگی	۲۵
۱۳۸۶	خراسان جنوبی	بافت تاریخی بیرجند	پایگاه میراث فرهنگی	۲۶
۱۳۸۶	خراسان جنوبی	بافت تاریخی بشرویه	پایگاه میراث فرهنگی	۲۷
۱۳۹۷	خراسان جنوبی	بافت تاریخی خوسف	پایگاه میراث فرهنگی	۲۸
۱۳۸۱	خراسان رضوی	محوطه تاریخی نیشابور	پایگاه میراث فرهنگی	۲۹
۱۳۸۱	خراسان رضوی	منظر تاریخی فرهنگی توس	پایگاه میراث فرهنگی	۳۰
۱۳۹۹	خراسان رضوی	مزار شیخ احمد جام	پایگاه میراث فرهنگی	۳۱
۱۳۸۲	خراسان رضوی	مجموعه رباط شرف	پایگاه میراث فرهنگی	۳۲
۱۳۹۴	خراسان رضوی	محوطه تاریخی بندیان دره گز	پایگاه میراث فرهنگی	۳۳
۱۳۹۶	خراسان رضوی	شهر تاریخی سبزوار	پایگاه میراث فرهنگی	۳۴

۳۵	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه شهر تاریخی بلقیس	خراسان شمالی	۱۳۸۶
۳۶	پایگاه میراث فرهنگی	روستای روئین	خراسان شمالی	۱۳۸۶
۳۷	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه تاریخی ریوی	خراسان شمالی	۱۳۹۹
۳۸	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه تاریخی ایزه	خوزستان	۱۳۸۱
۳۹	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه ارجان و چگاسفلی	خوزستان	۱۳۸۲
۴۰	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه تاریخی جندی شاپور	خوزستان	۱۳۹۹
۴۱	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه تاریخی دستوا	خوزستان	۱۳۹۷
۴۲	پایگاه میراث فرهنگی	هفت تپه	خوزستان	۱۳۹۸
۴۳	پایگاه میراث فرهنگی	معدن نمک چهرآباد	زنجان	۱۳۹۹
۴۴	پایگاه میراث فرهنگی	مجموعه بسطام و خرقان	سمنان	۱۳۹۴
۴۵	پایگاه میراث فرهنگی	بافت تاریخی سمنان	سمنان	۱۳۹۷
۴۶	پایگاه میراث فرهنگی	کوه خواجه	سیستان و بلوچستان	۱۳۸۱
۴۷	پایگاه میراث فرهنگی	مجموعه تاریخی بمپور	سیستان و بلوچستان	۱۳۹۴
۴۸	پایگاه میراث فرهنگی	منظر فرهنگی، طبیعی باغ شهر جالق	سیستان و بلوچستان	۱۳۹۷
۴۹	پایگاه میراث فرهنگی	بافت تاریخی شیراز	فارس	۱۳۸۲
۵۰	پایگاه میراث فرهنگی	شهر تاریخی لار	فارس	۱۳۸۶
۵۱	پایگاه میراث فرهنگی	مجموعه تاریخی ایزدخواست	فارس	۱۳۹۹
۵۲	پایگاه میراث فرهنگی	منظر فرهنگی تاریخی قلعه الموت	قزوین	۱۳۸۰
۵۳	پایگاه میراث فرهنگی	بافت تاریخی قزوین	قزوین	۱۳۸۴
۵۴	پایگاه میراث فرهنگی	منظر فرهنگی تاریخی سمیران	قزوین	۱۳۸۶
۵۵	پایگاه میراث فرهنگی	پایگاه محور تاریخی فرهنگی و مذهبی قم (قلی درویش - صرم)	قم	۱۳۸۹
۵۶	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه تاریخی زیویه	کردستان	۱۳۸۶
۵۷	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه تاریخی کرفتو	کردستان	۱۳۸۶
۵۸	پایگاه میراث فرهنگی	منظر فرهنگی تاریخی اورامانات	کردستان	۱۳۹۵
۵۹	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه تاریخی جیرفت	کرمان	۱۳۸۶
۶۰	پایگاه میراث فرهنگی	بافت تاریخی کرمان	کرمان	۱۳۸۷
۶۱	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه تاریخی کنگاور - معبد آناهیتا	کرمانشاه	۱۳۸۲
۶۲	پایگاه میراث فرهنگی	محور ساسانی قصر شیرین	کرمانشاه	۱۳۸۲
۶۳	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه تاریخی تاق بستان	کرمانشاه	۱۳۸۳

۱۳۸۶	کرمانشاه	منظر فرهنگی تاریخی اورامانات	پایگاه میراث فرهنگی	۶۴
۱۳۸۲	کهگیلویه و بویراحمد	شهر تاریخی دهدشت	پایگاه میراث فرهنگی	۶۵
۱۳۹۶	گلستان	بافت تاریخی شهر استرآباد/گرگان	پایگاه میراث فرهنگی	۶۶
۱۳۸۷	گلستان	محوطه تاریخی دیوار بزرگ گرگان	پایگاه میراث فرهنگی	۶۷
۱۳۹۷	گلستان	شهرباستانی جرجان	پایگاه میراث فرهنگی	۶۸
۱۳۸۰	گیلان	روستای ماسوله	پایگاه میراث فرهنگی	۶۹
۱۳۸۶	گیلان	قلعه رودخان	پایگاه میراث فرهنگی	۷۰
۱۳۸۱	گیلان	موزه روستایی گیلان	پایگاه میراث فرهنگی	۷۱
۱۳۷۹	لرستان	قلعه فلک‌افلاک	پایگاه میراث فرهنگی	۷۲
۱۳۸۳	لرستان	پل‌های تاریخی لرستان (کشکان، کلهر، رومشکان سیاه، پله کاسیان، پل دختر، کاکا رضا، گاومیشان، قلعه حاتم، چالان چولان، پل شاپوری خرم آباد)	پایگاه میراث فرهنگی	۷۳
۱۳۸۳	لرستان	بافت تاریخی بروجرد	پایگاه میراث فرهنگی	۷۴
۱۳۸۶	مازندران	مجموعه تاریخی فرح آباد ساری	پایگاه میراث فرهنگی	۷۵
۱۳۹۵	مازندران	روستای یوش	پایگاه میراث فرهنگی	۷۶
۱۳۹۹	مازندران	غار اسپهبد خورشید	پایگاه میراث فرهنگی	۷۷
۱۳۹۹	مازندران	مجموعه باغ‌های صفوی بهشهر (صفی آباد، باغشاه، باغ تپه و چشمه عمارت بهشهر)	پایگاه میراث فرهنگی	۷۸
۱۳۸۸	مرکزی	بافت تاریخی نراق	پایگاه میراث فرهنگی	۷۹
۱۳۹۴	مرکزی	مسجد جامع ساوه	پایگاه میراث فرهنگی	۸۰
۱۳۷۹	همدان	محوطه باستانی هگمتانه	پایگاه میراث فرهنگی	۸۱
۱۳۸۲	همدان	بافت تاریخی همدان	پایگاه میراث فرهنگی	۸۲
۱۳۸۳	همدان	محوطه تاریخی تپه نوشیجان ملایر	پایگاه میراث فرهنگی	۸۳
۱۳۹۵	همدان	دستکند سامن و ارزائفود	پایگاه میراث فرهنگی	۸۴
۱۳۹۹	همدان	بافت تاریخی روستای ورکانه	پایگاه میراث فرهنگی	۸۵
۱۳۸۱	یزد	بافت تاریخی میند	پایگاه میراث فرهنگی	۸۶
۱۳۸۴	یزد	بافت تاریخی ابرکوه	پایگاه میراث فرهنگی	۸۷

ابتدای جدول در صفحه قبل ▶

ردیف	پایگاه میراث فرهنگی	نام اثر / پایگاه	سال
۸۸	پایگاه میراث فرهنگی	بافت تاریخی شهر اردکان	۱۳۹۴
۸۹	پایگاه میراث فرهنگی	محوطه تاریخی سیراف	۱۳۸۸
۹۰	پایگاه میراث فرهنگی	بندر تاریخی چابهار	۱۳۹۴
۹۱	پایگاه میراث فرهنگی	بافت تاریخی کنگ	۱۳۹۵
۹۲	پایگاه میراث فرهنگی	بافت تاریخی جزیره خارک	۱۳۹۹
۹۳	پایگاه میراث فرهنگی	بافت تاریخی لافت	۱۳۹۴
۹۴	پایگاه میراث فرهنگی	بافت تاریخی منظر فرهنگی ماهشهر	۱۳۹۸
۹۵	پایگاه میراث فرهنگی	بافت تاریخی بوشهر	۱۳۹۵
۹۶	پایگاه میراث فرهنگی	شهر تاریخی حریره	۱۳۹۹
۹۷	پایگاه میراث فرهنگی	کاروانسراهای ایران	۱۳۹۸
۹۸	پایگاه میراث فرهنگی	خراسان رضوی	۱۳۹۶
۹۹	پایگاه میراث فرهنگی	خراسان جنوبی	۱۳۹۶
۱۰۰	پایگاه میراث فرهنگی	سیستان و بلوچستان	۱۳۹۴

پنج فارس و مازان

جدول پایگاه‌های میراث فرهنگی ملی ایجاد شده در سال ۱۳۹۹ (پایگاه)

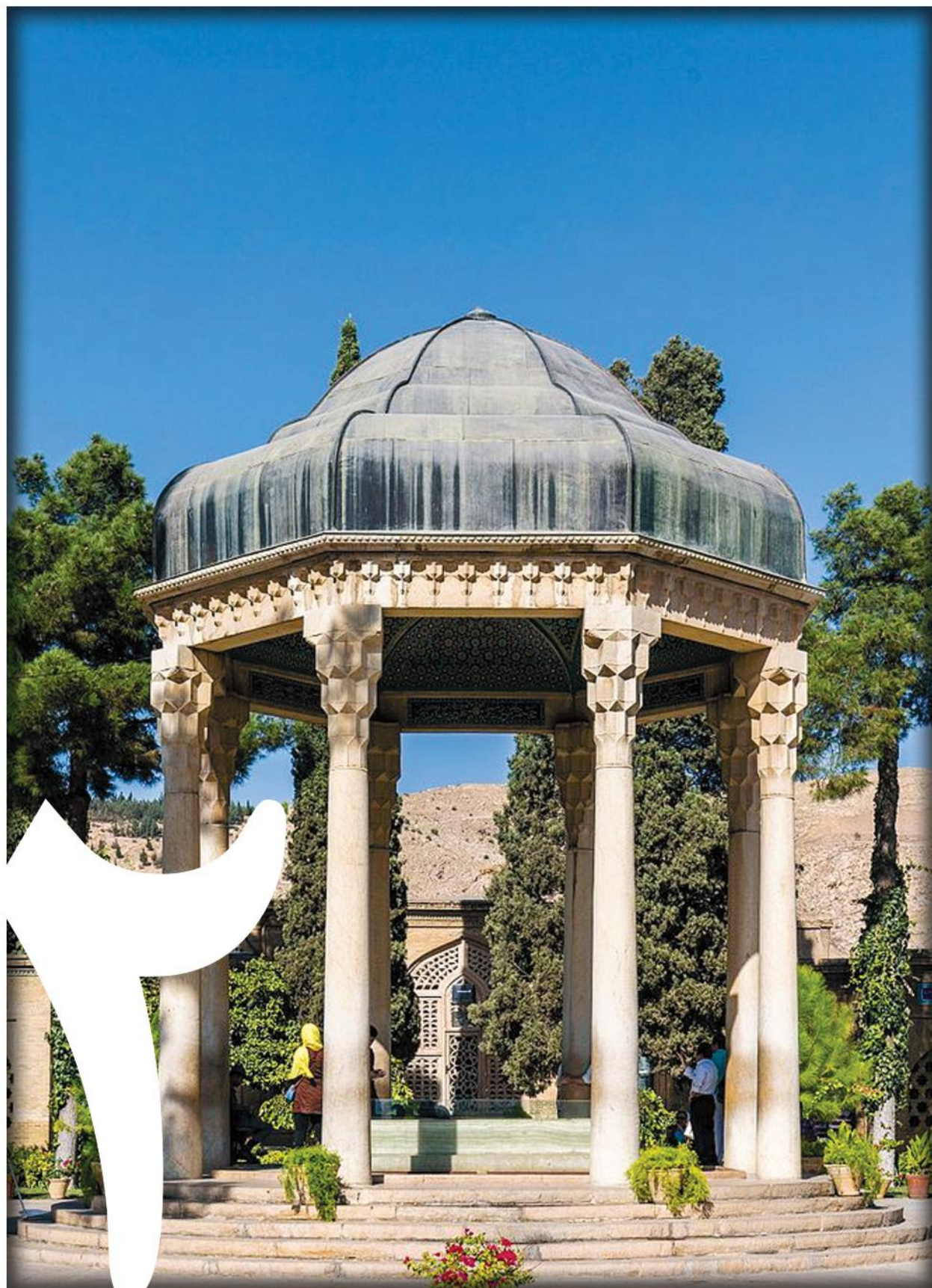
یک - ۱۹

ردیف	نام اثر / پایگاه
۱	کلیسای وانک
۲	کاخ مروارید
۳	محوطه باستانی ری
۴	مزار شیخ احمد جام
۵	معدن نمک چهرآباد

ادامه جدول در صفحه بعد ▶

ردیف	نام اثر / پایگاه
۶	مجموعه تاریخی ایزدخواست
۷	مجموعه باغ‌های صفوی بهشهر (صفی آباد، باغشاه، باغ تپه و چشمه عمارت بهشهر)
۸	غار اسپهبد خورشید
۹	مجموعه روستاهای تاریخی ورکانه، سیمین و خاکو
۱۰	محوطه تاریخی اوجان
۱۱	محوطه تاریخی صور بناب
۱۲	محوطه تاریخی حریره کیش (خلیج فارس و دریای مکران)
۱۳	جزیره خارک (خلیج فارس و دریای مکران)
۱۴	محوطه تاریخی ریوی
۱۵	محوطه تاریخی جندی شاپور
۱۶	محوطه تاریخی کهنه کنزق

حافظیه - شیراز

فصل دوم؛ گردشگری

سالنامه آماری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی | سال ۱۳۹۹

دومه

حوزه گردشگری یکی از حوزه‌هایی است که در محدوده یک بخش اقتصادی قرار نگرفته و چند بخش مختلف را به صورت توأم شامل می‌شود. لذا اطلاعات مرتبط با مؤلفه‌های اصلی آن باید از چندین بخش و باتوجه به شیوه‌های معین، به ساختار اصلی اطلاعات گردشگری منتقل شوند. آمارهای ارائه شده در این فصل مربوط به حوزه گردشگری وزارتخانه شامل تعداد گردشگران خارجی وارد شده به کشور برحسب مرزهای ورودی، به تفکیک سال، تعداد اماکن اقامتی کشور به تفکیک استان، تخت، اتاق، تعداد و ظرفیت اقامتگاه‌های کشور به تفکیک درجه، تعداد دفاتر خدمات مسافرتی کشور، ... است. ضمناً باتوجه به توصیه سازمان جهانی گردشگری (UNWTO) بر اجرای طرح حساب اقماری گردشگری (T.S.A) در ایران، بر اساس تعاریف بین‌المللی از سال ۱۳۹۹ آمار گردشگران به تفکیک مسافر و گردشگر ارائه می‌گردد. لازم به ذکر است اطلاعات مربوط به گردشگران طی سال‌های قبل، مطابق تعریف مسافر ارائه شده است.

تعاریف و مفاهیم حوزه گردشگری

• محل اقامت

هر فردی در صورتی مقیم یک کشور (یک محل) محسوب می‌گردد، که اکثر سال گذشته (سال سپری شده) را در آن کشور (آن محل) گذرانده باشد یا مدتی در سال گذشته را در آن کشور (آن محل) زندگی کرده و در صورت مسافرت با مدت کمتر از ۱۲ ماه به کشور دیگر (محل دیگر) مجدداً قصد مراجعت به منظور زندگی در کشور اول (محل اول) را داشته باشد.

• سفر

سفر به حرکت یک فرد یا یک خانوار بین دو یا چند منطقه با هر هدف و هر مدت زمان اطلاق می‌شود. لازم به ذکر است این مفهوم در حوزه گردشگری کاربرد نداشته و سفر گردشگری مفهومی است که در این حوزه حائز اهمیت می‌باشد.

• سفر گردشگری

سفری که توسط بازدیدکنندگان انجام می‌شود.

• گردشگر

بازدیدکننده (داخلی، ورودی یا خروجی) به شرط این که سفر وی حداقل یک شب و حداکثر یک سال متوالی باشد.

• گردشگری

مجموعه فعالیت‌هایی که فرد یا افرادی در طی سفر به مکانی خارج از محیط معمول زندگی خویش برای مدت زمان کمتر از یک سال متوالی برای یک هدف اصلی مانند تفریح و ... انجام می‌دهند به شرط اینکه در هیچ نهادی در محل مورد بازدید (مقصد) استخدام نشده باشند.

• مسافر

فردی که با هر هدفی و هر مدت زمانی بین دو مکان جغرافیایی مختلف جابجا می‌شود.

• بازدیدکننده

مسافری که با هر هدفی - غیر از استخدام توسط موسسه یا فردی مقیم - در مکان مورد بازدید، در مدت کمتر از یکسال، به مکانی خارج از محیط معمول خود سفر می‌کند. بازدیدکننده شامل گردشگر (بازدیدکننده با اقامت شبانه) و بازدیدکننده یک‌روزه (بازدیدکننده بدون اقامت شبانه) است.

• صور اصلی گردشگری

صورت‌های اصلی گردشگری نشان‌دهنده ارتباط بین محل اقامت بازدیدکننده و محدوده مورد بازدید وی می‌باشد که به صورت زیر ارائه شده است:

الف) گردشگری بومی

گردشگری بومی به مجموعه فعالیت‌های گردشگری بازدیدکنندگان مقیم یک کشور در قلمرو اقتصادی همان کشور اطلاق می‌شود.

ب) گردشگری ورودی

گردشگری افراد غیرمقیم یک کشور، در کشور مورد بازدید است.

ج) گردشگری خروجی

گردشگری افراد مقیم یک کشور، در خارج از مرزهای کشور خود است.

د) گردشگری داخلی

گردشگری افراد مقیم و غیرمقیم در کشور مورد بازدید است و شامل گردشگری بومی (درون‌حوزه‌ای) و گردشگری ورودی است.

• هدف از سفر

هدف از سفر (گردشگری) یعنی مهمترین هدفی که در صورت فقدان آن، سفر مذکور صورت نمی‌گرفت. این اهداف به دو گروه اهداف شخصی و اهداف تخصصی تقسیم می‌شود.

• اهداف شخصی

اهداف شخصی مواردی در محدوده فعالیت‌های فردی یا خانواری را شامل می‌شوند.

• اهداف تخصصی

اهداف تخصصی دربرگیرنده مسائل مربوط به حرفه فرد یا ماموریت‌های کاری وی است.

• اقامتگاه

مکان یا قسمتی از مکان یا تعدادی مکان مشخص است که در آن مجموعه‌ای از عوامل تولید زیر نظر مدیریت و حسابداری واحد به فعالیت پذیرش مسافر یا مهمان برای اقامت موقت و ارائه خدمات و تسهیلات اشتغال دارند. اقامتگاه‌هایی که عموم مردم از آن‌ها استفاده کنند، «اقامتگاه همگانی» و اقامتگاه‌هایی که استفاده از آن‌ها محدود به اعضای سازمان خاصی باشد، «اقامتگاه اختصاصی» نامیده می‌شود.

درجه اقامتگاه:

اقامتگاه‌ها بر حسب وضعیت ساختمانی، تاسیساتی و تجهیزاتی و کیفیت خدماتی که عرضه می‌کنند و بر اساس مقررات خاص هر گروه از آن‌ها، به ۶ گروه: لوکس یا ۵ ستاره، ۴ ستاره، ۳ ستاره، ۲ ستاره، یک ستاره، ممتاز گروهی بدون ستاره درجه‌بندی شده (درجه ۱، درجه ۲، و ...) تفکیک می‌شوند.

اتاق اقامتگاه:

بخشی از اقامتگاه که حداقل دارای تختخواب بوده و بسته به نوع اقامتگاه دارای حمام، سرویس بهداشتی و سایر امکانات رفاهی است.

تخت اقامتگاه:

وسيله‌ای در اتاق اقامتگاه که شرایط خواب و استراحت میهمان را فراهم می‌آورد.

• نفر شب اقامت

تعداد شب‌های اقامت یک گردشگر در طول سفرش را نفر شب اقامت گویند.

• نفر شب اقامت در اقامتگاه‌های رسمی

تعداد شب‌هایی که یک گردشگر در طول سفر خود در اقامتگاه‌های رسمی اقامت داشته باشد.

• هتل (مهمانخانه):

نوعی اقامتگاه عمومی گردشگری است که با توجه به پیشنهادات ساختمانی، معماری و تاسیساتی به درجه یک تا پنج ستاره تقسیم می‌شود، حداقل خدماتی که در هتل ارائه می‌شود مرتب کردن روزانه تختخواب، نظافت اتاق و سرویس‌های بهداشتی است. هتل‌های سه ستاره دارای سرویس اختصاصی و رستوران هستند. افزون بر این در هتل‌های ۴ و ۵ ستاره تسهیلات زمانی، تفریحی، ورزشی، فروشگاه‌های صنایع دستی و خدمات دیگر مانند آرایشگاه، کفاشی، بانک، زمین‌های بازی، استخر، سونا، سالن‌های اجتماعات و غیره ارائه می‌شود.

• اقامتگاه‌های بوم‌گردی

اقامتگاه‌هایی هستند که در محیط‌های طبیعی و بومی با رعایت اصول پایداری زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی و سازگار با معماری بومی، بافت تاریخی و سیمای طبیعی منطقه اقامتگاه ایجاد، احیا و یا بهره برداری شده و ضمن حداکثر تعامل با جوامع محلی و توجه به تنوع اقلیم و طبیعت، زمینه حضور گردشگران را برای تجربه زندگی در محیط طبیعی و بومی فراهم می‌نماید.

• اقامتگاه‌های سنتی

اقامتگاهی دارای مجوز که در بنایی تاریخی، قدیمی یا با ارزش با رعایت سبک معماری و اقلیمی، که به گردشگران، خدمات اقامتی متناسب با سبک و دورانی که بنا به آن تعلق دارد ارائه می‌دهد.

• مهمانپذیر

نوعی اقامتگاه عمومی گردشگری است که نسبت به هتل دارای فضاهای عمومی کمتر بوده و به لحاظ غیرمالی تامین کننده برخی از نیازهای افراد با ویژگی‌های خاص و محدودتر است.

• مجتمع گردشگری

مجموعه‌ای مرکب از خدمات مختلف و متنوع است که به قصد انتفاع و ارائه خدمات به گردشگران و مسافران در مناطق و نواحی گردشگرپذیر ایجاد شده و فعالیت می‌کند. مجتمع گردشگری باید طیفی از انواع خدمات گردشگری مانند خدمات اقامتی، پذیرایی، خدمات تفریحی، ورزشی، سلامت، فرهنگی و ... را به گردشگران ارائه کند. حداقل شرایط و امکانات موردنیاز مجتمع‌های گردشگری عبارتند از:

۱- تسهیلات عمومی، شامل سرویس‌های بهداشتی، نمازخانه، پارکینگ، تاسیسات فنی، پذیرش و ... ۲- تسهیلات پذیرایی، شامل هر نوع فضا و تسهیلاتی که امکان ارائه خدمات غذایی و اشرافه را با شرایط مناسب برای میهمانان فراهم می‌آورد اعم از سفره خانه سنتی، رستوران، تالار و ... ۳- امکانات اقامتی، شامل انواع تاسیسات اقامتی مصرح در آیین نامه تاسیسات گردشگری که امکان اقامت مناسب میهمانان را فراهم آورند. ۴- تسهیلات تفریحی، ورزشی و سلامت، شامل انواع فعالیتها و فضاهای ورزشی در محیط‌های بسته و یا روباز، سالن نمایش، استخر شنا، سونا و جکوزی، سالن بدنسازی، انواع فروشگاه، باغ وحش، باغ گیاه‌شناسی، امکانات و فضاهای بازی و سرگرمی،

لجن درمانی، آبدرمانی و ... ۵- تسهیلات فرهنگی و هنری، شامل انواع موزه و گالری، فضای آموزشی، تولید و عرضه صنایع دستی، سوغات و محصولات فرهنگی و هنری و...

• اردوگاه و محوطه‌های گردشگری

توقف‌گاه یا استراحتگاه موقت که معمولاً در بین‌راه‌ها، مناطق دیدنی و خوش آب و هوا یا مناطق عبور گردشگران ایجاد می‌شود و دارای حداقل امکانات رفاهی موردنیاز مانند سرویس‌های بهداشتی، امکانات ساده برای پخت و پز و آبریزگاه و اقامتگاه‌های متحرک (مثل چادر، کاروانک) یا اقامتگاه‌های ثابت ساده مانند کلبه، آلونک، سکو، آلاچیق و مانند آن است.

• تعریف انواع روادید

روادید ورود مقیمین

ایرانیان مقیم خارج از کشور که قصد ورود و دیدار از موطن خود را دارند.

روادید ۷۲ ساعته ملوانی

صدور مجوزی برای ملوانان کشتی‌های پهلو گرفته در بنادر ایران برای خروج از کشتی و حضور ۷۲ ساعت در خشکی‌های مقصد

روادید زیارتی

روادید زیارتی مخصوص مسلمانان خارجی که به قصد زیارت اماکن مقدسه وارد کشور می‌شوند، صادر می‌گردد.

روادید ورود

برای ورزشکاران، گروه‌های علمی و مسافرانی که قصد ورود متعدد (۲ یا چند باره) به ایران را دارند صادر می‌شود.

روادید جهانگردی

روادید جهانگردی جهت اتباع خارجی که به منظور گردشگری وارد کشور می‌شوند، صادر می‌گردد.

روادید خروج و مراجعت

برای اتباع خارجی که در داخل کشور ساکن بوده و قصد دارند برای دیدار از خانواده و استفاده از مرخصی بطور موقت (حداکثر سه ماه) از کشور خارج شده و دوباره به ایران باز گردند، صادر می‌شود.

روادید تحصیلی

روادید تحصیلی جهت دانشجویان یا طلاب علوم دینی که قصد تحصیل در ایران را دارند.

بدون روادید هماهنگ شده

نوع ویزای سفر محرمانه است.

روادید عبور

روادید عبور جهت خارجیانی که قصد مسافرت به کشور ثالث از طریق خاک ایران را دارند صادر می‌گردد.

روادید سیاسی

مامورین موقت نمایندگی‌های سیاسی، کنسولی، و دفاتر سازمان‌های بین‌المللی مقیم ایران

میهمانان موقت مامورین اعم از دیپلمات‌های خارجی مقیم و مامورین ثابت اعزامی

دارندگان گذرنامه سیاسی و خدمت در قالب هیات، برگزاری اجلاس، کارآموزی، اجرای برنامه فرهنگی و آموزشی و ... دارندگان گذرنامه سیاسی و خدمت که به منظور جهانگردی یا زیارتی قصد سفر به ایران را دارند.

روادید مطبوعاتی

اصحاب رسانه‌های خارجی اعم از دیداری، شنیداری، مکتوب، و دیجیتالی و تهیه‌کنندگان، سازندگان و دست‌اندرکاران هر نوع گزارش، فیلم و ... که به منظور انجام امور حرفه‌ای اعزام کشور می‌باشند باید روادید مطبوعاتی اخذ کنند.

روادید تجاری

ویزاهای تجاری برای اهداف تجاری و کسب و کار در کشور مقصد صادر می‌شود. شرکت در جلسات، کنفرانس‌ها و یا همایش‌های مربوط به کسب و کار، نیازمند اخذ ویزای تجاری می‌باشد.

روادید راننده ترانزیت

برای رانندگان وسایل نقلیه عمومی که شغلشان رانندگی است و تردد دارند، صادر می‌شود.

روادید خروج و مراجعت

برای اتباع خارجی که در داخل کشور ساکن بوده و قصد دارند برای دیدار از خانواده و استفاده از مرخصی بطور موقت (حداکثر سه ماه) از کشور خارج شده و دوباره به ایران باز گردند، صادر می‌شود.

روادید ترانزیت

برای رانندگان وسایل نقلیه عمومی، کارکنان قطارها، مهمانداران هواپیما، خدمه کشتی‌ها و یا مسافرانی دیگری که قصد توقف در کشور را نداشته باشند و فقط می‌خواهند از ایران رد شوند و به کشور دیگری برسند، صادر می‌شود.

روادید مناطق آزاد

صدور مجوز حضور افراد خارجی در مناطق آزاد به غیر از سرزمین اصلی

روادید ۷۲ ساعته کروپرواز

صدور مجوزی به مدت ۷۲ ساعت برای حضور خدمه پروازی که هواپیمایشان در یکی از فرودگاههای کشور بر زمین نشسته است

روادید خدمت

روادیدی مخصوص کارکنان دولت در رابطه با انجام ماموریت‌های اداری

روادید چینج ویزا

دریافت ویزا با هدف تمدید اقامت موقت در کشور محل دریافت ویزای سابق

لغو روادید

پیمانی دوجانبه بین دولت‌ها که اشعار می‌دارند برای تردد متقابل اتباع نیازی به دریافت روادید نخواهد داشت.

خروج قطعی

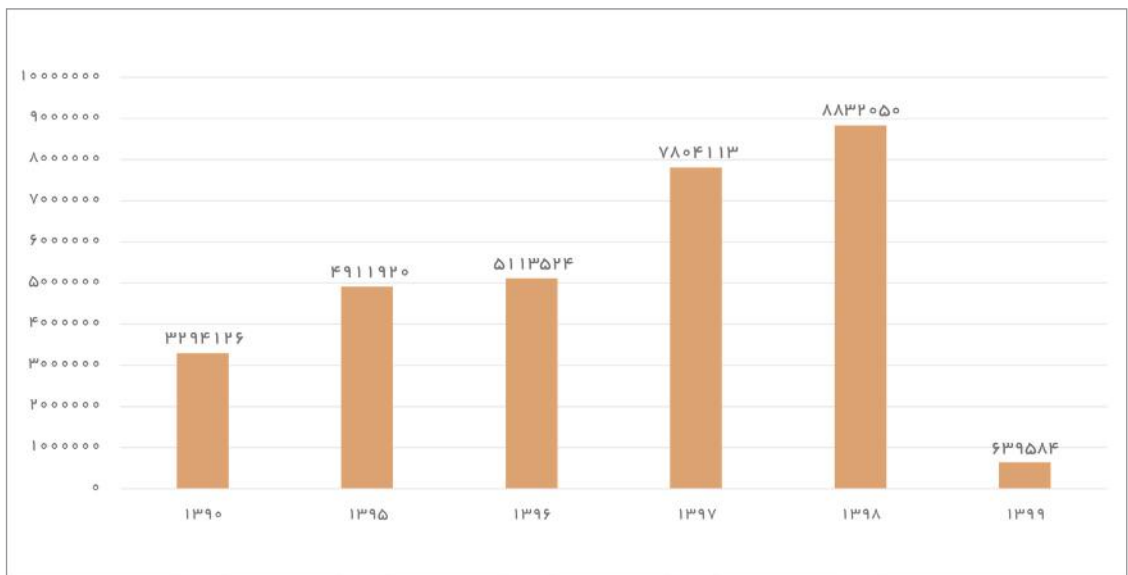
برای مقیمانی که پس از خروج از کشور قصد بازگشت دوباره را ندارند، صادر می‌شود.

• در ادامه جداول و نمودارهای حوزه گردشگری به تفصیل آمده است.

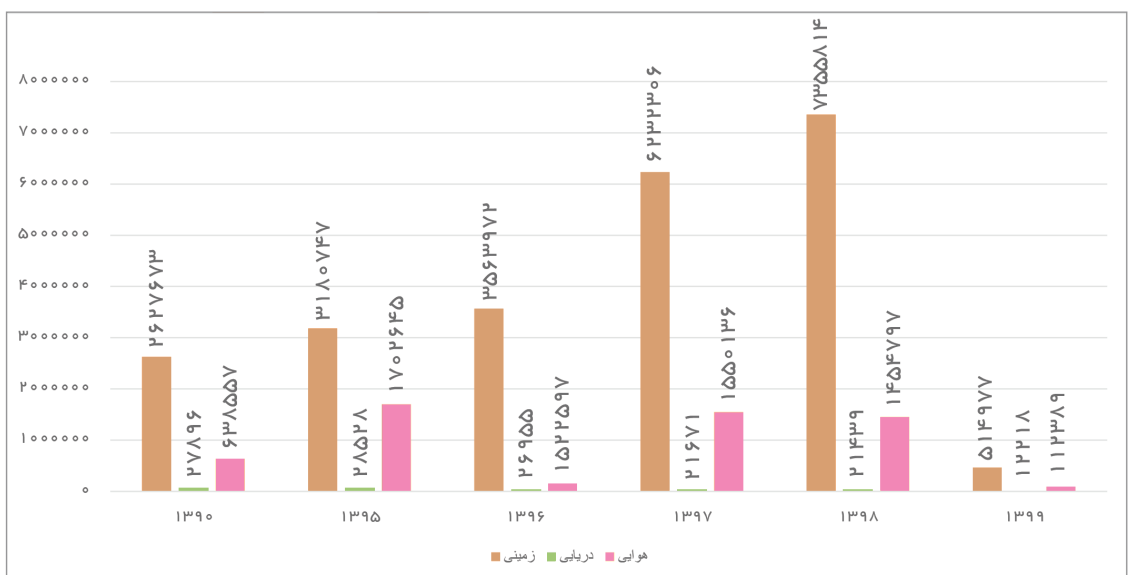
جدول تعداد گردشگران ورودی به کشور برحسب مرزهای ورودی (نفر)

سال	زمینی	دریایی	هوایی	جمع
۱۳۹۰	۲۶۲۷۶۷۳	۲۷۸۹۶	۶۳۸۵۵۷	۳۲۹۴۱۲۶
۱۳۹۵	۳۱۸۰۷۴۷	۲۸۵۲۸	۱۷۰۲۶۴۵	۴۹۱۱۹۲۰
۱۳۹۶	۳۵۶۳۹۷۲	۲۶۹۵۵	۱۵۲۲۵۹۷	۵۱۱۳۵۲۴
۱۳۹۷	۶۲۳۳۰۰۶	۲۱۶۷۱	۱۵۵۰۱۳۶	۷۸۰۴۱۱۳
۱۳۹۸	۷۳۵۵۸۱۴	۲۱۴۳۹	۱۴۵۴۷۹۷	۸۸۳۲۰۵۰
۱۳۹۹ (مسافر)*	۵۱۴۹۷۷	۱۲۲۱۸	۱۱۲۳۸۹	۶۳۹۵۸۴
۱۳۹۹ (گردشگر)	۴۶۷۵۷۲	۹۵	۹۰۳۷۲	۵۵۸۰۳۹

نمودار تعداد گردشگران ورودی به کشور طی سال‌های ۱۳۹۰، ۱۳۹۵، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ (نفر)

نمودار تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک مرز ورودی (نفر)

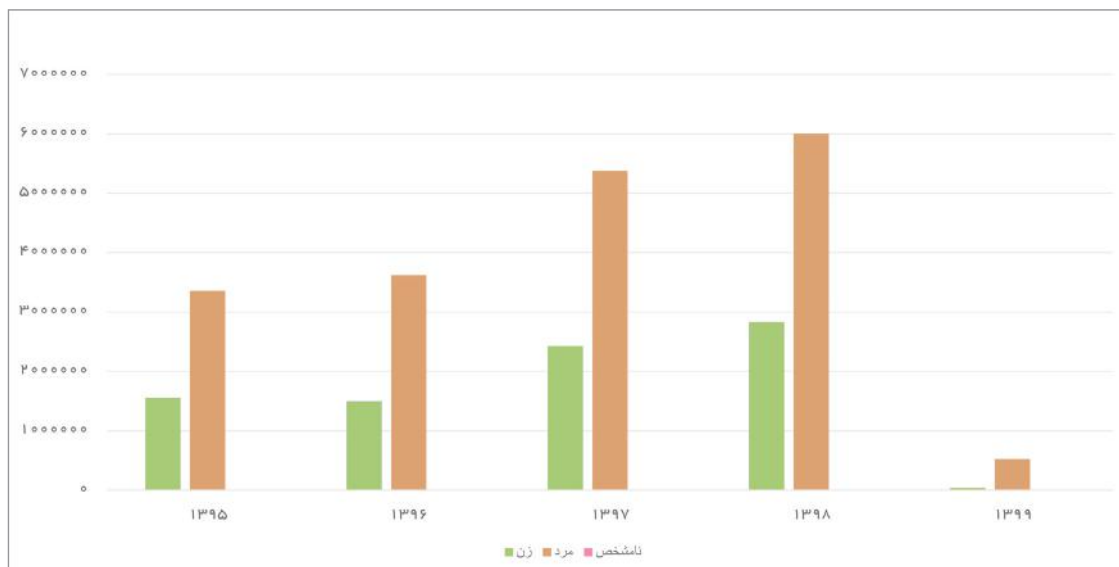

جدول تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک جنسیت (نفر)

نامشخص*	مرد	زن	سال
۱۶۲۴	۳۳۵۵۴۶۳	۱۵۵۴۸۳۳	۱۳۹۵
۱۳۲۴	۳۶۱۷۷۶۵	۱۴۹۴۴۳۵	۱۳۹۶
۵۷۴	۵۳۷۷۳۸۰	۲۴۲۶۱۵۹	۱۳۹۷
۵۱۳	۶۰۰۱۶۷۳	۲۸۲۹۸۶۴	۱۳۹۸
۰	۵۹۱۳۶۰	۴۸۲۲۴	۱۳۹۹ (مسافر)
۰	۵۲۴۰۸۵	۳۲۹۵۴	۱۳۹۹ (گردشگر)

۲ - دو

نمودار تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک جنسیت (نفر)

۲ - دو

جدول تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک ماه (نفر)

ردیف	ماه	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹ (مسافر)	۱۳۹۹ (گردشگر)
۱	فروردین	۳۷۰۰۵۶	۳۷۵۴۳۸	۴۴۸۶۰۹	۵۹۸۷۸۹	۱۹۰۳۴	۱۷۸۱۱
۲	اردیبهشت	۴۳۷۴۶۷	۴۳۳۷۵۱	۵۲۵۴۲۴	۷۰۴۴۵۵	۲۵۳۷۶	۲۲۵۵۵
۳	خرداد	۳۷۹۷۱۳	۲۹۵۶۶۱	۴۶۹۵۱۸	۷۲۷۲۷۹	۳۵۷۱۴	۳۱۲۷۲
۴	تیر	۴۲۸۲۸۹	۴۹۰۶۳۱	۷۵۲۷۷۶	۱۰۴۶۵۹۲	۴۷۱۲۲	۳۹۸۴۶
۵	مرداد	۵۶۷۹۰۰	۵۶۴۴۰۱	۹۴۳۶۷۶	۱۰۲۱۱۸۴	۴۷۹۸۰	۴۲۱۴۱
۶	شهریور	۵۱۸۴۳۷	۳۸۷۲۴۸	۴۵۹۴۲۸	۸۱۶۰۶۸	۶۷۳۵۷	۵۷۷۷۲
۷	مهر	۴۱۸۵۱۹	۳۸۷۲۴۸	۷۸۳۳۴۲	۸۹۲۷۳۷	۶۹۷۵۹	۶۱۱۷۶
۸	آبان	۳۹۰۸۷۹	۵۰۰۸۶۵	۷۸۲۲۵۶	۸۴۳۵۳۵	۷۳۷۰۵	۶۴۹۳۸
۹	آذر	۴۱۶۱۶۵	۳۸۵۸۵۴	۵۵۲۹۰۷	۶۴۳۲۳۷	۶۳۰۴۶	۵۴۹۹۷
۱۰	دی	۲۹۸۰۳۶	۳۷۷۰۷۱	۴۹۷۷۵۰	۶۶۱۲۳۰	۶۳۶۴۰	۵۵۳۶۵
۱۱	بهمن	۳۴۶۳۹۳	۴۱۶۹۲۴	۶۰۶۲۴۷	۶۷۶۳۰۷	۶۷۴۶۴	۵۸۳۹۶
۱۲	اسفند	۳۴۰۰۶۹	۴۲۶۲۵۲	۶۲۵۵۴۰	۱۱۶۷۸۹	۵۹۳۸۷	۵۱۷۷۰
	جمع	۴۹۱۱۹۲۰	۵۱۱۳۵۲۴	۷۸۰۴۱۱۳	۸۸۳۲۰۵۰	۶۳۹۵۸۴	۵۵۸۰۳۹

۳ - دو

جدول تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک نوع روادید (نفر)

ردیف	نوع روادید	سال ۱۳۹۸		سال ۱۳۹۹ (مسافر)		سال ۱۳۹۹ (گردشگر)		درصد تغییرات
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۱	لغو روادید	۷,۰۲۴,۲۶۰	۷۹.۵۳	۱۴۹۹۶۹	۲۳.۴۴	۱۴۹۹۶۹	۲۶.۸۷	۱.۶۹
۲	زیارتی	۷۱۱,۱۴۴	۸.۰۵	۷۴۶	۰.۱۱	۷۴۶	۰.۱۳	۰.۰۰
۳	ورود	۴۸۳,۲۷۱	۵.۴۷	۳۹۵۵۲۲	۶۱.۸۴	۳۹۵۵۲۲	۷۰.۸۷	۴.۴۷
۴	جهانگردی	۴۲۲,۸۱۸	۴.۷۹	۳۲۲۹	۰.۵۰	۳۲۲۹	۰.۵۷	۰.۰۳
۵	خروج و مراجعت	۱۱۱,۰۹۰	۱.۲۶	۶۰۷۵۵	۹.۴۹	*	*	۰.۶۸
۶	ورود مقیمین	۳۹,۲۶۳	۰.۴۴	۵۰۳۷	۰.۷۸	۵۰۳۷	۰.۹۰	۰.۰۵
۷	۷۲ ساعته ملوانی	۷,۱۸۲	۰.۰۸	۱۱۴۰۲	۱.۷۸	*	*	۰.۱۲
۸	مناطق آزاد	۶,۱۲۱	۰.۰۷	۲۱۷۱	۰.۳۳	۲۱۷۱	۰.۳۸	۰.۰۲
۹	تحصیلی	۶,۰۴۸	۰.۰۷	۴۰۳۲	۰.۶۳	*	*	۰.۰۴
۱۰	بدون روادید هماهنگ شده	۵,۶۷۵	۰.۰۶	۱۸۲	۰.۰۲	*	*	۰.۰۰
۱۱	عبور	۴,۷۳۴	۰.۰۵	۱۰۷۷	۰.۱۶	*	*	۰.۰۱
۱۲	۷۲ ساعته کرو پرواز	۴,۳۴۹	۰.۰۵	۱۴۷۴	۰.۲۳	*	*	۰.۰۱
۱۳	سیاسی کثیرالمسافره	۳,۱۴۱	۰.۰۴	۲۰۸۷	۰.۳۲	*	*	۰.۰۲
۱۴	کثیر المسافره خدمت	۱,۲۳۸	۰.۰۱	۸۳۹	۰.۱۳	۸۳۹	۰.۱۵	۰.۰۰
۱۵	سیاسی	۵۶۷	۰.۰۱	۴۷۸	۰.۰۷	*	*	۰.۰۰
۱۶	مطبوعاتی	۳۱۷	۰.۰۰	۴۵	۰.۰۰	۴۵	۰.۰۰	۰.۰۰
۱۷	تجاری	۳۱۰	۰.۰۰	۲۵۷	۰.۰۴	۲۵۷	۰.۰۴	۰.۰۰
۱۸	خدمت	۲۹۸	۰.۰۰	۲۱۱	۰.۰۳	۲۱۱	۰.۰۳	۰.۰۰
۱۹	راننده ترانزیت	۱۶۳	۰.۰۰	۵۵	۰.۰۰	*	*	۰.۰۰
۲۰	چینج ویزا	۳۷	۰.۰۰	۷	۰.۰۰	۷	۰.۰۰	۷.۹۲
۲۱	خروج	۱۸	۰.۰۰	۶	۰.۰۰	۶	۰.۰۰	۶.۷۹
۲۲	ترانزیت	۵	۰.۰۰	۰	۰	*	*	۰
۲۳	خروج قطعی	۱	۰.۰۰	۳	۰.۰۰	*	*	۳.۳۹
	جمع	۸,۸۳۲,۰۵۰	۱۰۰.۰۰	۶۳۹۵۸۴	۱۰۰.۰۰	۵۵۸۰۳۹	۱۰۰.۰۰	۱۰۰.۰۰

دو - ۴

جدول تعداد گردشگران و مسافران ورودی به ایران به تفکیک بیست کشور مبدأ اول (نفر)

سال ۱۳۹۹ (مسافر)		ردیف	نام کشور مبدأ	سال ۱۳۹۹ (گردشگر)		ردیف	نام کشور مبدأ
درصد از کل مسافران	تعداد			درصد از کل گردشگران	تعداد		
۵۶/۸۸	۳۶۳۸۵۰	۱	افغانستان	۵۸/۵۶	۳۲۶۸۲۳	۱	افغانستان
۱۷/۱۳	۸۴۲۶۸	۲	ترکیه	۱۴/۸۸	۸۳۰۶۵	۲	ترکیه
۷/۹۰	۴۵۳۴۵	۳	عراق	۵/۶۴	۳۱۴۸۴	۳	عراق
۴/۷۳	۳۰۲۸۴	۴	آذربایجان	۵/۳۵	۲۹۹۱۰	۴	آذربایجان
۴/۴۷	۲۸۶۲۷	۵	روسیه	۴/۹۸	۲۷۷۷۰	۵	روسیه
۳/۲۷	۲۰۹۴۱	۶	ارمنستان	۳/۷۴	۲۰۸۹۴	۶	ارمنستان
۲/۱۷	۱۳۸۶۳	۷	هندوستان	۱/۶۶	۹۲۶۵	۷	عمان
۱/۴۶	۹۳۰۷	۸	عمان	۰/۷۰	۳۹۲۵	۸	پاکستان
۱/۲۰	۷۶۸۲	۹	پاکستان	۰/۵۴	۳۰۱۵	۹	امارات متحده عربی
۰/۶۶	۴۲۴۵	۱۰	سوریه	۰/۴۰	۲۲۰۹	۱۰	لبنان
۰/۴۷	۳۰۳۳	۱۱	امارات متحده عربی	۰/۳۹	۲۱۹۵	۱۱	چین
۰/۴۶	۲۹۶۲	۱۲	لبنان	۰/۳۹	۲۱۵۶	۱۲	سوریه
۰/۴۰	۲۵۸۰	۱۳	چین	۰/۲۶	۱۳۷۲	۱۳	بحرین
۰/۳۴	۲۱۹۶	۱۴	اوکراین	۰/۲۳	۱۳۰۳	۱۴	هندوستان
۰/۲۵	۱۵۷۵	۱۵	بحرین	۰/۲۱	۱۱۷۶	۱۵	آلمان
۰/۲۳	۱۴۸۹	۱۶	آلمان	۰/۱۹	۱۰۷۲	۱۶	گرجستان
۰/۱۸	۱۱۶۲	۱۷	گرجستان	۰/۱۷	۹۶۴	۱۷	سوئد
۰/۱۷	۱۱۱۰	۱۸	سوئد	۰/۱۵	۸۴۵	۱۸	کویت
۰/۱۷	۱۰۶۲	۱۹	ونزوئلا	۰/۱۴	۸۰۰	۱۹	قطر
۰/۱۵	۹۸۳	۲۰	فیلیپین	۰/۱۴	۷۸۵	۲۰	اوکراین
۹۷/۹۶	۶۲۶۵۶۴	جمع		۹۸/۹۹	۵۵۲۴۲۷	جمع	

دو - ۵

فصل دوم گردشگری

جدول تعداد گردشگران ورودی به کشور از طریق مرز هوایی به تفکیک نام مرز ورودی (نفر)

ردیف	مرز هوایی	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹ (مسافر)	۱۳۹۹ (گردشگر)
۱	بین‌المللی امام خمینی	۸۵۲۰۶۴	۷۸۷۰۵۹	۷۲۹۳۴۱	۶۵۷۰۰	۴۸۶۹۲
۲	شهید هاشمی‌نژاد	۵۲۰۶۴۴	۶۳۴۱۷۸	۵۸۶۳۷۷	۲۷۴۱۸	۲۵۱۵۴
۳	شیراز	۵۰۹۸۲	۶۳۱۷۷	۸۳۱۲۸	۱۰۵۲۳	۹۶۸۸
۴	اصفهان	۳۲۰۸۸	۲۳۵۵۲	۲۰۲۰۵	۴۲۱	۳۶۸
۵	لار	۱۶۳۰۶	۸۵۲۵	۷۲۱۵	۱۷۵۵	۹۹۶
۶	کیش	۱۴۷۳۷	۱۲۵۶۹	۱۱۲۷۹	۵۰۹	۳۱۵
۷	تبریز	۹۸۰۱	۷۲۰۸	۷۶۰۶	۱۷۹۸	۱۶۷۵
۸	قشم	۵۵۹۸	۴۵۶۷	۳۹۴۱	۲۸۹۱	۲۴۹۵
۹	بندرعباس	۵۱۰۹	۲۰۹۷	۲۱۴۰	۴۷۳	۳۰۸
۱۰	اهواز	۴۹۶۷	۳۱۸۶	۱۷۵۸	۱	۱
۱۱	مهرآباد	۲۷۲۹	۱۴۵۸	۱۱۰۳	۷۴۶	۶۰۷
۱۲	کنارک	۱۸۹۴	۱۳۷۰	۱۱۳	۲	۰
۱۳	بوشهر	۱۱۹۷	۵۲	۰	۲۸	۳
۱۴	منطقه آزاد اروند	۱۱۹۰	۵۹۵	۰	۰	۰
۱۵	ارومیه	۸۴۳	۳۷۵	۳۶۷	۶۷	۶۷
۱۶	لامرد	۷۵۳	۰	۳۶	۵۵	۱
۱۷	زاهدان	۶۶۶	۵	۰	۰	۰
۱۸	پیام	۳۴۶	۲۸	۱۲	۲	۲
۱۹	رشت	۲۲۴	۵	۰	۰	۰
۲۰	یزد	۱۳۳	۲۴	۲۵	۰	۰
۲۱	آفلاین بین‌المللی امام خمینی	۱۲۷	۱۵	۰	۰	۰
۲۲	ساری	۶۵	۳۸	۹	۰	۰
۲۳	گرگان	۴۹	۲	۳	۰	۰
۲۴	کرمان	۳۰	۲	۸۱	۰	۰
۲۵	عسلویه	۲۵	۰	۰	۰	۰
۲۶	اراک	۱۱	۰	۰	۰	۰
۲۷	کرمانشاه	۸	۵	۴۴	۰	۰
۲۸	بیرجند	۸	۸	۰	۰	۰
۲۹	شهدای ایلام	۳	۰	۳	۰	۰
۳۰	اردبیل	۰	۰	۰	۰	۰
۳۱	زنجان	۰	۰	۱۱	۰	۰
	جمع	۱۵۲۲۵۹۷	۱۵۵۰۱۳۶	۱۴۵۴۷۹۷	۱۱۲۳۸۹	۹۰۳۷۲

۹-۶

فصل دوم

گردشگری

جدول تعداد گردشگران ورودی به کشور از طریق مرز زمینی به تفکیک نام مرز ورودی (نفر)

۶ - دو

ردیف	مرز زمینی	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹ (مسافر)	۱۳۹۹ (گردشگر)
۱	دو غارون	۴۸۱۷۷۱	۶۱۷۲۸۴	۷۷۲۲۴۶	۲۴۹۰۹۹	۲۲۲۵۱۰
۲	مهران	۴۱۳۶۳۹	۶۴۷۷۶۳	۷۵۰۹۸۰	۹۳۲۶	۵۴۲۵
۳	بيله سوار	۴۰۴۹۵۷	۶۵۸۵۶۶	۶۸۶۲۲۲	۱۱۲۸۰	۱۱۲۷۶
۴	آستارا	۳۳۶۴۴۹	۶۹۵۰۷۷	۸۰۳۳۲۰	۴۱۰۱۲	۴۰۷۵۱
۵	منطقه آزاد ماکو (بازرگان)	۳۰۹۴۴۷	۴۱۹۲۳۵	۴۳۸۷۳۴	۴۶۶۵۸	۴۶۳۴۴
۶	شلمچه	۲۸۷۶۵۹	۴۸۶۹۱۸	۱۱۱۹۸۷۸	۸۳۰۶	۵۷۰۶
۷	جلفا	۲۰۵۲۸۱	۳۷۴۳۱۸	۳۳۵۹۳۹	۱۵۶۹۰	۱۵۵۸۹
۸	میلک	۱۶۳۰۲۱	۱۹۶۹۱۳	۲۳۳۶۲۲	۷۴۳۹۲	۷۰۰۷۶
۹	منطقه آزاد اروند	۱۳۳۰۹۶	۴۴۷۵۳۰	۴۹۱۲۸	۰	۰
۱۰	میر جاوه	۱۱۷۶۷۰	۱۳۳۹۷۲	۱۹۳۸۱۲	۲۰۲۳	۱۴۷۵
۱۱	باشماق	۸۶۴۲۷	۱۷۴۰۲۱	۳۳۳۴۷۷	۱۴۸۰۸	۱۲۱۵۳
۱۲	سرو	۸۵۰۲۵	۳۰۵۰۸۶	۲۴۱۷۷۷	۴۱۶۶	۴۰۸۱
۱۳	اینچه برون	۷۵۰۴۲	۸۰۲۷۷	۶۶۵۵۳	۰	۰
۱۴	تمرچین	۷۱۸۴۹	۲۱۸۳۹۰	۳۵۶۹۱۴	۳۶۵۷	۲۹۴۶
۱۵	چزابه	۶۱۱۱۳	۱۰۰۲۵۸	۱۳۴۰۹۴	۲۳۷۶	۱۵۸۰
۱۶	رازی	۵۸۵۶۴	۱۳۰۱۴۰	۲۱۰۱۵۰	۲۱۴	۲۰۲
۱۷	پرویزخان	۴۹۸۵۴	۶۰۹۴۴	۹۲۸۷۵	۱۱۱۴	۶۸۷
۱۸	لطف آباد	۴۵۸۱۶	۶۴۲۷۵	۷۴۸۹۵	۶۴۳	۶۴۲
۱۹	پلدشت (صنم بلاغی)	۴۳۷۶۳	۱۳۳۵۷۱	۱۰۲۴۳۴	۱۵۷	۱۵۷
۲۰	باجگیران (پل)	۳۶۲۴۹	۴۸۳۱۴	۶۶۵۳۷	۱۱	۲
۲۱	نوردوز	۳۱۳۶۶	۱۶۵۱۴۳	۱۹۶۰۹۵	۲۰۴۴۶	۲۰۳۱۴
۲۲	سرخس	۲۵۹۲۱	۱۰۶۳۵	۵۴۵۹	۱۹۹۵	۱۹۹۵
۲۳	میل ۷۸	۱۷۰۲۰	۲۰۷۱۵	۲۷۳۳۷	۷۰۶۴	۳۴۴۹
۲۴	ریمدان	-	-	-	۲۶۴	۱۲۳
۲۵	رازی (ریلی)	-	۱۷۹	۴۴۸	۳	۳
۲۶	خسروی	۱۵۹۷۳	۴۲۷۸۲	۷۲۸۸۸	۲۷۳	۸۶
	جمع	۳۵۶۳۹۷۲	۶۲۳۲۳۰۶	۷۳۵۵۸۱۴	۵۱۴۹۷۷	۴۶۷۵۷۲

جدول تعداد گردشگران ورودی به کشور از طریق مرز دریایی به تفکیک نام مرز ورودی (نفر)

ردیف	مرز دریایی	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹ (مسافر)	۱۳۹۹ (گردشگر)
۱	شهید باهنر	۴۹۹۴	۴۳۱۳	۵۶۲۵	۳۰۵۱	۵
۲	کیش	۲۹۳۸	۱۲۹۸	۵۹۰	۳۸۹	۰
۳	خرمشهر	۲۹۳۲	-	-	۰	۰
۴	انزلی	۲۸۲۲	۱۱۵۰	۴۰۳	۳۳۴	۰
۵	لنگه	۲۷۱۷	۲۷	۲۳۸۷	۱۰۹۹	۷۳
۶	منطقه آزاد اروند(خرمشهر)	۲۰۰۵	۴۹۱۲	۵۰۸۰	۱۱۸۲	۱
۷	عسلویه	۱۷۸۰	۱۱۶۴	۱۱۱۵	۱۲۲۵	۱
۸	بوشهر	۱۵۸۹	۱۲۲۱	۱۱۴۶	۱۰۳۸	۵
۹	شهیدرجایی	۸۹۰	۱۰۶۱	۱۳۲۵	۶۶۲	۰
۱۰	امیرآباد	۸۳۷	۶۱۷	۳۸۴	۲۶۹	۱
۱۱	بندر امام خمینی	۸۲۵	۹۰۴	۸۴۱	۸۱۴	۰
۱۲	خارک	۵۸۸	۴۶۹	۴۵۰	۲۲۰	۰
۱۳	قشم	۵۰۱	۱۷۱	۸۶	۱۰۰	۰
۱۴	کنگان	۴۷۱	۹۸۶	۱۵۳۲	۱۵۰۴	۰
۱۵	آستارا	۳۵۶	۱۶۱	۲۷	۲۱	۰
۱۶	گناوه	۲۵۶	۳۹	۸۰	۳۳	۰
۱۷	نوشهر	۱۱۲	۲۹۶	۱۹۲	۱۶۹	۰
۱۸	آبادان	۱۰۴	-	-	۰	۰
۱۹	منطقه آزاد اروند(آبادان)	۹۷	۷۳	۳۹	۲۳	۰
۲۰	شهید کلاتری	۶۳	۷۱	۸۲	۳۸	۸
۲۱	جاسک	۵۷	۱	۳۸	۴۴	۰
۲۲	چوئبده	۱۸	-	-	۰	۰
۲۳	فریدون کنار	۳	۱۷	۱۷	۲	۰
۲۴	شهید بهشتی	-	-	-	۱	۱
	جمع	۲۶۹۵۵	۲۱۶۷۱	۲۱۴۳۹	۱۲۲۱۸	۹۵

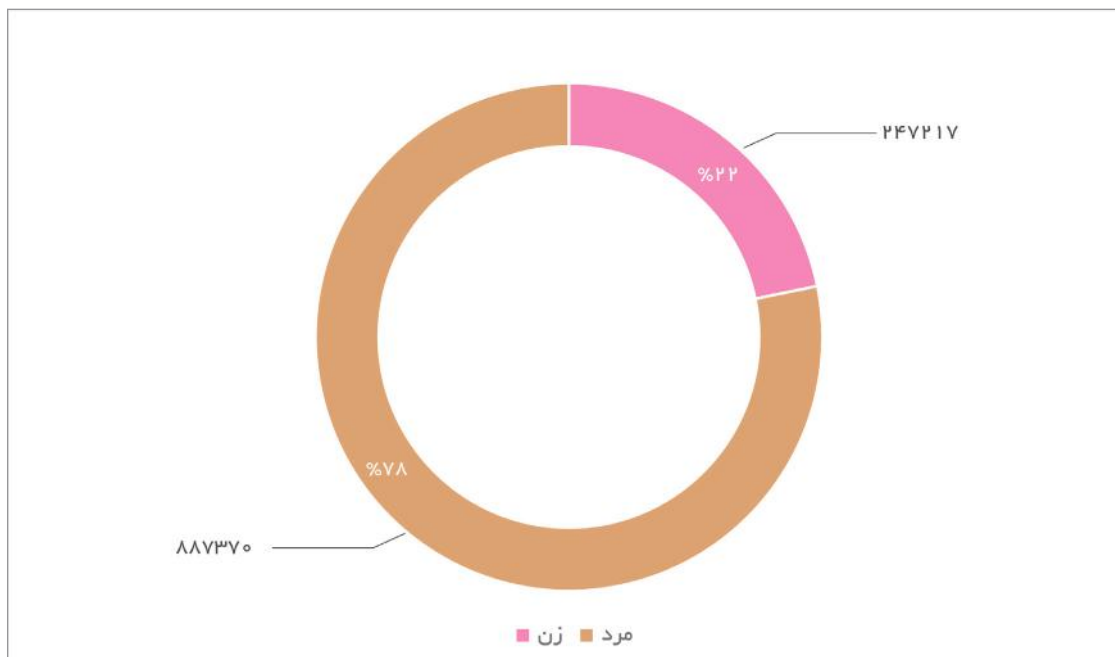
دو - ۶

جدول تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک جنسیت (نفر)

سال	زن	مرد	نامشخص	جمع
۱۳۹۵	۳۳۴۳۷۶۴	۵۸۴۶۳۷۸	۵۹۹۸	۹۱۹۶۱۴۰
۱۳۹۶	۴۰۱۲۲۳۴	۶۵۲۷۶۵۱	۳۰۶۷	۱۰۵۴۲۹۵۲
۱۳۹۷	۲۹۶۹۸۶۱	۴۲۷۰۱۷۰	۲۶۳۶	۷۲۴۲۶۶۷
۱۳۹۸	۳۵۸۴۵۸۱	۵۹۲۹۸۱۱	۲۶۱۹	۹۵۱۷۰۱۱
۱۳۹۹	۲۴۷۲۱۷	۸۸۷۳۷۰	-	۱۱۳۴۵۸۷

دو - ۷

نمودار تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک جنسیت (نفر)

دو - ۷

جدول تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک مرز هوایی، زمینی و دریایی (نفر)

سال	هوایی	زمینی	دریایی	جمع
۱۳۹۰	۴۲۱۶۷۷۸	۳۴۴۵۲۴۴	۱۰۲۴۲۷	۷۷۶۴۴۴۹
۱۳۹۵	۴۶۵۳۶۰۱	۴۳۷۷۹۷۴	۱۶۴۵۶۵	۹۱۹۶۱۴۰
۱۳۹۶	۵۱۸۷۷۸۹	۵۲۰۲۳۳۹	۱۵۲۸۲۴	۱۰۵۴۲۹۵۲
۱۳۹۷	۳۸۳۳۲۱۱	۳۲۴۵۱۲۵	۱۶۴۳۳۱	۷۲۴۲۶۶۷
۱۳۹۸	۳۳۸۷۳۶۵	۵۹۴۹۹۶۱	۱۷۹۶۸۴	۹۵۱۷۰۱۱
۱۳۹۹	۵۱۷۸۱۷	۵۰۹۸۷۹	۱۰۶۸۹۱	۱۱۳۴۵۸۷

دو - ۸

نمودار تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک مرز هوایی، زمینی و دریایی (نفر)

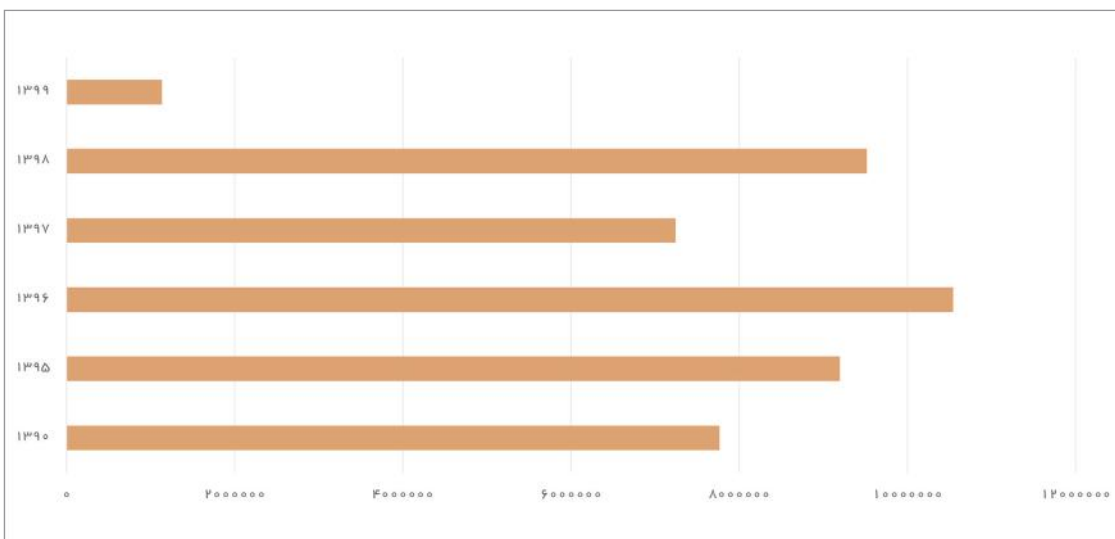
دو - ۸

جدول تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک ماه خروج

درصد تغییرات ۱۳۹۹/۱۳۹۸	تعداد گردشگر (نفر)					ماه	ردیف
	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵		
۳/۵۰	۲۳۱۲۱	۶۶۰۳۱۴	۸۷۴۶۳۳	۷۷۰۰۴۶	۶۹۰۲۵۲	فروردین	۱
۶/۰۶	۳۰۵۸۴	۵۰۴۹۹۴	۵۲۴۸۳۴	۶۸۷۲۶۲	۶۱۰۶۵۷	اردیبهشت	۲
۶/۳۲	۳۷۵۶۳	۵۹۴۴۴۱	۴۸۲۹۴۷	۵۲۸۴۹۵	۵۰۸۳۴۰	خرداد	۳
۱۰/۳۳	۶۸۷۳۹	۶۶۵۷۴۰	۵۵۴۲۲۰	۶۸۱۸۱۰	۵۲۰۶۳۴	تیر	۴
۹/۵۵	۷۶۳۲۶	۷۹۸۸۷۹	۶۵۶۱۲۴	۸۰۷۰۷۹	۵۴۵۳۱۳	مرداد	۵
۱۰/۳۱	۱۰۶۶۳۲	۱۰۳۴۵۷۶	۵۸۰۳۳۴	۱۰۴۲۸۲۰	۸۲۲۳۵۹	شهریور	۶
۳/۱۴	۱۱۳۵۶۵	۳۶۱۴۷۱۲	۱۰۳۱۴۱۶	۷۶۴۶۶۹	۶۴۳۷۷۶	مهر	۷
۲۷/۳۰	۱۲۵۱۲۵	۴۵۸۳۷۶	۸۰۶۲۲۳	۲۵۰۴۶۶۰	۲۴۴۱۵۴۷	آبان	۸
۳۳/۳۲	۱۲۵۲۶۹	۳۷۵۹۳۰	۳۸۹۶۵۰	۶۹۶۴۷۶	۵۷۷۶۳۲	آذر	۹
۳۴/۴۰	۱۲۷۱۲۴	۳۶۹۵۳۴	۳۷۵۹۱۶	۵۴۹۷۸۱	۴۸۴۲۰۸	دی	۱۰
۴۱/۲۹	۱۴۴۵۰۲	۳۴۹۹۹۷	۴۲۰۰۶۷	۶۱۷۹۶۰	۵۰۸۶۸۵	بهمن	۱۱
۱۷۴/۳۱	۱۵۶۰۳۷	۸۹۵۱۸	۵۴۶۳۰۳	۸۹۱۸۹۴	۸۴۲۷۳۰	اسفند	۱۲
۱۱.۹۲	۱۱۳۴۵۸۷	۹۵۱۷۰۱۱	۷۲۴۲۶۶۷	۱۰۵۴۲۹۵۲	۹۱۹۶۱۴۰	جمع	

۹ - ۹

نمودار تعداد گردشگران خروجی از کشور (نفر)

۹ - ۹

فصل دوم گردشگری

جدول درآمد ارزی حاصل از گردشگران ورودی به کشور (دلار)

سال	درآمد ارزی
۱۳۹۸	۱۱۷۴۶۶۲۶۵۰۰
۱۳۹۹ (مسافر)	۴۱۵۷۲۹۶۰۰
۱۳۹۹ (گردشگر)	۳۶۲۷۲۵۳۵۰
۱۳۹۹ (مجموع)	۷۷۸۴۵۴۹۵۰

جدول تعداد اماکن اقامتی کشور به تفکیک استان و نوع واحد

ردیف	نام استان	هتل (بدون مناطق آزاد)	هتل (با مناطق آزاد)	هتل آپارتمان	مهمانپذیر	مotel	پانسیون	بوم‌گردی	اقامتگاه بستی	مجموع گردشگری	خانه مسافر	سایر واحدها	جمع (با هتل مناطق آزاد)	جمع (بدون هتل مناطق آزاد)
۱	آذربایجان شرقی	۳۷	۴۴	۲۴	۷۴	۱	۰	۲۲۸	۱	۲۷	۰	۷	۴۰۶	۳۹۹
۲	آذربایجان غربی	۴۱	۴۷	۴	۴۹	۰	۰	۳۰	۰	۲	۰	۱	۱۳۳	۱۲۷
۳	اردبیل*	۳۲	۳۲	۹۴	۶۸	۱	۰	۶۶	۰	۳	۱۴۳	۲۴	۴۳۱	۴۳۱
۴	اصفهان	۸۴	۸۴	۱۶	۴۶	۲	۰	۴۵۳	۴۶	۱۹	۳۸۶	۰	۱۰۵۲	۱۰۵۲
۵	البرز	۹	۹	۷	۶	۰	۲	۱۱	۰	۸	۳۵	۰	۷۸	۷۸
۶	ایلام	۱۱	۱۱	۰	۴	۰	۰	۴۳	۰	۱۱	۶۴	۸	۱۴۱	۱۳۹
۷	بوشهر	۱۵	۱۵	۸	۱۱	۱	۰	۵۱	۱	۲	۱۸	۰	۱۰۷	۱۰۷
۸	تهران	۱۲۵	۱۲۵	۲۸	۱۲۰	۰	۱۷	۹	۱۱۵	۳۹	۰	۱۰۸	۵۶۱	۵۶۱
۹	چهارمحال و بختیاری	۱۳	۱۳	۴	۵	۰	۰	۴۹	۰	۲	۷۱	۰	۱۴۴	۱۴۴
۱۰	خراسان جنوبی	۹	۹	۰	۱۴	۰	۰	۶۶	۰	۰	۰	۳۷	۱۲۶	۱۲۶
۱۱	خراسان رضوی	۲۴۶	۲۴۶	۳۰۵	۳۸۵	۱	۰	۱۲۲	۲	۵۶	۶۸۲	۴۴۸	۲۲۴۷	۲۲۴۷
۱۲	خراسان شمالی	۷	۷	۲	۱۱	۱	۰	۳۹	۰	۲	۳۸	۲۴	۱۲۴	۱۲۴
۱۳	خوزستان	۴۱	۶۳	۵	۱۵	۰	۰	۸	۳	۱	۲۰	۴	۱۱۹	۹۷
۱۴	زنجان	۱۰	۱۰	۴	۱۶	۰	۰	۱۳۱	۲	۲۲	۱۹	۴	۲۰۸	۲۰۸
۱۵	سمنان	۱۵	۱۵	۱	۵	۱	۰	۹۰	۱۴	۴	۷۴	۶	۲۱۰	۲۱۰

ادامه جدول در صفحه بعد

* دلیل کاهش تعداد مهمانپذیرها نسبت به سال ۱۳۹۸، بعلا تغییر کاربری تعدادی به هتل آپارتمان و نیز تعطیلی تعداد دیگری به علت پاندمی کوید ۱۹ می‌باشد.

▶ ابتدای جدول در صفحه قبل

فصل دوم گردشگری

ردیف	نام استان	هتل (بدون مناطق آزاد)	هتل (با مناطق آزاد)	هتل آپارتمان	مهمانپذیر	محل	پانسیون	بوم‌گردی	اقامتگاه سبستی	مجموع گردشگری	خانه مسافر	سایر واحدها	جمع (با هتل مناطق آزاد)	جمع (بدون هتل مناطق آزاد)
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۵	۲۴	۲	۱۲	۰	۰	۵۱	۰	۱۸	۱	۰	۱۰۸	۹۹
۱۷	فارس	۶۲	۶۲	۲۴	۱۳۷	۱	۰	۱۶۰	۱۸	۲۴	۱۳۴	۳۰۴	۸۶۴	۸۶۴
۱۸	قزوین	۱۵	۱۵	۲	۱۵	۰	۰	۹	۰	۲۷	۴۷	۰	۱۱۵	۱۱۵
۱۹	قم	۳۶	۳۶	۲۶	۷۲	۰	۰	۰	۰	۲۵	۱۰۸	۲	۲۶۹	۲۶۹
۲۰	کردستان	۳۲	۳۲	۲	۲۴	۰	۰	۲۲	۰	۱۷	۰	۰	۹۷	۹۷
۲۱	کرمان	۳۱	۳۱	۸	۲۶	۰	۳	۳۲۴	۶	۳۵	۳۴	۳	۴۷۰	۴۷۰
۲۲	کرمانشاه	۲۷	۲۷	۴	۱۹	۰	۰	۳۸	۲	۱۵	۶۰	۰	۱۶۵	۱۶۵
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۷	۷	۳	۵	۰	۰	۸	۲	۱۱	۱۱	۰	۴۷	۴۷
۲۴	گلستان	۲۸	۲۸	۱۰	۱۴	۴	۵	۱۲۶	۲	۰	۲۳۸	۰	۴۲۷	۴۲۷
۲۵	گیلان	۱۰۵	۱۰۶	۴۰	۴۹	۰	۰	۱۱۲	۲	۹۷	۲۲۵۹	۰	۲۶۶۴	۲۶۶۴
۲۶	لرستان	۲۶	۲۶	۲	۱۱	۰	۰	۸	۰	۳	۰	۰	۵۰	۵۰
۲۷	مازندران	۶۳	۶۳	۸۸	۱۴	۵۱	۰	۲۳۶	۰	۸	۴۰۰۷	۱۴۱	۴۶۰۸	۴۶۰۸
۲۸	مرکزی	۱۶	۱۶	۲	۵	۰	۰	۲۲	۱	۲۰	۵۰	۱۵	۱۳۱	۱۳۱
۲۹	هرمزگان	۲۶	۷۸	۱۰	۱۲	۲	۱	۵۴	۱	۴۱	۰	۰	۱۹۹	۱۴۷
۳۰	همدان	۱۵	۱۵	۲	۱۵	۱	۰	۳۱	۰	۱	۱۱۵	۶	۱۸۶	۱۸۶
۳۱	یزد	۵۵	۵۵	۱	۱۷	۲	۰	۱۵۵	۴۰	۶	۱۳۸	۷	۴۲۱	۴۲۱
	جمع	۱۲۵۴	۱۳۵۱	۷۲۸	۱۳۷۸	۶۹	۲۸	۲۷۵۲	۲۵۸	۵۴۶	۸۷۵۲	۱۱۴۹	۱۶۹۰۹	۱۶۸۱۰

جدول تعداد و ظرفیت اماکن اقامتی کل کشور

ردیف	نوع واحد	هتل (بدون مناطق آزاد)	هتل آپارتمان	مهمانپذیر	محل	پانسیون	بوم‌گردی	اقامتگاه سبستی	مجموع گردشگری	خانه مسافر	سایر واحدها	مجموع
۱	تعداد	۱۲۵۴	۷۲۸	۱۳۷۸	۶۹	۲۸	۲۷۵۲	۲۵۶	۵۴۶	۸۷۵۲	۱۱۴۹	۱۶۸۱۲
۲	اتاق	۵۶۳۱۲	۱۴۳۹۶	۲۲۵۱۶	۱۰۲۲	۵۰۶	۲۵۰۲	۱۹۵۰	۱۵۸۵۰	۲۴۸۱۰	۵۳۶۹	۱۵۵۲۳۳
۳	تخت	۱۳۳۲۶۵	۵۵۹۵۱	۷۶۲۲۷	۴۵۰۷	۱۸۵۳	۱۰۵۸۰	۵۲۸۰	۲۵۲۷۰	۱۰۳۶۵۲	۲۹۱۱۹	۴۴۵۷۰۴

دو - ۱۲

جدول تعداد و ظرفیت هتل‌های (مهمانخانه‌های) کشور

ردیف	نام استان	هتل (بدون مناطق آزاد)			هتل (به‌انضمام مناطق آزاد)		
		تعداد واحد	تعداد اتاق	تعداد تخت	تعداد واحد	تعداد اتاق	تعداد تخت
۱	آذربایجان شرقی	۳۷	۱۹۳۸	۴۱۹۶	۴۴	۲۱۵۱	۴۷۳۲
۲	آذربایجان غربی	۴۱	۱۴۶۲	۳۰۹۶	۴۷	۱۶۰۱	۳۴۳۳
۳	اردبیل	۳۲	۹۶۰	۲۵۵۷	۳۲	۹۶۰	۲۵۵۷
۴	اصفهان	۸۴	۳۳۰۵	۷۵۸۶	۸۴	۳۳۰۵	۷۵۸۶
۵	البرز	۹	۵۰۶	۱۲۷۴	۹	۵۰۶	۱۲۷۴
۶	ایلام	۱۱	۲۰۵	۶۵۲	۱۱	۲۰۵	۶۵۲
۷	بوشهر	۱۵	۸۷۸	۲۱۹۹	۱۵	۸۷۸	۲۱۹۹
۸	تهران	۱۲۵	۸۸۴۴	۱۶۷۳۶	۱۲۵	۸۸۴۴	۱۶۷۳۶
۹	چهارمحال و بختیاری	۱۳	۲۵۷	۶۵۹	۱۳	۲۵۷	۶۵۹
۱۰	خراسان جنوبی	۹	۲۳۴	۵۷۴	۹	۲۳۴	۵۷۴
۱۱	خراسان رضوی	۲۴۶	۱۶۱۳۰	۳۷۹۲۲	۲۴۶	۱۶۱۳۰	۳۷۹۲۲
۱۲	خراسان شمالی	۷	۱۶۸	۵۱۶	۷	۱۶۸	۵۱۶
۱۳	خوزستان	۴۱	۱۷۳۴	۳۹۷۰	۶۳	۲۲۱۶	۵۳۷۴
۱۴	زنجان	۱۰	۲۶۴	۵۲۵	۱۰	۲۶۴	۵۲۵
۱۵	سمنان	۱۵	۳۴۱	۸۸۷	۱۵	۳۴۱	۸۸۷
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۵	۶۶۲	۱۲۲۰	۲۴	۱۱۳۷	۲۴۷۷
۱۷	فارس	۶۲	۳۱۱۳	۶۲۷۸	۶۲	۳۱۱۳	۶۲۷۸
۱۸	قزوین	۱۵	۳۴۵	۸۶۸	۱۵	۳۴۵	۸۶۸
۱۹	قم	۳۶	۹۷۱	۲۴۹۵	۳۶	۹۷۱	۲۴۹۵
۲۰	کردستان	۳۲	۷۹۷	۲۳۹۴	۳۲	۷۹۷	۲۳۹۴
۲۱	کرمان	۳۱	۱۱۹۸	۲۹۶۷	۳۱	۱۱۹۸	۲۹۶۷
۲۲	کرمانشاه	۲۷	۸۷۸	۲۳۱۹	۲۷	۸۷۸	۲۳۱۹
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۷	۲۲۱	۶۳۴	۷	۲۲۱	۶۳۴
۲۴	گلستان	۲۸	۷۰۸	۲۱۵۷	۲۸	۷۰۸	۲۱۵۷
۲۵	گیلان	۱۰۵	۳۰۳۵	۹۰۶۵	۱۰۶	۳۱۱۷	۹۲۷۶
۲۶	لرستان	۲۶	۵۹۱	۱۳۳۰	۲۶	۵۹۱	۱۳۳۰
۲۷	مازندران	۶۳	۲۴۳۲	۷۸۷۱	۶۳	۲۴۳۲	۷۸۷۱
۲۸	مرکزی	۱۶	۵۰۴	۱۱۷۲	۱۶	۵۰۴	۱۱۷۲
۲۹	هرمزگان	۲۶	۱۴۵۲	۳۴۵۹	۷۸	۶۷۵۴	۱۹۳۶۴
۳۰	همدان	۱۵	۵۴۶	۱۷۵۵	۱۵	۵۴۶	۱۷۵۵
۳۱	یزد	۵۵	۱۶۳۳	۳۹۴۱	۵۵	۱۶۳۳	۳۹۴۱
جمع		۱۲۵۴	۵۶۳۱۲	۱۳۳۲۶۵	۱۳۵۱	۶۳۰۰۵	۱۵۲۹۲۴

دو - ۱۳

جدول تعداد و ظرفیت هتل(مهمانخانه) به تفکیک درجه (ستاره) بدون هتل های مناطق آزاد

درجه	تعداد	اتاق	تخت
یک ستاره	۳۲۳	۷۲۴۴	۱۷۴۵۹
دو ستاره	۳۷۳	۱۱۶۰۳	۲۷۴۶۲
سه ستاره	۳۶۳	۱۶۰۴۵	۴۰۷۵۵
چهار ستاره	۱۴۳	۱۱۳۸۱	۲۶۹۵۹
پنج ستاره	۵۲	۱۰۰۳۹	۲۰۶۳۰
جمع	۱۲۵۴	۵۶۳۱۲	۱۳۳۲۶۵

۱۴-۹۰

جدول تعداد و ظرفیت هتل(مهمانخانه) به تفکیک درجه (ستاره) به انضمام هتل های مناطق آزاد

درجه	تعداد	اتاق	تخت
یک ستاره	۳۴۲	۷۵۰۵	۱۸۱۷۳
دو ستاره	۳۹۱	۱۲۳۴۳	۲۹۷۸۳
سه ستاره	۳۹۳	۱۷۶۶۳	۴۶۱۲۷
چهار ستاره	۱۵۷	۱۲۸۲۵	۳۰۹۶۱
پنج ستاره	۶۸	۱۲۶۶۹	۲۷۸۸۰
جمع	۱۳۵۱	۶۳۰۰۵	۱۵۲۹۲۴

۱۵-۹۰

جدول تعداد و ظرفیت تعداد هتل آپارتمان های کشور

ردیف	نام استان	تعداد واحد	تعداد اتاق	تعداد تخت
۱	آذربایجان شرقی	۲۴	۴۳۵	۱۷۷۳
۲	آذربایجان غربی	۴	۵۰	۱۱۹
۳	اردبیل	۹۴	۱۲۶۳	۵۶۳۷
۴	اصفهان*	۱۶	۱۸۸	۷۵۲
۵	البرز	۷	۵۲	۱۶۱
۶	ایلام	۰	۰	۰
۷	بوشهر	۸	۲۳۲	۵۱۸
۸	تهران	۲۸	۵۴۵	۱۴۱۱
۹	چهارمحال و بختیاری	۴	۳۱	۱۲۱
۱۰	خراسان جنوبی	۰	۰	۰
۱۱	خراسان رضوی	۳۰۵	۷۷۵۷	۲۴۵۵۰
۱۲	خراسان شمالی	۲	۴۱	۱۲۵
۱۳	خوزستان	۵	۱۴۵	۴۵۰
۱۴	زنجان	۴	۶۲	۱۷۰
۱۵	سمنان	۱	۴۰	۱۷۶
۱۶	سیستان و بلوچستان	۲	۶۰	۳۰۰
۱۷	فارس	۲۴	۶۹۸	۱۶۸۷
۱۸	قزوین	۲	۷۲	۲۱۲
۱۹	قم	۲۶	۴۶۲	۱۴۸۰
۲۰	کردستان	۲	۱۷	۹۶
۲۱	کرمان	۸	۱۰۰	۳۰۷
۲۲	کرمانشاه	۴	۷۰	۲۳۲
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۳	۵۶	۱۶۰
۲۴	گلستان	۱۰	۱۴۴	۴۵۴
۲۵	گیلان	۴۰	۵۴۴	۲۰۸۹
۲۶	لرستان	۲	۱۴	۶۰
۲۷	مازندران	۸۸	۲۴۹۵	۸۵۶۱
۲۸	مرکزی	۲	۲۰	۴۰
۲۹	هرمزگان	۱۰	۲۰۹	۴۹۳
۳۰	همدان	۲	۲۹	۱۱۴
۳۱	یزد	۱	۱۶	۹۰
	جمع	۷۲۸	۱۵۸۴۷	۵۲۳۳۸

دو - ۱۶

جدول تعداد و ظرفیت مهمانپذیرهای کشور

دو - ۱۷

ردیف	نام استان	تعداد واحد	تعداد اتاق	تعداد تخت
۱	آذربایجان شرقی	۷۴	۱۰۱۶	۲۷۹۰
۲	آذربایجان غربی	۴۹	۵۶۶	۱۴۸۲
۳	اردبیل	۶۸	۱۰۳۲	۳۱۴۸
۴	اصفهان	۴۶	۷۶۴	۳۵۰۰
۵	البرز	۶	۱۱۳	۲۷۸
۶	ایلام	۴	۵۱	۱۴۳
۷	بوشهر	۱۱	۱۹۱	۵۹۲
۸	تهران	۱۲۰	۲۹۷۷	۶۸۴۰
۹	چهار محال و بختیاری	۵	۴۸	۱۴۴
۱۰	خراسان جنوبی	۱۴	۲۳۴	۶۴۰
۱۱	خراسان رضوی	۳۸۵	۷۷۹۱	۲۱۹۴۱
۱۲	خراسان شمالی	۱۱	۱۲۲	۳۰۷
۱۳	خوزستان	۱۵	۴۲۹	۹۵۰
۱۴	زنجان	۱۶	۲۴۰	۶۱۶
۱۵	سمنان	۵	۸۴	۲۱۵
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۲	۷۱۰	۱۵۰۰
۱۷	فارس	۱۳۷	۲۹۲۷	۸۱۷۲
۱۸	قزوین	۱۵	۲۱۴	۵۳۶
۱۹	قم	۷۴	۱۱۲۵	۳۵۸۶
۲۰	کردستان	۲۴	۲۸۹	۷۸۲
۲۱	کرمان	۲۶	۴۰۹	۱۰۰۶
۲۲	کرمانشاه	۱۹	۳۱۸	۸۴۳
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۵	۹۱	۲۲۸
۲۴	گلستان	۱۴	۲۰۰	۵۱۵
۲۵	گیلان	۴۹	۵۴۲	۱۵۹۴
۲۶	لرستان	۱۱	۱۴۰	۳۵۰
۲۷	مازندران	۱۴	۲۰۱	۷۰۰
۲۸	مرکزی	۵	۶۰	۱۹۳
۲۹	هرمزگان	۱۲	۱۷۲	۵۳۱
۳۰	همدان	۱۵	۱۸۱	۵۴۴
۳۱	یزد	۱۷	۳۵۵	۶۴۷
	جمع	۱۲۷۸	۲۳۵۹۲	۶۵۳۱۳

جدول تعداد و ظرفیت متل‌های کشور

ردیف	نام استان	تعداد واحد	تعداد اتاق	تعداد تخت
۱	آذربایجان شرقی	۱	۲۰	۶۰
۲	آذربایجان غربی	۰	۰	۰
۳	اردبیل	۱	۴۶	۱۸۴
۴	اصفهان	۲	۴۱	۶۶
۵	البرز	۰	۰	۰
۶	ایلام	۰	۰	۰
۷	بوشهر	۱	۶	۱۲
۸	تهران	۰	۰	۰
۹	چهارمحال و بختیاری	۰	۰	۰
۱۰	خراسان جنوبی	۰	۰	۰
۱۱	خراسان رضوی	۱	۱۸	۴۰
۱۲	خراسان شمالی	۱	۷	۱۴
۱۳	خوزستان	۰	۰	۰
۱۴	زنجان	۰	۰	۰
۱۵	سمنان	۱	۱۰	۲۰
۱۶	سیستان و بلوچستان	۰	۰	۰
۱۷	فارس	۱	۳۰	۶۰
۱۸	قزوین	۰	۰	۰
۱۹	قم	۰	۰	۰
۲۰	کردستان	۰	۰	۰
۲۱	کرمان	۰	۰	۰
۲۲	کرمانشاه	۰	۰	۰
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۰	۰	۰
۲۴	گلستان	۴	۶۶	۱۸۰
۲۵	گیلان	۰	۰	۰
۲۶	لرستان	۰	۰	۰
۲۷	مازندران	۵۱	۱۳۸۶	۵۲۴۰
۲۸	مرکزی	۰	۰	۰
۲۹	هرمزگان	۲	۱۵	۴۸
۳۰	همدان	۱	۱۰	۳۰
۳۱	یزد	۲	۲۶	۸۶
	جمع	۶۹	۱۶۸۱	۶۰۴۰

دو - ۱۸

جدول تعداد و ظرفیت بومگردی کشور

ردیف	نام استان	تعداد واحد	تعداد اتاق	تعداد تخت
۱	آذربایجان شرقی	۲۲۸	۵۰۳	۱۹۹۳
۲	آذربایجان غربی	۳۰	۸۷	۴۲۲
۳	اردبیل	۶۶	۰	۱۹۰
۴	اصفهان	۴۵۳	۴۹۰۰	۲۴۵۰۰
۵	البرز	۱۱	۳۴	۱۰۲
۶	ایلام	۴۳	۱۶	۱۶۰
۷	بوشهر	۵۱	۲۰۴	۵۰
۸	تهران	۹	۷۲	۱۳۰
۹	چهار محال و بختیاری	۴۹	۷۶	۳۵۶
۱۰	خراسان جنوبی	۶۶	۲۶۴	۰
۱۱	خراسان رضوی	۱۲۲	۷۸۲	۴۲۳۶
۱۲	خراسان شمالی	۳۹	۱۸۵	۱۰۹
۱۳	خوزستان	۸	۴۹	۲۵۵
۱۴	زنجان	۱۳۱	۳۴۵	۲۴۳۴
۱۵	سمنان	۹۰	۴۰۴	۱۶۳۴
۱۶	سیستان و بلوچستان	۵۱	۳۵۴	۱۲۳۰
۱۷	فارس	۱۶۰	۸۹۰	۳۶۷۸
۱۸	قزوین	۹	۳۷	۲۱۶
۱۹	قم	۰	۰	۰
۲۰	کردستان	۲۲	۹۹	۶۹۰
۲۱	کرمان	۳۲۴	۱۷۴۶	۶۹۸۴
۲۲	کرمانشاه	۳۸	۱۳۵	۶۹۰
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۸	۴۵	۱۶۰
۲۴	گلستان	۱۲۶	۵۹۰	۴۱۰۹
۲۵	گیلان	۱۱۲	۵۸۴	۳۱۵۲
۲۶	لرستان	۸	۴۶	۲۳۰
۲۷	مازندران	۲۳۶	۸۰۸	۶۶۲۷
۲۸	مرکزی	۲۲	۱۰۳	۳۶۰
۲۹	هرمزگان	۵۴	۲۱۶	۸۶۴
۳۰	همدان	۳۱	۱۳۷	۶۷۳
۳۱	یزد	۱۵۵	۸۹۰	۲۸۵۷
جمع		۲۷۵۲	۱۴۶۷۱	۶۹۷۹۱

دو - ۱۹

فصل دوم گردشگری

جدول تعداد و ظرفیت پانسیون های گردشگری کشور

ردیف	نام استان	تعداد واحد	تعداد اتاق	تعداد تخت
۱	آذربایجان شرقی	۰	۰	۰
۲	آذربایجان غربی	۰	۰	۰
۳	اردبیل	۰	۰	۰
۴	اصفهان	۰	۰	۰
۵	البرز	۲	۲۲	۹۴
۶	ایلام	۰	۰	۰
۷	بوشهر	۰	۰	۰
۸	تهران	۱۷	۲۹۳	۸۸۰
۹	چهار محال و بختیاری	۰	۰	۰
۱۰	خراسان جنوبی	۰	۰	۰
۱۱	خراسان رضوی	۰	۰	۰
۱۲	خراسان شمالی	۰	۰	۰
۱۳	خوزستان	۰	۰	۰
۱۴	زنجان	۰	۰	۰
۱۵	سمنان	۰	۰	۰
۱۶	سیستان و بلوچستان	۰	۰	۰
۱۷	فارس	۰	۰	۰
۱۸	قزوین	۰	۰	۰
۱۹	قم	۰	۰	۰
۲۰	کردستان	۰	۰	۰
۲۱	کرمان	۳	۲۶	۹۸
۲۲	کرمانشاه	۰	۰	۰
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۰	۰	۰
۲۴	گلستان	۵	۳۷	۲۵۴
۲۵	گیلان	۰	۰	۰
۲۶	لرستان	۰	۰	۰
۲۷	مازندران	۰	۰	۰
۲۸	مرکزی	۰	۰	۰
۲۹	هرمزگان	۱	۸	۸۲
۳۰	همدان	۰	۰	۰
۳۱	یزد	۰	۰	۰
	جمع	۲۸	۳۸۶	۱۴۰۸

دو - ۲۰

جدول تعداد و ظرفیت مجتمع‌های گردشگری کشور

دو - ۲۱

فصل دوم گردشگری

ردیف	نام استان	تعداد واحد	تعداد اتاق	تعداد تخت
۱	آذربایجان شرقی	۲۷	۲۲	۴۴
۲	آذربایجان غربی	۲	۱۰۲	۲۱۸
۳	اردبیل	۳	۱۵	۵۲
۴	اصفهان	۱۹	۳۷۳	۸۰۰
۵	البرز	۸	۱۰۸	۵۸۰
۶	ایلام	۱۱	۲۰	۲۰۰
۷	بوشهر	۲	۲۰۵	۴۱۰
۸	تهران	۳۹	۰	۰
۹	چهار محال و بختیاری	۲	۱۷۱	۱۰۰۹
۱۰	خراسان جنوبی	۰	۰	۰
۱۱	خراسان رضوی	۵۶	۰	۰
۱۲	خراسان شمالی	۲	۰	۰
۱۳	خوزستان	۱	۰	۰
۱۴	زنجان	۲۲	۱۹	۹۰
۱۵	سمنان	۴	۲۴	۵۴
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۸	۱۰۰	۳۰۰
۱۷	فارس	۲۴	۷۹	۱۶۳
۱۸	قزوین	۲۷	۸	۲۰
۱۹	قم	۲۵	۰	۰
۲۰	کردستان	۱۷	۳۰	۲۰۰
۲۱	کرمان	۳۵	۲۰	۴۳
۲۲	کرمانشاه	۱۵	۳۵	۱۴۲
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۱۱	۷۷	۲۶۴
۲۴	گلستان	۰	۰	۰
۲۵	گیلان	۹۷	۱۹۸۳	۶۱۰۸
۲۶	لرستان	۳	۳۰	۹۰
۲۷	مازندران	۸	۳۸۹	۲۰۷۱
۲۸	مرکزی	۲۰	۳۰	۱۰۰
۲۹	هرمزگان	۴۱	۹۰	۳۱۵
۳۰	همدان	۱	۷	۲۱
۳۱	یزد	۶	۰	۰
	جمع	۵۴۶	۳۹۳۷	۱۳۲۹۴

جدول تعداد و ظرفیت خانه مسافرهایی کشور

ردیف	نام استان	تعداد واحد	تعداد اتاق	تعداد تخت
۱	آذربایجان شرقی	۰	۰	۰
۲	آذربایجان غربی	۰	۰	۰
۳	اردبیل	۱۴۳	۱۲۶۰	۳۲۵۰
۴	اصفهان	۳۸۶	۷۵۰	۱۵۰۰
۵	البرز	۳۵	۵۱	۱۰۵
۶	ایلام	۶۴	۱۹۲	۱۹۲۰
۷	بوشهر	۱۸	۳۶	۸۵
۸	تهران	۰	۰	۰
۹	چهارمحال و بختیاری	۷۱	۱۴۲	۲۸۴
۱۰	خراسان جنوبی	۰	۰	۰
۱۱	خراسان رضوی	۶۸۲	۱۳۲۲۰	۳۰۲۵۲
۱۲	خراسان شمالی	۲۸	۴۸	۱۲۱
۱۳	خوزستان	۲۰	۴۸	۲۸۸
۱۴	زنجان	۱۹	۵۰	۲۰۹
۱۵	سمنان	۷۴	۱۰۴	۴۲۲
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱	۶	۲۴
۱۷	فارس	۱۳۴	۸۶۱	۱۷۰۳
۱۸	قزوین	۴۷	۹۶	۲۲۸
۱۹	قم	۱۰۸	۹۴۲	۳۵۵۶
۲۰	کردستان	۰	۰	۰
۲۱	کرمان	۳۴	۲۴۳	۴۵۰
۲۲	کرمانشاه	۶۰	۱۴۵	۴۵۰
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۱۱	۷۰	۱۰۰
۲۴	گلستان	۲۳۸	۵۴۲	۱۹۵۳
۲۵	گیلان	۲۲۵۹	۶۳۱۴	۱۶۱۱۴
۲۶	لرستان	۰	۰	۰
۲۷	مازندران	۴۰۰۷	۸۹۳۶	۳۸۳۸۹
۲۸	مرکزی	۵۰	۱۰۴	۴۱۶
۲۹	هرمزگان	۰	۰	۰
۳۰	همدان	۱۱۵	۱۷۵	۴۰۹
۳۱	یزد	۱۳۸	۴۷۵	۱۴۲۴
	جمع	۸۷۵۲	۳۴۸۱۰	۱۰۳۶۵۲

دو - ۱۲

جدول تعداد و ظرفیت اقامتگاه‌های سنتی کشور

ردیف	نام استان	تعداد واحد	تعداد اتاق	تعداد تخت
۱	آذربایجان شرقی	۱	۲۱	۸۰
۲	آذربایجان غربی	۰	۰	۰
۳	اردبیل	۰	۰	۰
۴	اصفهان	۴۶	۳۹۰	۱۴۰۰
۵	البرز	۰	۰	۰
۶	ایلام	۰	۰	۰
۷	بوشهر	۱	۶	۱۶
۸	تهران	۱۱۵	۳۲	۸۰
۹	چهار محال و بختیاری	۰	۰	۰
۱۰	خراسان جنوبی	۰	۰	۰
۱۱	خراسان رضوی	۲	۱۶	۷۸
۱۲	خراسان شمالی	۰	۰	۰
۱۳	خوزستان	۳	۲۵	۹۶
۱۴	زنجان	۲	۱۷	۴۷
۱۵	سمنان	۱۴	۷۰	۲۹۰
۱۶	سیستان و بلوچستان	۰	۰	۰
۱۷	فارس	۱۸	۱۶۷	۴۵۹
۱۸	قزوین	۰	۰	۰
۱۹	قم	۰	۰	۰
۲۰	کردستان			
۲۱	کرمان	۶	۲۸	۷۸
۲۲	کرمانشاه	۲	۳۰	۱۴۰
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد			
۲۴	گلستان	۲	۵	۳۵
۲۵	گیلان	۲	۸	۳۴
۲۶	لرستان	۰	۰	۰
۲۷	مازندران	۰	۰	۰
۲۸	مرکزی	۱	۵	۱۰
۲۹	هرمزگان	۱	۱۱	۲۲
۳۰	همدان	۰	۰	۰
۳۱	یزد	۴۰	۵۳۳	۱۳۲۲
	جمع	۲۵۶	۱۳۶۴	۴۱۸۷

دو - ۲۳

فصل دوم گردشگری

جدول تعداد واحدهای پذیرایی بین‌راهی، مراکز سرگرمی-تفریحی و تاسیسات گردشگری کشور

دو - ۱۴

ردیف	نام استان	پذیرایی بین راهی	مركز سرگرمی-تفریحی	سفره خانه سنتی	مجموع تاسیسات گردشگری (واحد اقامتی، سفره خانه سنتی، پذیرایی بین راهی، مرکز سرگرمی-تفریحی)
۱	آذربایجان شرقی	۲۰۳	۹	۸۶	۶۹۷
۲	آذربایجان غربی	۲۷	۲	۲	۱۵۸
۳	اردبیل	۲۹	۳	۲	۴۶۵
۴	اصفهان	۷۶	۱۰	۳۳	۱۱۸۳
۵	البرز	۱۰۱	۱	۳۱	۲۱۳
۶	ایلام	۱۳	۳	۱۰	۱۶۷
۷	بوشهر	۱۳	۰	۳	۱۲۰
۸	تهران	۱۴۰	۱۵	۱۸۲	۸۹۵
۹	چهارمحال و بختیاری	۱۶	۵	۶	۱۶۹
۱۰	خراسان جنوبی	۴۹	۲	۱۹	۱۹۶
۱۱	خراسان رضوی	۷۸	۲	۱۰	۲۳۳۷
۱۲	خراسان شمالی	۴۷	۰	۱۴	۱۸۶
۱۳	خوزستان	۱۵	۳	۸	۱۱۷
۱۴	زنجان	۲۵	۲	۱۸	۲۵۳
۱۵	سمنان	۴۰	۰	۱۹	۲۶۹
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱	۰	۷	۱۰۷
۱۷	فارس	۳۹	۳	۲۶	۹۳۲
۱۸	قزوین	۶۹	۱	۱۴	۱۹۹
۱۹	قم	۵۹	۳	۱۴	۳۴۷
۲۰	کردستان	۱۱۴	۲	۲	۲۱۵
۲۱	کرمان	۹۶	۱	۳۰	۵۹۸
۲۲	کرمانشاه	۳۳	۲	۵	۲۰۵
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۶	۱	۶	۵۸
۲۴	گلستان	۴۴	۱	۲۷	۴۹۹
۲۵	گیلان	۳۰۴	۱۹	۵۸	۳۰۴۵
۲۶	لرستان	۵۵	۲	۱۱	۱۱۶
۲۷	مازندران	۴۱۹	۲۰	۲۴	۵۰۷۱
۲۸	مرکزی	۴۳	۱	۲۸	۲۰۳
۲۹	هرمزگان	۸۴	۶	۶۱	۲۹۸
۳۰	همدان	۳۶	۶	۱۳	۲۴۱
۳۱	یزد	۳۹	۴	۵۷	۵۲۱
	جمع	۲۳۱۳	۱۲۹	۸۲۶	۲۰۰۸۰

جدول تعداد دفاتر خدمات مسافرتی کل کشور-بند ب

ردیف	استان	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	آذربایجان شرقی	۲۲۷	۲۳۷	۲۵۲	۲۶۵	۲۶۵
۲	آذربایجان غربی	۶۷	۸۲	۸۵	۹۲	۱۰۱
۳	اردبیل	۳۸	۴۸	۴۹	۴۷	۵۴
۴	اصفهان	۱۷۷	۲۰۳	۱۳۴	۴۲	۲۵۷
۵	البرز	۱۱۰	۱۲۶	۳۰	۱۴۴	۱۴۴
۶	ایلام	۲۵	۲۷	۲۲۴	۲۵۱	۵۱
۷	بوشهر	۲۲	۳۱	۳۴	۳۴	۳۶
۸	تهران	۱۸۸۸	۱۹۸۹	۲۰۶۷	۲۱۹۳	۲۲۵۷
۹	چهارمحال و بختیاری	۴۰	۴۲	۴۳	۴۵	۴۶
۱۰	خراسان جنوبی	۲۳	۲۵	۱۳۲	۱۲۵	۳۷
۱۱	خراسان رضوی	۳۱۷	۳۷۷	۳۰	۳۵	۵۴۰
۱۲	خراسان شمالی	۲۵	۲۶	۴۰۱	۴۰۰	۲۴
۱۳	خوزستان	۱۰۶	۱۱۹	۲۶	۳۵	۱۱۳
۱۴	زنجان	۴۱	۴۶	۵۰	۶۰	۶۲
۱۵	سمنان	۲۶	۳۱	۲۱	۲۴	۳۱
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۴	۱۹	۳۲	۳۳	۲۶
۱۷	فارس	۱۵۸	۲۱۰	۲۱۸	۲۵۸	۲۸۱
۱۸	قزوین	۴۴	۴۸	۴۸	۴۶	۴۶
۱۹	قم	۶۶	۷۳	۸۲	۸۶	۹۶
۲۰	کردستان	۳۹	۳۹	۴۲	۴۸	۵۲
۲۱	کرمان	۱۳۲	۱۳۷	۱۴۲	۱۳۴	۱۳۲
۲۲	کرمانشاه	۴۵	۶۳	۷۲	۷۳	۷۸
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۱۶	۱۹	۲۰	۲۴	۲۱
۲۴	گلستان	۶۷	۷۱	۶۸	۷۲	۷۹
۲۵	گیلان	۵۸	۶۹	۷۳	۸۲	۸۵
۲۶	لرستان	۲۵	۲۸	۲۸	۳۰	۳۰
۲۷	مازندران	۱۸۰	۲۰۵	۲۲۰	۲۲۹	۲۱۱
۲۸	مرکزی	۴۵	۵۳	۵۵	۵۹	۵۸
۲۹	هرمزگان	۶۹	۷۱	۷۱	۸۱	۸۲
۳۰	همدان	۴۲	۴۷	۵۶	۵۸	۵۹
۳۱	یزد	۷۱	۸۷	۹۴	۱۰۰	۱۰۶
جمع		۴۲۰۳	۴۶۴۸	۴۸۹۹	۵۲۰۵	۵۴۵۶

دو - ۲۵

جدول صدور مجوز بند ب دفاتر خدمات مسافرتی

سال	تعداد
۱۳۹۶	۴۳۷
۱۳۹۷	۴۳۱
۱۳۹۸	۴۵۷
۱۳۹۹	۲۶۷

دو - ۲۶

جدول تعداد راهنمایان گشت مسافرتی (تورمسافرتی)

ردیف	استان	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	آذربایجان شرقی	۲۷۰	۲۸۷	۳۱۷	۳۲۱
۲	آذربایجان غربی	۸۲	۸۷	۹۰	۹۱
۳	اردبیل	۸۹	۱۰۶	۱۳۹	۱۴۶
۴	اصفهان	۴۱۳	۷۵۸	۱۹۵۷	۲۰۳۰
۵	البرز	۶۷۳	۴۷۴	۵۹۳	۶۳۰
۶	ایلام	۴	۶	۷	۰
۷	بوشهر	۹	۱۲	۱۵	۲۴
۸	تهران	۵۳۱۸	۵۸۳۴	۶۱۵۰	۶۲۴۶
۹	چهارمحال و بختیاری	۹	۹	۱۳	۲۳
۱۰	خراسان جنوبی	۱	۱	۱	۰
۱۱	خراسان رضوی	۳۷۲	۳۷۷	۴۴۴	۴۵۳
۱۲	خراسان شمالی	۳	۳	۱۱	۱۴
۱۳	خوزستان	۹۱	۱۱۶	۱۹۵	۱۹۷
۱۴	زنجان	۱۴۶	۱۵۳	۱۶۷	۱۷۴
۱۵	سمنان	۳۱	۴۹	۵۵	۵۶
۱۶	سیستان و بلوچستان	۶	۷	۷	۱
۱۷	فارس	۱۴۹۷	۱۴۶۰	۱۶۲۸	۱۶۳۰
۱۸	قزوین	۷۷	۱۱۲	۱۳۳	۱۴۵
۱۹	قم	۴۸	۱۰۱	۱۳۷	۱۵۲
۲۰	کردستان	۵۱	۶۹	۸۱	۹۲
۲۱	کرمان	۲۷۸	۳۴۷	۳۹۶	۴۰۶
۲۲	کرمانشاه	۲۴	۴۵	۶۰	۶۲
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۶	۱۱	۱۳	۱۵
۲۴	گلستان	۵۶	۷۸	۱۰۱	۱۳۵
۲۵	گیلان	۳۹۲	۴۳۳	۴۶۵	۴۶۶
۲۶	لرستان	۵	۱۴	۳۱	۳۴
۲۷	مازندران	۱۱۰	۱۵۹	۱۹۶	۲۲۹
۲۸	مرکزی	۴۳	۵۰	۶۳	۷۹
۲۹	هرمزگان	۹۰	۱۰۴	۱۱۰	۱۱۲
۳۰	همدان	۱۱۸	۱۴۴	۱۴۷	۱۴۹
۳۱	یزد	۴۱۰	۴۳۵	۴۶۶	۱۶
	جمع	۱۰۷۲۲	۱۱۸۴۱	۱۴۱۸۸	۱۴۱۲۸

دو - ۲۷

جدول تعداد شرکت‌های مجری طرح تطبیق استانداردهای کیفیت خدمات تاسیسات گردشگری

عنوان	۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
سمگا و نمایندگان	۷	-	-	-	-	-
شرکت دارای مجوز فعالیت عامل تطبیق	-	۶	۳۳	۳۳	۳۰	۳۲

دو - ۲۸

جدول تعداد کل تاسیسات گردشگری استانداردسازی شده (گواهی کیفیت)

سال	هتل	متل	مهمانپذیر	واحد پذیرایی بین راهی	سفره خانه سنتی	جمع
۱۳۹۶	۱۲۵	۱	۸۲	۸۲	-	۲۹۰
۱۳۹۷	۸۹	۸	۱۴۰	۹۲	-	۳۲۹
۱۳۹۸	۱۵۲	۵	۱۵۲	۱۰۷	۵	۴۲۱
۱۳۹۹	۱۹۶	۵	۸۰	۸۲	۱۲	۳۷۵

دو - ۲۹

جدول تعداد هتل‌های استانداردسازی شده (گواهی کیفیت)

سال	پنج ستاره	چهار ستاره	سه ستاره	دو ستاره	یک ستاره	جمع
۱۳۹۵	۳	۳	۱۱	۱۱	۴	۳۲
۱۳۹۶	۱۱	۲۳	۲۹	۲۹	۳۰	۱۲۲
۱۳۹۷	۷	۱۰	۲۲	۳۴	۱۶	۸۹
۱۳۹۸	۸	۱۸	۴۳	۵۰	۳۳	۱۵۵
۱۳۹۹	۱۶	۳۶	۵۲	۵۸	۳۴	۱۹۶

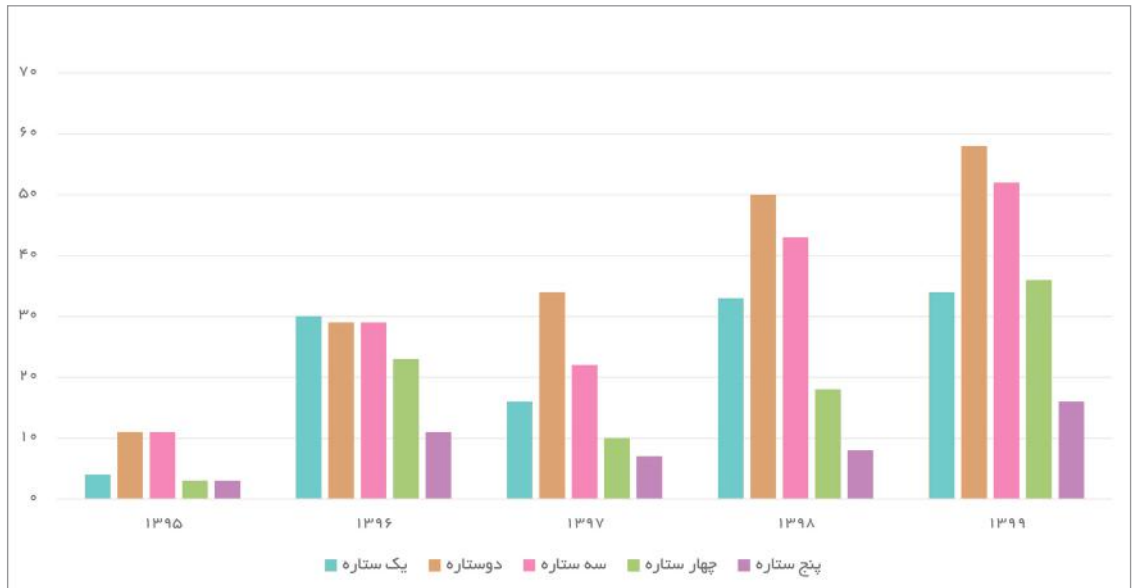
دو - ۳۰

فصل دوم گردشگری

نمودار تعداد هتل‌های استانداردسازی شده به تفکیک ستاره (گواهی کیفیت)

دو - ۳۰

جدول تعداد افراد فارغ‌التحصیل دوره‌های کوتاه‌مدت در رشته‌های مختلف گردشگری (نفر)

دو - ۳۱

سال	تعداد	نام رشته
۱۳۹۵	۵۴۰۰	تمامی دوره‌های گردشگری و هتلداری
۱۳۹۶	۴۳۹۶	تمامی دوره‌های گردشگری و هتلداری
۱۳۹۷	۳۵۶۴	مجموع رشته‌ها
۱۳۹۸	۵۱۲۳	تمامی دوره‌های گردشگری و هتلداری دارای آزمون جامع
۱۳۹۹	۴۸۷۹۴	تمامی دوره‌های زیر سی ساعت

جدول تعداد افراد شرکت‌کننده در آزمون جامع هماهنگ سالانه جهت دریافت مجوز فعالیت حرفه‌ای گردشگری (نفر)

دو - ۳۲

سال	تعداد
۱۳۹۵	۹۹۲۴
۱۳۹۶	۸۱۰۰
۱۳۹۷	۸۰۸۶
* ۱۳۹۸	۴۷۷۴
۱۳۹۹	۶۰۱۶

* تعداد افراد شرکت‌کننده در آزمون جامع هماهنگ سالانه جهت دریافت مجوز فعالیت حرفه‌ای گردشگری در سالنامه سال ۱۳۹۸، ۵۰۰۰ نفر ذکر شده بود که اصلاح می‌گردد.

جدول تغییرات حاصل شده در ساعات درسی و سرفصل‌های دوره‌های کوتاه مدت گردشگری

نام دوره	سرفصل آموزشی	ساعت
مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری	آشنایی با انواع تاسیسات گردشگری	۸
	شناخت صنعت گردشگری	۸
	مدیریت و سرپرستی در تاسیسات گردشگری	۱۲
	آشنایی با اصول و ابزارهای بازاریابی و تبلیغات	۸
	مدیریت و نظارت بر بخش پذیرش	۱۴
	مدیریت و نظارت بر بخش خانه داری	۱۴
	مدیریت و نظارت بر بخش پذیرایی غذا و نوشیدنی	۱۸
	مدیریت و نظارت بر بخش تفریحی و سرگرمی	۱۲
	مدیریت و نظارت بر بخش مالی و اداری	۱۸
	آشنایی مقدماتی با زبان انگلیسی	۱۶
	ایمنی، بهداشت و پیشگیری از حوادث	۱۰
	مهارت‌های فردی و ارتباطی در تاسیسات گردشگری	۱۲
	قوانین، مقررات و ضوابط تاسیسات گردشگری	۴
	آشنایی با طراحی داخلی و تجهیزات تاسیسات گردشگری	۱۰
	مدیریت کیفیت و رضایت مشتری	۸
گردشگری پایدار و توجهات زیست محیطی	۶	
آشنایی با مفاهیم کسب و کارهای مکمل در تاسیسات گردشگری	۶	
جمع		۱۸۴

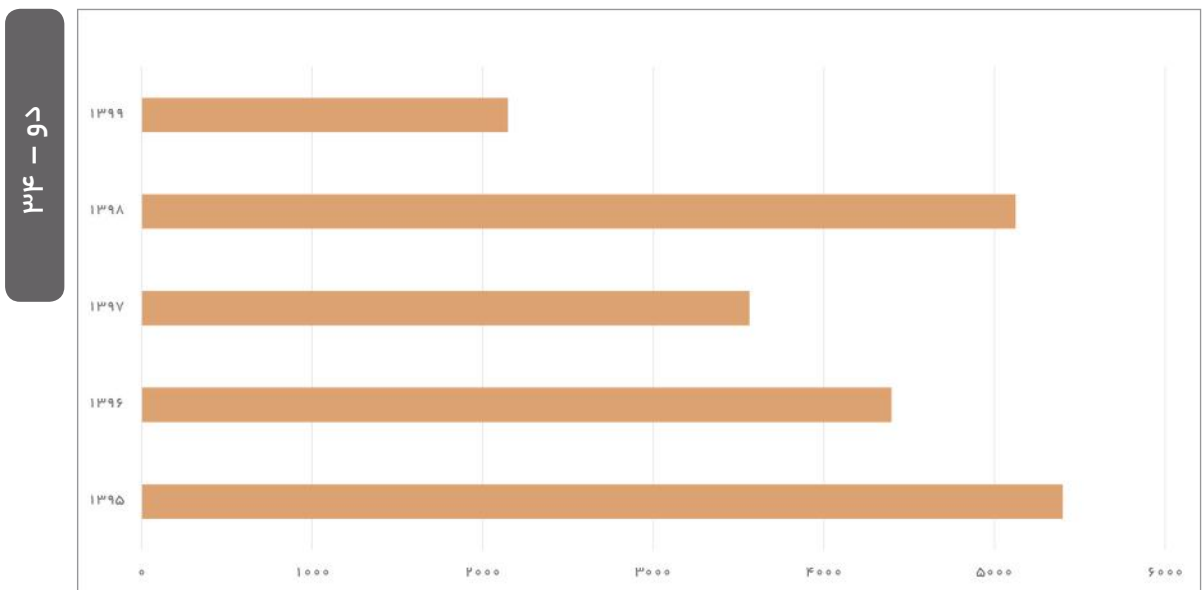
نام دوره	سرفصل آموزشی	ساعت
کارشناس ارزیاب طرح تطبيق ضوابط تاسیسات گردشگری	آشنایی با مفاهیم و قوانین مرتبط با تاسیسات گردشگری	۶
	اصول فرآیند ارزیابی و آشنایی با ضوابط و فرآیندهای اجرای طرح	۶
	تشریح ضوابط ارزیابی و درجه بندی	۱۲
	تکنیک‌های ارزیابی	۴
	کارگاه تخصصی	۱۰
جمع		۳۸

فصل دوم گردشگری

جدول تعداد گواهینامه‌های صادر شده برای فارغ‌التحصیلان دوره‌های کوتاه مدت گردشگری (گواهینامه)

سال	تعداد
۱۳۹۵	۵۴۰۰
۱۳۹۶	۴۳۹۶
۱۳۹۷	۳۵۶۴
۱۳۹۸	۵۱۲۳
۱۳۹۹	۲۱۴۸

نمودار تعداد گواهینامه‌های صادر شده برای فارغ‌التحصیلان دوره‌های کوتاه مدت گردشگری (گواهینامه)

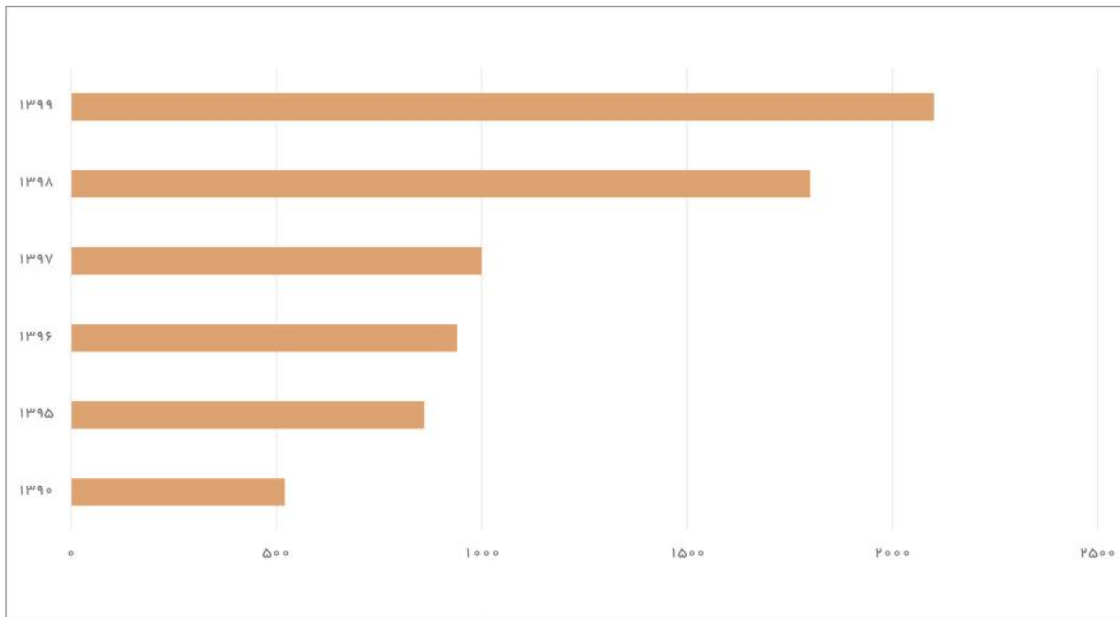

جدول تعداد اساتید فعال در دوره‌های آموزشی کوتاه مدت گردشگری (استاد)

دوره آموزشی	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۰
تمامی دوره‌های گردشگری و هتلداری	۲۱۰۱	۱۸۰۰	۱۰۰۰	۹۴۰	۸۶۰	۵۲۰

نمودار تعداد اساتید فعال دوره‌های آموزشی کوتاه مدت گردشگری

دو - ۳۵

جدول تعداد صدور مجوزهای تدریس دوره‌های آموزشی کوتاه مدت گردشگری (دوره)

ردیف	نام دوره	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	هتلداری	۱۵	۴	۲۰
۲	آشپزی	۱۵	۴	۳
۳	شیرینی‌پزی	۱۰	۱	۳
۴	مدیرفنی	۹	۴	۲
۵	راهنمایان	۱۱	۱۵	۱۶
۶	کارکنان اقامتگاه‌های بومگردی	-	۱	۸
جمع		۶۰	۲۹	۵۲

دو - ۳۶

جدول تعداد آموزشگاه‌های فعال در زمینه برگزاری دوره‌های کوتاه مدت گردشگری

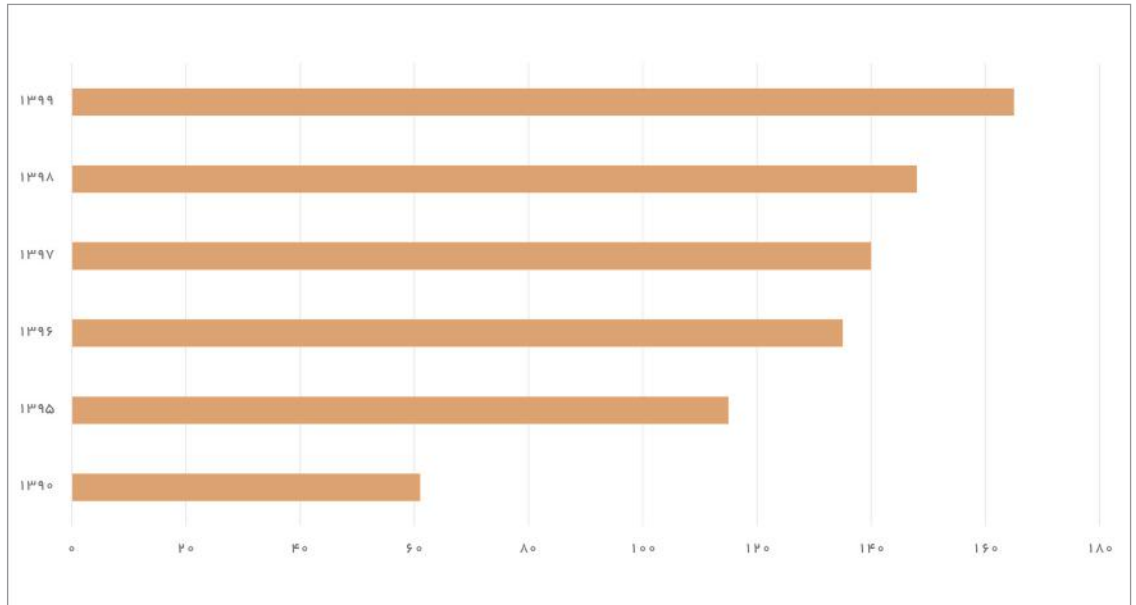
رشته‌های آموزشی	شهرستان		سال / استان
	تهران	استان‌ها	
	۱۴	۴۷	۱۳۹۰
	۳۶	۷۹	۱۳۹۵
	۳۶	۹۹	۱۳۹۶
	۴۲	۹۸	۱۳۹۷
	۳۷	۱۱۱	۱۳۹۸
	۳۴	۱۳۱	۱۳۹۹
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمای ایرانگردی و جهانگردی، طبیعت گردی، مدیریت عمومی هتل	۳		آذربایجان شرقی
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی	۱		آذربایجان غربی
مدیریت عمومی هتل، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، کارکنان اقامتگاه‌های بوم گردی	۶		اردبیل
راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان طبیعت گردی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی (بصورت مجازی)، راهنمایان وسایل نقلیه موتوری	۸		اصفهان، کاشان
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، راهنمایان طبیعت گردی، مدیریت تشریفات و پذیرایی، آشپزی عمومی	۷		البرز
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان فرهنگی و تاریخی، بلامحلی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری	۲		ایلام
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی	۱		بوشهر
تربیت راهنمایان تور ایرانگردی ویژه توریست چینی، تربیت راهنمایان تور ایران گردی انگلیسی زبان، آشپزی تخصصی چینی، توانمند سازی راهنمایان گردشگری ویژه بازار چین، کارشناس ارزیابی و مدیر فنی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری، آشپزی، شیرینی پزی	۳۴		تهران
راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، راهنمایان طبیعت گردی	۳		چهارمحال و بختیاری
دوره کارکنان اقامتگاه های بوم گردی	۲		خراسان جنوبی
مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، مدیریت عمومی هتل، پذیرش مهمان در هتل، مدیریت تشریفات و مراسم در هتل، مدیریت نوشیدنی گرم و سرد، خانه داری و اتاق داری در هتل	۱۳		خراسان رضوی
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان طبیعت گردی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی	۲		خراسان شمالی
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، راهنمایان طبیعت گردی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری	۴		خوزستان
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، راهنمایان طبیعت گردی، دوره های هتلداری (مدیریت عمومی هتل، مدیریت تخصصی هتل، میزبانی و تشریفات)	۲		زنجان
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، راهنمایان طبیعت گردی، مدیریت عمومی هتل، آشپزی عمومی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری	۵		سمنان

دو - ۳۷

سیستان و بلوچستان	۱	مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی
فارس	۱۳	مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، راهنمایان طبیعت گردی، مدیریت عمومی هتل، آشپزی، شیرینی پزی، مدیریت ارتباط با مشتری، مدیریت رستوران
قزوین	۲	مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، راهنمایان طبیعت گردی، مدیریت عمومی هتل، آشپزی عمومی، شیرینی پزی
قم	۴	راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان طبیعت گردی، مدیریت هتلداری، تربیت متخصص گردشگری دینی، توانمند سازی راهنمایان در گردشگری دینی
کردستان	۵	راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان طبیعت گردی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری
کرمان	۲	مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، راهنمایان طبیعت گردی، مدیریت هتلداری، زمین گردشگری، آشپزی عمومی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری
کیش	۱	مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، خانه داری و اتاقداری در هتل، میزبانی و پذیرایی، فرانت آفیس، کنترل هزینه (کاست کنترل)، مدیریت عمومی هتل، سوپروایزر خانه‌داری، امور میهمان و راهنمای چمدان بری (بلبوی)، قوانین و مقررات هتلداری، کنترل هزینه
کرمانشاه	۵	راهنمایان طبیعت گردی، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، کارکنان اقامتگاه های بومگردی، آشپزی عمومی
کهگیلویه و بویر احمد	۱	راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، بلدهای محلی
گلستان	۳	مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، راهنمایان طبیعت گردی، کارکنان اقامتگاههای بوم گردی
گیلان	۶	مدیریت عمومی هتلداری، مدیریت عمومی مهمانپذیر، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، برگزاری کارگاه دوره های کوتاه مدت ۳۰ ساعته، آشپزی عمومی
لرستان	۷	مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، راهنمایان طبیعت گردی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، مدیریت عمومی هتل
مازندران	۱۱	راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، مدیریت عمومی هتل، مدیریت تخصصی هتل، آشپزی عمومی، آشپزی تخصصی، قنادی و شیرینی پزی، راهنمایان طبیعت گردی، کارشناس ارزیابی و مدیر فنی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری
مرکزی	۲	مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، راهنمایان طبیعت گردی، بلدهای محلی
هرمزگان	۳	راهنمایان طبیعت گردی، راهنمایان زمین گردشگری، گردشگری دریایی، دوره بلد های محلی
همدان	۴	مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، راهنمای بوم گردشگری، کارشناس ارزیابی و مدیر فنی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری، آشپزی عمومی، قنادی، دکور کیک
یزد	۲	مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، راهنمایان طبیعت گردی، مدیریت عمومی هتل، راهنمایان محلی، راهنمایان زمین گردشگری، راهنمای تخصصی گردشگری کودک
جمع	۱۶۵	

نمودار تعداد آموزشگاه‌های فعال در زمینه برگزاری دوره‌های کوتاه مدت گردشگری

دو - ۳۷

• سرمایه‌گذاری، زیرساخت و مناطق نمونه گردشگری

جدول میزان پیشرفت پروژه‌ها

دو - ۳۸

ردیف	نوع	وضعیت پیشرفت	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	تعداد مناطق نمونه گردشگری	فعال اجرایی	۹۳	۸۳	۹۴	۹۸	۹۸
		در حال بهره‌برداری	۵۷	۵۵	۵۷	۵۷	۵۷
۲	کمپ گردشگری	نیمه تکمیل	۲۳۶	۱۹۰	۲۲۳	۲۷۰	۲۷۰
		تکمیل شده	۱۴۷	۱۸۳	۱۲۳	۲۲۳	۲۲۳
		واگذار شده	۲۴۰	۱۷۸	۲۶۱	۲۷۸	۲۷۸

جدول تعداد و میزان اعتبارات تخصیص یافته به زیرساخت‌ها و مناطق نمونه

ردیف	اعتبارات	شاخص	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	تعداد دریافت‌کننده‌های زیرساخت	مجتمع	۸	۲۳	۲۸	۲۳	۲۲
		کمپ‌ها و اردوگاه‌ها	-	۷۷	۵۵	۷	۱۳
		مناطق نمونه	-	۳۹	۴۳	۱۴	۲۳
۲	میزان اعتبار تخصیصی برای زیرساخت	مجتمع	۷۹۲۰	۱۸۹۰۴	۴۱۸۵۰	۱۵۸۰۰۰	۴۹۵۰۰
		کمپ‌ها و اردوگاه‌ها	-	۱۴۱۲۰۲	۸۶۷۹۳	۱۶۰۰۰	۲۷۷۰۰
		مناطق نمونه	-	۷۴۳۷۰	۶۰۰۰۰	۲۵۵۰۰	۹۲۴۰۰

دو - ۳۹

ارقام به (میلیون ریال)

جدول شاخص سرمایه‌گذاری

ردیف	اعتبارات	واحد	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	کل اعتبار هزینه شده در تامین زیرساخت پروژه‌های مصوب	میلیون ریال	۴۸۷۵۷۵	۶۸۱۶۶۷	۲۵۹۲۹۳	۳۱۲۹۵۱

دو - ۴۰

• بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی

تبلیغات و اطلاع‌رسانی

جدول گشت‌های (تورهای) آشناسازی

ردیف	نام کشور	تعداد	عناوین گروه	نوع حمایت	برگزارکننده تور	استان‌های مورد بازدید	بازه زمانی	توضیحات
۱	روسیه	۱۶*	مدیران و مسئولین گردشگری	معنوی	هواپیمایی ماهان	تهران کرمان هرمزگان فارس اصفهان	۲۳-۳۰ اردیبهشت ماه	بازدید از کلوت شهید و جزیره کیش

دو - ۴۱

تبلیغات در داخل و خارج از کشور

جدول تعداد آموزشگاه‌های فعال در زمینه برگزاری دوره‌های کوتاه مدت گردشگری

ردیف	نام دوره	تعداد
۱	توزیع اقلام به کشورهای مختلف	۲۳۰۸ *
	محتوایی	۵۴ گیگابایت
۲	توزیع اقلام به بخش‌های دولتی	۱۵۰۸ *
	محتوایی	۲۸ گیگابایت
جمع		فیزیکی: ۳۸۱۶ قلم / محتوایی: ۸۲ گیگابایت

دو - ۴۲

جدول حضور سازمان‌های تخصصی در نشست‌ها و برگزاری رویدادها

مکان	زمان	فعالیت
-	۱۳۹۹	حضور در نشست‌های مجازی سازمان جهانی گردشگری با موضوعات گردشگری و اقدامات کشورها در زمان کرونا و پساکرونا - ۱۶ نشست مجازی
-	۱۳۹۹	اطلاع‌رسانی و بینارهای تخصصی گردشگری به شکل‌های گردشگری و استان‌ها - ۶ وینار
-	-	اطلاع‌رسانی فعالیت‌ها و اقدامات جمهوری اسلامی ایران به سازمان جهانی گردشگری و دریافت تقدیرنامه از دبیرکل UNWTO
-	تیر	حضور در نشست مجازی کمیسیون منطقه‌ای UNWTO
تفلیس	شهریور	حضور در صد و دوازدهمین نشست (حضور) سازمان جهانی گردشگری
-	بهمن	حضور در صد و سیزدهمین نشست مجازی شورای اجرایی
-	-	اخذ کرسی عضویت در کارگروه تدوین چارچوب اعضای وابسته سازمان جهانی گردشگری
-	-	عضویت در کمیته تدوین کد بین‌المللی حمایت از گردشگران سازمان جهانی گردشگری
-	-	عضویت در کمیته آموزش آنلاین گردشگری سازمان جهانی گردشگری
-	-	عضویت در کمیته بررسی عضویت وابسته سازمان جهانی گردشگری

توسعه همکاری با سازمان‌های تخصصی بین‌المللی

دو - ۴۳

توسعه همکاری با سازمان‌های تخصصی بین‌المللی

مکان	زمان	فعالیت
-	شهریور	اولین نشست (مجازی) هسته مرکزی اتحادیه کشورهای حاشیه اقیانوس هند IORA
-	مهر	حضور در نشست (مجازی) توسعه پایدار گردشگری دریایی با مشارکت ایتالیا و دبیرخانه آیورا
-	تیر	حضور در پانزدهمین نشست مجازی " آثار کووید-۱۹ بر گردشگری کشورهای عضو OIC" کومسک
-	مهر	حضور در نشست مجازی رابطین ملی کومسک
-	آبان	حضور در هشتمین نشست بخش خصوصی کومسک
-	آذر	حضور مجازی در سی و ششمین نشست وزراء اقتصاد کومسک
-	دی	حضور در سی و یکمین نشست مجازی سالیانه شورای برنامه‌ریزی منطقه ای اکو ECO
-	آذر	حضور در نشست مجازی موسسه مجمع جهانی گردشگری برای وزرای گردشگری کشورهای D8
-	اسفند	حضور در سومین نشست مجازی مقامات ارشد گردشگری کشورهای عضو D8
-	آبان	حضور در نشست ACD با عنوان " کاهش تاثیرات کرونا و حرکت به سمت گردشگری فراگیر و پایدار"
-	آذر	حضور در مراسم آموزش مربیان برای راهنمایی متخصصان میراث فرهنگی

پته دوزی - کرمان

فصل سوم؛ صنایع دستی

سالنامه آماری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی | سال ۱۳۹۹

دیده

صنایع دستی و هنرهای سنتی بارزترین تجلی و تبلور محسوس اندیشه و زیبایی‌شناسی ایرانی-اسلامی است که در طول سده‌های متوالی شکل گرفته و گسترش یافته است. این هنرها که در قالب حرف، صناعات و پیشه‌های کهن و سنتی از طریق آموزش استاد و شاگردی به مرحله ظهور و ثبوت رسیده، علاوه بر آفرینش هنری، اصلی‌ترین شیوه پرورش معنوی نیز محسوب می‌شده است. این صنایع و هنرها با ۲۹۵ رشته و زیر رشته بدون احتساب قالی و گبه همواره نقشی برجسته در زمینه اشتغال‌زایی داشته‌اند.

از آنجایی که کشورهای دنیا به استفاده از صنایع پاک در جهت توسعه پایدار طبیعت و حفظ محیط زیست گرایش پیدا کرده‌اند و از سویی سیاست اقتصادی کشور دوری از اقتصاد تک‌محصولی و گرایش به اقتصاد مقاومتی می‌باشد، تولید و بازاریابی تولیدات صنایع دستی می‌تواند به عنوان عاملی موثر در رشد و توسعه اقتصاد کشور در سطح کلان مطرح شود و با توجه به جذابیت‌های فرهنگی و هنری تولیدات صنایع دستی می‌تواند سفیر فرهنگی جهت حضور ایران در مجامع بین‌المللی در جهت شناساندن کشور و پتانسیل‌های فرهنگی هنری جوانان کشورمان به جهانیان باشد.

تعاریف و مفاهیم حوزه صنایع دستی

• صنایع دستی

صنایع دستی ایران مجموعه‌ای از صنایع هنری و سنتی است که ضمن رعایت ضوابط شرعی و قانونی با محوریت خلاقیت، ذوق و زیبایی‌شناسی با بهره‌گیری از مواد اولیه قابل دسترس تولید می‌شود و فرآیند ساخت و تولید محصول به صورت فردی یا گروهی، عمدتاً با دست و با کمک ابزار مورد نیاز انجام می‌گیرد. رشته‌های فرش دستباف و صنایع دستی از قبیل نساجی سنتی، بافته‌های داری و غیرداری، پوشاک سنتی، کاشی سنتی، سفال و سرامیک، صنایع دستی چوبی و حصیری، صنایع دستی دریایی، صنایع دستی استخوان، رودوزی‌های سنتی، آبگینه، صنایع دستی کاغذی، طراحی و نقاشی سنتی، سازهای سنتی، مینا کاری و پیشه‌های وابسته به گروه‌های یاد شده می‌باشند. (ماده ۱- قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی)

• کالاها

کالاها محصولاتی با ماهیت فیزیکی هستند که برای آنها تقاضا و امکان ایجاد حق مالکیت وجود دارد و مالکیت آنها می‌تواند از طریق مبادله در بازار از یک واحد نهادی به واحد نهادی دیگر منتقل شود. کالاها برای پاسخگویی نیازها و خواسته‌های خانوارها یا جامعه یا برای استفاده در تولید سایر کالاها و خدمات مورد تقاضا قرار می‌گیرند یا به عبارتی به محصولاتی اطلاق می‌شود که توسط تولیدکننده به بازار عرضه و با دریافت بهای آن، باعث رفع نیازهای انسانی می‌شود.

• خدمات

خدمات فعالیت‌هایی است که با هدف بهبود و ارتقای محصول اصلی انجام می‌گیرد و دارای ویژگی‌هایی همچون ناملموس بودن، تفکیک‌پذیری، تغییرپذیری، فناپذیری و مالکیت است. خدمات دارای موجودیت مستقلی نیستند که امکان ایجاد حق مالکیت بر آنها وجود داشته باشد. خرید و فروش خدمات از تولید آنها جدا نیست و این دو فرآیند همزمان صورت می‌گیرد. به بیان دیگر زمانی که تولید خدمتی به پایان می‌رسد باید به مصرف‌کننده ارائه شود.

• صنعتگر

صنعتگر به فردی اطلاق می‌شود که توانایی و مهارت کافی جهت تولید محصولات صنایع‌دستی در یک گروه، رشته یا زیر مجموعه آن را دارا باشد یا به عبارتی از ابتدا تا انتهای فرآیند تولید را به صورت حرفه‌ای انجام دهد.

• حرفه

پیشه‌ای که مستلزم وجود دانش، تخصص و همچنین مهارت‌ها و روش‌های خاص بوده که اصول علمی، تاریخی بر آن مهارت‌ها و روش‌ها، تأکید داشته و ارائه‌کننده کالا یا خدمات را به نوعی متعهد به انجام اصول و چارچوب‌هایی می‌کند.

• تولید

تولید فرآیندی است که طی آن با بهره‌گیری از مهارت و تخصص واحدهای تولیدی، نسبت به تولید محصول و ارائه خدمات اقدام می‌شود.

• کالاهای سرمایه‌ای

دارایی‌های ثابتی هستند که مستقیماً برای تولید کالاها یا خدمات به کار گرفته می‌شوند. این کالاها ضمن بادوام بودن، بهره‌وری سایر عوامل تولید را افزایش داده و ایجاد ارزش افزوده می‌کند.

• رشته‌های مصوب صنایع‌دستی

رشته‌های مصوب صنایع‌دستی به فهرست رشته‌هایی اطلاق می‌شود که مصوب و مورد تأیید معاونت صنایع‌دستی و هنرهای سنتی کشور است.

• گروه‌های اصلی صنایع‌دستی

رشته‌های مصوب صنایع‌دستی در ۱۸ گروه اصلی طبقه‌بندی شده که این گروه‌ها شامل: نساجی سنتی، بافته‌های داری و غیرداری، پوشاک سنتی، چاپ‌های سنتی، کاشی سنتی، سفال و سرامیک، صنایع‌دستی چرمی، هنرهای سنتی وابسته به معماری، صنایع‌دستی فلزی، صنایع‌دستی چوبی و حصیری، صنایع‌دستی دریایی، صنایع‌دستی سنگی، صنایع‌دستی استخوان، رودوزی‌های سنتی، آبگینه، صنایع‌دستی کاغذی، طراحی و نقاشی سنتی، سازهای سنتی و میناکاری می‌باشد. گروه‌های اصلی صنایع‌دستی را معمولاً با یک کد دورقمی مشخص می‌کنند.

• زیرگروه‌های صنایع‌دستی

به رشته‌های صنایع‌دستی و زیرمجموعه‌های آن اطلاق می‌شود که براساس نوع مواد اولیه و تکنیک تولید درگروه‌ها طبقه‌بندی شده‌اند. رشته و زیرمجموعه‌های آن هر یک دارای یک کد دورقمی مجزا بوده که با احتساب کد دورقمی گروه مورد نظر، یک کد ۶ رقمی را تشکیل و به عنوان کد شناسه، معرف رشته مورد نظر است.

• عرضه صنایع‌دستی

عرضه صنایع‌دستی مشتمل بر مقداری از تولیدات دستی یک گروه اصلی، رشته یا زیرمجموعه رشته‌های صنایع‌دستی است که تولیدکننده می‌تواند پس از تولید، آن را برای فروش به یک قیمت معین در دسترس متقاضی یا خریدار قرار دهد.

• تقاضای صنایع‌دستی

تقاضای صنایع‌دستی مقداری از تولیدات است که بر اساس قیمت مشخص توسط متقاضیان خریداری می‌شود یا به عبارتی تمایل فرد برای خرید کالاهای صنایع‌دستی را گویند.

• کارگاه تولیدی صنایع دستی

کارگاه تولیدی صنایع دستی به محلی با موقعیت مکانی معین اطلاق می شود که شامل فضای کارگاهی، تأسیسات و نهادهای تولید (نیروی انسانی، ابزار و تجهیزات و سرمایه) است و صرفاً به منظور تولید و ساخت محصولات صنایع دستی ایجاد شده است. صلاحیت و فعالیت کارگاههای تولیدی صنایع دستی براساس مجوزهای صادره پروانه تولید انفرادی یا کارگاهی برای اشخاص حقیقی و حقوقی از سوی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی تعیین می شود.

• نمایشگاه صنایع دستی

نمایشگاه صنایع دستی مکانی به صورت دائم یا موقت که هدف اصلی از برگزاری آن عرضه تولیدات حداقل یک گروه اصلی، رشته یا زیرمجموعه رشتههای صنایع دستی است.

• فروشگاه صنایع دستی

فروشگاه صنایع دستی مکانی با موقعیت معین بوده که به صورت دائم با هدف عرضه تولیدات حداقل یک گروه اصلی، رشته یا زیرمجموعه رشتههای صنایع دستی ایجاد شده باشد.

• معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی استان

این معاونت یکی از معاونت های اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استانها است و تنها مرجعی که مسئولیت بررسی اسناد و مدارک ارائه شده، صدور، تمدید و ابطال مجوزها یا سایر امور اجرایی مرتبط با فعالیت های صنایع دستی را مطابق با قوانین و دستورالعمل مربوطه در سطح استان عهده دار می باشد.

• معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی (ستاد)

این معاونت یکی از معاونت های وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشور بوده که تنها متولی این هنر- صنعت است که وظایف سیاست گذاری، برنامه ریزی و نظارت عالی بر امور اجرایی صنایع دستی کشور را عهده دار می باشد.

• پروانه تولید انفرادی

پروانه تولید انفرادی، مجوزی است که بر اساس دستورالعمل مربوطه به متقاضی حقیقی دارای تخصص، تجربه، آشنایی کامل به فرآیند تولید و توانایی ساخت محصول در یکی از رشته های مصوب صنایع دستی اعطا می شود و بیانگر نوع و ظرفیت تولید و سرمایه گذاری ایجاد شده برای یک یا گروهی از محصولات در مکانی معین است.

• ظرفیت تولید

ظرفیت تولید توانی است که با توجه به ابزار، تجهیزات و دیگر امکانات یا نهادهای تولید، برای تولید صنایع دستی در یک کارگاه ایجاد شده است. ظرفیت تولید بر اساس ساعات و روزهای کاری سال و با توجه به ماهیت تولید تعیین شده و در مجوزهای صادره درج می شود.

• ظرفیت اسمی

ظرفیت اسمی به توان پیش بینی شده برای بهره برداری از یک کارگاه تولید محصولات صنایع دستی در یک رشته گفته می شود.

• ظرفیت رسمی

ظرفیت رسمی به توان واقعی و عملی یک کارگاه در تولید محصولات صنایع دستی در یک رشته گفته می شود.

• جواز تأسیس کارگاه

مجوز تأسیس کارگاه مجوزی است که برای راه‌اندازی و ایجاد ظرفیت‌های جدید تولید، اشتغال، توسعه و تکمیل ظرفیت‌های موجود در یک رشته مصوب صنایع‌دستی صادر می‌شود و بیانگر پیش‌بینی ظرفیت و نوع تولید محصولات است.

• پروانه تولید کارگاهی

پروانه تولید کارگاهی مجوزی است که بر اساس دستورالعمل مربوطه به متقاضی حقیقی یا حقوقی (مدیرعامل یا کارفرما) دارای تخصص، تجربه و آشنا به فرآیند تولید و ساخت محصول در یکی از رشته‌های مصوب صنایع‌دستی اعطا می‌شود و بیانگر نوع و ظرفیت تولید، میزان اشتغال و سرمایه‌گذاری ایجاد شده برای محصولات، در مکانی معین است.

• گواهی توانمندی مدیرفنی یا استادکار

گواهی است که پس از احراز توانایی‌های اجرایی مدیر فنی یا استادکار در انجام دادن تمامی مراحل ساخت یک محصول صنایع‌دستی در رشته مورد تقاضا، از سوی معاونت صنایع‌دستی و هنرهای سنتی استان صادر می‌شود.

• گواهی کیفیت کارگاه

گواهی کیفیت کارگاه سندی است شامل مشخصات فنی یا سایر ضوابط دقیق که برای استفاده مداوم به عنوان یک قاعده، راهنما یا تعریف جامع طراحی شده است. گواهی کیفیت قابلیت اطمینان و اثر بخشی محصولات تولیدی صنایع‌دستی را برای خریدار افزایش می‌دهد و دیگر تولیدکنندگان را بر آن می‌دارد تا کیفیت محصولات خود را جهت رقابت با کارگاه‌های دارای گواهی کیفیت، بالا ببرند.

توجه- این نوع گواهی توسط اداره کل حمایت از تولید معاونت صنایع‌دستی و هنرهای سنتی صادر می‌شود.

• طرح توجیهی

طرح توجیهی، عبارتست از گزارشی که توجیه‌پذیری یک طرح را از جنبه‌های مختلف تولید، فنی و مالی مورد بررسی و مطالعه قرار می‌دهد. طرح توجیهی همچنین زوایای سرمایه‌گذاری از قبیل میزان سرمایه‌گذاری در تولید و وضعیت موجود یک طرح را برای سرمایه‌گذار روشن می‌کند تا سرمایه‌گذار بتواند تصمیم‌گیری راحت و درستی از مسیر انتخاب شده داشته باشد.

• بیمه

منظور صنعتگران دارای پروانه تولید انفرادی از معاونت صنایع‌دستی هستند که بر اساس قانون بیمه‌های اجتماعی قالیبافان و شاعلین صنایع‌دستی شناسه‌دار مصوب سال ۱۳۸۸ مشمول پوشش بیمه‌ای تامین اجتماعی قرار می‌گیرند.

• تسهیلات

به منظور ایجاد، توسعه و رونق تولید، ارتقاء سطح کمی و کیفی محصولات و ایجاد اشتغال و ثروت به متقاضیان واجد شرایط و دارای مجوزهای تولیدی صنایع‌دستی از طریق منابع مالی در اختیار قرار می‌گیرند.

• کمک‌های فنی اعتباری

اعتباراتی است که طی قراردادهای منعقدشده با بانک‌های عامل در اختیار آنها قرار می‌گیرد تا با نظارت دولت برای سرمایه‌گذاری در جهت تحقق اهداف و مأموریت‌های معاونت صنایع‌دستی طبق قانون برنامه‌های توسعه به صورت تسهیلات در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی قرار دهند.

• رشته احیا شده صنایع دستی

فرآیند شناسایی، احیا و آموزش رشته‌های در شرف منسوخ شدن و یا منسوخ شده را باززنده‌سازی (احیا) می‌گویند.

• شهر/ روستای ملی صنایع دستی

شهرها و روستاهایی که دارای صنایع دستی شاخصی هستند و با عنوان شهر یا روستای صنایع دستی در گستره ملی که توسط معاونت صنایع دستی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به ثبت رسیده‌اند.

• شهر/ روستای جهانی صنایع دستی

شهرها و روستاهایی که دارای صنایع دستی شاخصی هستند و با عنوان شهر یا روستای صنایع دستی در گستره جهانی توسط شورای جهانی صنایع دستی به ثبت رسیده‌اند.

• نشانه جغرافیایی ملی

ثبت یک رشته به نام محل جغرافیایی تولید آن به منظور ممانعت از کپی و حفظ حقوق مالکیت فکری تولیدکننده در سطح ملی و پیش شرط اعلام جهت ثبت جغرافیایی بین‌المللی

• عملکرد اول؛ ثبت نشانه جغرافیایی ملی

اگرچه با مشارکت وزارت دادگستری به انجام می‌رسد، لیکن برنامه‌ریزی اصلی و هدایت کار از سوی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی صورت می‌پذیرد.

• عملکرد دوم؛ ثبت نشانه جغرافیایی بین‌المللی

که اگرچه با مشارکت وزارت دادگستری و سازمان جهانی مالکیت فکری (WIPO) به انجام می‌رسد، لیکن برنامه‌ریزی اصلی و هدایت کار از سوی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی صورت می‌پذیرد.

• تعریف نشانه جغرافیایی بین‌المللی

ثبت یک رشته به نام محل جغرافیایی تولید آن به منظور ممانعت از کپی و حفظ حقوق مالکیت فکری تولیدکننده و منطقه و کشور در سطح بین‌المللی

• عملکرد سوم؛ جشنواره صنایع دستی و هنرهای سنتی فجر

برنامه‌ای به مناسبت پیروزی انقلاب اسلامی ایرانی با هدف ایجاد زمینه به منظور رقابت آثار فاخر و درجه یک استادکاران صنایع دستی جهت اخذ ایده و ارتقای کیفی تکنیک

• در ادامه جداول و نمودارهای حوزه صنایع دستی به تفصیل آمده است.

جدول مقایسه‌ای صدور و تمدید پروانه تولید انفرادی به تفکیک استان و سال

ردیف	استان	تمدید پروانه تولید انفرادی						صدور پروانه تولید انفرادی					
		۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۰
۱	آذربایجان شرقی	۹۵۴	۸۱۷	۱۰۸۱	۹۴۱	۷۷۶	۲	۲۷۶	۳۴۰	۷۵۲	۱۱۲۸	۷۴۴	۲۸۱۲
۲	آذربایجان غربی	۴۱۲	۳۱۱	۴۰۵	۲۷۹	۲۹۶	۱	۱۰۴	۷۳	۱۳۶	۲۲۵	۳۳۰	۳۳۵
۳	اردبیل	۴۵۰	۳۹۷	۱۲۰۰	۶۱۵	۵۰۷	۱	۵۶۴	۲۲۰	۸۲۶	۵۰۱	۳۹۸	۲۱۶۵
۴	اصفهان	۱۲۱۲	۱۲۱۱	۱۹۰۹	۱۳۶۹	۲۳۳۵	۱۲	۸۲۰	۶۰۱	۶۲۷	۸۷۵	۱۳۴۷	۲۵۴۰
۵	البرز	۲۴۷	۱۴۷	۳۴۲	۳۰۸	۲۲۶	۰	۸۳	۴۷	۱۳۷	۹۳	۲۰۱	۳۲۹
۶	ایلام	۱۰۱۴	۳۷۱	۶۲۷	۵۸۰	۳۲۷	۰	۱۴۹۰	۶۳۱	۱۶۹۴	۱۳۶۴	۱۳۶۰	۳۰۷
۷	بوشهر	۸۲	۴۷	۶۷	۴۰	۱۸	۰	۱۲۲	۱۲۴	۱۶۱	۵۹	۲۱۷	۴۹۲
۸	تهران	۸۹۷	۶۲۰	۱۰۵۶	۸۷۰	۶۵۲	۲	۲۸۸	۲۴۵	۶۱۸	۷۴۰	۴۸۴	۱۱۸۶
۹	چهارمحال و بختیاری	۴۰۳	۳۸۸	۵۳۳	۳۷۵	۱۲۰	۰	۵۹۴	۴۹۹	۷۸۵	۷۳۳	۶۰۵	۲۶۷۷
۱۰	خراسان جنوبی	۱۲۹	۸۷	۲۱۵	۵۷	۱۲۳	۰	۲۵۶	۱۱۶	۱۶۰	۱۰۴	۲۶۳	۳۱۳
۱۱	خراسان رضوی	۱۸۵۴	۱۰۹۷	۲۱۶۰	۲۳۹۸	۱۲۸۲	۱	۵۱۲	۲۹۷	۵۶۷	۹۹۳	۷۸۸	۷۰۶
۱۲	خراسان شمالی	۳۷۱	۱۲۱	۳۲۱	۲۳۲	۹۷	۲	۱۷۸	۴۷	۲۳۱	۲۱۶	۳۳۹	۱۷۵۵
۱۳	خوزستان	۳۰۷	۱۱۰	۲۴۴	۱۹۳	۱۳۰	۰	۵۹۵	۲۳۰	۷۶۴	۱۸۲	۳۰۳	۴۳۹
۱۴	زنجان	۴۹۶	۲۸۰	۶۲۸	۴۹۸	۲۹۸	۴	۷۱۲	۲۷۷	۴۲۵	۶۸۳	۱۹۵	۱۹۸۷
۱۵	سمنان	۴۷۰	۲۷۶	۴۴۸	۴۰۹	۱۸۶	۴۵	۱۰۸	۱۲۰	۱۱۸	۱۶۷	۸۷	۱۱۸۹
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۴۹	۱۲۶	۳۸۴	۲۴۱	۱۷۹	۲	۲۱۴	۲۲۱	۲۱۸	۳۴۸۹	۷۱۲	۵۸۳
۱۷	فارس	۷۱۱	۶۷۹	۹۸۱	۵۴۰	۱۱۹۸	۱	۵۰۴	۳۳۱	۴۲۰	۶۰۸	۳۷۷	۵۸۸۳
۱۸	قزوین	۳۱۵	۱۹۴	۲۷۶	۳۸۳	۲۴۳	۲	۲۵۵	۲۱۶	۳۳۲	۲۷۹	۲۱۵	۴۳۸
۱۹	قم	۳۲۰	۳۳۳	۴۲۳	۳۴۲	۴۲۷	۲۱	۲۵	۳۶	۷۶	۸۷	۸۲	۷۳۳
۲۰	کردستان	۸۴۰	۱۰۶۶	۱۴۵۲	۸۳۶	۷۸۱	۰	۴۹۵	۵۷۲	۸۹۶	۱۰۲۵	۹۰۱	۲۲۵۴
۲۱	کرمان	۱۲۰۹	۱۳۱۱	۱۴۶۰	۹۳۴	۱۴۱۰	۵۰۷	۱۵۴۶	۴۲۰	۵۸۸	۱۹۲	۲۵۸	۷۳۷۶
۲۲	کرمانشاه	۲۷۳	۱۵۳	۴۳۴	۳۳۹	۲۶۳	۱۷	۲۴۴	۲۰۰	۱۰۸۷	۱۳۱۸	۸۱۲	۸۲۷
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۳۰	۲۱	۱۹۵	۱۱۹	۸۳۱	۲	۴۸	۲۴	۳۸۰	۴۵۵	۷۲۲	۳۰۵
۲۴	گلستان	۹۵۴	۹۱۱	۱۶۲۹	۸۲۲	۸۳۶	۲	۱۰۶۳	۶۳۴	۱۵۶۸	۱۰۴۰	۱۱۰۸	۳۷۵۶
۲۵	گیلان	۱۵۴۱	۱۱۷۵	۳۱۹۰	۲۰۶۶	۱۸۴۶	۷	۶۵۱	۶۲۲	۱۳۱۳	۱۲۰۲	۱۰۸۶	۸۷۹۷
۲۶	لرستان	۲۶۳	۱۶۱	۳۲۳	۲۰۹	۱۵۰	۱	۱۹۶	۵۲	۲۲۰	۳۵۳	۲۰۲	۳۹۷۷
۲۷	مازندران	۱۳۶۵	۱۰۶۴	۱۸۶۹	۱۳۶۹	۱۲۷۶	۱۲۹	۴۱۲	۲۹۶	۶۳۰	۳۲۸	۵۱۸	۱۷۸۶
۲۸	مرکزی	۲۴۶	۱۸۴	۴۵۲	۳۲۱	۲۰۷	۲۳۲	۲۶۴	۱۲۷	۲۸۴	۴۹۱	۲۵۵	۱۱۰۵
۲۹	هرمزگان	۲۱۷	۱۵۲	۱۸۸	۰	۸۷	۴	۱۳۹۹	۴۷۷	۲۶۸۶	۰	۱۷۳۲	۱۵۱
۳۰	همدان	۱۱۷۶	۹۳۴	۱۹۳۳	۲۷۴۱	۱۶۸۹	۵	۵۱۰	۷۰۵	۱۲۲۲	۱۱۵۳	۵۹۳	۵۰۱۳
۳۱	یزد	۴۳۲	۳۴۸	۴۱۰	۵۱۱	۴۱۷	۲	۱۴۳	۱۲۳	۱۹۸	۲۶۱	۲۵۷	۳۹۶
	جمع	۱۹۳۳۹	۱۵۰۹۲	۲۶۸۳۵	۲۰۹۳۷	۱۸۴۹۱	۱۰۰۴	۱۴۶۷۱	۸۹۲۳	۲۰۱۱۹	۲۰۳۴۴	۱۷۴۷۱	۶۳۶۱۲

سه - ۱

فصل سوم

صنایع دستی

جدول مقایسه‌ای صدور و تمدید پروانه تولید کارگاهی به تفکیک استان و سال

ردیف	استان	تمدید پروانه تولید کارگاهی						صدور پروانه تولید کارگاهی					
		۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۰
۱	آذربایجان شرقی	۲۰	۳	۱۰۳	۴۷	۱۱	۲۷	۲۰	۱۱	۴۷	۱۰۳	۳	۲۰
۲	آذربایجان غربی	۴۶	۱	۴	۶	۸	۰	۰	۸	۶	۴	۱	۴۶
۳	اردبیل	۶	۲	۱۸	۱۴	۸	۹	۸	۱۴	۱۸	۲	۶	۱۳
۴	اصفهان	۴۳۸	۴	۲۲۲	۱۴۵	۹۰	۷۲	۷۲	۹۰	۱۴۵	۲۲۲	۴	۴۳۸
۵	البرز	۳۸	۰	۱۸	۲۰	۱۰	۱۳	۱۰	۲۰	۱۸	۰	۳۸	۱۹
۶	ایلام	۰	۳۴	۲۳	۲۴	۶	۲۰	۰	۲۴	۲۳	۳۴	۰	۱۴
۷	بوشهر	۱	۱	۲	۷	۰	۲	۰	۷	۲	۱	۱	۲
۸	تهران	۴۰۰	۰	۴۱	۱۳۴	۲۵	۳۵	۲۵	۱۳۴	۴۱	۰	۴۰۰	۱۵۲
۹	چهارمحال و بختیاری	۲	۱۰	۳	۸	۱۷	۷	۷	۱۷	۳	۱۰	۲	۴
۱۰	خراسان جنوبی	۰	۶	۲	۴	۵	۶	۶	۴	۵	۲	۰	۶
۱۱	خراسان رضوی	۳۴	۱	۲۴	۳۵	۸	۲۵	۸	۳۵	۲۴	۱	۳۴	۳۸
۱۲	خراسان شمالی	۸	۰	۴	۹	۰	۱۶	۰	۹	۴	۰	۸	۲
۱۳	خوزستان	۰	۱۴	۱	۵	۸	۸	۸	۵	۱	۱۴	۰	۳
۱۴	زنجان	۱۱	۴	۱۶	۱۱	۴	۹	۴	۱۱	۱۶	۴	۱۱	۸
۱۵	سمنان	۰	۲	۱۸	۱۹	۱۰	۱۳	۱۰	۱۹	۱۸	۲	۰	۱۴
۱۶	سیستان و بلوچستان	۷	۰	۷	۱۳	۷	۱۳	۷	۱۳	۷	۰	۷	۴
۱۷	فارس	۲	۱۲	۲۰	۱۹	۱۹	۲۲	۱۹	۱۹	۲۰	۱۲	۲	۲۱
۱۸	قزوین	۵	۳	۸	۹	۱۱	۵	۱۱	۹	۸	۳	۵	۴
۱۹	قم	۲۳	۱	۷	۳	۵	۱۴	۵	۳	۷	۱	۲۳	۱۰
۲۰	کردستان	۲۵	۱	۱۹	۱۰	۶	۹	۶	۱۰	۱۹	۱	۲۵	۷
۲۱	کرمان	۱	۲۲	۲	۴	۴	۴	۵	۴	۲	۲۲	۱	۲
۲۲	کرمانشاه	۲۹	۴	۸۴	۷۸	۱۴	۸۵	۱۴	۷۸	۸۴	۴	۲۹	۱۷
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۲	۳۲	۲۳	۱۴	۸	۸	۸	۱۴	۲۳	۳۲	۲	۱
۲۴	گلستان	۳۶	۱	۱۳	۱۵	۱۸	۲۷	۱۸	۱۵	۱۳	۱	۳۶	۳۱
۲۵	گیلان	۱۷	۴	۱۸	۴۸	۶	۲۶	۶	۴۸	۱۸	۴	۱۷	۱۵
۲۶	لرستان	۳	۱۳	۷	۵	۳	۷	۳	۵	۷	۱۳	۳	۳
۲۷	مازندران	۱۰	۱	۱۸	۲۱	۹	۳۰	۹	۲۱	۱۸	۱	۱۰	۹
۲۸	مرکزی	۴	۱	۰	۴	۱	۳	۱	۴	۰	۱	۴	۱
۲۹	هرمزگان	۰	۱۰	۰	۱	۲	۲	۲	۱	۰	۱۰	۰	۴
۳۰	همدان	۵۳۱	۲۳	۳۳۹	۲۹۸	۲۲۷	۲۰۵	۲۲۷	۲۹۸	۳۳۹	۲۳	۵۳۱	۲۲۶
۳۱	یزد	۱۲	۲	۱۷	۱۱	۲۵	۱۴	۲۵	۱۱	۱۷	۲	۱۲	۳۰
	جمع	۱۷۱۱	۲۱۲	۱۰۷۱	۱۰۴۱	۵۷۶	۷۳۶	۷۳۶	۱۰۴۱	۱۰۷۱	۲۱۲	۱۷۱۱	۹۶۷

شماره ۲ - ۱

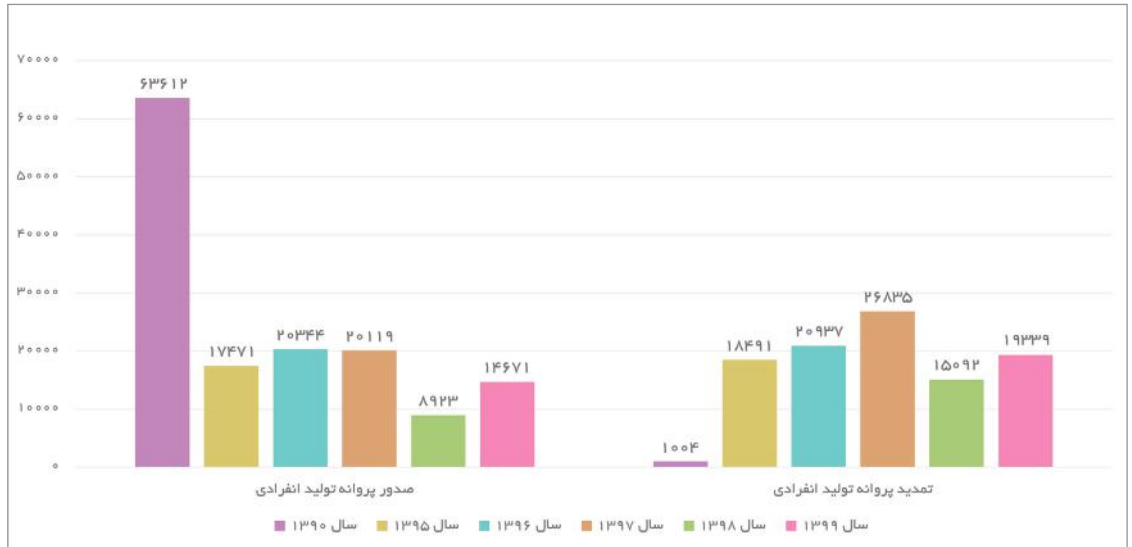
فصل سوم
صنایع دستی

فصل سوم

صنایع دستی

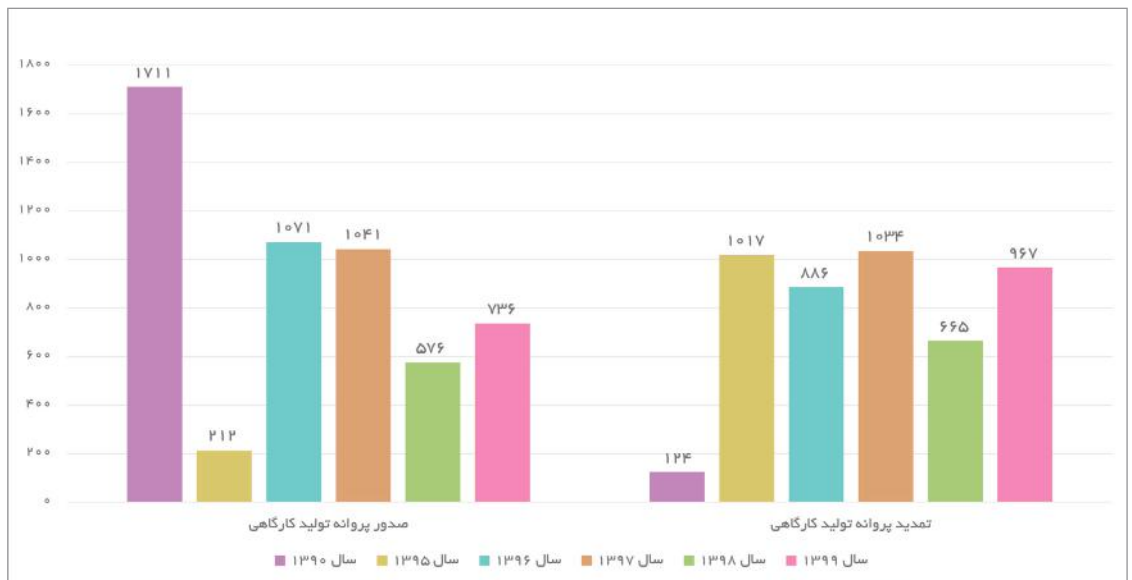
نمودار مقایسه‌ای صدور و تمدید پروانه تولید انفرادی به تفکیک استان و سال

سه - ۱

نمودار مقایسه‌ای صدور و تمدید پروانه تولید کارگاهی به تفکیک استان و سال

سه - ۲

جدول میزان اشتغال ایجاد شده حاصل از صدور مجوز (پروانه تولید انفرادی، کارگاهی) صنایع دستی در سطح استان‌ها

ردیف	استان	نوع مجوز (نفر)						مجموع		
		پروانه تولید کارگاهی			پروانه تولید انفرادی					
		مرد	زن	جمع	مرد	زن	جمع			
۱	آذربایجان شرقی	۱۳۰	۲۵۰	۳۸۰	۹۰	۵۹	۱۴۹	۳۰۹	۵۲۹	
۲	آذربایجان غربی	۳۶	۷۹	۱۱۵	۱۲	۰	۱۲	۷۹	۱۲۷	
۳	اردبیل	۷۱	۵۱۵	۵۸۶	۳۰	۱۴۵	۱۷۵	۶۶۰	۷۶۱	
۴	اصفهان	۳۵۰	۵۱۴	۸۶۴	۲۷۴	۱۰۹	۳۸۳	۶۲۳	۱۲۷۴	
۵	البرز	۲۲	۷۹	۱۰۱	۴۷	۴۳	۹۰	۱۲۲	۱۹۱	
۶	ایلام	۱۱۹	۱۴۱۹	۱۵۳۸	۲۰	۹۶	۱۱۶	۱۳۹	۱۶۵۴	
۷	بوشهر	۱۶	۱۱۷	۱۳۳	۴	۲	۶	۲۰	۱۳۹	
۸	تهران	۱۱۵	۱۹۳	۳۰۸	۲۰۲	۱۱۷	۳۱۹	۳۱۰	۶۲۷	
۹	چهارمحال و بختیاری	۳۷	۵۷۷	۶۱۴	۳	۵۵	۵۸	۴۰	۶۷۲	
۱۰	خراسان جنوبی	۱۰	۲۶۲	۲۷۲	۲	۷	۹	۱۲	۲۸۱	
۱۱	خراسان رضوی	۱۷۶	۳۶۲	۵۳۸	۲۶۳	۴۰	۳۰۳	۴۳۹	۸۴۱	
۱۲	خراسان شمالی	۲۳	۱۶۹	۱۹۲	۱۶	۲۸	۴۴	۳۹	۲۲۶	
۱۳	خوزستان	۳۵	۵۸۲	۶۱۷	۴	۲۵	۲۹	۳۹	۶۴۶	
۱۴	زنجان	۱۲۰	۶۱۸	۷۳۸	۵۰	۶	۵۶	۱۷۰	۷۹۴	
۱۵	سمنان	۳۴	۷۵	۱۰۹	۳۹	۸۹	۱۲۸	۷۳	۲۳۷	
۱۶	سیستان و بلوچستان	۲۳	۱۹۴	۲۱۷	۲۱	۱۱۷	۱۳۸	۴۴	۳۵۵	
۱۷	فارس	۱۱۵	۴۲۳	۵۳۸	۳۲	۲۲۲	۲۵۴	۱۴۷	۷۹۲	
۱۸	قزوین	۴۳	۲۱۸	۲۶۱	۸	۱۳	۲۱	۲۶۱	۴۹۲	
۱۹	قم	۲۵	۱	۲۶	۲۸	۳	۳۱	۵۳	۵۷	
۲۰	کردستان	۷۹	۴۴۳	۵۲۲	۲۸	۲۷	۵۵	۱۰۷	۵۷۷	
۲۱	کرمان	۸۰	۱۶۳۶	۱۷۱۶	۱۴	۳۳	۴۷	۹۴	۱۷۶۳	
۲۲	کرمانشاه	۴۷	۲۱۸	۲۶۵	۷۶	۱۸۲۳	۱۸۹۹	۱۲۳	۲۱۶۴	
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۵	۵۴	۵۹	۷	۲۷	۳۴	۱۲	۹۳	
۲۴	گلستان	۶۶	۱۰۸۷	۱۱۵۳	۳۱	۴۱	۷۲	۹۷	۱۲۲۵	
۲۵	گیلان	۹۵	۵۹۶	۶۹۱	۲۸	۵۹	۸۷	۱۲۳	۷۲۴	
۲۶	لرستان	۲۱	۱۷۹	۲۰۰	۲۸	۲۱	۴۹	۴۹	۲۴۹	
۲۷	مازندران	۸۶	۳۳۸	۴۲۴	۸۵	۵۰	۱۳۵	۱۷۱	۵۵۹	
۲۸	مرکزی	۷۰	۲۱۴	۲۸۴	۰	۱۵	۱۵	۷۰	۲۹۹	
۲۹	هرمزگان	۳۴	۱۳۷۳	۱۴۰۷	۴	۵	۹	۳۸	۱۴۲۰	
۳۰	همدان	۱۹۳	۳۶۰	۵۵۳	۲۸۲	۴۸۲	۷۶۴	۴۷۵	۱۳۱۷	
۳۱	یزد	۵۲	۹۵	۱۴۷	۳۴	۴۶	۸۰	۸۶	۲۶۷	
تعداد کل		۲۳۲۸	۱۳۲۴۰	۱۵۵۶۸	۱۷۶۲	۳۸۰۵	۵۵۶۷	۱۷۰۴۵	۴۰۹۲	۲۱۱۳۵

شماره ۳ - ۱

فصل سوم صنایع دستی

جدول صدور و تمدید مجوزهای تولیدی صادره معاونت صنایع دستی

ردیف	استان	نوع مجوز (نفر)								
		کارت شناسایی			پروانه تولید کارگاهی			پروانه تولید انفرادی		
		جمع	تمدید	صدور	جمع	تمدید	صدور	جمع	تمدید	صدور
۱	آذربایجان شرقی	۳۸۸	۲۶	۳۶۲	۶۹	۴۲	۲۷	۱۲۳۰	۹۵۴	۲۷۶
۲	آذربایجان غربی	۲۹	۰	۲۹	۵	۵	۰	۵۱۶	۴۱۲	۱۰۴
۳	اردبیل	۵۴	۰	۵۴	۲۲	۱۳	۹	۱۰۱۴	۴۵۰	۵۶۴
۴	اصفهان	۱۴۵	۱	۱۴۴	۳۲	۱۹	۱۳	۳۳۰	۲۴۷	۸۳
۵	البرز	۲۱۹	۱	۲۱۸	۳۳۲	۲۶۰	۷۲	۲۰۳۲	۱۲۱۲	۸۲۰
۶	ایلام	۱۲۲	۲	۱۲۰	۳۴	۱۴	۲۰	۲۵۰۴	۱۰۱۴	۱۴۹۰
۷	بوشهر	۶۶	۰	۶۶	۴	۲	۲	۲۰۴	۸۲	۱۲۲
۸	تهران	۲۰۸	۱۰	۱۹۸	۱۸۷	۱۵۲	۳۵	۱۱۸۵	۸۹۷	۲۸۸
۹	چهارمحال و بختیاری	۳۵۱	۱	۳۵۰	۱۱	۴	۷	۹۹۷	۴۰۳	۵۹۴
۱۰	خراسان جنوبی	۱۳۱	۲	۱۲۹	۶۳	۳۸	۲۵	۲۳۶۶	۱۸۵۴	۵۱۲
۱۱	خراسان رضوی	۴۲۷	۰	۴۲۷	۱۲	۶	۶	۳۸۵	۱۲۹	۲۵۶
۱۲	خراسان شمالی	۱۲۹	۴	۱۲۵	۱۸	۲	۱۶	۵۴۹	۳۷۱	۱۷۸
۱۳	خوزستان	۳۷۴	۱	۳۷۳	۱۱	۳	۸	۹۰۲	۳۰۷	۵۹۵
۱۴	زنجان	۵۸	۱	۵۷	۱۷	۸	۹	۱۲۰۸	۴۹۶	۷۱۲
۱۵	سمنان	۸۳	۰	۸۳	۲۷	۱۴	۱۳	۵۷۸	۴۷۰	۱۰۸
۱۶	سیستان و بلوچستان	۷	۰	۷	۱۷	۴	۱۳	۳۶۳	۱۴۹	۲۱۴
۱۷	فارس	۵۰۲	۴۱	۴۶۱	۴۳	۲۱	۲۲	۱۲۱۵	۷۱۱	۵۰۴
۱۸	قزوین	۱۹۷	۰	۱۹۷	۹	۴	۵	۵۷۰	۳۱۵	۲۵۵
۱۹	قم	۳۸	۱	۳۷	۲۴	۱۰	۱۴	۳۴۵	۳۲۰	۲۵
۲۰	کردستان	۸۸۰	۲۹	۸۵۱	۹	۱	۸	۷۸	۳۰	۴۸
۲۱	کرمان	۱	۰	۱	۱۶	۷	۹	۱۳۳۵	۸۴۰	۴۹۵
۲۲	کرمانشاه	۴۹۹	۱	۴۹۸	۱۰۲	۱۷	۸۵	۵۱۷	۲۷۳	۲۴۴
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۱۰	۰	۱۰	۶	۲	۴	۲۷۵۵	۱۲۰۹	۱۵۴۶
۲۴	گلستان	۸۹۴	۳۹	۸۵۵	۵۸	۳۱	۲۷	۲۰۱۷	۹۵۴	۱۰۶۳
۲۵	گیلان	۷	۰	۷	۴۱	۱۵	۲۶	۲۱۹۲	۱۵۴۱	۶۵۱
۲۶	لرستان	۷۳	۰	۷۳	۱۰	۳	۷	۴۵۹	۲۶۳	۱۹۶
۲۷	مازندران	۱۳۸	۱	۱۳۷	۳۹	۹	۳۰	۱۷۷۷	۱۳۶۵	۴۱۲
۲۸	مرکزی	۵۶	۰	۵۶	۴	۱	۳	۵۱۰	۲۴۶	۲۶۴
۲۹	هرمزگان	۲۹۵۸	۰	۲۹۵۸	۶	۴	۲	۱۶۱۶	۲۱۷	۱۳۹۹
۳۰	همدان	۱۴۹	۰	۱۴۹	۴۳۱	۲۲۶	۲۰۵	۱۶۸۶	۱۱۷۶	۵۱۰
۳۱	یزد	۷۸	۱	۷۷	۴۴	۳۰	۱۴	۵۷۵	۴۳۲	۱۴۳
تعداد کل		۹۳۷۱	۱۶۲	۹۱۰۹	۱۷۰۳	۹۶۷	۷۳۶	۳۴۰۱۰	۱۹۳۳۹	۱۴۶۷۱

سه - ۴

جدول تعداد گواهی کیفیت کارگاهی صنایع دستی صادر شده (گواهی)

ردیف	استان	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	آذربایجان شرقی	۱۴	۶۰	۳۰	۱۹
۲	آذربایجان غربی	۰	۳۲	۲۴	۱۲
۳	البرز	۰	۴۸	۰	۴۵
۴	ایلام	۱۶	۲۰	۸	۵
۵	اردبیل	۲۸	۴۰	۱۹	۱۶
۶	اصفهان	۵۶	۱۴۰	۳۰	۲۳
۷	بوشهر	۰	۲۰	۱۱	۷
۸	تهران	۲۱	۸۰	۷۹	۴۲
۹	چهارمحال و بختیاری	۱۷	۴۰	۱۶	۷
۱۰	خراسان جنوبی	۱۰	۱۶	۵	۵
۱۱	خراسان رضوی	۳۹	۸۰	۴۰	۲۰
۱۲	خراسان شمالی	۱۷	۱۶	۲۰	۶
۱۳	خوزستان	۱۸	۴۰	۴۰	۲۲
۱۴	زنجان	۰	۴۰	۰	۰
۱۵	سمنان	۳۲	۴۰	۰	۰
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۶	۴۰	۲۷	۲۲
۱۷	فارس	۰	۶۰	۳۵	۱۷
۱۸	قزوین	۲۸	۴۸	۵۰	۴۲
۱۹	قم	۰	۲۰	۳۷	۱۲
۲۰	کردستان	۰	۶۰	۷۰	۳۷
۲۱	کرمان	۱۵	۳۲	۰	۰
۲۲	کرمانشاه	۳۰	۴۸	۰	۰
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۱۸	۲۰	۱۸	۸
۲۴	گلستان	۲۷	۶۰	۵۷	۳۶
۲۵	گیلان	۱۸	۶۰	۰	۱۶
۲۶	لرستان	۳۱	۴۰	۵۱	۱۸
۲۷	مازندران	۲۶	۳۲	۳۵	۳۰
۲۸	مرکزی	۰	۴۸	۰	۰
۲۹	هرمزگان	۰	۲۰	۱۱	۵
۳۰	همدان	۳۰	۶۰	۱۸	۶
۳۱	یزد	۳۱	۴۰	۶	۵
	جمع	۱۴۰۰	۶۲۵	۷۳۷	۴۸۳

تسهیلات از محل مجوزهای مشاغل خانگی سال ۱۳۹۹ | جدول گزارش مشاغل خانگی

ردیف	استان	تسهیلات پرداختی (میلیون ریال)					اشتغال ایجاد شده (نفر)	
		تعداد مستقل	مبلغ مستقل	تعداد پشتیبان	مبلغ پشتیبان	مستقل	تحت پوشش	
۱	آذربایجان شرقی	۳۶	۲۲	۳۵۵۰	۹۷۷۰	۳۷	۱۲۳	
۲	آذربایجان غربی	۲۶	۲	۲۶۳۰	۲۰۰۰	۲۶	۱۹	
۳	اردبیل	۸۵	۲	۸۵۵۰	۲۱۰۰	۸۵	۴۳	
۴	اصفهان	۳۱	۴۹	۲۷۷۲	۲۷۳۰۰	۳۲	۳۵۰	
۵	البرز	۶۵	۱	۷۰۰۰	۱۰۰۰	۶۵	۱۴	
۶	ایلام	۷۹	۱۳	۶۳۵۰	۳۹۰۰	۷۹	۵۹	
۷	بوشهر	۷۶	۹	۸۸۲۰	۶۳۵۰	۷۶	۶۳	
۸	تهران	۳۳	۴	۵۱۹۰	۴۵۹۰	۳۵	۴۰	
۹	چهارمحال و بختیاری	۱۰۰	۰	۱۰۴۲۰	۰	۱۰۰	۰	
۱۰	خراسان جنوبی	۶	۱۳	۵۸۵	۱۰۳۹۰	۳۲	۹۷	
۱۱	خراسان رضوی	۴۶	۷۳	۴۰۵۰	۳۱۶۰۰	۸۸	۶۳۰	
۱۲	خراسان شمالی	۳۲	۲	۳۶۵۰	۱۳۰۰	۴۰	۱۲	
۱۳	خوزستان	۰	۳۷	۰	۲۳۹۰۰	۰	۱۰۸	
۱۴	زنجان	۱۲	۱۰	۱۷۵۰	۷۴۰۰	۱۲	۴۶	
۱۵	سمنان	۱۳۶	۰	۱۸۸۸۰	۰	۱۴۲	۰	
۱۶	سیستان و بلوچستان	۲۹۰	۳	۲۳۸۵۰	۲۴۹۷	۳۴۰	۱۳	
۱۷	فارس	۴۷	۳	۴۵۸۰	۱۹۰۰	۶۸	۲۵	
۱۸	قزوین	۲۳	۱۴	۴۱۵۰	۵۱۵۰	۲۷	۲۹	
۱۹	قم	۳۸	۰	۳۷۵۰	۰	۳۸	۰	
۲۰	کردستان	۸۳	۱	۷۰۲۰	۴۰۰	۸۴	۱۰	
۲۱	کرمان	۴۹	۵	۴۱۱۰	۶۴۰۰	۴۹	۴۵	
۲۲	کرمانشاه	۷۶	۲۶	۱۰۹۰۰	۱۸۱۵۰	۷۶	۱۶۴	
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۹۸	۱	۱۳۹۵۰	۳۰۰	۱۰۳	۱	
۲۴	گلستان	۱۲۳	۱۲	۱۲۳۰۰	۵۹۰۰	۱۲۳	۵۷	
۲۵	گیلان	۶۵	۱۰	۸۹۵۰	۱۳۶۹۰	۶۷	۷۱	
۲۶	لرستان	۱۷	۱۰	۸۵۰	۶۷۰۰	۱۹	۱۰۸	
۲۷	مازندران	۱۲	۳۳	۲۲۲۰	۱۹۷۲۰	۱۲	۲۱۹	
۲۸	مرکزی	۴۱	۰	۴۱۰۰	۰	۴۱	۰	
۲۹	هرمزگان	۶۵	۱۷	۶۵۲۵	۴۹۰۰	۶۵	۵۵	
۳۰	همدان	۱۱۶	۱۲	۱۳۱۳۰	۴۷۸۰	۱۱۶	۵۵	
۳۱	یزد	۳۷	۲	۵۶۰۰	۲۷۰۰	۳۷	۱۱	
جمع		۱۹۴۳	۳۸۶	۲۱۰۱۸۲	۲۲۴۷۸۷	۲۱۱۴	۲۴۶۷	
جمع کل تسهیلات جذب شده: ۴۳۴۹۶۹ میلیون ریال		جمع کل اشتغال ایجاد شده: ۵۸۶۸						

سه - ۶

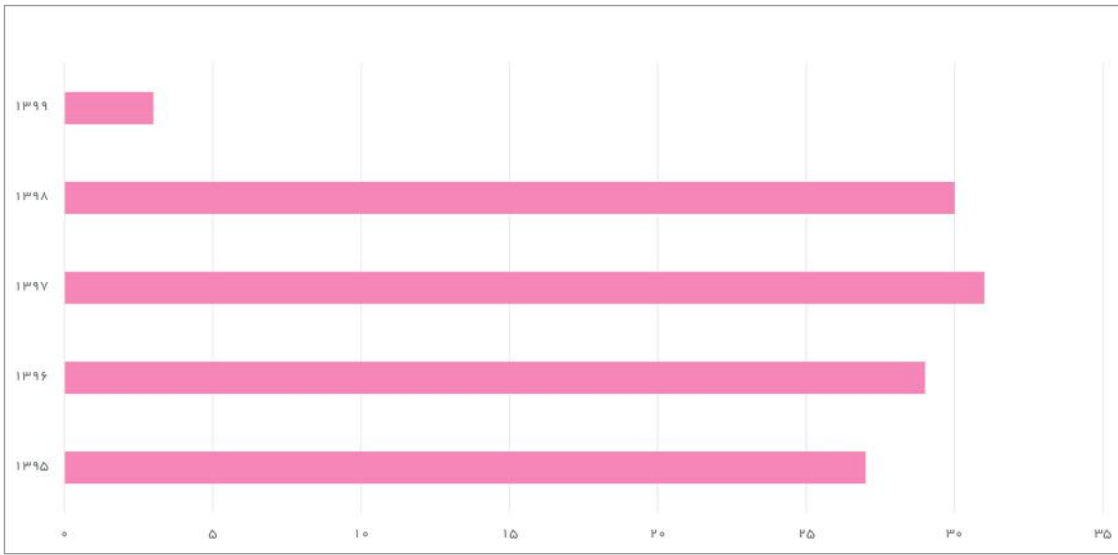
نمایشگاه‌های صنایع دستی

* جدول عملکرد نمایشگاه‌های داخلی صنایع دستی در سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان نمایشگاه	تاریخ برگزاری	
		شروع	خاتمه
۱	ملی مجازی	۱۳۹۹/۱۰	مستمر تاکنون
۲	ملی مجازی گلستان	۱۳۹۹/۱۱/۰۹	۱۳۹۹/۱۱/۱۲
۳	سی و چهارمین نمایشگاه ملی صنایع دستی	۱۳۹۹/۱۲/۰۵	۱۳۹۹/۱۲/۰۸

سه - ۷

نمودار برگزاری نمایشگاه بین‌المللی و سراسری در داخل کشور

سه - ۸

** برگزاری بازارچه‌های موقت عرضه و فروش محصولات صنایع دستی در سراسر کشور

سال	تعداد بازارچه	تعداد غرفه	جمع فروش (میلیون ریال)	تعداد بازدیدکننده (نفر)
۱۳۹۹	.	.	.	.

سه - ۹

نمودار برگزاری بازارچه‌های موقت عرضه و فروش صنایع دستی

سه - ۹

جدول حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال‌های

۱۳۹۰، ۱۳۹۵، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸

جدول حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال ۱۳۹۰

سه - ۱۰

ردیف	تعداد هنرمندان مشارکت‌کننده	کشور مقصد	نام رویداد
۱	۴۱	بلاروس - مینسک	هفته فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
۲	۹	چین - پکن	نمایشگاه صنایع دستی
۳	۳	عمان - مسقط	جشنواره بین‌المللی هنرهای سنتی و صنایع دستی ۲۰۱۲
۴	۲	اندونزی - جاکارتا، بانکوک و بوگور	جشنواره فرهنگی هنری مسجد
۵	۵۱	تاجیکستان	جشن جهانی نوروز
۶	۱	اتریش - وین	سی‌وپنجمین سالگرد تاسیس صندوق اوپک
۷	۱	چین	نمایشگاه سراسری گردشگری چین
۸	۱۱	ایتالیا	نمایشگاه صنایع دستی و سوغات
۹	۲۱	چین - پکن	برنامه‌ریزی، هماهنگی و اعزام هیأت تجاری متشکل از نمایندگان بخش‌های غیردولتی و دولتی با همکاری سازمان توسعه تجارت

جدول حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال ۱۳۹۵

ردیف	تعداد هنرمندان مشارکت‌کننده	کشور مقصد	رویداد
۱	نمایش آثار	اتریش	نمایشگاه اختصاصی صنایع‌دستی ایران در وین
۲	۱	ترکیه	نمایشگاه صنایع‌دستی آنکارا
۳	۸	ایتالیا	نمایشگاه صنایع‌دستی فلورانس
۴	نمایش آثار	بلغارستان	نمایشگاه بین‌المللی ارشاک- ترویان
۵	۵	چین	نمایشگاه صنایع‌دستی شنزن
۶	۲	چین	نمایشگاه صنایع‌دستی کونمینگ
۷	۶	ارمنستان	نمایشگاه صنایع‌دستی ایران
۸	۱	تایلند	نمایشگاه طلا، جواهرات و سنگ‌های قیمتی
۹	۱	هنگ کنگ	نمایشگاه طلا، جواهرات و سنگ‌های قیمتی
۱۰	۱۱	روسیه	نمایشگاه اختصاصی صنایع‌دستی اصفهان در سن پترزبورگ
۱۱	۲	اسپانیا	نمایشگاه صنایع‌دستی تریف
۱۲	۱	ترکیه	نمایشگاه بین‌المللی کتاب استانبول
۱۳	۵	مالزی	فستیوال فرهنگی- هنری کشورهای اسلامی
۱۴	۱۹	ایتالیا	نمایشگاه بین‌المللی صنایع‌دستی میلان
۱۵	نمایش آثار	مالزی	دومین نمایشگاه بین‌المللی صنایع‌دستی
۱۶	۲	اتریش	نمایشگاه گردشگری وین
۱۷	۱۲	عمان	فستیوال مسقط ۲۰۱۷
۱۸	۱۰	هندوستان	نمایشگاه مشترک صنایع‌دستی ایران و هند- دهلی نو
۱۹	۲	اسپانیا	نمایشگاه گردشگری فیتور
۲۰	۱	برونئی	نمایشگاه consumer fair
۲۱	۱	انگلستان	نمایشگاه Parallax Art Fair لندن
۲۲	۱	آلمان	نمایشگاه صنایع‌دستی هانوفر
۲۳	۴	عمان	نمایشگاه توانمندی‌های استان هرمزگان
۲۴	۳	فیلیپین	هفته فرهنگی ایران
۲۵	نمایش آثار	کره‌جنوبی	نمایشگاه اختصاصی صنایع‌دستی ایران در سئول

۱۰ - ۵

جدول حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال ۱۳۹۶

۱۰ - ۵

ردیف	تعداد هنرمندان مشارکت‌کننده	کشور مقصد	رویداد
۱	۵	قزاقستان	جشنواره ایران و ایرانیان
۲	۶۲	هلند	هفته تجاری فرهنگی ایران
۳	۸۱	ایتالیا	نمایشگاه بین‌المللی صنایع دستی فلورانس
۴	۳	ترکیه	هفته فرهنگی ایران
۵	نمایش آثار	ایتالیا	هفته جواهرات فلورانس
۶	۲	چین	نمایشگاه بین‌المللی صادرات و واردات کونمینگ
۷	۱	چین	نمایشگاه بین‌المللی کتاب پکن
۸	۱	تایلند	نمایشگاه بین‌المللی جواهرات و سنگ‌های قیمتی بانکوک
۹	۹	روسیه	نمایشگاه بین‌المللی هدایای مسکو
۱۰	۳	سری لانکا	نمایشگاه بین‌المللی صنایع دستی
۱۱	۱	صربستان	نمایشگاه بین‌المللی کتاب بلگراد
۱۲	۲	چین	نمایشگاه مواد غذایی شانگهای
۱۳	۷	کره جنوبی	نمایشگاه اختصاصی صنایع دستی ایران در سئول
۱۴	۳	کره جنوبی	فستیوال فرهنگی هنری پوتراجایا
۱۵	۰۲	ایتالیا	نمایشگاه صنایع دستی آرتیجیانای میلان
۱۶	۱	چین	نمایشگاه جاده ابریشم - شانگهای
۱۷	۱	روسیه	نمایشگاه آرت اکسپلور مسکو - آذرماه
۱۸	۱	روسیه	نمایشگاه اختصاصی ایران در کازان
۱۹	۱	اتریش	نمایشگاه بین‌المللی گردشگری وین
۲۰	۱	اسپانیا	نمایشگاه بین‌المللی گردشگری فیتور
۲۱	۷	ایتالیا	نمایشگاه هومی میلانو
۲۲	۲	عمان	نمایشگاه صنایع دستی مهرجان مسقط
۲۳	۹	ژاپن	نمایشگاه بین‌المللی هدایای توکیو
۲۴	۴	عمان	نمایشگاه بین‌المللی صنایع دستی مسقط
۲۵	۱	روسیه	نمایشگاه آرت اکسپلور مسکو - دی ماه

جدول حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال ۱۳۹۷

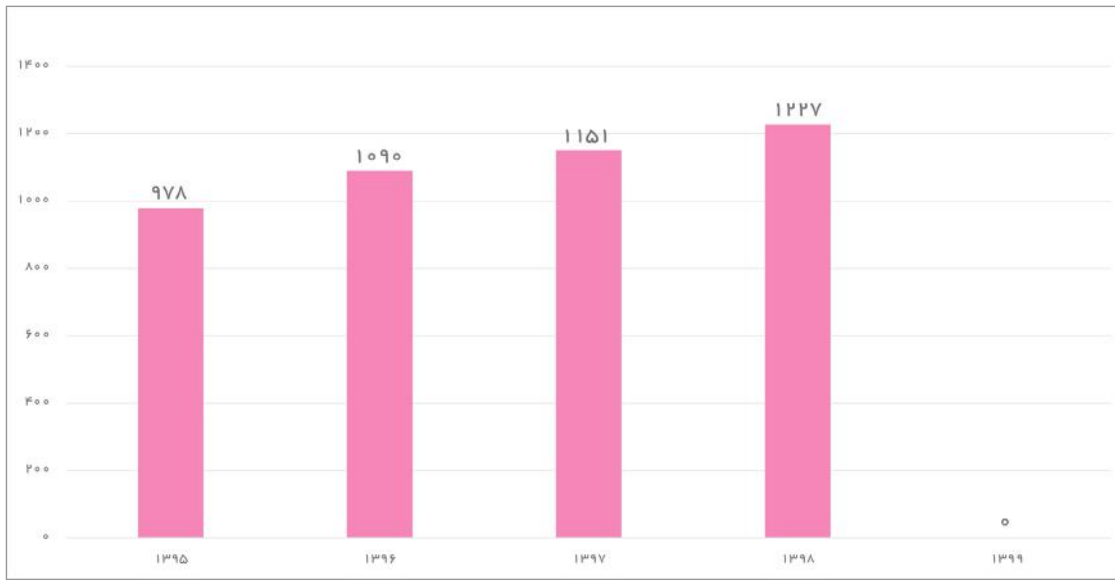
ردیف	تعداد هنرمندان مشارکت‌کننده	کشور مقصد	رویداد
۱	۲	ترکیه	نمایشگاه صنایع دستی ایران در گیره سون
۲	۶۲	ایتالیا	نمایشگاه بین‌المللی صنایع دستی فلورانس
۳	۳	گرجستان	نمایشگاه فرهنگی و هنری شیراز در تفلیس
۴	۱	تایلند	فستیوال گوهرشناسی و گوهرتراشی بانکوک
۵	۱	ترکیه	فستیوال جواهرسازی استانبول
۶	۱	آلمان	نمایشگاه ۲۰۱۸ Tendence-فرانکفورت
۷	۴	آذربایجان	هفته فرهنگی ایران
۸	۱	کره جنوبی	نمایشگاه بین‌المللی صنایع دستی سئول
۹	۲	مجارستان	هفته فرهنگی یزد
۱۰	۱	روسیه	نمایشگاه ArtExplor مسکو
۱۱	۱	قطر	نمایشگاه بین‌المللی هنر و فرهنگ
۱۲	۶	چین	نمایشگاه صنایع دستی شیآن
۱۳	۳	روسیه	هفته فرهنگی ایران
۱۴	۱	ایتالیا	نمایشگاه دکوراسیون داخلی هومی میلانو- سپتامبر
۱۵	۵۱	فرانسه	نمایشگاه توانمندی‌های تولیدی استان اصفهان در نرمندی
۱۶	۲	امارات متحده عربی	نمایشگاه بین‌المللی شکار و طبیعت (ADIHEX) ابوظبی
۱۷	۱	اوکراین	نمایشگاه صنایع دستی کیف
۱۸	۲	قطر	نمایشگاه توانمندی‌های اقتصادی ایران در دوحه
۱۹	۳۱	لبنان	نمایشگاه توانمندی‌های بازرگانی ایران در بیروت
۲۰	۲	روسیه	نمایشگاه صنایع دستی کازان
۲۱	۱	ترکیه	نمایشگاه Touchexpo استانبول
۲۲	۷۲	ایتالیا	نمایشگاه بین‌المللی صنایع دستی و سوغات میلان
۲۳	۲	صربستان	نمایشگاه صنایع دستی بلگراد
۲۴	۵	لبنان	نمایشگاه صنایع دستی بیروت
۲۵	۲	اسپانیا	نمایشگاه گردشگری فیتور
۲۶	۱	ایتالیا	نمایشگاه دکوراسیون داخلی هومی میلانو- فوریه
۲۷	۶	ژاپن	نمایشگاه بین‌المللی هدایای توکیو
۲۸	۸	لبنان	نمایشگاه بازرگانی Mirexpo بیروت
۲۹	۴	عمان	نمایشگاه بین‌المللی صنایع دستی مسقط
جمع		۱۴۴	

جدول حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال ۱۳۹۸

ردیف	تعداد هنرمندان مشارکت‌کننده	کشور مقصد	رویداد
۱	۱۱	ایتالیا	نمایشگاه بین‌المللی صنایع دستی فلورانس
۲	۳	عراق	نمایشگاه تخصصی ج.ا.ایران در سلیمانیه
۳	۷	فرانسه	نمایشگاه بین‌المللی Revelation
۴	۲	چین	نمایشگاه بین‌المللی گردشگری نانجینگ
۵	۵	آلمان	نمایشگاه صنایع دستی ایران در فرایبورگ
۶	۲	چین	نمایشگاه بین‌المللی صنایع کوچک گوانجو
۷	۱	اسپانیا	نمایشگاه صنایع دستی مالاگا
۸	۴	عراق	نمایشگاه کالاهای بازرگانی در سلیمانیه
۹	۲	امارات متحده عربی	نمایشگاه شکار و طبیعت - ابوظبی
۱۰	۲	قطر	نمایشگاه دوحه - S-hail
۱۱	۵	ازبکستان	نمایشگاه بین‌المللی صنایع دستی ازبکستان
۱۲	۵	سری لانکا	نمایشگاه بین‌المللی صنایع دستی سریلانکا
۱۳	۵	ترکیه	نمایشگاه بین‌المللی صنایع دستی خلاق استانبول
۱۴	۱۰	عمان	نمایشگاه اختصاصی صنایع دستی ایران در مسقط
۱۵	۹	چین	نمایشگاه جانبی نشست شهرداران شهرهای جهانی
۱۶	۱۰	چین	نمایشگاه اختصاصی صنایع دستی ایران
۱۷	۱۶	ایتالیا	نمایشگاه بین‌المللی صنایع دستی میلان
۱۸	۲	اسپانیا	نمایشگاه بین‌المللی گردشگری فیتور
۱۹	۷	آذربایجان	نمایشگاه جانبی اولین المپیاد ورزشی ایرانیان خارج از کشور باکو
جمع		۱۰۸	

۱۰ - ۵

نمودار تعداد هنرمندان اعزام شده جهت حضور در نمایشگاه‌های خارجی

سه - ۱۱

صادرات صنایع دستی

جدول صادرات صنایع دستی

صادرات صنایع دستی (دلار)	سال
۲۳۷,۲۴۱,۸۴۴	۱۳۹۵
۲۸۱,۴۰۱,۱۱۰	۱۳۹۶
۲۸۹,۰۳۹,۵۵۳	۱۳۹۷
۲۵۴,۹۱۹,۴۰۱	۱۳۹۸
۳۲۲,۴۳۳,۰۰۰	۱۳۹۹

سه - ۱۲

نمودار مقایسه‌ای صادرات ارزشی صنایع دستی (بدون زیورآلات سنتی و تجارت چمدانی) طی سال‌های ۱۳۹۵ لغایت ۱۳۹۹

سه - ۱۲

* صادرات صنایع دستی (بدون احتساب زیورآلات سنتی و تجارت چمدانی) طی سال ۱۳۹۹ بالغ بر ۳۲۲ میلیون و ۴۳۳ هزار دلار و به لحاظ وزنی ۱۱۲,۵۵۴ تن بوده است.

پنج کشور اول مقصد صادرات صنایع دستی (میلیون دلار)

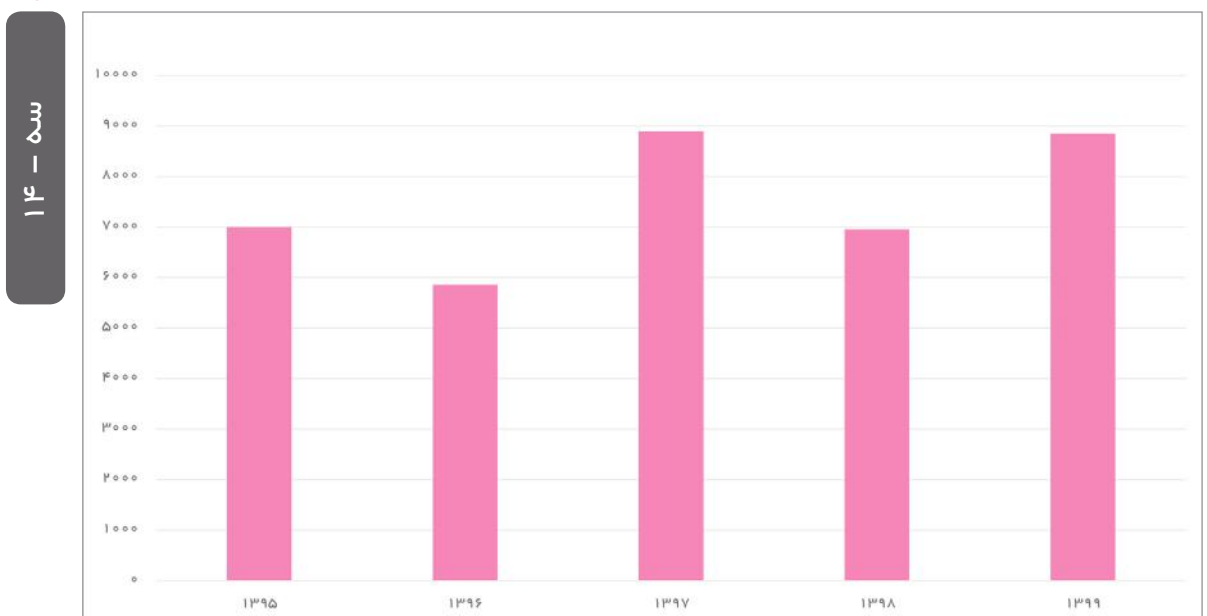
ردیف	نام کشور	میزان صادرات
۱	عراق	۱۹۹
۲	افغانستان	۴۱
۳	ترکیه	۳۲/۳
۴	عمان	۱۷/۳
۵	آذربایجان	۱۰/۷

آموزش صنایع دستی و هنرهای سنتی

جدول تعداد آموزش دیدگان در دوره‌های آموزش تخصصی - ویژه شاغلان صنایع دستی (نفر)

سال	تعداد شاغلان آموزش دیده (نفر)
۱۳۹۵	۷۰۰۰
۱۳۹۶	۵۸۵۷
۱۳۹۷	۸۸۹۶
۱۳۹۸	۶۹۴۷
۱۳۹۹	۸۸۴۶

نمودار تعداد شاغلان آموزش دیده صنایع دستی (نفر)

* از آنجا که رویکرد این نوع آموزش از سال ۹۷ بصورت پروژه محور و در راستای رفع موانع تولید (بصورت علمی و فنی) تعریف شده است، تعداد شاغلان کمتری شناسایی و جهت آموزش معرفی می‌شوند.

نمودار تعداد آموزش دیدگان در دوره‌های آموزشی عمومی (بارویکرد فرهنگ‌سازی و ترویج صنایع دستی)

سه - ۱۴

جدول تعداد اساتید فعال در دوره‌های آموزش کوتاه‌مدت صنایع دستی - آموزش عمومی (نفر)

سال	تعداد مربیان آموزشی
۱۳۹۵	۸۶۳
۱۳۹۶	۹۱۳
۱۳۹۷	۱۲۰۰
۱۳۹۸	۱۲۴۱
*۱۳۹۹	۶۲۰

سه - ۱۵

نمودار اساتید فعال در دوره‌های آموزش کوتاه‌مدت صنایع دستی (آموزش عمومی)

سه - ۱۵

جدول حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال ۱۳۹۷

۵ - ۱۶

ردیف	استان	تعداد مراکز / نام شهرستانها	تعداد شهرستانها	رشته آموزشی فعال
۱	آذربایجان شرقی	۲۵ مرکز اهر، آذر شهر، اسکو، بستان آباد، بناب، ورزقان، هوراند، خدا آفرین، چار اویماق، سراب، شستر، عجب شیر، کلیبر، ملکان، مرند، مراغه، میانه، هریس، هشترود، هادیشهر، تبریز	۲۱	هنرهای چوبی-فلزی، بافتنی های سنتی داری و غیرداری، سفالگری، چرم، طراحی سنتی، چاپ باتیک، دوخت های سنتی، میناکاری، نقاشی ایرانی، رودوزی های سنتی
۲	آذربایجان غربی	۳ مرکز ارومیه	۱	دست بافته های داری، صنایع دستی چوبی، ملیله سازی نقره، جواهر سازی، ساخت زیورآلات سنتی، پیکره چوبی، منبت چوب، ریزه کاری، معرق چوب، مشبک چوب، هنرهای چرمی، طراحی سنتی، نقاشی ایرانی
۳	اردبیل	۳ مرکز اردبیل، کوثر	۲	طراحی نقوش سنتی، نقاشی ایرانی چرم (حکاکای روی چرم) دست بافته های داری، گلیم بافی / ورنی بافی سفالگری، هنرهای چوبی، هنرهای فلزی، قلمزنی درجه دو، رودوزی های سنتی
۴	اصفهان	۳ مرکز اصفهان، ناین، نجف آباد	۳	سفالگری دست و چرخ، ملیله سازی، گلیم بافی، زری بافی، طراحی سنتی، نگارگری، گل و مرغ، میناکاری، قلمزنی، لایه چینی، گلیم بافی، سرمه دوزی، معرق چوب
۵	البرز	۳ مرکز ساوجبلاغ، نظر آباد، کرج	۳	قلمزنی، معرق، رودوزی های الحاقی، سراجی سنتی، بافتنی های سنتی، گلیم بافی، پته دوزی، چهل تیکه دوزی، جاجیم بافی، نگارگری
۶	ایلام	۶ مرکز ایلام	۱	صنایع دستی (چوب، فلز، سفال، چاپ، چرم، صنایع چرم-پوست-خز، گلیم بافی، بافت، گیوه بافی
۷	بوشهر	۱ مرکز بوشهر	۱	-
۸	تهران	۷ مرکز تهران	۱	نساجی سنتی، معرق، رودوزیهای سنتی، سراجی سنتی، مینای نقاشی، تراش سنگهای قیمتی، منبت ریز، حکاکای روی چرم، قلمزنی، پته دوزی، آینه کاری و گچبری، سفال، مرکز تخصصی گلیم، نقاشی روی چوب و پارچه، سفال
۹	چهارمحال و بختیاری	۲ مرکز شهرکرد	۱	نگارگری، تذهیب، تشعیر
۱۰	خراسان جنوبی	۲ مرکز بیرجند، سرایان	۲	چاپ باتیک، قلمزنی
۱۱	خراسان رضوی	۱ مرکز مشهد	۱	تراش سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی، چاپ باتیک و قلمکار
۱۲	خراسان شمالی	۲ مرکز بجنورد، شیروان	۲	قلم زنی روی فلز، طراحی سنتی درجه ۱، طراحی سنتی درجه ۲، قلم زنی، درودگری سنتی، معرق کاری چوب، کاغذ سازی
۱۳	خوزستان	۲ مرکز اهواز	۱	طراحی نقوش سنتی، نقاشی ایرانی، چاپ، دستبافته های داری، هنرهای چوبی، هنرهای فلزی، سفالگری، زیورآلات سنتی

ردیف	استان	تعداد مراکز / نام شهرستانها	تعداد شهرستانها	رشته آموزشی فعال
۱۴	زنجان	۵ مرکز	زنجان، سلطانیه	ملیله سازی، معرق چوب، ساخت احجام چوبی، چاروق دوزی، میناکاری روی مس، گلیم بافی، چرم دوزی، قلمزنی روی مس
۱۵	سمنان	۴ مرکز	دامغان، سمنان	تراش سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی، زیورآلات، چاپهای سنتی، چاپ باتیک، نازک کاری، چوب مشبک حوله بافی، سفالگری، چهل تیکه دوزی، گلیم بافی، سفال سنتی لعابدار، ساخت سازهای سنتی، قلمزنی روی فلز، تولیدات چرم دست دوز
۱۶	سیستان و بلوچستان	۴ مرکز	زاهدان، زابل، ایرانشهر، چابهار	چرم، دست بافته های داری، سفالگری، پوشاک، رودوزی های سنتی
۱۷	فارس	۵۹ مرکز	سروستان، لارستان، بوانات، آباده، کازرون، لامرد، خرامه، صفاشهر، فیروزآباد، دژکرد، نورآباد، داراب، کوار، سپیدان، استهبان، ارستانجان، فسا، نی ریز، مرودشت، پاسارگاد، جهرم، شیراز	معرق کاری، پیکرتراشی، گلیم بافی، سفالگری با چرخ، زیورآلات سنتی، صحافی سنتی، خراطی، درودگری، رودوزی سنتی، گلیم بافی، دستبافته داری، منبت چوب، البسه محلی، معرق چوب، ابریشم دوزی، مشبک چوب، خاتم سازی، تولید سفال و سرامیک، لعاب آماده و رنگهای لعاب، چاقو سازی، گبه، چرخ بافی، نگارگری، میناکاری، گل و مرغ، گره چینی، مخراجکاری، قلمزنی، مشبک فلز، تذهیب، تشعیر، طراحی سنتی، نقاشی و چاپ باتیک
۱۸	قزوین	۱۱ مرکز	آبیک، أوج، قزوین، تاکستان، بوئین زهرا	زیورآلات سنتی، سفال، گلیم بافی، نگارگری، پایسه ماشه، رودوزی سنتی، قلمزنی، معرق، حکاکی روی چرم، طراحی سنتی، چادرشب بافی، رودوزی های الحاقی، ملیله کاری، دوخت لباسهای سنتی، منبت
۱۹	قم	۱ مرکز	قم	زیورآلات سنتی، قلمزنی، گوهر تراشی دامله، گوهر تراشی فست، حکاکی روی سنگ، حجم تراشی، طراحی سنتی
۲۰	کردستان	۴ مرکز	سندج، قروه	طراحی سنتی درجه دو، طراحی سنتی درجه یک، نقاشی ایرانی، نگارگری، تذهیب، تشعیر، خاتم سازی درجه دو، معرق کاشی درجه دو
۲۱	کرمان	-	-	مراکز آموزشی ندارند
۲۲	کرمانشاه	۶ مرکز	کرمانشاه، اسلام آباد غرب	چرم، گلیم، چوب، سفال، رودوزی های سنتی، تراش سنگ، زیورآلات سنتی، البسه محلی، رودوزی های سنتی، نقاشی ایرانی، چاپ دستی، پایسه ماشه
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۵ مرکز	یاسوج، چرام	بافته های داری و غیرداری، البسه محلی، چرم دوزی بادست، جاجیم بافی، سببافی، معرق چوب
۲۴	گلستان	۶۳ مرکز	مینودشت، خان ببین، بندر ترکمن، مراوه تپه، کلاله، آق قلا، علی آباد، گالیکش، گنبد کاووس، گرگان، آزادشهر	دوخت البسه محلی، رودوزیهای سنتی، چرم دوزی، دستبافته های داری، صنایع دستی، گلیم بافی، البسه محلی، تابلو فرش وقالی بافی درجه ۱، گلیم بافی درجه ۲، طراحی و دوخت پوشاک(لباس محلی)، بافتنی، سنتی و قلاب بافی، سفالگری، طراحی سنتی، زیورآلات سنتی، طلا و جواهرسازی، انگشترسازی به روش سنتی، گوهر تراشی، نقره کاری، سوزندوزی ترکمن، خیاطی البسه محلی، عروسک بافی، عروسک سازی با پارچه، ملیله سازی، تراش سنگهای قیمتی، مخراجکاری و قلمزنی

▶ ابتدای جدول در صفحه قبل

ردیف	استان	تعداد مراکز / نام شهرستانها	تعداد شهرستانها	رشته آموزشی فعال
۲۵	گیلان	۳۲ مرکز آستارا، املش، بندرانزلی، تالش، رشت، رضوانشهر، رودبار، سیاهکل، رودسر، صومعه سرا، فومن، لاهیجان، لنگرود، ماسال	۴۱	نقاشی روی شیشه (ویترای)، البسه محلی، قلاب بافی، گلیم بافی، عروسک بافی، حصیربافی، قلاب بافی تولیدات چرمی دست دوز، پنج میل بافی، رشتی دوزی، رودزیهای سنتی، انواع سوزن دوزی، گلیم بافی درجه ۱ و درجه ۲، سفال سنتی، مروارید بافی، کاشی معرق سفال سنتی و نقش برجسته گلدوزی، رودزیهای الحاقی، میناکاری معرق، چوب مشبک چوب، تابلو فرش، تذهیب، چادرشب بافی، راجی سنتی، پولک و منجوق دوزی، بامبو بافی، جاجیم بافی، پته دوزی
۲۶	لرستان	۸ مرکز بروجرد، خرم آباد، نورآباد، دلفان	۴	قلمزنی، تولیدات چرمی دست دوز، مینا، طراحی سنتی، تذهیب، طراحی فرش و گلیم، تراش سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی، گلیم بافی، مليله، ورشو سازی، قلمزنی
۲۷	مازندران	۱۵ مرکز ساری، نوشهر، قائمشهر، بابلسر، میانرود، محمودآباد	۶	منبت کاری، معرق کاری، سفالگری، خراطی، رودزی های سنتی، چرم و گلیم، باتیک، گلیم بافی، نساجی سنتی
۲۸	مرکزی	۱ مرکز اراک	۱	طراحی سنتی
۲۹	هرمزگان	۸ مرکز هرمزگان، بندر خمیر، جاسک، بستک، بندرلنگه، حاجی آباد، بندر کنگ	۷	سفالگری چرخی، سفالگری سنتی (جهله سازی)، معرق چوب، مشبک چوب، چرم، البسه محلی، گلیم بافی
۳۰	همدان	۴ مرکز همدان، لالچین	۲	سفالگری، نقاشی روی سفال، تراش سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی، صنایع چوبی، طراحی سنتی، طراحی و دوخت لباس، قالب بافی، گلیم بافی، رودزی های سنتی، سراجی سنتی، چاپ باتیک، مروارید بافی
۳۱	یزد	۱۲ مرکز ابركوه، ميبدا، اردكان، بافق، يزد، مهریز، خاتم	۷	گیوه بافی، قلمزنی روی مس، میناکاری، سیدبافی، منبت و مشبک، سنگ تراشی، گلیم بافی، سراجی سنتی، دوخته های سنتی، مینای سفال، طلا سازی، سرمه دوزی، معرق و منبت مینای مس، سفالگری با چرخ، کار بافی، رودزی های سنتی، چهل تکه دوزی، منبت خراطی، حصیر بافی، زیلو بافی، زنجیر بافی، پته دوزی، نقاشی روی سفال، زیورآلات سنتی، معرق مشبک چوب، نقاشی روی پارچه، معرق کاشی، چنته بافی، نمدمالی

تعداد اخذ نشان ملی مرغوبیت صنایع دستی (مهر اصالت ملی)

سال	نشان ملی
۱۳۹۲	۶۲۲
۱۳۹۴	۱۱۳۹
۱۳۹۵	-
۱۳۹۶	۳۴۶
۱۳۹۷	-
۱۳۹۸	۴۸۵
۱۳۹۹	-

سه - ۱۷

ثبت نشان فاخر

نشان	سال
-	۱۳۹۵
-	۱۳۹۶
-	۱۳۹۷
-	۱۳۹۸
۵۵	۱۳۹۹

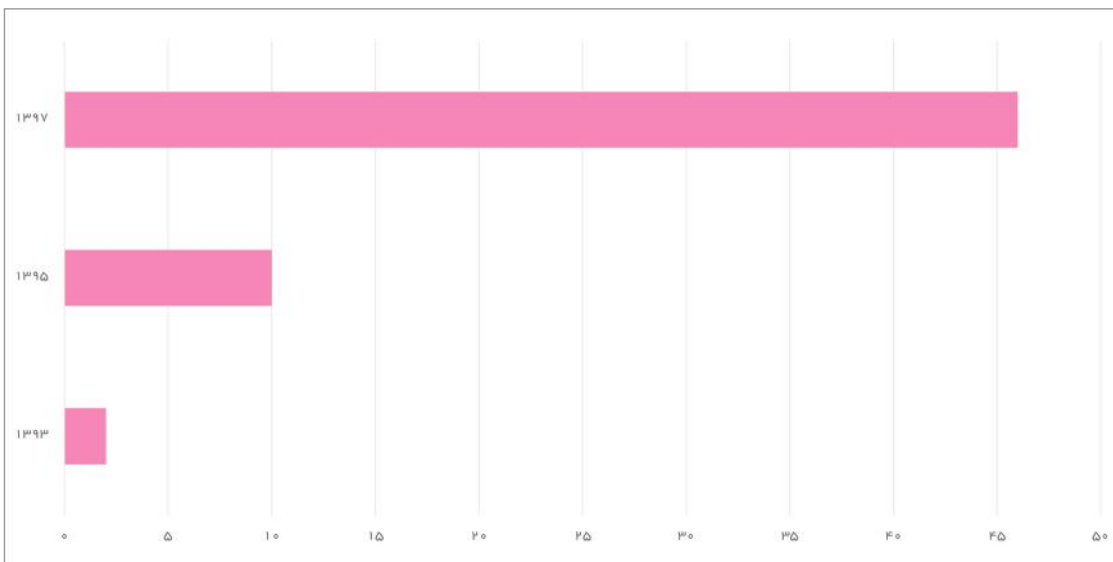
سه - ۱۸

جدول نشان بین‌المللی مرغوبیت صنایع دستی شورای جهانی آسیا و اقیانوسیه (مهر اصالت)

نشان بین‌المللی مرغوبیت (نشان)	سال
۲	۱۳۹۳
۱۰	۱۳۹۵
-	۱۳۹۶
۴۶	۱۳۹۷
-	۱۳۹۸
به علت شیوع بیماری کرونا از جانب شورای جهانی صنایع دستی برگزار نشد.	۱۳۹۹

سه - ۱۹

نمودار نشان بین‌المللی مرغوبیت صنایع دستی شورای جهانی آسیا و اقیانوسیه (مهر اصالت)

سه - ۲۰

جدول نشست‌های منطقه‌ای بسته‌بندی محصولات صنایع دستی سال ۱۳۹۸

ردیف	عنوان	استان برگزارکننده	تاریخ	تعداد شرکت‌کنندگان	اهداف
۱	نشست تخصصی بسته‌بندی	خراسان جنوبی	۹۸/۶/۲۳	۱۰۰	معرفی فعالان صنعت بسته‌بندی به صنعتگران و تولیدکنندگان و ایجاد حلقه ارتباط فی مابین و توجیه تاثیرات بسیار بسته‌بندی بر فروش تولیدات صنایع دستی و بکارگیری آن
۲	نشست تخصصی بسته‌بندی	خراسان رضوی	۹۸/۷/۱۵	۲۵۰	
۳	نشست تخصصی بسته‌بندی	خراسان شمالی	۹۸/۷/۳۰	۵۰	
۴	نشست تخصصی بسته‌بندی	مازندران	۹۸/۷/۳۰	۱۵۰	
۵	نشست تخصصی بسته‌بندی	آذربایجان شرقی	۹۸/۸/۱۴	۷۰	
۶	نشست تخصصی بسته‌بندی	قزوین	۹۸/۸/۲۱	۸۰	
۷	نشست تخصصی بسته‌بندی	ایلام	۹۸/۸/۲۲	۱۰۰	
۸	نشست تخصصی بسته‌بندی	اصفهان	۹۸/۸/۲۷	۷۰	
۹	نشست تخصصی بسته‌بندی	چهارمحال و بختیاری	۹۸/۸/۲۸	۱۵۰	
۱۰	نشست تخصصی بسته‌بندی	تهران	۹۸/۹/۱۲	۱۰۰	
۱۱	نشست تخصصی بسته‌بندی	قم	۹۸/۹/۱۴	۵۰	
۱۲	نشست تخصصی بسته‌بندی	اردبیل	۹۸/۹/۱۶	۷۰	
۱۳	نشست تخصصی بسته‌بندی	یزد	۹۸/۹/۱۸	۶۰	
۱۴	نشست تخصصی بسته‌بندی	کردستان	۹۸/۹/۲۳	۵۰	
۱۵	نشست تخصصی بسته‌بندی	کهگیلویه و بویراحمد	۹۸/۹/۲۶	۷۰	
۱۶	نشست تخصصی بسته‌بندی	فارس	۹۸/۹/۲۷	۴۰	
۱۷	نشست تخصصی بسته‌بندی	زنجان	۹۸/۹/۲۷	۸۰	
۱۸	نشست تخصصی بسته‌بندی	البرز	۹۸/۱۰/۳	۵۰	
۱۹	نشست تخصصی بسته‌بندی	بوشهر	۹۸/۱۰/۵	۵۰	
۲۰	نشست تخصصی بسته‌بندی	لرستان	۹۸/۱۰/۱۶	۶۰	
۲۱	نشست تخصصی بسته‌بندی	هرمزگان	۹۸/۱۰/۲۹	۵۰	
۲۲	نشست تخصصی بسته‌بندی	آذربایجان غربی	۹۸/۱۱/۳	۶۰	
۲۳	نشست تخصصی بسته‌بندی	گلستان	۹۸/۱۱/۸	۸۰	
۲۴	نشست تخصصی بسته‌بندی	گیلان	۹۸/۱۱/۱۴	۵۰	
۲۵	نشست تخصصی بسته‌بندی	سمنان	۹۸/۱۱/۱۴	۶۰	

۲۱ - ۵

جدول نشانه‌های ملی و بین‌المللی جغرافیایی

نشانه‌های ملی جغرافیایی در سال ۱۳۹۶		
ردیف	اثر	استان
۱	هرکاره تراشی مشهد	خراسان رضوی
۲	نساجی سنتی روئین	خراسان شمالی
۳	کلاه کرکی جاجرم	خراسان شمالی
۴	سفال کلپورگان	سیستان و بلوچستان
۵	چادرشب قاسم آباد	گیلان
۶	گلیم شیریکی پیچ سیرجان	کرمان
۷	منبت توپسرکان	همدان

نشانه‌های ملی جغرافیایی در سال ۱۳۹۵		
ردیف	اثر	استان
۱	قلمزنی اصفهان	اصفهان
۲	مینای اصفهان	اصفهان
۳	کاشی هفت رنگ اصفهان	اصفهان
۴	خاتم سازی اصفهان	اصفهان
۵	قلمکاری اصفهان	اصفهان
۶	کاشی معرق اصفهان	اصفهان
۷	منبت چوب اصفهان	اصفهان

نشانه‌های ملی جغرافیایی در سال ۱۳۹۸		
ردیف	اثر	استان
۱	مرصع چوب خلخال	اردبیل
۲	نمدمالی ایلام	ایلام
۳	چیت بافی	ایلام
۴	مینای صُبی اهواز	خوزستان
۵	خراطی دزفول	خوزستان
۶	کپوی دزفول	خوزستان
۷	احرامی شوشتر	خوزستان
۸	عبای بهبهان	خوزستان
۹	چوقابافی	چهارمحال و بختیاری
۱۰	سنگ تراشی هفشجان	چهارمحال و بختیاری
۱۱	زبورآلات آق قلا	گلستان
۱۲	ورشو بروجرد	لرستان

نشانه‌های ملی جغرافیایی در سال ۱۳۹۷		
ردیف	اثر	استان
۱	سفال فیروزه‌ای تبریز	آذربایجان شرقی
۲	مهمقان دوزی	آذربایجان شرقی
۳	گلیم نقش برجسته ایلام	ایلام
۴	سفره کردی بجنورد	خراسان شمالی
۵	خاتم شیراز	فارس
۶	ملیله زنجان	زنجان
۷	چاقوی زنجان	زنجان
۸	گلیم تالش	گیلان
۹	جاجیم لرستان	لرستان
۱۰	ماشته لرستان	لرستان
۱۱	گلیم لرستان	لرستان
۱۲	سفال سلیم آباد	مازندران
۱۳	لاک تراشی مازندران	مازندران
۱۴	جاجیم آلاشت	مازندران
۱۵	گلیج هزارجریب	مازندران
۱۶	گلیمچه متکازین	مازندران
۱۷	قفل چالستر	چهارمحال و بختیاری

نشانه‌های بین‌المللی جغرافیایی در سال ۱۳۹۸					
ردیف	اثر	استان	ردیف	اثر	استان
۱	ورنی مغان	اردبیل	۵	چادرشب قاسم آباد	گیلان
۲	مینای اصفهان	اصفهان	۶	گلیم شیریکی پیچ سیرجان	کرمان
۳	آبگینه تهران	تهران	۷	منبت توپسرکان	همدان
۴	نازک کاری سنندج	کردستان	۸	منبت توپسرکان	همدان

* در سال ۱۳۹۹ مرکز مالکیت معنوی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور بعنوان متولی ثبت نشانه جغرافیایی ملی، روند تشکیل پرونده‌ها را از حالت فیزیکی خارج و آنرا ساماندهی نمود و بدلیل اختلال‌های شدید در سامانه صدور گواهی‌نامه ثبت یا دشواری مواجه گردید و در بخش بین‌المللی بدلیل افزایش قیمت ارز و مشکلات نحوه پرداخت هزینه‌های وایو بدلیل تحریم‌ها که می‌بایست توسط تشکل‌ها صورت می‌گرفت به سرانجام نرسید.

برگزاری جشنواره فجر صنایع دستی و هنرهای سنتی

سال	دوره
۱۳۹۵	۱
۱۳۹۶	۱
۱۳۹۷	۱
۱۳۹۸	۱
۱۳۹۹	۱

ثبت شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی

سال	تعداد ثبت
۱۳۹۵	آغاز نشده بود.
۱۳۹۶	۴
۱۳۹۷	۸
۱۳۹۸	۱۱
۱۳۹۹	۲۹

ثبت شهرها و روستاهای جهانی صنایع دستی

سال	ثبت
۱۳۹۴	۲
۱۳۹۵	۲
۱۳۹۶	۳
۱۳۹۷	۳
۱۳۹۸	۴
۱۳۹۹	به علت شیوع بیماری کرونا سفر از زبانان بین‌المللی شورای جهانی صنایع دستی به ایران محقق نشد.

احیاء و باززنده‌سازی رشته‌های صنایع دستی از یادرفته یا در حال فراموشی

سال	رشته
۱۳۹۵	آغاز نشده بود.
۱۳۹۶	آغاز نشده بود.
۱۳۹۷	۴۵
۱۳۹۸	۵۵
۱۳۹۹	۱۶ (به علت شیوع بیماری کرونا کاهش پیدا کرد.)

شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی

ردیف	استان	شهر	روستا	صنایع دستی	سال ثبت	معرفی صنایع دستی
۱	آذربایجان شرقی	اسکو	-	چاپ کلاقه‌ای	۱۳۹۹	نوعی روش چاپ روی پارچه است.
		اهر	-	ورنی بافی	۱۳۹۹	دستبافت‌های بین قالی و گلیم دارای موتیف‌های حیوانی انتزاعی شده (دارای پود نازک و گره‌های رها در پشت آن)
۲	آذربایجان غربی	خوی	-	قالی ریزماهی	۱۴۰۰	فرش دستبافت با نقش ریزماهی
۳	اردبیل	عنبران	-	گلیم	۱۳۹۹	دستبافت‌های با استفاده از الیاف پشمی و پنبه‌ای و گاه ابریشمی با رنگ‌های شاد و زنده، نقوش هندسی و هر دو روی قابل استفاده
		اصلان‌دوز	-	ورنی دشت مغان	۱۳۹۹	دستبافت‌های بین قالی و گلیم دارای موتیف‌های حیوانی انتزاعی شده (دارای پود نازک و گره‌های رها در پشت آن)
۴	اصفهان	شهرضا	-	سفالگری	۱۳۹۶	ساخت ظروف و اشیاء از گل به کمک دست - گل پخته شده فرم داده شده
		کاشان	-	نساجی سنتی	۱۳۹۷	بافتن انواع پارچه‌های دستبافت
		-	مهرگرد	بافته‌های داری	۱۳۹۸	بافته‌هایی که از دار برای تولید آنها استفاده می‌شود.
		گلپایگان	-	منبت	۱۳۹۹	ایجاد تزئینات برجسته بر روی محصولات چوبی
۵	ایلام	ایلام	-	گلیم نقش برجسته	۱۳۹۷	نوعی گلیم که نقوش با روش بودگذاری برای زمینه، و گره ترکی یا فارسی (مانند قالی) برای ایجاد نقوش
۶	بوشهر	-	بحیری	عبابافی	۱۳۹۸	بافت پارچه‌ای از کرک یا موی شتر (خودرنگ) که پس از بافت، ورز داده شده و حالت نمادی به خود می‌گیرد.
		آب بخش	-	حصیر بافی	۱۳۹۹	ساخت محصولاتی مانند زنبیل، کیف، جای نان، زیرانداز، دیوار کوب و ... با استفاده از بافت رشته‌های حاصل از الیاف گیاهی به کمک دست و ابزار ساده سنتی
۷	تهران	ورامین	-	آبگینه	۱۳۹۹	صنایع دستی شیشه‌ای
۸	چهارمحال بختیاری	شهرکرد	-	نمدمالی	۱۳۹۷	مالیدن و ورز دادن الیاف پشم بهاره و بلند گوسفند با آب گرم و صابون (و زرده تخم مرغ) تا درهم فرورفتن کامل الیاف
۹	خراسان شمالی	بجنورد	-	گلیم سفره کردی	۱۳۹۷	گلیم بافته شده توسط عشایر خراسان شمالی
۱۰	خراسان جنوبی	خوسف	-	مله بافی	۱۳۹۸	پارچه بافی سنتی با استفاده از پنبه قهوه‌ای به نام مله

▶ ابتدای جدول در صفحه قبل

ردیف	استان	شهر	روستا	صنایع دستی	سال ثبت	معرفی صنایع دستی
۱۱	خراسان رضوی	-	بسک	ابریشم‌کشی	۱۳۹۷	تبدیل پيله ابریشم به نخ ابریشم
		بایگ	-	ابریشم‌کشی	۱۳۹۸	تبدیل پيله ابریشم به نخ ابریشم
		فیروزه	-	تراش سنگ فیروزه	۱۳۹۹	تراش سنگ فیروزه برای کاربردهای مختلف
۱۲	خوزستان	اهواز	-	مینای صبی	۱۳۹۸	ساخت انواع زیورآلات میناکاری شده با زیر ساخت طلا یا نقره و حکاکی بر سطح مینای آن و ایجاد نقوش سنتی
		دزفول	-	کپوبافی	۱۳۹۸	بافت و تزیین سبدهای حصیری از برگ و ساقه برخی گیاهان و تلفیق آن با الیاف رنگین
		شوشتر	-	احرامی بافی	۱۴۰۰	بافت زیراندازی به ابعاد تقریبی ۱۲۵×۸۰ سانتیمتر با زمینه یک رنگ و نقوش هندسی شکسته رنگارنگ
		اندیکا	-	دست بافته‌های عشایری	۱۴۰۰	بافته‌هایی که تمام مراحل تولید آن‌ها توسط عشایرانجام می‌شود مانند لباس، زیرانداز...
		رفیع	-	بوریا بافی	۱۴۰۰	ساخت نوعی خانه (مضیف) و محصولاتی مانند زنبیل، کیف، جای نان، زیرانداز، دیوار کوب و ... با استفاده از ساقه‌های نی
		ایرانشهر	-	سوزن‌دوزی بلوچ	۱۳۹۷	سوزن‌دوزی نقوش هندسی، با استفاده از نخ‌های ابریشمی و گاه پشمی ظریف، با رنگ‌های شاد بر روی لباس‌های محلی بلوچستان
		سیستان و بلوچستان	-	تنگه سرحه	حصیربافی	۱۳۹۸
۱۴	سمنان	ادیمی	-	خمک (خامه) دوزی	۱۳۹۹	رودوزی نقوش هندسی با استفاده از الیاف ابریشم، بر روی پارچه ابریشمی
		کلاته خیج	-	نساجی سنتی	۱۴۰۰	بافتن انواع پارچه‌های دستباف
		مهدی شهر	-	سوزن‌دوزی سنتی	۱۴۰۰	گلدوزی‌های ظریف روی پارچه
۱۵	فارس	فیروزآباد	-	دستبافته‌های عشایری	۱۳۹۹	بافته‌هایی که تمام مراحل تولید آنها توسط عشایرانجام می‌شود.
۱۶	قزوین	-	اندج	گلیم الموت	۱۴۰۰	گلیمی که در منطقه الموت تولید می‌شود.
۱۷	قم	قم	-	انگشترسازی	۱۳۹۹	تولید انگشتر

▶ ادامه جدول در صفحه بعد

▶ ابتدای جدول در صفحه قبل

فصل سوم
صنایع دستی

ردیف	استان	شهر	روستا	صنایع دستی	سال ثبت	معرفی صنایع دستی
۱۸	کرمان	-	بیدکردویه	گلیم چهل ماشوله	۱۳۹۷	گلیمی که نقش بافت آن مختص کرمان است.
۱۹	کردستان	-	دیوزناو	ارغوان‌بافی	۱۳۹۹	بافت سبدهای حصیری با استفاده از ترکه‌های درخت ارغوان
		آرمده	-	شال‌بافی	۱۳۹۹	بافت ضخیم از جنس پشم است که بصورت پارچه، با دستگاه بافته می‌شود.
		-	کاکو سفلی	گلیم‌بافی	۱۳۹۹	دستبافت‌های با استفاده از الیاف پشمی و پنبه‌ای و گاه ابریشمی با رنگ‌های شاد و زنده، نقوش هندسی و هر دو روی قابل استفاده
۲۰	کرمانشاه	نودشه	-	گیوه‌دوزی	۱۳۹۶	تولید و بافت پاپوش‌های سنتی
		-	فش	سازسازی سنتی	۱۳۹۷	ساخت سازه‌های سنتی ایرانی با استفاده از چوب‌های مختلف (با طنین‌های خاص)
		هرسین	-	گلیم هرسین	۱۳۹۸	گلیم دو روی بسیار زیبا و لطیف
		دالاهو	-	تنبور	۱۳۹۹	تنبور یکی از قدیمی‌ترین سازه‌های ایرانی است.
۲۱	گلستان	گنبد کاووس	-	قالی ترکمن	۱۳۹۶	نوعی قالی که نقوش آن مختص مردمان ترکمن است.
		علی‌آباد کتول	-	رودوزی و نواربافی کتول	۱۳۹۹	نواری بافته شده با الیاف با نقوش خاص علی‌آباد کتول است.
		-	تنگلی	سوزن‌دوزی ترکمن	۱۳۹۹	سوزن‌دوزی که نقوش آن مختص زنان ترکمن است.
		-	سیاه رودبار	صنایع دستی	۱۳۹۹	صنایع دستی مختلف
		-	زیارت	جاجیم‌بافی	۱۳۹۹	دستبافت‌های است تارنما (معمولا) دارای نقوش لوزی و راه راه، که با استفاده از الیاف پشم یا ابریشم بافته میشود.
		-	شاهکوه	سوزندوزی شاهکوه (سیک دوزی)	۱۳۹۹	سوزن‌دوزی که رنگ و قالب آن سیاه است.

◀ ادامه جدول در صفحه بعد

ابتدای جدول در صفحه قبل

ردیف	استان	شهر	روستا	صنایع دستی	سال ثبت	معرفی صنایع دستی
۲۲	گیلان	-	فشتکه	حصیربافی	۱۳۹۶	ساخت محصولاتی مانند زنبیل، کیف، جای نان، زیرانداز، دیوار کوب و ... با استفاده از بافت رشته‌های حاصل از الیاف گیاهی به کمک دست و ابزار ساده سنتی
		رشت	-	رشتی دوزی (قلابدوزی رشتی)	۱۳۹۹	رودوزی سنتی با نقوش خاص شهر رشت
		-	ارده	شال بافی	۱۳۹۹	بافت نوعی شال از الیاف طبیعی و خود رنگ یا الوان به منظور بستن سر و یا دور کمر در مراسم مختلف) به وسیله دستگاه نساجی سنتی
		-	عنبران	گلیم بافی	۱۳۹۹	دستبافت‌های با استفاده از الیاف پشمی و پنبه‌ایی و گاه ابریشمی با رنگ‌های شاد و زنده، نقوش هندسی و هر دو روی قابل استفاده
		-	چیرده	سفالگری سنتی	۱۳۹۹	ساختن ظروف با گل
		-	شالما	چوب تراشی	۱۳۹۹	تراش ادوات و احجام کاربردی با چوب
۲۳	مازندران	-	سلیم آباد	سفالگری	۱۳۹۹	ساختن ظروف با گل
۲۴	لرستان	بروجرد	-	ورشوسازی	۱۳۹۸	ساخت و منقوش ساختن ظروف مصرفی مانند سماور، سینی، انگاره و ... با استفاده از آلیاژ ورشو (۲۰ درصد نیکل، ۳۵ درصد روی، ۴۵ درصد مس)
۲۵	مرکزی	-	سمقاور	منبت	۱۳۹۹	ایجاد تزیینات برجسته بر روی محصولات چوبی
		نفرش	-	نفرشی دوزی	۱۴۰۰	یکی از انواع رودوزی سنتی که نقوش خاصی دارد و بیشتر در شهر نفرش رواج دارد
۲۶	همدان	تویسرکان	-	منبت گل ریز	۱۳۹۸	منبت روی چوب با طرح گلریز
		-	اشترمل	منبت گل ریز	۱۳۹۹	منبت روی چوب با طرح گلریز
		-	داویجان	مرواربابی	۱۴۰۰	تولید انواع سبید، جای میوه، کلاهدک آب‌زور و ... با ترکه‌های باریک مُروار
۲۷	هرمزگان	بندر لنگه	-	گلابتون دوزی	۱۳۹۸	سوزن دوزی لباس‌های محلی با استفاده از نخ کلابتون (نخی با مغز ابریشم و روکش طلا یا نقره) بر روی پارچه
۲۸	یزد	یزد	-	زیورآلات سنتی	۱۳۹۹	تهیه زیورآلات محلی با استفاده از روش سنتی
جمع: ۶۱ شهر و روستای ملی			۲۲ روستا	۳۹ شهر	۲۸ استان	

شهرها و روستاهای جهانی صنایع دستی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۸-۲۰۱۹)

س ۲۸ -

English	توضیحات	سال ثبت	استان	شهر / روستا	ردیف
Isfahan - WCC-World Craft City	شهری دارای انواع صنایع دستی	۱۳۹۴	اصفهان	اصفهان شهر جهانی صنایع دستی	۱
Tabriz - WCC- World Craft city for Carpet Weaving	فرش و قالی دستباف	۱۳۹۴	آذربایجان شرقی	تبریز شهر جهانی فرش	۲
Lalejin - WCC-World Craft City for Pottery	سفال و سرامیک	۱۳۹۵	همدان	لالجین شهر جهانی سفال	۳
Mashhad - WCC-World Craft City for Gemstones	سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی	۱۳۹۵	خراسان رضوی	مشهد شهر جهانی گوهرسنگ	۴
Sirjan - WCC-World Craft City for Kilim	زیرانداز گلیم	۱۳۹۶	کرمان	سیرجان شهر جهانی گلیم	۵
Kalpouregan - WCC-World Craft Village for Handmade Pottery	سفال‌های خاص بومی	۱۳۹۶	سیستان و بلوچستان	کلپورگان روستای جهانی سفال	۶
Marivan - WCC-World Craft City for Klash (Foot-wear) Stitching	کلاش: نوعی گیوه (پاپوش)	۱۳۹۶	کردستان	مریوان شهر جهانی کلاش (گیوه‌کردی)	۷
Meybod - WCC-World Crafts City for Handwoven Floor covering(Ziloo)	زیلو: نوعی زیرانداز	۱۳۹۷	یزد	میبد شهر جهانی زیلو	۸
Abadeh - WCC-World Crafts City for Woodcarving(Munabbat)	منبت: کنده کاری روی چوب	۱۳۹۷	فارس	آباده شهر جهانی منبت	۹
Khorashad - WCC-World Crafts City for Towel weaving(Toebafi)	تو: نوعی پارچه سنتی	۱۳۹۷	خراسان جنوبی	خراشاد روستای جهانی حوله‌بافی (توبافی)	۱۰
Shiraz - WCC-World Craft City	شهری دارای انواع صنایع دستی	۱۳۹۸	فارس	شیراز شهر جهانی صنایع دستی	۱۱
Zanjan – WCC-World Craft City for Malileh	ملیله: ساخت مصنوعات با نقره	۱۳۹۸	زنجان	زنجان شهر جهانی ملیله	۱۲
Malayer – WCC-World Craft City for Carved Wooden Furniture	منبت: کنده کاری روی چوب	۱۳۹۸	همدان	ملایر شهر جهانی مبلمان منبت	۱۳
Qasem Abad – WCC-World Craft Village for Chador Shab weaving	چادرشب: نوعی دستبافته	۱۳۹۸	گیلان	قاسم‌آباد روستای جهانی چادرشب‌بافی	۱۴

فصل چهارم؛ امور مجلس، حقوقی و استان‌ها

سالنامه آماری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی | سال ۱۳۹۹

• امور مجلس ۱۳۹۹

عملکرد اداره کل امور مجلس

ردیف	عملکرد	تعداد / مورد / نفر
۱	آمار مکاتبات نمایندگان مجلس شورای اسلامی با وزارت	۱۵۴۲
۲	آمار مکاتبات ارجاعی به معاونت‌ها، ادارات کل استانی و دیگر واحدهای تابعه	۳۰۸۴
۳	آمار مکاتبات کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی با وزارت	۱۰
۴	آمار مکاتبات کمیسیون اصل نود مجلس شورای اسلامی با وزارت	۴
۵	آمار تذکرات نمایندگان (کتبی و شفاهی) کلیه تذکرات پیگیری و به نمایندگان محترم پاسخ داده شد.	۵۴
۶	آمار سوالات نمایندگان کلیه سوالات پیگیری و پاسخ مناسب در جهت اقناع نمایندگان ارائه گردید.	۵
۷	ملاقات نمایندگان مجلس شورای اسلامی با وزیر در دفتر وزارت	۱۵۵
۸	ملاقات رئیس فراکسیون گردشگری مجلس شورای اسلامی با وزیر	۴
۹	طرح‌ها و لوایح مطروح در کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی مرتبط با وزارت	۳
۱۰	اعلام نظر بر روی طرح‌ها و لوایح ارجاعی از سوی معاونت امور مجلس ریاست جمهوری و کمیسیون‌های تخصصی دفتر دولت	۱۱۲
۱۱	ملاقات وزیر با مجمع نمایندگان استان گلستان مجلس شورای اسلامی (دوره یازدهم) در تاریخ ۱۳۹۹/۱/۳۱	۶
۱۲	ملاقات وزیر با مجمع نمایندگان استان مازندران مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۹۹/۲/۸	۱۰
۱۳	نشست وزیر با اعضای کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۹۹/۲/۱۶	۸
۱۴	ملاقات وزیر با مجمع نمایندگان استان سیستان و بلوچستان مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۹۹/۲/۲۰	۵
۱۵	نشست وزیر با اعضای کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۹۹/۵/۱۲	۱۵
۱۶	نشست وزیر با اعضای کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۹۹/۵/۱۳	۱۴
۱۷	نشست وزیر با اعضای کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۹۹/۷/۸	۱۴
۱۸	نشست وزیر با اعضای کمیسیون برنامه و بوجه مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۹۹/۷/۸	۲۱
۱۹	پیگیری موارد مطروحه نمایندگان مجلس شورای اسلامی در ملاقات با وزیر	۸۱۲
۲۰	پیگیری مصوبات شورای معاونین مرتبط با حوزه امور مجلس	۱۸
۲۱	حضور معاون امور مجلس در مجلس شورای اسلامی	۲ روز در هفته
۲۲	حضور مدیرکل امور مجلس در مجلس شورای اسلامی	۳ روز در هفته

چهار - ۱

فصل چهارم
امور مجلس، حقوقی و استان‌ها

حقوقی

جدول وضعیت پرونده‌های حقوقی

سال / استان	جرایم علیه آثار غیرمنقول	جرایم علیه آثار منقول	سایر پرونده‌ها	در حال رسیدگی	مختومه
۱۳۹۵	۱۲۶۹	۳۴۹	۵۵۷	۱۵۱۱	۶۶۴
۱۳۹۶	۱۲۷۳	۴۴۵	۶۳۳	۱۵۷۵	۷۷۶
۱۳۹۷	۱۴۹۱	۵۵۰	۶۳۸	۱۶۶۵	۱۰۱۴
۱۳۹۸	۱۶۸۸	۵۲۴	۸۱۹	۲۰۱۳	۱۰۱۸
۱۳۹۹	۲۱۵۵	۶۴۹	۷۷۰	۲۶۰۳	۹۷۰
آذربایجان شرقی	۱۲۸	۴۵	۲۹	۱۵۳	۴۹
آذربایجان غربی	۲۹۰	۲۵	۵۷	۲۱۷	۱۵۵
اردبیل	۹۴	۳۷	۱۰۴	۱۳۲	۱۰۳
اصفهان	۱۴۸	۱۸	۲۵	۱۱۹	۷۲
البرز	۵	۱۹	۳	۲۱	۶
ایلام	۵۴	۹	۶	۵۹	۱۰
بوشهر	۵	۱	۱۰	۱۴	۲
تهران	۵۲	۲۱	۹۷	۹۹	۷۱
چهارمحال و بختیاری	۲۴	۵	۳۲	۵۲	۹
خراسان جنوبی	۱۳	۳	۳۳	۳۸	۱۳
خراسان رضوی	۱۱۰	۳۲	۱۹	۱۲۹	۳۲
خراسان شمالی	۳۱	۳۱	۷	۶۷	۲
خوزستان	۱۳۷	۱۵	۱۰	۱۴۲	۲۰
زنجان	۶۰	۲۹	۳۵	۹۲	۳۲
سمنان	۲۳	۱۵	۱۳	۳۲	۱۹
سیستان و بلوچستان	۳	۰	۱	۴	۰
فارس	۱۷۹	۲۵	۶۷	۱۴۹	۱۲۲
قزوین	۸۵	۲۵	۱۵	۷۸	۴۷
قم	۱۵	۲	۰	۱۲	۲
کردستان	۴۶	۱۳	۶	۵۲	۱۳
کرمان	۲۳	۲۳	۴	۴۸	۲
کرمانشاه	۸۹	۱۷	۱۷	۱۰۱	۲۲
کهگیلویه و بویراحمد	۸۵	۱۹	۴۹	۱۳۶	۱۷
گلستان	۹۴	۳۳	۹	۱۱۷	۱۹
گیلان	۷۴	۴۰	۱۶	۹۵	۳۵
لرستان	۴۶	۴۲	۴۱	۱۲۹	۰
مازندران	۹۷	۶۸	۳۰	۱۳۱	۶۴
مرکزی	۲۱	۶	۵	۲۲	۱۰
هرمزگان	۱	۱	۱۲	۱۲	۲
همدان	۴۱	۲۴	۱۱	۶۰	۱۶
یزد	۸۲	۶	۷	۹۱	۴

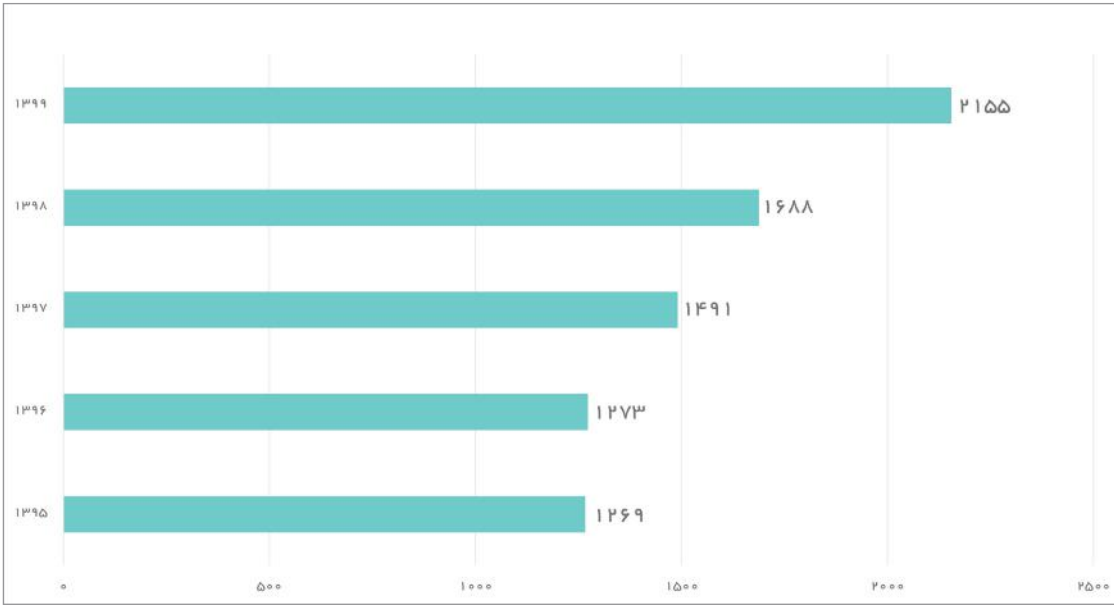
چهار - ۲

فصل چهارم

امور مجلس، حقوقی و استان‌ها

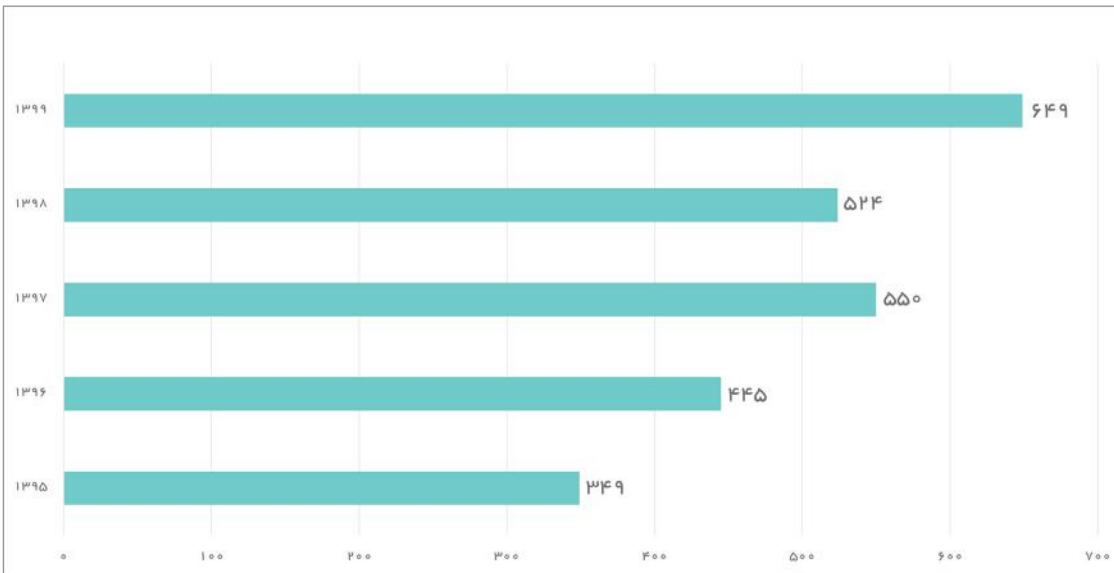
نمودار تعداد جرایم علیه آثار غیرمنقول

چهار - ۲

نمودار تعداد جرایم علیه آثار منقول

چهار - ۲

جدول تعداد جرائم علیه آثار منقول فرهنگی - تاریخی

سال / استان	استفاده غیر مجاز از فلزیاب	خرید و فروش غیر مجاز	سرقت	قاچاق اموال تاریخی-فرهنگی	نگهداری غیر مجاز	سایر
۱۳۹۵	۱۲۰	۷۱	۱۲	۰	۴۷	۹۹
۱۳۹۶	۱۵۲	۱۰۶	۵	۰	۹۸	۸۴
۱۳۹۷	۱۷۱	۱۵۴	۴	۰	۱۴۹	۷۲
۱۳۹۸	۲۲۰	۱۱۳	۳۲	۲۹	۹۰	۴۰
۱۳۹۹	۲۸۷	۱۰۲	۴۸	۲۶	۱۴۵	۲۸۷
آذربایجان شرقی	۱۷	۱۰	۱	۰	۱۶	۱۷
آذربایجان غربی	۱۳	۶	۲	۱	۳	۱۳
اردبیل	۱۷	۸	۰	۷	۵	۱۷
اصفهان	۱۱	۰	۲	۲	۳	۱۱
البرز	۴	۰	۳	۰	۰	۴
ایلام	۵	۴	۰	۰	۰	۵
بوشهر	۱	۰	۰	۰	۰	۱
تهران	۲	۱۱	۰	۳	۲	۲
چهارمحال و بختیاری	۲	۰	۰	۰	۱	۲
خراسان جنوبی	۰	۲	۱	۰	۰	۰
خراسان رضوی	۹	۲	۷	۸	۶	۹
خراسان شمالی	۲۰	۱	۰	۰	۱۰	۲۰
خوزستان	۹	۲	۲	۰	۲	۹
زنجان	۱۸	۵	۱	۰	۵	۱۸
سمنان	۲	۱	۲	۰	۴	۲
سیستان و بلوچستان	۰	۰	۰	۰	۰	۰
فارس	۱۱	۴	۲	۱	۷	۱۱
قزوین	۵	۵	۴	۰	۶	۵
قم	۱	۰	۰	۰	۱	۱
کردستان	۹	۱	۰	۰	۳	۹
کرمان	۷	۰	۷	۱	۷	۷
کرمانشاه	۵	۱	۰	۰	۱۰	۵
کهگیلویه و بویراحمد	۱۱	۱	۲	۱	۴	۱۱
گلستان	۱۶	۷	۰	۰	۱۰	۱۶
گیلان	۱۸	۲	۰	۰	۱۶	۱۸
لرستان	۱۳	۲۶	۰	۰	۳	۱۳
مازندران	۴۵	۱	۳	۰	۱۹	۴۵
مرکزی	۵	۰	۰	۰	۱	۵
هرمزگان	۰	۰	۰	۱	۰	۰
همدان	۱۱	۲	۵	۱	۰	۱۱
یزد	۰	۰	۴	۰	۱	۰

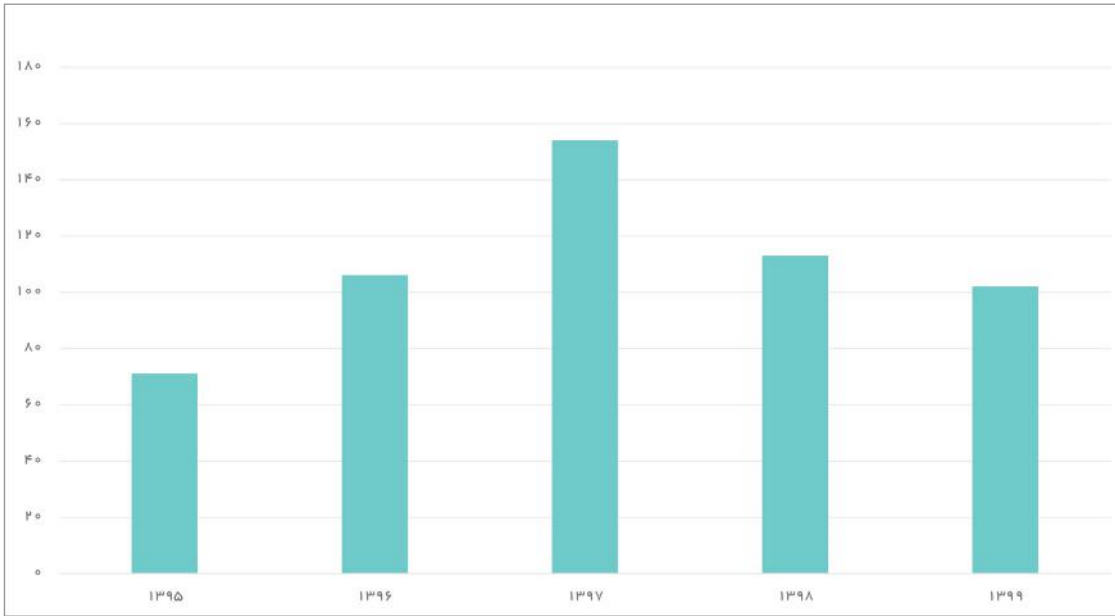
چهار - ۳

فصل چهارم

امور مجلس، حقوقی و استان‌ها

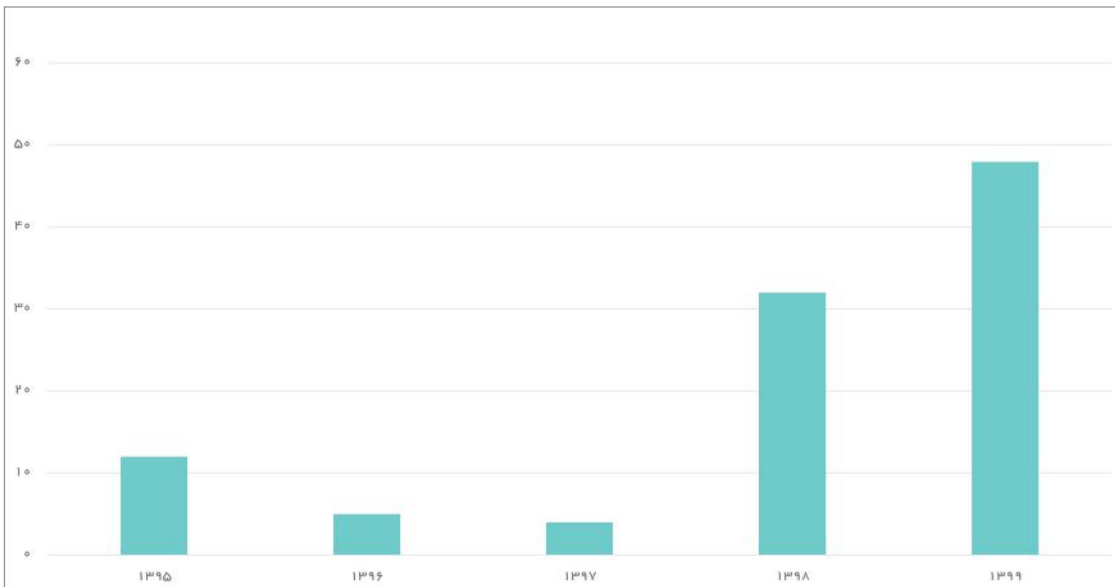
نمودار تعداد خرید و فروش غیرمجاز آثار منقول تاریخی - فرهنگی

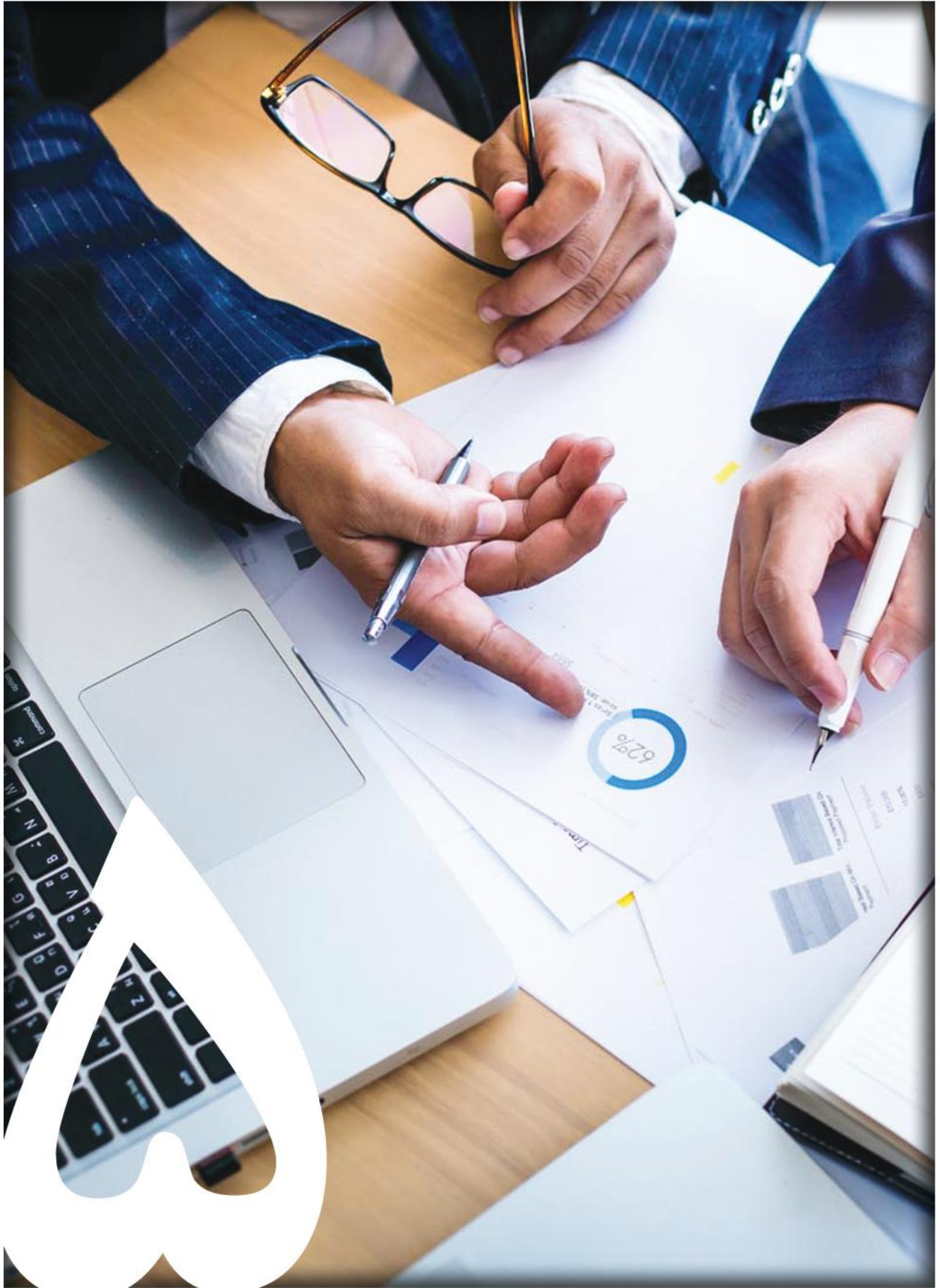
چهار - ۳

نمودار تعداد سرقت آثار منقول فرهنگی - تاریخی

چهار - ۳

منابع انسانی؛ عامل اصلی حیات وزارتخانه

فصل پنجم؛ توسعه مدیریت و منابع

سالنامه آماری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی | سال ۱۳۹۹

تعاریف و مفاهیم حوزه توسعه مدیریت

• فرآیند

فرآیند عبارتست از یکسری فعالیتهای مرتبط به هم که برای رسیدن به هدف خاص انجام می‌شوند. فرآیند را می‌توان یک زنجیره ارزش دانست که هرمرحله، ارزشی به مرحله قبل می‌افزاید.

• احصا

تعیین و شناسایی روش‌ها و فرآیندها است. اولین و اساسی‌ترین گام در استقرار مدیریت فرآیند احصا است.

• مزایده

فرآیندی است برای فروش یا واگذاری کالا، خدمات یا حقوق دولتی یا متعلق به عام (بیت‌المال) یا متعلق به بخش خصوصی به فرد یا افرادی که بیشترین قیمت را پیشنهاد کرده باشد.

• مناقصه

روشی است که در آن سازمان‌های عمومی، خرید کالا یا خدمات موردنیاز خود را به رقابت و مسابقه می‌گذارند و با اشخاص حقوقی یا حقیقی که کمترین قیمت یا مناسب‌ترین شرایط را پیشنهاد می‌کنند، معامله می‌نمایند.

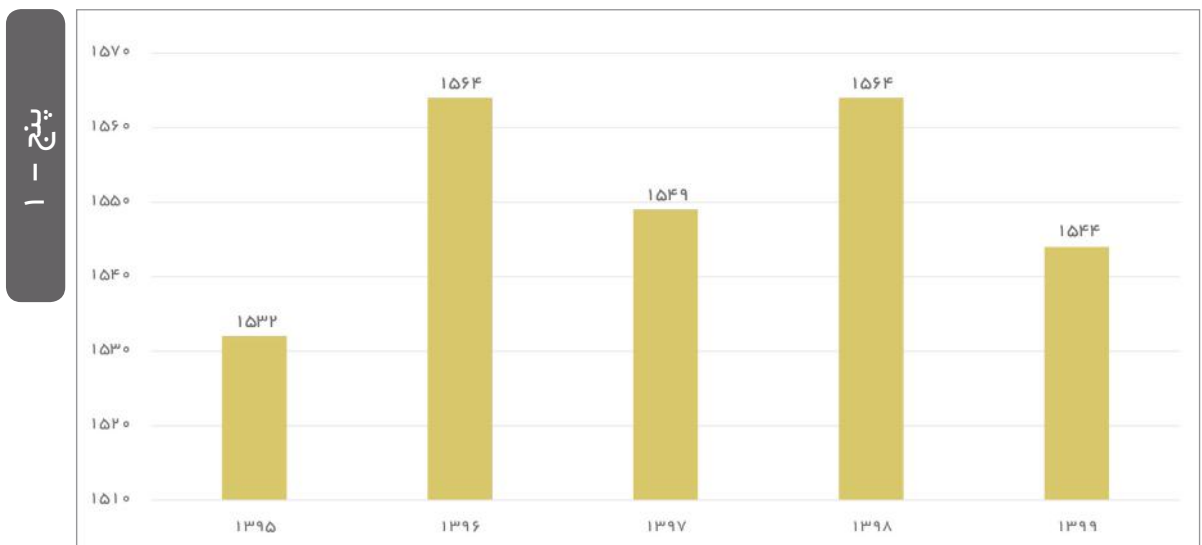
• در ادامه جداول و نمودارهای حوزه توسعه مدیریت به تفصیل آمده است.

توسعه منابع انسانی و رفاه

جدول تعداد پرسنل ستاد سازمان / وزارتخانه-ستاد (نفر)

سال	رسمی	پیمانی	قراردادی	دستیاران	جمع کل
۱۳۹۵	۴۰۴	۱۶۴	۹۶۴	-	۱۵۳۲
۱۳۹۶	۴۲۹	۱۶۶	۹۴۸	۲۱	۱۵۶۴
۱۳۹۷	۴۰۱	۱۹۱	۹۳۶	۲۱	۱۵۴۹
۱۳۹۸	۴۲۶	۱۶۹	۹۴۸	۲۱	۱۵۶۴
۱۳۹۹	۳۹۶	۱۸۳	۹۴۵	۲۰	۱۵۴۴

نمودار تعداد پرسنل سازمان / وزارتخانه-ستاد (نفر)

جدول تعداد پرسنل وزارتخانه-صف (استان)

سال	رسمی	پیمانی	قراردادی	دستیاران	جمع کل
۱۳۹۵	۱۲۸۸	۱۱۶۹	۳۰۳۷	-	۵۴۹۴

جدول تعداد پرسنل که در پایان سال به افتخار بازنشستگی نایل شده‌اند

سال	تعداد بازنشستگان
۱۳۹۵	۱۷
۱۳۹۶	۷
۱۳۹۷	۱۸
۱۳۹۸	۱۶
۱۳۹۹	۲۹

تشکیلات و تحول اداری

جدول تکمیل شناسنامه مجوزهای صادره وزارتخانه اعم از صدور، تمدید، اصلاح و لغو در درگاه ملی مجوزهای کشور (G4B)

سال	تعداد مجوزهای تکمیل و تأیید شده در درگاه ملی مجوزهای کشور
۱۳۹۷	۰
۱۳۹۸	۲۵
۱۳۹۹	۲۸

پنج - ۳

جدول تکمیل اطلاعات مربوط به شناسنامه خدمت و زیرخدمت در سامانه مدیریت خدمات دستگاه‌های اجرایی کشور

سال	تعداد خدمات و زیرخدمات تکمیل شده در سامانه مدیریت خدمات دستگاه‌های اجرایی
۱۳۹۷	۰
۱۳۹۸	۴۰
۱۳۹۹	۱۲۵

پنج - ۴

پشتیبانی

جدول تدارکات و کارپردازی

سال	تعداد همایش‌ها و مراسم برگزار شده (پذیرایی / پشتیبانی)	تعداد اسکان میهمانان در مراکز اقامتی غیر شیب	تعداد اقلام خریداری شده از محل اموالی	تعداد اقلام خریداری شده از محل جاری	تعداد تهیه بلیت مأموریت کارکنان	تعداد تعمیرات و انجام سرویس دوره‌ای ماشین‌های اداری	تعداد تهیه غذای سرایان و نگهبانان	تعداد چاپ پوشتن و بروشورهای سازمان مرکزی واحدهای تابعه	تعداد اقلام اداری شارژ دوره‌ای انبار مرکزی	تعداد پرداخت قیوض سازمان مرکزی و توابع
۱۳۹۴	۴۵	۶۶۸۰	۳۵۰	۶۰۰	۷۲۹	۳۴۴	۲۵۲۰۰	۷۶	۵	۱۸۳۰
۱۳۹۵	۶۰	۵۹۹۸	۳۶۰	۵۰۰	۱۲۳۳	۳۹۶	۲۱۶۰۰	۸۱	۵	۱۸۳۰
۱۳۹۶	۳۵	۶۴۱۲	۳۹۰	۷۵۰	۱۳۲۳	۳۴۷	۱۳۲۸۴	۱۰۰	۱۰	۱۸۴۸
۱۳۹۷	۳۰	۲۵۵۷	۰	۱۱۷۰	۸۹۹	۲۹۰	۱۳۲۸۴	۱۲۰	۵	۱۸۴۸
۱۳۹۸	۴۰	۱۱۱۳	۲۰۰	۱۵۰۰	۱۰۵۲	۲۷۴	-	۱۰۰	۶	۱۸۴۸
۱۳۹۹	۱۰	۷۸۶	۲۱۰	۱۲۰۰	۳۹۲	۱۷۸	-	۱۱۰	۶	۱۸۴۸

پنج - ۵

جدول ترابری

سال	تعداد خودروی اسقاط شده	تعداد خودروی مازاد فروخته شده	تعداد خودروی خریداری شده (دستگاه)	تعداد خودروی تعمیر شده	تعداد سرویس دهی تاکسی‌ها	تعداد خودروی دولتی در اختیار (بدون راننده)	تعداد خودروی دولتی در اختیار (با راننده)	تعداد سرویس دهی به مراسم و همایش‌ها
۱۳۹۴	۱۲	۳۰	۲۵	۷۲	۱۷۵۹۳	۲۰	۳۶	۹۰
۱۳۹۵	-	-	۶	۷۲	۱۸۳۰۰	۲۰	۳۶	۸۰
۱۳۹۶	۴	۱۶	۴۰	۷۳	۱۹۶۲۵	۲۰	۳۶	۹۳
۱۳۹۷	-	-	۱۵	۷۵	۲۲۴۴۰	۲۰	۳۶	۱۲۰
۱۳۹۸	-	۱۴	-	۷۰	۲۰۳۷۰	۲۰	۳۶	۹۵
۱۳۹۹	-	-	۸	۶۵	۲۱۱۲۰	۲۰	۳۶	۴۲

پنج - ۶

جدول خدمات عمومی

سال	متراژ واکاری انجام شده در فضای سبز مجموعه‌ها	متراژ عملیات فصلی فضای سبز (اکل-کری-پاشی-کوددهی و...) (هزار مترمربع)	تعداد رفع خطر درختان و هرس های فصلی (اصه)	تعداد جابجایی و تخصیص نیروهای خدماتی و فضای سبز (دام-موت) (نفر)	تعداد سرویس دهی خدماتی و مشارکت در جابجایی واحد‌ها (نفر)	تعداد دفعات شارژ کلی انبار اقلام مصرفی فضای سبز (در سال)	تعداد دفعات شارژ کلی انبار اقلام مصرفی خدمات عمومی (در سال)	متراژ احداث فضای سبز (هکتار)
۱۳۹۴	۴هکتار	۱۲	۴۰۰	۳	۵	۲	۴	۲هکتار
۱۳۹۵	۲هکتار	۱۴	۳۰	۲	۵	۲	۲	۱هکتار
۱۳۹۶	۱۵۰۰ مترمربع	۱۴	۳۱۴	۵	۵	۲	۴	۱۰۰ مترمربع
۱۳۹۷	۱۵۰۰ مترمربع	۱۵	۱۱۰	۱۰	۵	۲	۳	۲۰۰ مترمربع
۱۳۹۸	۱۸۰۰ مترمربع	۱۶۵۰۰	۱۱۰	۱۰	۵	۲	۳	۳۰۰ مترمربع
۱۳۹۹	۵۰۰۰ مترمربع	۱۵۰۰۰	۲۲۰	۸	۶	۲	۵	۱۵۰۰ مترمربع

پنج - ۷

فصل پنجم

توسعه مدیریت و منابع

جدول نظارت بر امور فنی و قراردادهای

تعداد دفعات شایسته انبار کلی تأسیسات	تعداد بروز رسانی و تعمیر اساسی سیستم های پروتکتیو - حرارتی	تعداد تماس های ورودی و پاسخ داده شده توسط اپراتورهای تلفنخانه	تعداد سرویس دهی واحد مختبرات (اختصاص، خط، کابل کشی، برنامه ریزی و...)	تعداد اقدامات مخابراتی جهت جابجایی واحدها به ساختمان های تحت پوشش	تعداد اقدامات تأسیساتی جهت جابجایی واحدها به ساختمان های تحت پوشش	تعداد جامایی و جابجایی واحدها به ساختمان های تحت پوشش (تهیه نقشه، اختصاص اتاق...)	تعداد عقد قرارداد و تفاهم نامه های پیمانکاری و ...	تعداد مناقصات برگزار شده	تعداد مزایده برگزار شده (اگذاری اماکن به شکل اجاره)	تعداد مزایده برگزار شده (فروش اموال منقول)	سال
۲	۱۰	۱۸,۸۰۰	۹۶۳	۵	۵	۵	۱۱	۲	۱۲	۳	۱۳۹۴
۲	۱۲	۲۱,۳۰۰	۱,۱۲۰	۷	۷	۷	۲۶	۵	۱۲	۱	۱۳۹۵
۲	۱۰	۲۶,۰۰۰	۱,۸۵۰	۸	۸	۸	۲۹	۲۰	۱۶	۱	۱۳۹۶
۲	۵	۳۸,۰۰۰	۲,۵۵۰	۵	۸	۸	۱۷	۱۶	۳	۱	۱۳۹۷
۲	۴	۶۶,۰۰۰	۲,۷۸۰	۱	۱	۱	۲۵	۱۷	۶	۱۴	۱۳۹۸
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۳۹۹

پیچ - ۸

جدول جمع داری اموال

ردیف	شرح اموال	تعداد اثاثیه اداری											تعداد رایانه ها			
		۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹			
۱	دفتر ریاست	۴۲۹	۵۸۷	۶۵۰	۶۵۰	۶۱۰	۶۰۲	۱۵۸	۱۵۸	۱۶۰	۱۶۵	۱۶۷	۱۸۴			
۲	اداره کل حراست	۴۵۰	۵۴۸	۵۵۲	۵۵۲	۵۴۱	۵۶۰	۹۸	۹۸	۱۰۲	۱۰۲	۱۲۷	۱۹۳			
۳	مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی	۳۸۱	۴۹۸	۵۱۰	۵۱۰	۵۱۰	۵۱۲	۱۱۰	۱۱۲	۱۱۶	۱۱۶	۱۰۷	۱۷۴			
۴	دفتر مدیریت عملکرد، بازرسی و پاسخگویی به شکایات	۴۹۱	۵۲۱	۴۹۳	۴۹۳	۴۹۷	۵۰۹	۸۹	۹۰	۵۲	۵۲	۴۹	۵۴			
۵	یگان حفاظت	۵۲۷	۶۰۰	۵۸۲	۵۸۰	۵۸۰	۵۸۱	۶۰	۶۰	۳۳	۳۳	۳۱	۴۲			
۶	گزینش	۱۳۱	۱۳۶	۱۱۶	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۷	۳۲	۳۲	۲۳	۲۳	۲۲	۲۷			
۷	دفتر حفظ و احیای بناها، محوطه ها و بافت های تاریخی	۳۲۱	۳۳۰	۳۳۶	۳۴۲	۳۴۰	۳۵۲	۱۴۴	۱۴۵	۱۴۵	۱۴۵	۱۲۸	۱۵۲			
۸	دفتر ثبت آثار و حفظ و احیای میراث معنوی و طبیعی	۱۶۹	۱۷۰	۱۷۵	۱۷۷	۱۷۲	۲۰۲	۱۰۱	۱۰۰	۱۰۳	۱۰۳	۱۰۸	۱۱۴			
۹	اداره کل امور موزه ها	۱۵۲	۱۵۲	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۷۱	۱۰۸	۱۱۰	۱۱۲	۱۱۲	۱۰۵	۱۱۸			
۱۰	دفتر امور پایگاه ها	۱۴۰	۱۵۰	۱۵۵	۱۵۵	۱۵۵	۲۹۰۲	۱۰۲	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۱	۶۴۴			
۱۱	دفتر صادرات	۸۰	۸۲	۱۷۸	۱۷۵	۱۷۲	۱۷۰	۲۶	۲۶	۲۲	۲۲	۲۶	۲۸			

پیچ - ۹

ابتدای جدول در صفحه قبل

ردیف	شرح اموال	تعداد اثاثیه اداری						تعداد رایانه‌ها					
		۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱۲	دفتر توسعه و ترویج	۶۵	۶۷	۱۶۵	۱۴۸	۱۴۷	۱۵۰	۲۵	۲۵	۲۲	۲۲	۲۲	۲۷
۱۳	دفتر آموزش و حمایت از تولید	۶۲	۷۰	۱۶۷	۱۶۸	۱۶۵	۱۶۷	۲۵	۲۵	۲۱	۲۱	۲۱	۲۵
۱۴	دفتر توسعه گردشگری داخلی	۱۴۴	۱۵۱	۱۴۶	۱۴۵	۱۴۱	۱۴۶	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۳۰	۳۸
۱۵	دفتر توسعه گردشگری خارجی	۱۵۷	۱۵۷	۱۶۰	۱۵۰	۱۵۲	۱۶۰	۳۶	۳۶	۲۷	۲۷	۲۳	۳۹
۱۶	دفتر آموزش امور گردشگری	۱۲۵	۱۲۵	۱۱۹	۱۱۸	۱۱۷	۱۱۹	۳۴	۳۴	۳۵	۳۵	۳۵	۴۱
۱۷	دفتر امور مراکز و خدمات گردشگری	۲۱۷	۲۲۳	۲۲۸	۲۲۲	۲۲۰	۲۲۸	۴۸	۴۸	۴۹	۴۹	۴۸	۵۹
۱۸	اداره کل کمیته طبیعت‌گردی	۷۳	۷۶	۸۷	۷۰	۷۰	۸۷	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۲۲	۳۰
۱۹	دفتر تسهیلات و منابع	۱۹۹	۲۰۰	۱۹۷	۱۸۲	۱۸۲	۱۹۷	۹۸	۹۸	۲۵	۲۵	۳۸	۴۵
۲۰	دفتر مناطق نمونه و زیرساخت‌های گردشگری	۱۹۴	۱۹۵	۱۹۱	۱۷۸	۱۷۸	۱۹۱	۱۰۰	۱۰۰	۱۷	۱۷	۴۰	۶۲
۲۱	دفتر امور مجامع و تشکل‌های مردم‌نهاد	۲۰۱	۲۰۱	۲۰۰	۱۷۵	۱۷۰	۲۰۰	۱۱۳	۱۱۴	۱۸	۱۸	۴۳	۵۶
۲۲	دفتر امور مجلس	۴۰۰	۴۲۵	۴۳۰	۱۲۲	۱۲۲	۴۳۰	۶۷	۶۷	۷	۷	۳۱	۴۷
۲۳	دفتر هماهنگی امور استان‌ها	۲۹۹	۳۹۸	۱۲۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۲۰	۷۲	۷۰	۸	۸	۲۸	۳۸
۲۴	دفتر حقوقی و املاک	۳۴۱	۳۵۹	۲۲۷	۲۲۸	۲۱۰	۲۲۷	۷۹	۷۸	۲۱	۲۱	۳۷	۴۰
۲۵	دفتر برنامه‌ریزی و بودجه	۴۱۵	۴۱۵	۱۱۰	۱۰۵	۱۱۰	۱۱۰	۶۳	۶۳	۱۳	۱۳	۵۴	۵۸
۲۶	اداره کل توسعه منابع انسانی و رفاه	۷۰۰	۷۳۶	۸۰۰	۸۰۰	۷۸۰	۸۰۰	۱۵۲	۱۵۲	۱۶۰	۱۶۰	۱۴۰	۱۸۰
۲۷	اداره کل امور مالی و ذیحسابی	۵۹۰	۵۸۳	۵۲۵	۵۵۳	۵۶۰	۵۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۷۱	۷۱	۹۸	۱۷۶
۲۸	اداره کل پشتیبانی	۵۹۸	۵۹۸	۶۱۰	۶۰۰	۶۱۲	۶۱۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۵	۱۵۵	۱۷۸	۱۸۹
جمع کل		۸۰۹۶	۸۷۵۳	۱۰۸۵۴	۷۹۶۳	۷۸۸۵	۱۰۸۵۴	۲۲۶۳	۲۲۶۶	۱۶۶۹	۱۶۶۹	۱۸۷۹	۲۸۸۰

برنامه‌ریزی و بودجه

جدول اعتبارات هزینه‌ای و عمرانی (میلیون ریال)

عنوان	۱۳۹۶		۱۳۹۷		۱۳۹۸		۱۳۹۹	
	ابلاغی	عملکرد	ابلاغی	عملکرد**	ابلاغی	پرداختی	ابلاغی	پرداختی*
اعتبارات سازمان / وزارتخانه	۲,۱۴۹,۷۶۴	۲,۲۰۳,۳۹۸ (پرداختی)	۲,۶۹۳,۶۹۰	۲,۳۹۳,۴۹۸ (پرداختی)	۲,۹۵۸,۵۰۰	۲,۳۷۸,۶۰۸ (پرداختی)	۳,۵۱۵,۲۶۶	۳,۵۱۵,۵۷۶ (تخصیص)
	۱,۹۸۲,۸۰۲ (عملکرد)	۲,۳۵۴,۴۰۷ (عملکرد)	۲,۴۰۹,۹۶۴	۲,۳۵۷,۰۴۵ (عملکرد)	۳,۸۹۳,۲۵۰	۲,۸۰۴,۸۹۷ (تخصیص)	۴,۸۵۵,۲۰۰	۴,۸۵۵,۲۰۰ (تخصیص)

پنج - ۱۰

* منظور از پرداختی، مصارف اعتبارات غیرقطعی در سال آخر گزارش می‌باشد. ** منظور از عملکرد، مصارف اعتبارات قطعی در سنوات گذشته می‌باشد.

• تسهیلات و کارآفرینی

جدول پروژه‌های واگذار شده در کارگروه ملی ماده (۲۷)

عنوان	واحد سنجش	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
تعداد پروژه	پروژه	۱۰	۳	۰	۲۸
میزان سرمایه‌گذاری	میلیون ریال	۴۷۱,۴۹۴	۸۴,۱۲۷	۰	۸۴۰,۰۰۰

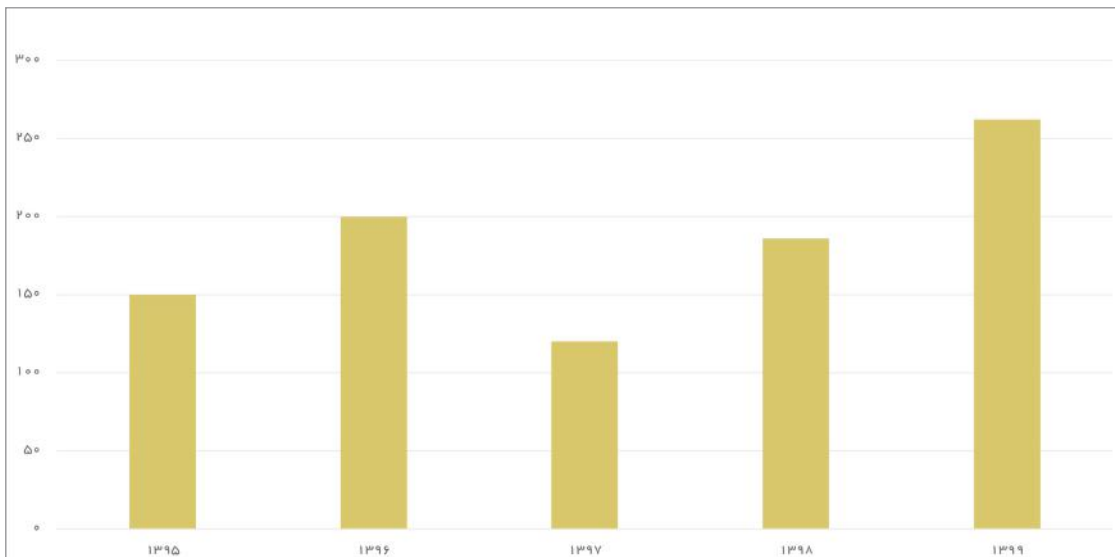
شماره ۱۱ -

جدول تسهیلات و کارآفرینی

تعداد / اعتبار	واحد سنجش	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
تعداد پروژه‌های معرفی شده به بانک جهت اخذ تسهیلات	پروژه	۲۰۰	۱۲۰	۱۸۶	۲۶۲
تعداد پروژه‌های معرفی شده به بانک جهت دریافت یارانه سود	پروژه	۲۱۵	۲۰۸	۷۴	۲۷
اعتبار پرداختی بابت یارانه سود و کارمزد تسهیلات بانکی به پروژه‌های بخش خصوصی	میلیارد ریال	۵۰	۵۱	۱۲۰	۳۵
تعداد پروژه‌های معرفی شده به صندوق توسعه ملی	پروژه	۱۰۰	۱۱۴	۱۷۷	۱۹۸

شماره ۱۲ -

نمودار تعداد پروژه‌های معرفی شده به بانک جهت اخذ تسهیلات

شماره ۱۳ -

فصل ششم؛ حوزه وزارت

سالنامه آماری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی | سال ۱۳۹۹

مقدمه

حوزه وزارت، بخش راهبردی و استراتژیک وزارتخانه است که از بخش‌های ۱- دفتر حوزه وزارتی و امور بین‌الملل ۲- مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی ۳- امور زنان و خانواده ۴- یگان حفاظت ۵- اداره کل حراست ۶- مرکز مقاومت بسیج ۷- دفتر مدیریت عملکرد، بازرسی و پاسخگویی به شکایات ۸- شورای عالی میراث فرهنگی ۹- ستاد اقامه نماز و شورای امر به معروف و نهی از منکر ۱۰- مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات و سایر واحدهای وابسته و تابعه تشکیل شده است.

تعاریف و مفاهیم حوزه وزارت

• کمیسیون

مجموعه افراد منتخب هر سازمان یا تشکیلات است که برای بررسی موضوع یا مسأله‌ای خاص گرد هم می‌آیند.

• سند رسمی

نوشته‌ای که در مرجعی صلاحیت‌دار تنظیم شده باشد را سند رسمی گویند.

• نمایشگاه

محلی که متاع‌های بازرگانی، محصولات کشاورزی، مصنوعات کارخانه‌ها یا آثار باستانی را به معرض نمایش، گذارند.

• لوگو

به اشکال و صورت‌های مختلف گرافیکی گفته می‌شود که این اشکال بنا به سلیقه و خلاقیت طراحان طراحی می‌شود.

• ارزیابی

فرآیند منظمی است که در آن درباره ارزش، مطلوبیت، موثر بودن یا کفایت چیزی طبق ملاک‌ها و مقاصد معینی قضاوت و داوری می‌شود. این داوری مبتنی بر مقایسه دقیق داده‌های عینی با استانداردهای انتخابی است.

• شابک

شماره استاندارد بین‌المللی کتاب (اختصار)

• بولتن

گزارش کوتاه چاپی (یا تکثیر شده) رویدادها و خبرهای یک موسسه، خبرنامه

• تبلیغات محیطی

به عناصر فیزیکی قابل اجرا برای تبلیغات که در تیررس بینندگان است اطلاق می‌شود. تابلوهای تبلیغاتی، بیلبردها، فضاهای تبلیغاتی داخل مترو، بدنه اتوبوس‌ها و ... گونه‌های مختلفی از تبلیغات محیطی به شمار می‌روند.

• نریشن

در فیلم‌های مستند و آموزشی اطلاعات صدایی است که روی فیلم می‌شنویم و اطلاعات تکمیلی درباره تصویر را که می‌بینیم در اختیارمان می‌گذارد.

• امور بین‌الملل

امور بین‌الملل حوزه وزارتی و امور بین‌الملل (عنوان پیش از ادغام با حوزه وزارتی: "دفتر امور بین‌الملل")، مسئولیت انجام ارتباطات و هماهنگی‌های بین‌المللی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی را عهده‌دار

است. تمامی مکاتبات، دیدارها، سفرهای خارجی، امضای اسناد و سایر امور مربوط به همکاری‌های بین‌المللی دوجانبه و چندجانبه با نهادها و مراجع داخلی، کشورهای هدف خارجی و سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای در سه حوزه تخصصی میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، از مجرای این حوزه انجام می‌پذیرد. این حوزه با برخورداری از پرسنلی مجرب و توانمند، مسلط به زبان‌های خارجی، پروتکل و تعاملات بین‌المللی، تاکنون منشا خدمات ارزنده‌ای برای تحقق اهداف بین‌المللی معاونت‌های تخصصی وزارت بوده است. انعقاد اسناد همکاری‌های بین‌المللی، برگزاری موفق رویدادها، حضور در مجامع رسمی و نمایشگاه‌های بین‌المللی داخلی و خارجی و نیز استرداد آثار باستانی کشورمان، بخشی از نتایج فعالیت‌ها و پیگیری این مجموعه به شمار می‌رود.

• بین‌الملل

جدول اقدامات دوجانبه تخصصی اداره کل امور بین‌الملل به تفکیک نوع و سال

اقدامات دوجانبه تخصصی	کمیسیون‌های مشترک	کمیته‌های فنی مشترک	اسناد همکاری	ملاقات‌ها	سفر مقامات و هیأت‌ها	دعوت‌نامه و پیام رسمی	حق عضویت
۱۳۹۵	۶		۷	۴۳	۴۲	۲۳	-
۱۳۹۶	۱۵		۱۲	۵۵	۹۲	۲۰۰	۳
۱۳۹۷	برگزار شده: ۶ برگزار نشده: ۱۶	برگزار شده: ۲ برگزار نشده: ۹	۱۵	۵۱	۱۱۰	۱۵۰	۶
۱۳۹۸	۲۹	۲	۱۳	۳۵	۲۹	۵۹	۱
۱۳۹۹	۲۲	۲	۱۰	۱۵	۴	۴	۴

شش - ۱

جدول فعالیت‌های عمومی اداره کل امور بین‌الملل به تفکیک نوع و سال

فعالیت‌های عمومی	استعلامات و امور آژانس‌ها	روادید	تولید محتوا	ترجمه محتوا	امور استرداد	سایر تعاملات	معرفی‌نامه
۱۳۹۵	-	۶۷۴	-	-	-	-	-
۱۳۹۶	۹۷	۴۵۸	-	-	-	-	-
۱۳۹۷	۲۲۷	۲۰۰	۴۵	۱۵۰	۵	-	۵۸
۱۳۹۸	۴۰۴	۶۸	۲۷	۱۱۰	-	۷۹۴	۸
۱۳۹۹	۲۶۳	۲۴	۱۲	۴۲	۳	۴۳	۰

شش - ۲

روابط عمومی و اطلاع‌رسانی

جدول سامانه دسترسی آزاد به اطلاعات، به با ارتباط با رسانه افکار سنجی و اطلاع‌رسانی، اقدامات مناسبیتی

ردیف	عنوان	تعداد
سامانه دسترسی آزاد به اطلاعات	درخواست‌های مطرح شده	۶۲
	پاسخ به سوالات مردم	۴۹
	پاسخ به شکایات مردم	۳
ارتباط با رسانه‌ها، افکار سنجی و اطلاع‌رسانی	تهیه بولتن روزانه و موضوعی (بولتن‌های روزانه اخبار وزارتخانه در خبرگزاری‌ها، سایت‌ها و مطبوعات سراسری / ۲ بولتن روزانه و تهیه بولتن‌های موضوعی)	۹۷۳
	ارسال خبر و اطلاعیه	۱۴۰
	هماهنگی با شبکه‌های خارجی جهت تهیه گزارش خبری از کلیه اماکن تحت پوشش وزارتخانه	۱۱
	هماهنگی با شبکه‌های داخلی جهت تهیه گزارش خبری از کلیه اماکن تحت پوشش وزارتخانه	۴۸
	هماهنگی با شبکه‌های سیما برای مصاحبه با وزیر محترم و معاونان وزارتخانه	۱۴
	پاسخ به اخبار انتقادی ارسالی از شورای اطلاع‌رسانی دولت	۱۸
	درخواست پاسخ کارشناسی به انتقادات مطروحه در سطح ملی و بین‌المللی از واحدهای ستادی و استانی برای پاسخگویی به رسانه‌ها در راستای تنویر افکار عمومی	۲۱
	برگزاری نشست خبری وزیر، معاونان و مدیران کل وزارتخانه	۴
	انتشار آگهی‌های مزایده و مناقصه واحدهای ستادی و مجموعه‌های تابعه وزارتخانه در مطبوعات	۲۲
	دعوت از رسانه‌ها برای پوشش خبری برنامه‌های وزارتخانه	۱۱
	تهیه و تنظیم متن سخنرانی ویژه وزیر به مناسبت‌های مختلف	۲۶
	تهیه و تنظیم پیام‌های وزیر به مناسبت‌های مختلف، نشریات، همایش‌ها و جشنواره‌ها	۳۷
	بارگزاری اخبار وزارتخانه در پایگاه اطلاع‌رسانی دولت dolat.ir	۶۸۵
	تهیه و تنظیم پیام‌های تبریک و تسلیت و انتصاب	۵۶
	تهیه و تنظیم اطلاعیه‌ها و بیانیه‌های وزارت برای مناسبت‌های مختلف	۲۱
	تهیه و تنظیم مکاتبات ویژه با شخصیت‌ها و نهادها (شخصیت‌های ملی و بین‌المللی)	۱۳
	انتشار یادداشت‌های موضوعی برای جریان‌سازی در رسانه‌ها	۴
	تهیه و تنظیم محتوای مورد نیاز وزیر برای استفاده در گفتگوهای اختصاصی رسانه‌ها، برنامه‌های تلویزیونی و نشست‌ها و جلسات	۲۸

شش - ۳

فصل ششم
حوزه وزارت

▶ ابتدای جدول در صفحه قبل

ردیف	عنوان	تعداد
۲۲	برنامه ریزی، تمهید مقدمات و اعمال ملاحظات فرهنگی و تبلیغاتی جهت حضور وزیر در برنامه های داخلی و خارجی	۱۷
۲۳	برگزاری مراسم مناسبتی (ملی، مذهبی و ..)	۱۲
۲۴	پوشش تصویری مراسم مناسبتی (ملی، مذهبی و ...) و برنامه های درون سازمانی	۲۴۸
۲۵	پوشش تصویری مراسم تودیع و معارفه مدیران	۲
۲۶	طراحی پوستر، کاتالوگ، بروشور و کارت دعوت مراسم ها، نشست ها، جلسات، جشن ها و ...	۳۶۰
۲۷	طراحی بنر مراسم ها، نشست ها، جلسات، جشن ها، تسلیت ها و ...	۲۷۵
۲۸	آرشیو فیلم مراسم برگزار شده	۲۸۰
۲۹	پاسخگویی و راهنمایی مراجعان حضوری اعم از پژوهشگر، دانشجو و ...	۳۲۰
۳۰	ارسال پیامک انبوه برای مناسبت ها و برنامه های مختلف	۸۷۶۵۰

فصل ششم
حوزه وزارت

جدول خبرگزاری میراث آریا، پرتال فارسی وزار تخانه، نسخه انگلیسی پرتال وزار تخانه، تولیدات فرهنگی

ردیف	عنوان	تعداد
۱	تعداد خبر	۱۱۳۲۹
۲	تعداد گزارش	۴۸۰
۳	تعداد گفت و گوی تفصیلی	۱۱۴
۴	تعداد یادداشت تخصصی	۳۲۹
۵	تولید و انتشار گزارش تصویری	۵۶۱۸
۶	تولید و انتشار ویدئو	
۷	تعداد خبر منتشر شده	۴۸۸
۸	بارگذاری و تغییر بنرها	۳۹
۹	اصلاح نگارشی صفحات	۲۴
۱۰	بارگذاری فایل و انتشار فراخوان	۱۷
۱۱	اصلاح ساختار صفحات مدیران	۸۶
۱۲	اصلاح ساختار وظایف کاری مدیران	۵
۱۳	بهروزرسانی و حذف و اضافه	۵۷

شش - ۴

ابتدای جدول در صفحه قبل

فصل ششم حوزه وزارت

ردیف	عنوان	تعداد
۱۴	خبر منتشر شده در پرتال انگلیسی وزارت	۲۱۶
۱۵	پیوندهای ایجاد شده	۵۰
۱۶	صفحات ایجاد شده در بخش معرفی وزارت	۳
۱۷	صفحات ایجاد شده در بخش میراث فرهنگی	۱۱
۱۸	صفحات ایجاد شده در بخش مقاصد گردشگری	۲
۱۹	صفحات ایجاد شده در بخش صنایع دستی	۶
۲۰	صفحات ایجاد شده در بخش معرفی و راهنمایی در بخش سرمایه‌گذاری	۰
۲۱	صفحات ایجاد شده در بخش تقویم فرهنگی رویدادها	۴۳
۲۲	بارگذاری و به روزرسانی بنرها	۱۶
۲۳	عکس‌های بارگذاری شده	۱۸
۲۴	منوهای افزوده شده	۲۶
۲۵	فیلم	ارسالی استان‌ها ۳۴۳ فایل شامل: ۲ ساعت و ۲۰ دقیقه راش تصویری
۲۶		تولیدات مرکز ۱۲۶۲ فایل شامل: ۹ ساعت و ۷ دقیقه کلیپ، تیزر، راش و فیلم مستند
۲۷	عکس	ارسالی استان‌ها ۷۰۴ فایل: (JPG, TIF, RAW)
۲۸		تولیدات مرکز ۹۰۱ فایل: (JPG, TIF, RAW) و عکس پانوراما
۲۹	اهدای اقلام تبلیغاتی (فیلم، عکس، کتاب، کاتالوگ، بروشور و ...)	-
۳۰	بررسی محتوای کتاب	۴
۳۱	بررسی عملکرد تولیدات فرهنگی استان‌ها	۳۱ استان در ۴ فصل
۳۲	همکاری و مشارکت در اجرای پروژه‌های فرهنگی	۳

نسخه انگلیسی پرتال وزارتخانه به آدرس: MCTH.IR/ENGLISH*

تولیدات فرهنگی

جدول راه‌اندازی و توسعه شبکه‌های مجازی

ردیف	عنوان	تعداد ۱۳۹۸	تعداد ۱۳۹۹
۱	ارسالی استان‌ها	۱۹۴ فایل فیلم کلیپ و تیزر و راش های کوتاه	۵۶۶ فایل کلیپ و تیزر و یک ساعت و ۱۰ دقیقه راش تصویری
۲	فیلم تولیدات مرکز	۲۶۶ گیگابایت مستند نمایشگاه گردشگری ۱۴۰۰	۶۸ فایل کلیپ و تیزر و دو ساعت و ۱۸ دقیقه و ۱۳ ثانیه راش تصویری
۳	عکس ارسالی استان‌ها	۵۱۲۲ فایل: ۳۱۲ عکس (JPG, TIF, RAW) یا حجم ۱۴/۶ گیگ JPG ۳۴/۸ گیگ TIF مجموعاً ۴۹/۴ گیگ عکس (۶/۲۷۱ فایل)	۷۸۰۴ فایل (JPG, TIF, RAW)

شش - ۵

جدول راه‌اندازی صفحات مجازی ستادی در پایان هر سال

ردیف	عنوان شبکه اجتماعی	۱۳۹۷ و ماقبل	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	اینستاگرام	۲	۵	۷
۲	توییتر	-	-	۹

شش - ۶

جدول نشانی و تعداد دنبال‌کنندگان اکانت‌های ملی در پایان هر سال

ردیف	عنوان شبکه اجتماعی	نشانی	۱۳۹۷ و ماقبل	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	اینستاگرام	MCTHIR	۳۱۰۰	۴۰۹۰	۱۵۵۰۰
۲	تلگرام	MCTHIR	۳۲۰۰	۱۳۶۰۰	۱۴۴۰۰
۳	توییتر	MCTH_IR	-	۱۷۰	۵۸۰
۴	توییتر انگلیسی	IRMCTH	-	-	۱۱۳

شش - ۷

جدول مجموع کل محتوای بارگزاری شده در صفحات ملی و استانی

ردیف	عنوان شبکه اجتماعی	تعداد پست‌های منتشر شده از سال ۱۳۹۸ الی ۱۳۹۹
۱	اینستاگرام	۲۶۸۰۵
۲	توییتر	۱۰۳۶۰
۳	تلگرام	۱۹۱۰۰

شش - ۸

جدول برگزاری وبینارهای آموزشی مجازی

شش - ۹	عنوان	۱۳۹۷ و ماقبل	۱۳۹۸	۱۳۹۹
	وبینارهای آموزشی مجازی	۰	۱۰	۲۰

جدول پوشش زنده برنامه‌های شاخص وزارت در اینستاگرام

شش - ۱۰	عنوان	۱۳۹۷ و ماقبل	۱۳۹۸	۱۳۹۹
	پوشش زنده برنامه‌های شاخص وزارت در اینستاگرام	۰	۱	۱۴

جدول برگزاری مسابقات مجازی

شش - ۱۱	عنوان	۱۳۹۷ و ماقبل	۱۳۹۸	۱۳۹۹
	برگزاری مسابقات مجازی	۰	۱	۴

جدول برگزاری رویدادهای گرامیداشت مفاخر ایران

شش - ۱۲	عنوان	۱۳۹۷ و ماقبل	۱۳۹۸	۱۳۹۹
	برگزاری رویدادهای گرامیداشت مفاخر ایران	۰	۱	۱

مدیریت عملکرد، بازرسی و پاسخگویی به شکایات

جدول طراحی و تدوین جداول و فرم‌های شاخص‌های تخصصی ارزیابی دستگاه

ارزیابی دستگاه		
ادارات کل استانی	معاونت‌های سازمان	سال - زیرمجموعه
۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۳۹۱
۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۳۹۲
۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۳۹۳
۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۳۹۴
۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۳۹۵
۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۳۹۶
۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۳۹۷
۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۳۹۸
۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۳۹۹

شش - ۱۳

کسب رتبه برتر جشنواره شهید رجایی در ارزیابی عملکرد سال‌های ۱۳۹۴-۱۳۹۵-۱۳۹۶-۱۳۹۷-۱۳۹۹

کسب رتبه دستگاه برتر طی چهار سال متوالی بین دستگاه‌های اجرایی کشور در مجموع شاخص‌های عمومی و اختصاصی ارزیابی عملکرد طی سال‌های ۹۴ و ۹۵ و در محور دولت الکترونیک طی سال ۹۶ و در شاخص‌های عمومی طی سال ۹۷ و دریافت لوح تقدیر از ریاست محترم جمهور.

کسب رتبه دستگاه برتر طی سال ۱۳۹۹ بین دستگاه‌های اجرایی کشور در بعد شاخص‌های عمومی

جدول طراحی و تدوین جداول و فرم‌های شاخص‌های تخصصی ارزیابی مدیران و کارکنان

ارزیابی دستگاه				
کارکنان ادارات کل استانی	کارکنان مراکز و موسسات وابسته	کارکنان موزه‌ها، کاخ‌موزه‌ها و مجموعه‌های فرهنگی-تاریخی	کلیه کارکنان ستادی	سال - کارکنان
۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۳۹۰
۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۳۹۳
ارزیابی مدیران و کارکنان براساس بخشنامه سازمان اداری و استخدامی مورخ بهمن ماه ۱۳۹۳ به اداره کل منابع انسانی تفویض شده است.				۱۳۹۴
				۱۳۹۵
				۱۳۹۶
				۱۳۹۷
				۱۳۹۸
				۱۳۹۹

شش - ۱۴

- کسب رتبه ۲ در بین دستگاه‌های اجرایی کشور در سال ۱۳۹۴
- کسب رتبه ۳ در بین دستگاه‌های اجرایی کشور در سال ۱۳۹۵
- کسب رتبه برتر در بین دستگاه‌های اجرایی کشور در سال ۱۳۹۶
- کسب رتبه برتر در بین دستگاه‌های اجرایی کشور در سال ۱۳۹۷
- کسب رتبه برتر در بین دستگاه‌های اجرایی کشور در سال ۱۳۹۹

رشد چشمگیر نمرات ارزیابی عملکرد استان‌ها

- کسب مقام برتر ۵ استان در جشنواره شهید رجایی در سال ۱۳۹۴ (استان‌های همدان، خراسان رضوی، تهران، زنجان، فارس)
- کسب مقام برتر ۹ استان در جشنواره شهید رجایی در سال ۱۳۹۵ (استان‌های اردبیل، فارس، کرمان، البرز، گلستان، خراسان جنوبی، زنجان، کردستان، همدان) با رشد ۴۴ درصدی نسبت به سال قبل - کسب رتبه برتر استان هرمزگان در اقتصاد مقاومتی و استان اردبیل در حوزه حجاب و عفاف در سال ۱۳۹۵
- کسب مقام برتر ۱۳ استان در جشنواره شهید رجایی در سال ۱۳۹۶ (استان‌های همدان، گلستان، کهگیلویه و بویراحمد، البرز، خراسان رضوی، خراسان شمالی، مرکزی، خوزستان، فارس، کردستان، آذربایجان غربی، یزد و خراسان جنوبی)
- کسب مقام برتر ۷ استان در جشنواره شهید رجایی در سال ۱۳۹۷ (استان‌های گلستان، اردبیل، همدان، خراسان جنوبی، خراسان رضوی، خراسان شمالی و کهگیلویه و بویراحمد)
- کسب مقام برتر ۴ استان در جشنواره شهید رجایی در سال ۱۳۹۹ (استان‌های گلستان، اردبیل و خراسان شمالی) و کسب مقام بیشترین درصد تحقق ارزیابی عملکرد بین سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ توسط اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان گیلان

جدول احصا و تدوین گزارشات ارزیابی و مدیریت عملکرد (الکترونیکی، غیرالکترونیکی، استقرار در سامانه ارزیابی عملکرد دولت)

ردیف	حوزه‌ها - سال	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	معاونت‌های سازمان	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد
۲	ادارات کل استانی	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد
۳	سازمان اداری استخدامی	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد

شش - ۱۵

جدول بازبینی و تدوین شاخص‌های ارزیابی

ردیف	حوزه‌ها - سال	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	معاونت میراث فرهنگی	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد
۲	معاونت صنایع دستی	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد
۳	معاونت گردشگری	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد
۴	برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد
۵	برنامه عملیاتی سه‌ساله اصلاح نظام اداری	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد
۶	برش استانی شاخص‌های اختصاصی	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد

شش - ۱۶

جدول الکترونیکی نمودن فرآیندهای انجام کار و استفاده از نرم‌افزارهای تخصصی

شش - ۱۷

ردیف	سال - فعالیت	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	نرم‌افزار جامع مدیریت عملکرد سازمان	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد
۲	نرم‌افزار جامع مدیریت عملکرد سازمان (استانی)	-	-	-	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد

جدول کمیته مدیریت عملکرد

شش - ۱۸

ردیف	سال - فعالیت	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	تعداد جلسات برگزار شده سالیانه کمیته	۵	۵	۱	۰	۲
۲	درصد پیشرفت مصوبات جلسات	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۰	۱۰۰ درصد

جدول کمیته صیانت از حقوق مردم و سلامت اداری

شش - ۱۹

ردیف	سال - فعالیت	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	تعداد جلسات برگزار شده سالیانه کمیته	۴	۴	۴	۴	۴
۲	درصد پیشرفت مصوبات جلسات	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد

جدول بازرسی

ردیف	تعداد - سال	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	تعداد پرونده‌های واصله جهت بازرسی	۱۲۸	۱۳۶	۱۴۲	۱۴۷	۱۶۳
۲	تعداد کل موضوعات مطروحه	۱۴۲	۱۵۱	۱۶۵	۲۳۵	۲۶۰
۳	تعداد موضوعات مختومه (بایگانی)	۸۱	۷۳	۹۳	۱۸۲	۲۰۲
۴	تعداد موضوعات در حال بررسی (جاری)	۶۱	۷۸	۴۹	۵۳	۵۸
۵	تعداد کل گزارشات دریافتی (اعم از سازمان بازرسی کل کشور و...)	۳۱	۳۷	۳۵	۳	۴

شش - ۲۰

فصل ششم
حوزه وزارت

جدول مکاتبات بازرسی

ردیف	تعداد - سال	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	تعداد نامه‌های صادره	۶۴۸	۷۹۰	۹۳۳	۱۲۵۵	۱۳۹۳
۲	تعداد مکاتبات دفتر با مدیران دواير مختلف سازمان	۱۴۶	۱۶۷	۱۷۹	۲۱۵	۲۳۸
۳	تعداد مکاتبات صورت گرفته با دفتر ریاست جمهوری	۳۳	۵۸	۴۷	۳	۳
۴	تعداد مکاتبات صورت گرفته با بازرسی کل کشور	۱۳۵	۱۸۷	۶۷	۷۸	۸۶
۵	تعداد مذاکرات صورت گرفته با مدیران سازمان	۹۲	۱۳۰	۱۴۵	۲۷۵	۳۰۵
۶	تعداد مکاتبات پیرامون گزارشات سازمان بازرسی با معاونت‌ها و ادارات کل ستادی و استانی	۱۲۵	۱۵۳	۱۹۷	۱۶۵	۱۸۳

شش - ۲۱

جدول تعداد بازرسی انجام شده

شش - ۲۲

ردیف	تعداد - سال						
۱	۱۲۰	۱۴۳	۱۴۰	۲۱۰	۲۳۳	تعداد مذاکرات صورت گرفته با ارباب رجوع	
۲	۱۸۰۰	۲۰۰	۲۳۵	۴۶۰	۵۱۰	تعداد پیگیری‌های تلفنی جهت تسریع در پاسخگویی	
۳	۱۱	۳۱	۱۴	۶	۷	تعداد بازرسی‌های دوره‌ای انجام شده	
۴	۱۵	۳۲	۳۵	۴۹	۵۵	تعداد بازرسی‌های فوق‌العاده انجام شده	
۵	۸۹	۶۳	۴۹	۵۵	۶۱	تعداد کل بازرسی‌های انجام شده	
۶	۸۸۹	۲۸۸	۲۳۶	۳۷۳	۴۱۴	تعداد پرونده‌های قابل اقدام و رسیدگی	
۷	-	-	-	-	-	تعداد پرونده‌های غیرقابل اقدام و رسیدگی	
۸	-	دوره‌ای	۲۲۵	دوره‌ای	۲۵۳	۲۳۳	تعداد بازرسی توسط بازرسان مواد ۹۱ و ۹۲ قانون
		موردی	۲۰	موردی	۱۶۵	۱۶۵	

جدول پاسخگویی به شکایات

شش - ۲۳

ردیف	تعداد - سال					
۱	ستادی	۴۶	۴۵	۳۰	۲۵	تعداد شکایات واصله
	استانی	۸۲	۲۴۳	۱۷۱	۲۰۵	
	ستاد (سامد)	-	۱۰	۸	۴۱	
	استانی (سامد)	۱۲۷	۱۱۸	-	۳۵۱	
۲	ستادی	۶۰	-	-	۲۰	تعداد درخواست‌های واصله
	استانی	۷۳۸	-	۱۰	۳۵	
۳	ستادی	۱۶	-	-	۵	تعداد گزارشات واصله
	استانی	۱۰۰	-	-	۸	

جدول تعداد جلسات برگزارشده بر حسب موضوع جلسه

ردیف	تعداد - سال		۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
	موضوع	تعداد					
۱	کمیته سلامت اداری و صیانت از حقوق مردم	سازمانی	۲	۴	۴	۴	۴
		سازمانی	۰	۲	۳	۴	۳

شش - ۲۴

جدول تعداد گزارش‌های واصله از طریق مرکز ارتباطات مردمی دولت در بستر سامد

ردیف	تعداد - سال		۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
	موضوع	تعداد					
۱	گزارش‌های واصله از طریق مرکز ارتباطات مردمی دولت در بستر سامد (برحسب ماهیت مورد)	شکایات	۴۶	۵۴	۱۱۸	-	۱
		درخواست	۶۰	۶۵	۱۰	-	۳۰۸
		گزارش	۱	۲	۰	-	۳۰
		طرح و ایده	۱۱	۸	۱۶	-	۱۲
		ابراز احساسات	۱	۰	۶	-	-
		انتقاد	۹	۳	۱۲	-	-
		پیشنهاد	۳	۵	۹	-	-

شش - ۲۵

جدول دوره‌های آموزشی تخصصی برگزارشده در گروه بازرسی

ردیف	مخاطبین دوره آموزشی		۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
	موضوع	تعداد					
۱	کارکنان سازمان / وزارتخانه	بازرسین مواد ۹۱ و ۹۲ قانون خدمات مدیریت کشوری	۵	۲	۳	۰	۱
		کارکنان سازمان / وزارتخانه	۱	۱	۲	۴	۶

شش - ۲۶

حراست

جدول تعداد دوره‌های آموزشی برگزار شده برای مدیران و متصدیان مشاغل حساس

شش - ۲۷

مدیران و متصدیان مشاغل حساس	سال
۱۴	۱۳۹۰
۱۱	۱۳۹۵
برگزاری سه دوره ویژه مدیران و متصدیان مشاغل حساس سازمان: هر دوره ۳۱۰ نفر	۱۳۹۶
برگزاری پنج دوره ویژه پرسنل حراست: هر دوره ۵۰ نفر	
برگزاری یک دوره ویژه پرسنل حفاظت فیزیکی اداره کل حراست: ۳۲ نفر	
برگزاری دوره امنیت ملی سطح یک ویژه مدیران و متصدیان مشاغل حساس سازمان: ۳۲۰ نفر	۱۳۹۷
برگزاری سه دوره آموزشی تخصصی (رفتار سازمانی کارکنان حراست) ویژه پرسنل حراست: هر سه دوره ۷۴ نفر پرسنل حفاظت فیزیکی: یک دوره ۱۰ نفر	
برگزاری دوره سطح یک نگهبانان ویژه پرسنل حفاظت فیزیکی اداره کل حراست همزمان با برگزاری آزمون: ۲۱ نفر برگزاری دوره سطح دو نگهبانان ویژه پرسنل حفاظت فیزیکی اداره کل حراست: ۳۶ نفر کارکنان حراست فیزیکی معاونت علمی، فناوری ریاست جمهوری: ۳۳ نفر لازم بذکر است بعد از اتمام کلاس سطح دو نگهبانان آزمون برگزار گردید.	
برگزاری کلاس آموزشی مبانی حفاظت و توصیه‌های مرتبط با وظایف حفاظت فیزیکی ویژه پرسنل حفاظت فیزیکی: ۲۸ نفر برگزاری دوره امنیت ملی سطح یک ویژه مدیران و متصدیان مشاغل حساس وزارت متبوع: ۱۱۰ نفر برگزاری کلاس آموزشی اخلاق حرفه‌ای با محوریت عظمت واقعه کربلا در جامعیت آن است (برای ایام محرم) ویژه مدیران و همکاران ستاد مرکزی، پرسنل حراست و حفاظت فیزیکی: ۲۰۰ نفر برگزاری دوره امنیت ملی سطح دو ویژه مدیران و متصدیان مشاغل حساس وزارت متبوع: ۱۵۰ نفر	۱۳۹۸
برگزاری دوره‌های پودمان عمومی غیر حضوری حراست‌ها: ۱۰۸ نفر برگزاری سطوح تخصصی غیر حضوری پرسنل حفاظت فیزیکی: ۹۰ نفر برگزاری دوره‌های آموزشی اصول حفاظت فیزیکی، پرسنل حفاظت فیزیکی: ۹۰ نفر تهیه و تدوین و چاپ توصیه‌های حفاظتی امنیت در سفر و ماموریت‌های خارج از کشور: ۸۰ جلد	۱۳۹۹

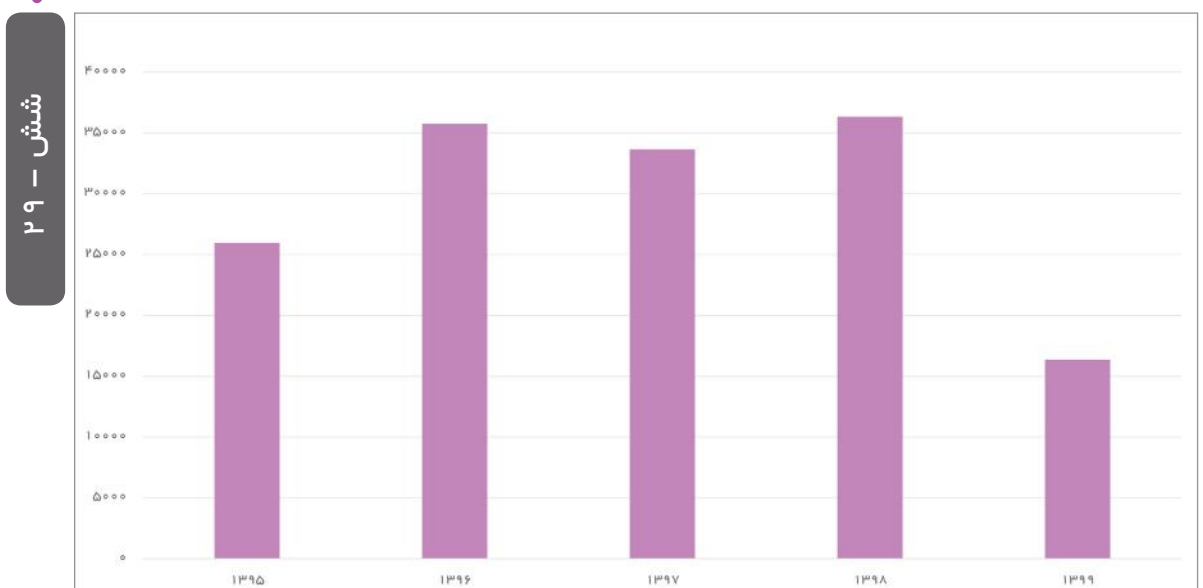
جهانگردی و اتومبیلرانی

جدول اعطای مجوز برگزاری مسابقه اتومبیلرانی

ردیف	اعطای مجوز، برگزاری مسابقه اتومبیلرانی و نمایشگاه‌های بین‌المللی	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	اسناد و مجوزهای بین‌المللی اتومبیلرانی (گواهینامه، پلاک ترانزیت،...)	۳۰۹۵۲۲	۳۱۸۵۷۵	۳۲۳۵۰۵	۳۲۰۹۱۴	۱۷۹۱۰۲
۲	انجام سرویس‌های امداد خودرو	۲۵۹۷۶	۳۵۷۳۷	۳۳۶۳۷	۳۶۳۱۷	۱۶۳۵۰
۳	برگزاری مسابقات اتومبیلرانی، مراسم و نمایشگاه‌ها	۵	۱۶	۲۴	۸۸	۱۳۵
۴	برگزاری نمایشگاه‌های بین‌المللی در سایر کشورها	۱۰	۷	۷	۶	-
۵	تعداد شناسنامه‌های صادر شده (توسط دبیرخانه خودروهای تاریخی)	۲۳	--	۱۰۳	۸۰	۱۰
۶	مجوز خروج موقت خودروهای تاریخی از کشور	۲۹	۵۹	۱۵۱	۱۶۷	۷۰
۷	تعداد تماس سامانه ملی سفر	۹۷۱۹۹	۱۸۲۳۰۱	۱۶۴۲۴۸	۱۷۲۰۸۰	۴۵۹۳۳
۸	بهره برداری از خانه سنتی به عنوان هتل و مرکز اقامتی	-	-	-	۱	۲

شش - ۲۸

نمودار انجام سرویس‌های امداد خودرو

شش - ۲۹

• تعاونی حامیان میراث فرهنگی

جدول عملکرد شرکت تعاونی حامیان میراث فرهنگی در سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان فعالیت	تعداد	
۱	انتشار راهنمای گردشگری	۷	
۲	برد در مناقصه	۹	
۳	اعطای وام قرض‌الحسنه به اعضا صندوق رفاه	قرعه‌کشی شده	۹۳
		اضطراری	۷۱
		مدیران	۷
۴	ثبت و راه‌اندازی شرکت گردشگری صبح سفر پارسه	۱	
۵	ثبت و راه‌اندازی شرکت حامیان میراث پارسه (نمایندگی شرکت بیمه)	۱	
۶	ثبت و راه‌اندازی شرکت تدبیرنگاران فناوری پارسه (آی تی)	۱	
۷	راه‌اندازی فروشگاه صنایع‌دستی	۳	

شش - ۳۰

جدول نقدینگی پایان سال

ردیف	سال	نقدینگی (ریال)	
۱	۱۳۹۶	نقدینگی	۱,۹۸۰,۷۲۰,۲۳۳
		موجودی نقد و بانک	۹,۱۹۴,۸۶۲,۳۶۷
۲	۱۳۹۷	نقدینگی	۱۵,۸۲۸,۰۰۸,۵۵۹
		موجودی نقد و بانک	۲۳,۴۹۷,۵۱۵,۵۶۲
۳	۱۳۹۸	۲۹,۴۷۲,۰۵۰,۸۳۱	
۴	۱۳۹۹	۱۰,۳۹۹,۷۸۲,۷۳۰	

شش - ۳۱

جدول سود (زیان)

ردیف	جدول سود (زیان)	ریال
۱	۱۳۹۶	۷,۶۱۰,۷۸۲,۲۰۷
۲	۱۳۹۷	۱۲,۳۹۸,۲۳۶,۴۶۹
۳	۱۳۹۸	۱۹,۶۱۰,۶۱۱,۸۵۶
۴	۱۳۹۹	۸۱۳,۷۵۰,۵۴۱

شش - ۳۲

فصل ششم
حوزه وزارت

• احیا و بهره‌برداری از بناها و اماکن تاریخی و فرهنگی

بناهای افتتاح شده در سال ۱۳۹۹

ردیف	استان	شهر	نام بنا	کاربری	اشتغال (نفر)	اتاق	تخت
۱	مازندران	بابل	خانه آقاخان نسب	خدماتی گردشگری پذیرایی	۵۰	-	-
۲	مازندران	چالوس	کاخ چاپخوران	فرهنگی گردشگری پذیرایی	۳۰	-	-
۳	مازندران	آمل	خانه منوچهری	فرهنگی اقامتی پذیرایی	۱۰	-	-
۴	مرکزی	اراک	خانه حسن پور	فرهنگی خدماتی پذیرایی	۲۲	-	-
۵	مرکزی	دلیجان	کاروانسرای دودهک	خدماتی رفاهی بین‌راهی	۶۸	۲۰	۴۰
۶	یزد	یزد	خانه حیرانی	فرهنگی صنایع دستی	۴۰	-	-
۷	یزد	یزد	خانه حظیره‌ای	پذیرایی فرهنگی	۱۳	-	-

شش - ۳۳

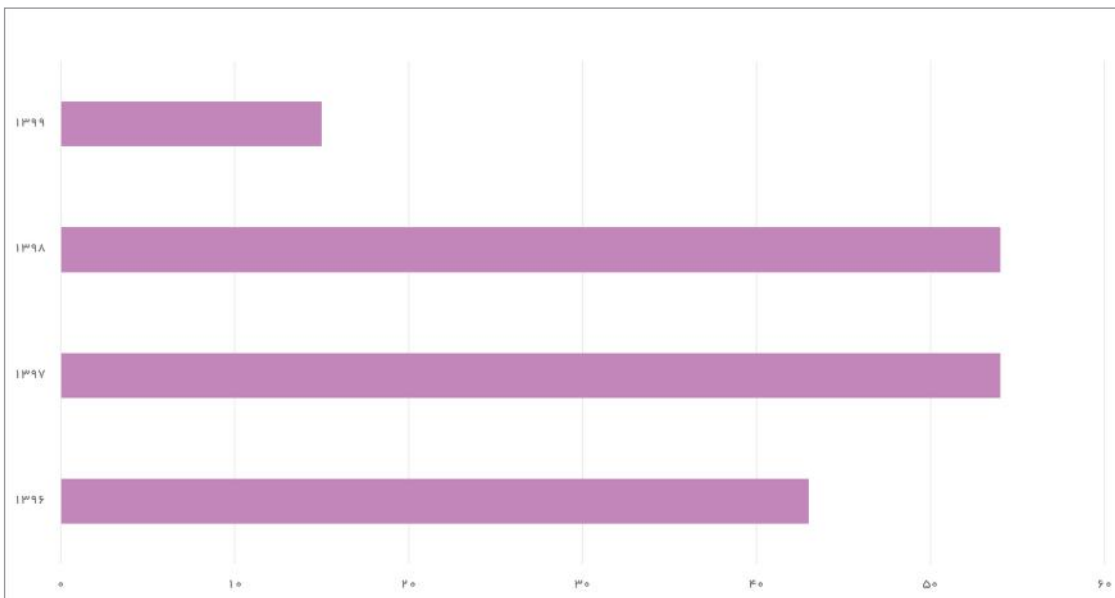
توسعه گردشگری ایران

جدول میانگین ضریب اشتغال واحدهای تابعه شرکت

سال	درصد اشتغال واحدهای تابعه
۱۳۹۶	۴۳
۱۳۹۷	۵۴
۱۳۹۸	۵۴
۱۳۹۹	۱۵

شش - ۳۴

نمودار میانگین کلی ضریب اشتغال واحدهای تابعه شرکت

شش - ۳۴

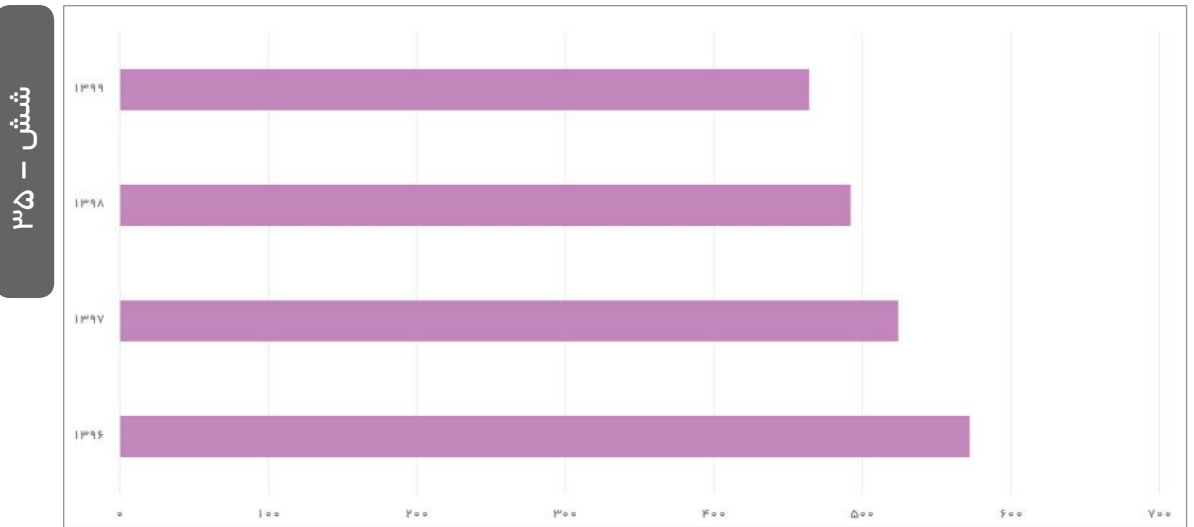
جدول وضعیت نیروی انسانی شرکت توسعه گردشگری

سال	تعداد پرسنل
۱۳۹۶	۵۷۲
۱۳۹۷	۵۲۴
۱۳۹۸	۴۹۲
۱۳۹۹	۴۶۴

شش - ۳۵

نمودار وضعیت نیروی انسانی شرکت توسعه گردشگری

جدول مراسم و همایش‌های برگزار شده توسط نهادهای مختلف در هتل لاله تهران

شش ۳۶ -

ردیف	سال	تعداد
۱	۱۳۹۷	۱۵
۲	۱۳۹۸	۱۴۴
۳	۱۳۹۹	۱

جدول تعداد قراردادهای اقامتی شرکت توسعه گردشگری ایران

شش ۳۷ -

ردیف	سال	تعداد
۱	۱۳۹۷	۱۵
۲	۱۳۹۸	۴۶
۳	۱۳۹۹	۴

جدول دفاتر خدمات مسافرتی همکار شرکت توسعه گردشگری ایران

شش ۳۸ -

ردیف	سال	تعداد
۱	۱۳۹۷	۲۰
۲	۱۳۹۸	۴۶
۳	۱۳۹۹	۱۰

توسعه ایرانگردی و جهانگردی

جدول پروژه‌های مجتمع خدماتی بهداشتی بین‌راهی (ارقام به میلیون ریال)

ششم - ۳۹

ردیف	نام استان	جمع مبالغ قرارداد	تعداد کل	کل متراژ (متر مربع)	پیشرفت فیزیکی (درصد)
۱	آذربایجان غربی	۱۴,۷۱۹	۱۵	۱۳۸۰	۱۰۰
۲	اردبیل	۵۵,۰۶۳	۳۶	۵۰۰۴	۹۹
۳	اصفهان	۵۸,۱۴۹	۲۳	۵۱۸۳	۸۰
۴	ایلام	۳۶,۷۵۸	۲۳	۳۴۷۷	۷۹
۵	بوشهر	۴۲,۲۵۶	۲۹	۳۵۹۷	۹۰
۶	تهران	۱۰,۵۲۶	۱۰	۲۳۳۰	۸۵
۷	چهارمحال و بختیاری	۵,۶۰۶	۴	۵۶۴	۸۸
۸	خراسان جنوبی	۴۷,۲۵۷	۲۸	۳۷۱۳	۹۰
۹	خراسان رضوی	۹۳,۷۲۸	۵۹	۷۵۱۲	۸۸
۱۰	خراسان شمالی	۶,۷۱۴	۷	۶۴۴	۸۸
۱۱	خوزستان	۳,۸۷۷	۱	۲۲۱	۹۹
۱۲	زنجان	۲۱,۳۶۶	۱۱	۲۰۶۲	۹۰
۱۳	سمنان	۷,۵۴۷	۱۰	۹۲۰	۷۴
۱۴	سیستان و بلوچستان	۱۲,۸۲۳	۱۷	۱۵۶۴	۱۰۰
۱۵	فارس	۴۷,۴۳۶	۴۲	۴۵۳۷	۸۵
۱۶	قزوین	۹,۹۹۷	۶	۱۳۹۸	۵۸
۱۷	قم	۲,۴۳۱	۲	۲۸۲	۵۰
۱۸	کردستان	۱۳,۸۹۴	۱۳	۱۱۹۶	۹۱
۱۹	کرمان	۳۴,۸۸۶	۴۴	۶۸۱۶	۶۸
۲۰	کرمانشاه	۳۳,۵۶۹	۲۴	۴۶۱۰	۸۱
۲۱	کهگیلویه و بویراحمد	۱۳,۵۸۳	۱۶	۱۵۲۱	۸۸
۲۲	گلستان	۳۹,۳۴۸	۳۰	۳۹۴۲	۶۰
۲۳	گیلان	۳۱,۵۰۷	۲۲	۳۱۹۷	۷۶
۲۴	لرستان	۴,۶۸۷	۴	۴۲۳	۸۸
۲۵	مازندران	۲۴,۵۹۱	۲۶	۲۴۹۰	۸۱
۲۶	مرکزی	۸,۰۲۹	۱۲	۲۰۰۲	۵۵
۲۷	هرمزگان	۴,۸۴۹	۴	۳۶۸	۱۰۰
۲۸	همدان	۷,۶۱۷	۷	۶۴۴	۱۰۰
۲۹	یزد	۴۴,۴۴۱	۴۴	۵۲۰۸	۶۵
۸۲	جمع کل مبالغ و متوسط درصد پیشرفت کل پروژه‌ها	۷۳۷,۹۵۴	۵۶۹	۷۶,۸۰۵	

جدول تعداد مجوزهای صادرشده خانه مسافر در هر استان

ردیف	نام استان	تعداد مجوز ۹۶	تعداد مجوز ۹۷	تعداد مجوز ۹۸	تعداد مجوز ۹۹*
۱	آذربایجان شرقی	۰	۰	۰	۰
۲	اردبیل	۰	۰	۰	۰
۳	اصفهان	۱۵	۱۹۰	۲۷۲	۰
۴	البرز	۱۴	۱۴	۲۶	۰
۵	چهارمحال و بختیاری	۹۴	۲۲	۰	۰
۶	خراسان رضوی	۸۸۳۲	۷۳۷۵	۷۸۲۸	۰
۷	خراسان شمالی	۲۷	۱۰	۰	۰
۸	خوزستان	۵۴	۱۱	۲۶	۰
۹	سمنان	۳۱	۴۸	۲۷	۰
۱۰	قم	۱۵	۰	۱۸	۰
۱۱	کردستان	۱۲	۱۰	۰	۰
۱۲	کرمان	۲۸	۳۱	۱۳	۰
۱۳	کرمانشاه	۰	۰	۰	۰
۱۴	کهگیلویه و بویراحمد	۳۰	۶۲	۷۵	۰
۱۵	گلستان	۴۲	۶	۰	۰
۱۶	گیلان	۱۴۲	۳۲۱	۶۸۷	۰
۱۷	مازندران	۳۰۲	۱۳۴۳	۱۲۶۸	۰
۱۸	همدان	۴۱	۲۲	۲۳	۰
	جمع	۹۶۷۹	۹۳۶۵	۱۰۲۶۳	۰

شش - ۴۰

فصل ششم حوزه وزارت

جدول ۲۴۲ مرکز تجهیز شده به مکانیزم فروش بلیت الکترونیکی در ۳۰ استان کشور

نام مجموعه	نام استان	ردیف	نام مجموعه	نام استان	ردیف
آشگاه	اصفهان	۴	مسجد کبود	آذربایجان شرقی	۱
باغ فین			موزه ادب و عرفان اهر		
باغ موزه چهلستون			موزه ایلیخانیان مراغه		
خانه بروجردی‌ها			موزه آذربایجان		
عمارت عالی قاپو			موزه سنت استپانوس		
عمارت هشت بهشت			موزه سنجش		
محوطه سیلک			موزه صفوی بناب		
مسجد امام			موزه عشایر آذربایجان سراب		
مسجد جامع اردستان			موزه عصر آهن		
مسجد جامع زواره			موزه قاجار		
مسجد جامع عتیق			موزه قرآن و کتابت		
مسجد جامع ناین			زندادان سلیمان	آذربایجان غربی	۲
مسجد جامع نطنز			سه گنبد ارومیه		
مسجد شیخ لطف‌الله			مجموعه جهانی میراث قره کلیسا		
منارجنبان			مجموعه میراث جهانی تخت سلیمان		
موزه مردم شناسی ناین			موزه باستان شناسی ارومیه		
موزه مردم شناسی زواره	موزه حسلو نقده				
موزه ملی کاشان	موزه خوی				
موزه هنرهای تزئینی	موزه مردم شناسی ارومیه				
موزه باستان شناسی	موزه مردم شناسی مهاباد				
موزه کاخ کشاورزی	موزه نقده				
موزه مردم شناسی قلعه والی	مجموعه جهانی بقعه شیخ صفی‌الدین اردبیلی	اردبیل	۳		
موزه دهدشتی	موزه باستان شناسی مشگین شهر				
موزه رییسعلی دلواری	موزه باستان شناسی نیر				
موزه مردم شناسی بوشهر	موزه حمام نصر خلخال				
	موزه صارم السلطنه نمین				
	موزه صنایع دستی اردبیل				

شش - ۴۱

فصل ششم حوزه وزارت

فصل ششم حوزه وزارت

ردیف	نام استان	نام مجموعه	ردیف	نام استان	نام مجموعه				
۷	تهران	برج طغرل	۱۰	خراسان رضوی	آرامگاه خیام				
		تپه میل			آرامگاه عطار				
		عمارت مسعودیه			آرامگاه فردوسی				
		مجموعه جهانی کاخ گلستان			برج رادکان				
		مجموعه فرهنگی، تاریخی سعدآباد			خانه موزه قرآبی				
		مجموعه فرهنگی، تاریخی نیاوران			مدرسه غیاثیه خرگرد				
		موزه آگینه و سفالینه			موزه باستان شناسی نیشابور				
		موزه رضا عباسی			موزه بزرگ خراسان				
		موزه فرش			موزه بندیان درگز				
		موزه ملی ایران			موزه تایباد				
		موزه نقاشی پشت شیشه			موزه تربت جام				
		موزه هنرهای ملی			موزه تربت حیدریه				
		موزه باستان شناسی			موزه سبزوار				
		موزه پوشاک دزک			موزه کلات				
		موزه و قلعه چالستر			موزه مردم شناسی خواف				
		موزه و قلعه سردار اسعد			موزه مردم شناسی فریمان				
		موزه آب قاین			موزه مردم شناسی قوچان				
		موزه باستان شناسی (عمارت اکبریه)			موزه مردم شناسی و باستان شناسی گناباد				
		موزه مردم شناسی (عمارت اکبریه)			موزه نادری				
		۸			چهار محال و بختیاری	موزه مردم شناسی سرایان	۱۱	خراسان شمالی	موزه آیینه خانه مفخم
موزه مردم شناسی طیس	موزه عمارت مفخم								
موزه مردم شناسی فردوس	موزه قلعه جلال الدین								
موزه مردم شناسی قاین	موزه مردم شناسی								
موزه مردم شناسی نهبندان	موزه مردم شناسی و موزه فرش								
موزه مشاهیر قاین	موزه مرم شناسی								
۹	خراسان جنوبی		موزه مشاهیر و مفاخر ملی	۱۲		خوزستان			چغازنبیل
									سازه‌های آبی شوستر
									کاخ آپادانای شوش
									موزه باستان شناسی ایذه
									موزه باستان شناسی آبادان
									موزه مردم شناسی (حمام کرناسیون) دزفول
	موزه میراث جهانی شوش								
	موزه هفت تپه								

نام مجموعه	نام استان	ردیف	نام مجموعه	نام استان	ردیف		
قلعه حسن صباح الموت	قزوین	۱۷	چلبی اوغلو	زنجان	۱۳		
کاخ چهلستون قزوین			غار کتله خور				
موزه سنگ نگاره ها			گنبد سلطانیه				
موزه شهر قزوین			معبد داش کسن				
مجموعه تاریخی گنبد سبز	قم	۱۸	موزه باستان شناسی ابهر			سمنان	۱۴
مجموعه منزل ملاصدرا			موزه باستان شناسی مردان نمکی زنجان				
موزه مراجع			موزه مردم شناسی رختشویخانه				
موزه مردم شناسی			مسجد تاریخانه				
خانه کرد			موزه اقوام گرمسار				
غار کرفتو	کردستان	۱۹	موزه باستان شناسی و مردم شناسی شاهرود	سیستان و بلوچستان	۱۵		
موزه سندج			موزه پهنه سمنان				
ارگ بیم			موزه تاریخ شهر دامغان				
ارگ راین			موزه عرفان شرق بسطام				
باغ شاهزاده ماهان	کرمان	۲۰	سایت جهانی شهر سوخته	فارس	۱۶		
حمام زنانه گنجعلی خان			موزه پست و ارتباطات زاهدان				
حمام گنجعلی خان			موزه شهر سوخته				
روستای تاریخی میمند			موزه مردم شناسی زابل				
گنبد جلیه			موزه منطقه ای جنوب شرق				
موزه باستان شناسی جیرفت			ارگ کریمخان	فارس	۱۶		
موزه باستان شناسی			تنگ چوگان				
موزه سازهای سنتی			حمام وکیل				
موزه سکه			کاخ اردشیر فیروزآباد				
موزه مردم شناسی رفسنجان			کاخ ساسانی سروستان				
تکیه بیگلربیگی			مجموعه تاریخی نقش رستم				
تکیه معاون الملک			مجموعه جهانی پاسارگاد				
طاق بستان			مجموعه شهر تاریخی بيشاپور				
معبد آناهیتا	مجموعه فرهنگی-تاریخی حافظ						
میراث جهانی بیستون	مجموعه فرهنگی-تاریخی سعدی						
موزه باستان شناسی یاسوج	کهگیلویه و بویراحمد	۲۲	محوطه تاریخی تخت جمشید			موزه اشیاء تاریخی تخت جمشید	
			موزه بيشاپور				
			موزه پارس				
			موزه خط نی ریز				
			موزه سنگ هفت تنان				
موزه کازرون	نور و صدای تخت جمشید	۱۶۸					
موزه نورآباد							
نقش رجب							

فصل ششم
حوزه وزارت

ردیف	نام استان	نام مجموعه	ردیف	نام استان	نام مجموعه	
۲۸	هرمزگان	قلعه پرتغالی‌ها	۲۳	گلستان	کاخ موزه گرگان	
		معبد هندوها			موزه باستان‌شناسی گرگان	
		موزه مردم‌شناسی خلیج فارس			موزه باستان‌شناسی و مردم‌شناسی مینودشت	
۲۹	همدان	آرامگاه باباطاهر	۲۴	گیلان	موزه تاریخ طبیعی علی‌آباد کنول	
		آرامگاه بوعلی			موزه صنایع دستی گرگان	
		آرامگاه میر رضی‌الدین آرتیمانی			موزه فرش گنبدکاووس	
		تپه نوشیجان			موزه مردم‌شناسی آزادشهر	
		تپه هگمتانه			موزه مردم‌شناسی گمیشان	
		گنبد علویان			میراث جهانی گنبد قابوس	
		موزه تاریخ و فرهنگ اسدآباد	قلعه رودخان	۲۵	لرستان	موزه تاریخ چای لاهیجان
		موزه تاریخ و فرهنگ نهاوند	موزه رشت			
		موزه تویسرکان	موزه میراث روستایی گیلان			
		موزه حمام آقا تراب	مجموعه تاریخی فلک‌الافلاک			
		موزه لطفعلیان	موزه صنایع دستی خرم‌آباد			
		باغ جهانی پهلوان پور	موزه مردم‌شناسی الیگودرز			
۳۰	یزد	خانه لاری‌ها	۲۶	مازندران	موزه مردم‌شناسی دلفان	
		زندان اسکندر			موزه مردم‌شناسی کوه‌دشت	
		مسجد جامع یزد			خانه موزه نیما یوشیج	
		موزه آینه و روشنائی یزد			سایت موزه گوهر تپه	
		موزه فرش اردکان			مجموعه تاریخی عباس‌آباد	
		موزه مردم‌شناسی ابرکوه			مجموعه تاریخی فرح‌آباد	
		موزه مردم‌شناسی اشکذر	موزه تاریخ شهر آمل	۲۷	مرکزی	موزه تاریخ شهر بابل
		موزه مردم‌شناسی تفت	موزه تاریخ شهر ساری (کلبادی)			
		موزه مردم‌شناسی وحشی‌باغ	موزه مردم‌شناسی منطقه دو هزار			
		موزه مفاخر	موزه چهارسوق			
		نارین قلعه	موزه چهارفصل			
			موزه سالارمحتشم			
	موزه قلعه وکیل					
	موزه مسجد جامع					
	موزه مفاخر					
	موزه میرشکرایی					
	موزه وزیردفتری					

جدول تعداد متقاضیان شرکت در آزمون جامع دوره‌های کوتاه مدت گردشگری در ۳۰ استان کشور و منطقه آزاد کیش

ردیف	نام استان	مدیریت فنی دفاتر خدمات	راهنمایان فرهنگی (ابراگرادی-جهانگردی)	راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)	راهنمایان زمین گردشگری (ژئوتوریسم)	مدیریت تاسیسات	کارشناس ارزیابی طرح تطبیق	مدیر فنی طرح تطبیق	جمع کل
۱	آذربایجان شرقی	۲۱	۲۴	۱	۰	۰	۰	۰	۴۶
۲	آذربایجان غربی	۳۹	۵	۰	۰	۰	۰	۰	۴۴
۳	اردبیل	۴۳	۱۴	۳۱	۰	۰	۰	۰	۸۸
۴	اصفهان	۴۷	۲۸۴	۷۱	۳	۰	۰	۰	۴۰۵
۵	البرز	۳۷	۷۳	۶۰	۰	۰	۰	۰	۱۷۰
۶	ایلام	۲۰	۹	۰	۰	۰	۰	۰	۲۹
۷	بوشهر	۱۸	۶	۰	۰	۰	۰	۰	۲۴
۸	تهران	۴۳۸	۶۸۱	۲۸۱	۱۵	۰	۱۴۶	۵۶	۱۶۱۷
۹	چهارمحال بختیاری	۱۹	۳۸	۳۹	۰	۰	۰	۰	۹۶
۱۰	خراسان رضوی	۳۹۶	۲۲۷	۱	۱۱	۲۳۹	۱۰	۹	۷۹۳
۱۱	خراسان شمالی	۴	۳۰	۱	۰	۰	۰	۰	۳۵
۱۲	خوزستان	۵۸	۸۱	۱۸	۰	۲۸	۰	۰	۱۸۵
۱۳	زنجان	۳۱	۲۸	۰	۰	۰	۰	۰	۵۹
۱۴	سمنان	۱۴	۱۸	۱۲	۰	۰	۰	۰	۴۴
۱۵	سیستان و بلوچستان	۱۴	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵
۱۶	فارس	۱۱۶	۲۸۲	۲۰	۰	۸	۰	۰	۴۲۶
۱۷	قزوین	۲	۳۱	۲۷	۰	۳	۰	۰	۶۳
۱۸	قم	۳۵	۶۸	۱۱	۰	۰	۰	۰	۱۱۴
۱۹	کردستان	۳۳	۵۲	۱۶	۰	۰	۰	۰	۱۰۱
۲۰	کرمان	۵۰	۱۱۱	۳۳	۴	۲۱	۰	۰	۲۱۹
۲۱	کرمانشاه	۳۰	۴۱	۱۷	۰	۰	۰	۰	۸۸
۲۲	کهگیلویه و بویراحمد	۱۶	۷	۰	۰	۰	۰	۰	۲۳
۲۳	گیلان	۴۵	۶۵	۳۵	۰	۰	۰	۰	۱۴۵
۲۴	گلستان	۳۷	۷۶	۶۸	۰	۰	۰	۰	۱۸۱
۲۵	لرستان	۲۳	۶۱	۵	۰	۱	۰	۰	۹۰
۲۶	مازندران	۱۰۸	۱۲۸	۴۷	۰	۹	۲۶	۰	۳۱۸
۲۷	مرکزی	۱۶	۶۸	۴	۰	۴۲	۰	۰	۱۳۰
۲۸	هرمزگان	۳۳	۰	۱۱	۳	۰	۰	۰	۴۷
۲۹	همدان	۵۲	۶۸	۸	۰	۰	۲۹	۰	۱۵۷
۳۰	یزد	۴۸	۱۴۹	۲۴	۰	۰	۰	۰	۲۲۱
۳۱	منطقه آزاد کیش*	۴۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۳
جمع کل									۶۰۱۶
جمع نهایی									۶۰۱۶

شش - ۱۴۲

فصل ششم
حوزه وزارت

تعداد محصولات و هنرمندان تأیید شده در نمایشگاه ملی مجازی حوزه صنایع دستی (به تفکیک ۳۱ استان کشور و منطقه آزاد ارس)

شش - ۴۳

ردیف	نام استان	تعداد هنرمندان تأیید شده	تعداد محصولات تأیید شده
۱	آذربایجان شرقی	۲۱	۵۲
۲	آذربایجان غربی	۲۰	۲۵۶
۳	اردبیل	۱۱	۲۹
۴	اصفهان	۷۷	۸۴۹
۵	البرز	۲۵	۱۹۷
۶	ایلام	۱۵	۴۳
۷	بوشهر	۲۴	۱۷۳
۸	تهران	۱۰۲	۳۰۳
۹	چهارمحال بختیاری	۱۴	۵۰
۱۰	خراسان جنوبی	۵۷	۵۹۲
۱۱	خراسان رضوی	۸۳	۳۹۵
۱۲	خراسان شمالی	۳۶	۱۸۷
۱۳	خوزستان	۱۲۱	۶۱۶
۱۴	زنجان	۱۱	۷۵
۱۵	سمنان	۴۴	۲۳۴
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۳	۷۷
۱۷	فارس	۲۳	۷۶
۱۸	قزوین	۲۵	۲۵۲
۱۹	قم	۱۷	۳۴
۲۰	کردستان	۹	۵۱
۲۱	کرمان	۲۷	۱۵۷
۲۲	کرمانشاه	۱۹	۳۱
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۱۵	۱۲۴
۲۴	گیلان	۲۱	۱۴۸
۲۵	گلستان	۴۳۱	۱۶۶۳
۲۶	لرستان	۴۳	۲۰۸
۲۷	مازندران	۳۱	۱۱۰
۲۸	مرکزی	۲۱	۱۸۶
۲۹	هرمزگان	۳۴	۱۳۳
۳۰	همدان	۲۶	۱۵۳
۳۱	یزد	۵۰	۴۷۶
۳۲	منطقه آزاد ارس *	۵	۷
جمع کل		۱۴۷۱	۷۹۳۷

متراژ سیزدهمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری و سی و سومین نمایشگاه صنایع دستی سال ۱۳۹۸ (به تفکیک سالن)

شش - ۴۴

ردیف	شماره سالن	متراژ کل (مترمربع)
۱	سالن ۶	۳۰۶۹
۲	سالن ۷	۲۹۳۱
۳	سالن ۱۸	۲۲۵۸
۴	سالن ۲۰-۲۲	۱۵۵۹
۵	سالن ۲۱	۶۲۵
۶	سالن ۳۸	۵۸۵۲
۷	سالن ۳۸A	۲۳۴۸/۵
۸	سالن ۳۸B	۶۰۰۰
۹	سالن ۴۰	۳۰۵۴
۱۰	سالن ۴۱	۴۷۹۴
۱۱	سالن ۴۴A	۳۰۰۰
۱۲	سالن ۴۴B	۳۰۰۰
۱۳	فضای باز	۲۷۹۸
مجموع		۴۱۲۸۸/۵

متراژ چهاردهمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری صنایع دستی سال ۱۳۹۹ (به تفکیک سالن)

شش - ۴۵

ردیف	شماره سالن	متراژ کل (مترمربع)
۱	۳۱A	۱۳۶۷/۵
۲	۳۸	۳۷۰۵/۳۳
۳	۳۵	۲۰۸۷/۵
۴	۳۸B	۱۷۳۷/۵
۵	فضای باز	۴۱۴
مجموع		۴۱۲۸۸/۵

نگاهی اجمالی به پنجمین جشنواره صنایع دستی و هنرهای سنتی فجر (اسفندماه ۱۳۹۹)

شش - ۴۶

ردیف	موضوع	تعداد (نفر)
۱	تعداد برگزیدگان دریافت کننده سرو سیمین	۸
۲	تعداد برگزیدگان دریافت کننده دیپلم افتخار	۷
۳	تعداد هنرمندان فقید	۲
۴	تعداد هنرمندان شرکت کننده در چند دوره متوالی	۲
۵	تعداد هنرمندان رعایت کننده حقوق مالکیت	۱
۶	تعداد هنرمندان مشارکت کننده در جشنواره	۱۹۷
۷	تعداد استان‌های شرکت کننده در جشنواره	۲۲ استان
مجموع تعداد هنرمندان تقدیر شده در جشنواره		۱۷ (نفر)

جدول تعداد مجریان فعال در حوزه مدیریت و ساماندهی خانه های مسافر در ۱۷ استان کشور

ردیف	استان	تعداد مجریان
۱	اصفهان	۱
۲	البرز	۲
۳	تهران	۱
۴	خراسان رضوی	۱
۵	خوزستان	۲
۶	سمنان	۱
۷	فارس	۱
۸	قزوین	۱
۹	کرمان	۱
۱۰	کرمانشاه	۱
۱۱	کهگیلویه و بویراحمد	۱
۱۲	گیلان	۸
۱۳	گلستان	۲
۱۴	مازندران	۱۳
۱۵	مرکزی	۱
۱۶	همدان	۱
۱۷	یزد	۱
مجموع		۳۹

شش - ۴۷

فصل ششم
حوزه وزارت

سامانه های طراحی شده در حوزه های مختلف میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

ردیف	عنوان سامانه	حوزه فعالیت
۱	سامانه یکپارچه بلیت الکترونیکی در اماکن تحت پوشش وزارت میراث فرهنگی	معاونت میراث فرهنگی
۲	سامانه مدیریت و ساماندهی خانه های مسافر	معاونت گردشگری
۳	سامانه یکپارچه تطبیق و استاندارد سازی تاسیسات گردشگری	معاونت گردشگری
۴	سامانه نمایشگاه ملی مجازی صنایع دستی	معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی

شش - ۴۸

فناوری اطلاعات، ارتباطات و امنیت فضای مجازی

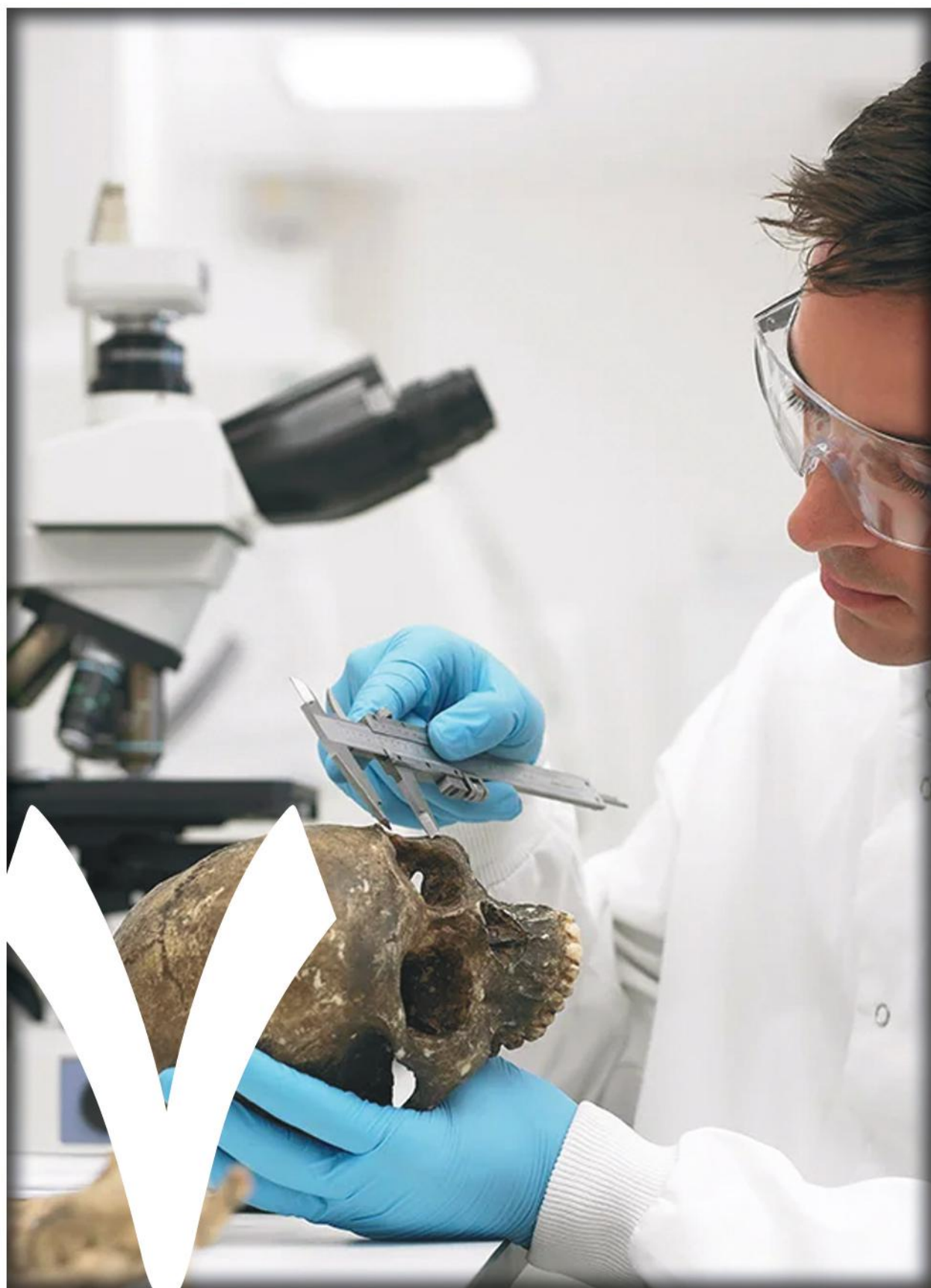
فصل ششم
حوزه وزارت

جدول برنامه‌ها و اقدامات مرکز

شش - ۴۹

برنامه‌ها	اقدام	زیراقدام	شاخص عددی زیراقدام	شاخص عددی کل اقدام
زیربنایی	تدوین فرایندها	طراحی و پیاده سازی فرایند ثبت آمار روزانه تاسیسات گردشگری • طراحی و پیاده سازی فرایند بررسی ثبتی تاسیسات گردشگری توسط کارشناسان استانی • تدوین فرایند صدور احکام کارگزینی • تدوین فرایند مدیران فردا • تدوین فرایند خروج و ورود تجهیزات • تدوین فرایند واگذاری پروژه‌های نیمه‌تمام (ماده ۲۷) • تدوین فرایند صدور مجوز ارزیاب عامل تطبیق • تدوین فرایند صدور مجوز مدیر فنی عامل تطبیق • تدوین فرایند صدور مجوز شرکت عامل تطبیق • تدوین فرایند تمدید گواهینامه کیفیت تاسیسات گردشگری • تدوین فرایند صدور مجوز فعالیت گردشگری کشاورزی • تدوین فرایند ثبت قرارداد گشت • تدوین فرایند ابطال گشت • تدوین فرایند تمدید خانه مسافر • تدوین فرایند ثبت اطلاعات تاسیسات گردشگری • تدوین فرایند درخواست ابطال کارت راهنمایان گشت • تدوین فرایند خوداظهاری مجوزهای سه‌گانه و کارت شناسایی صنایع دستی • تدوین فرایند صدور مجوز پروانه تولید کارگاهی چند رشته‌ای • تدوین فرایند خوداظهاری درخواست و صدور موافقت اصولی و مجوز ایجاد اصلاح و یا تدوین فرایند تکمیل تاسیسات گردشگری • تدوین فرایند درخواست تمدید موافقت اصولی • تدوین فرایند صدور مجوز عکسبرداری و فیلمبرداری	۲۱	۲۱
	اصلاح فرایندها	اصلاح فرایند صدور معرفی‌نامه به بانک‌های عامل جهت اخذ تسهیلات بانکی • اصلاح فرایند درخواست و صدور / تمدید پروانه تولید کارگاهی • اصلاح فرایند درخواست و صدور / تمدید جواز تاسیس کارگاه • اصلاح فرایند درخواست و صدور / تمدید کارت شناسایی • اصلاح فرایند درخواست و صدور / تمدید پروانه تولید انفرادی • اصلاح فرایند درجه‌بندی تاسیسات گردشگری توسط شرکت‌های عامل تطبیق	۶	۶
	شناسایی زیرساخت‌های نوین	مرکز داده وزارتخانه	۱	۱
	تدوین دستورالعمل‌های مورد نیاز	استانداردسازی پرتال بر اساس شاخص‌های ارزیابی	۱	۱
	عملیاتی	راه‌اندازی سامانه‌ها و سیستم‌های جدید (سامانه، پورتال، سخت افزار، شبکه، ویدئو کنفرانس، خدمات الکترونیکی، وب سرویس‌ها)	راه‌اندازی سایت امور پایگاه‌ها	۱
راه‌اندازی سامانه ثبت گشت			۱	
راه‌اندازی سامانه بلیط الکترونیک در اماکن تاریخی، فرهنگی			۱۷۶	
توسعه سامانه‌ها و سیستم‌ها		سامانه‌های حضور و غیاب • تسهیلات کارگزینی • قراردادهای سامانه جامع آمار گردشگری • سامانه ثبت گشت • سامانه مدیران فردا • کنترل پروژه CPM • سامانه صدور مجوز بهره‌برداری از تاسیسات گردشگری • سامانه داشبورد مدیریتی اطلاعات (BI) • پنجره واحد خدمات وزارتخانه • سامانه جامع راهنمایان گشت	۱۱	۱۱
		بروزرسانی بخش انگلیسی میز خدمت	۱	۱
ایجاد زیرساخت‌های نوین (ارایه خدمات به سایر دستگاه‌ها، دریافت و استعلام خدمات الکترونیکی از سایر دستگاه‌ها)	توسعه سامانه‌ها و سیستم‌ها	توسعه میز خدمت (افزافه کردن بخش خدمات درون دستگاهی و سیاست‌ها در خصوص دولت الکترونیک) • توسعه سامانه‌های صدور کارت راهنمایان گردشگری • خوداظهاری راهنمایان گردشگری • صدور کارت الکترونیکی راهنمایان گردشگری • تمدید کارت راهنمایان گردشگری	۵	۶
		استعلام‌های داده‌شده به وزارت صنعت، معدن و تجارت (بر اساس کد ملی)، استعلام‌های داده‌شده به سامانه اطلاعات انرژی (بر اساس کد ملی و اطلاعات انرژی) • استعلام‌های داده‌شده به شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی (بر اساس کد ملی، شماره مجوز و نوع مجوز) • استعلام از سامانه ثبت احوال برای سامانه جامع دفاتر خدمات مسافرتی و راهنمایان گشت • استعلام از سامانه ثبت احوال برای استعلام دستی اطلاعات دارندگان مجوز صنایع دستی	۵	۵
پشتیبانی	پشتیبانی از سامانه‌ها و سیستم‌ها و سایت‌ها	پشتیبانی از سامانه‌های صدور موافقت اصولی • ارزشیابی کارکنان • مجوزهای سه‌گانه تولید انفرادی، تولید کارگاهی و جواز تاسیس کارگاه • کارت شناسایی صنعتگران • اخذ امریه یگان حفاظت • بانک اطلاعاتی مدیران فردا • سامانه نظام پیشنهادات، اتوماسیون مالی اداری • سامانه دانا • سامانه مکاتبات اداری • سامانه حقوق و دستمزد • پورتال وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی • سایت خبرگزاری میراث آریا • سامانه مدیران فردا • سایت اینترگران • سایت کاخ گلستان • سایت مجموعه تاریخی-فرهنگی کاخ سعدآباد • سایت مجموعه تاریخی-فرهنگی نیاوران • سایت معاونت گردشگری • سایت موزه ملی ایران • سامانه اموال منقول فرهنگی-تاریخی • سامانه پرونده الکترونیک مدیریت، حفاظت و احیاء آثار تاریخی • سامانه ثبت آثار فرهنگی-تاریخی • سامانه جامع دفاتر خدمات مسافرتی	۲۸	۲۸
		پشتیبانی از زیرساخت‌های فناوری اطلاعات	۴۵	۴۵
	پشتیبانی از ارایه خدمات به ذینفعان داخلی و خارجی	جلسات برگزار شده در بستر ویدئو کنفرانس	۲۸۱	۲۸۱

فصل هفتم؛ پژوهشگاه میراث فرهنگی

سالنامه آماری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی | سال ۱۳۹۹

مقدمه

تحقیق و پژوهش در هر بخشی پایه و اساس حرکت رو به جلو و مسیر توسعه آن بوده و افق‌های روشن را می‌توان در لابلای متون تحقیقی ترسیم و پی‌گیری نمود. نیاز به پژوهش در بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری امری بدیهی است، به ویژه در بخش میراث فرهنگی می‌توان ادعا نمود که اساس هر گونه اقدام اجرایی، پژوهش‌های بنیادی و کاربردی می‌باشد. اهمیت پژوهش و تحقیق در این حوزه باعث گردید تا در هنگام تشکیل سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و ارتقاء آن به سطح یک سازمان اجرایی و سیاست‌گذار، به منظور حفظ توان پژوهشی و تقویت ساختارهای علمی در زیر مجموعه سازمان، مجوز ایجاد پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری نیز صادر گردد. بر این اساس پژوهشگاه میراث بر این اساس فرهنگی و گردشگری وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، به منظور پاسخگویی به بخشی از نیازهای پژوهشی کشور در زمینه میراث فرهنگی، گردشگری و هنرهای سنتی به استناد مجوز شماره ۲۲/۶۵۰۳ مورخ ۱۳۸۳/۸/۲۰ شورای گسترش عالی وزارت علوم تحقیقات و فناوری و با اهداف زیر تشکیل شده است:

- ۱- پژوهش‌های مرتبط با شناخت سیر تکوین تاریخی و تحولات فرهنگ ایران زمین
- ۲- گسترش پژوهش‌های میراث فرهنگی و گردشگری به منظور کمک به توسعه پایدار، وفاق ملی و تفاهم بین ملت‌ها و صلح آسایش جهانی
- ۳- ایجاد زمینه مناسب برای ارتقاء فعالیت‌های پژوهشی و توسعه فناوری و نوآوری در زمینه میراث فرهنگی و گردشگری

پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری در سال ۱۳۹۹ اقدامات مهمی در حوزه فعالیت‌های خود انجام داده است. این پژوهشگاه در راستای قوانین بودجه سالانه، برنامه ششم توسعه و براساس سند راهبردی پژوهشگاه در افق ۱۴۰۴ و همچنین برنامه عملیاتی در پی دستیابی به اهداف تعیین شده خود بوده است.

جدول اقلام آماری پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری طی سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۸

ردیف	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	اقلام آماری
۱	۵	۵۷	۷۲	۸۸	۱۱۶	۱۵۹	۱۶۰	تعداد طرح‌های موضوعی تاریخی-فرهنگی انجام شده
۲	۵۸	۶۰	۶۴	۸۲	۸۰	۶۰	۵۶	تعداد کاوش‌های انجام شده
۳	۴۲	۳۸	۲۳	۳۸	۴۹	۴۰	۳۴	تعداد حوزه‌های بررسی، شناسایی و مستندسازی شده باستان‌شناسی
۴	۴۰	۵۱	۴۴	۵۰	۱۰۲	۴۹	۷۵	تعداد حوزه‌های گمانه‌زنی شده باستان‌شناسی
۵	-	-	-	-	۳۹۷۱	۶۹۵۸	۵۲۱۱	تعداد محوطه‌های مستندسازی شده باستان‌شناسی در سامانه
۶	-	-	-	۳۴۰	۲۶۵	۵۵۴	۱۴۰۱	تعداد مستندسازی شده زبان گویش
۷	-	-	-	۲۳	۲۹	۳۵	۱۴	تعداد مستندسازی شده هنرهای سنتی
۸	-	-	-	۲۲	۳۹	۲۹	۴۷	تعداد مستندسازی شده حوزه‌های مردم‌شناسی (مردم‌نگاری)
۹	۳۶۲۲	۲۵۹۹	۴۱۹۲	۳۰۲۳	۴۳۲۴	۴۲۰۰	۱۴۶۴	تعداد مراجعه‌کننده به مرکز اسناد و کتابخانه
۱۰	۱۲۵	۱۷۹	۲۱۷	۲۲۵	۱۹۸	۷۴	۲۷۰	تعداد مقالات چاپ شده
۱۱	۲۲	۴۵	۲۶	۵۵	۴۱	۴۲	۲۵	تعداد کتب منتشر شده
۱۲	۸	۱۲	۷	۷	۷	۶	۷	تعداد همایش‌های برگزار شده
۱۳	۱۴	۲۴	۲۹	۳۰	۳۴	۳۴	۳۸	تعداد تفاهم‌نامه‌های بین‌المللی منعقد شده در حال اجرا
۱۴	۱۱۸	۱۱۷	۱۵۵	۱۵۰	۸۵	۷۶	۹۳	تعداد آثار تولید شده در کارگاه‌های هنرهای سنتی
۱۵	۲۹۳	۲۴۲	۲۲۹	۸۵	۱۹۴	۱۱۹	۷۵	تعداد درجات هنری برای هنرمندان صنایع دستی کشور

هفت - ۱

طرح‌های پژوهشی سال ۱۳۹۹

پژوهشکده مردم‌شناسی

(۳۰ عنوان)

- ۱- بارگذاری اطلاعات آئین‌ها و مراسم یلدا و نوروز در آذربایجان شرقی در اطلس
- ۲- آئینها و مراسم یلدا و نوروز در استان مازندران و بارگذاری اطلاعات در اطلس
- ۳- بارگذاری اطلاعات آئین‌ها و مراسم یلدا و نوروز در کرمانشاه و ایلام در اطلس
- ۴- بارگذاری اطلاعات آئین‌ها و مراسم یلدا و نوروز در استان همدان (همدان، اسدآباد، نهاوند) در اطلس
- ۵- بارگذاری اطلاعات آئین‌ها و مراسم یلدا و نوروز در استان همدان (ملایر، همدان، تویسرکان) در اطلس
- ۶- بارگذاری اطلاعات آئین‌ها و مراسم یلدا و نوروز در میان زرتشتیان ایران در اطلس
- ۷- بارگذاری اطلاعات آئین‌ها و مراسم یلدا و نوروز در استان اصفهان در اطلس
- ۸- بارگذاری اطلاعات آئین‌ها و مراسم یلدا و نوروز در استان اردبیل در اطلس
- ۹- بارگذاری اطلاعات آئین‌ها و مراسم یلدا و نوروز در استان فارس در اطلس
- ۱۰- گاه‌شماری آئین‌های ایرانی
- ۱۱- جایگزین پلاستیک (عوامل بازدارنده و تسهیل‌گر) مطالعه موردی: تجربه زیسته شهروندان شهر تبریز
- ۱۲- نقش آب در زندگی مردم جزیره هنگام
- ۱۳- فرهنگ رودخانه‌ها (حوضه رودخانه چالوس)
- ۱۴- آسیب‌شناسی وضعیت تولید علم بر مبنای دو ساخت هیأت‌علمی و کارشناسان در پژوهشکده مردم‌شناسی از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۸
- ۱۵- ضبط و ثبت نمونه‌هایی از عاشقانه‌ها و حماسه‌های بلوچی در منطقه چابهار
- ۱۶- مطالعه انسان‌شناختی تجربه زیسته زنان سرپل ذهاب از زلزله آبانماه ۱۳۹۶
- ۱۷- مردم‌شناسی خوراکی‌های درمانی در کرمان و سیرجان و بارگذاری اطلاعات در اطلس
- ۱۸- مطالعه مردم‌شناختی طرح‌ها و نقوش در هنرهای سنتی جزیره قشم
- ۱۹- بارگذاری اطلاعات فرهنگ خوراک در حوزه فرهنگی الموت
- ۲۰- مردم‌شناسی آئین‌های نوروز و خوراکی‌های نوروزی در فرهنگ مردم طبرستان
- ۲۱- اطلس غذاهای سنتی زرتشتیان استان یزد
- ۲۲- مردم‌نگاری اطلس غذای آئینی در استان فارس و بارگذاری اطلاعات در اطلس
- ۲۳- مردم‌نگاری غذا در استان مازندران و بارگذاری اطلاعات در اطلس
- ۲۴- فرهنگ خوراک در شهرستان اسدآباد و بارگذاری اطلاعات در اطلس
- ۲۵- تهیه مجموعه مقالات فرهنگ شادمانی
- ۲۶- مردم‌شناسی غذا در فرهنگ ترکمن، مطالعه موردی: گنبد کاووس
- ۲۷- موزه مردم‌شناسی؛ مجموعه گفت‌وگوها و هم‌اندیشی‌ها
- ۲۸- طرح پژوهشی اطلس مردم‌نگاری سرزمین: خوراک، بازی و ورزش در استان خراسان جنوبی
- ۲۹- طرح اطلس مردم‌نگاری سرزمین، پوشاک استان خراسان جنوبی به منظور تکمیل اطلس مردم‌شناسی
- ۳۰- طرح اطلس مردم‌شناسی استان‌های یزد، اصفهان و آذربایجان شرقی در راستای تکمیل بارگذاری اطلس مردم‌شناسی

پژوهشکده زبان‌شناسی، کتیبه‌ها و متون

(۱۶ عنوان)

- ۱- بررسی تطبیقی زبان بلوچی با زبان‌های ایرانی میانه (یلان، دشتیاری، چابهار بلوچستان)
- ۲- شناسایی و فهرست نامگوی کتیبه‌های شهر سمرقند
- ۳- پژوهش و تحلیل ویژگی‌های زبان‌شناختی دو منطقه گویشی لاسگرد و دیباج
- ۴- مطالعه و پژوهش بر روی مجموعه سکه‌های موزه رضا عباسی (فاز دوم)
- ۵- تألیف کتاب مشاهیر خفته در آرامستان امامزاده عبدالله شهر ری
- ۶- بررسی نقوش نشان (هندسی) در مهرهای ساسانی
- ۷- پژوهش در گوی‌های کتیبه دار اورارتویی بسطام موزه ملی ایران (فاز دوم)

- ۸- بررسی رده‌شناختی نظام شمار در گونه‌های زبانی استان خراسان جنوبی از داده‌های زبانی موجود در گنجینه اطلس زبانی
- ۹- مشاهیر و معاریف خاندان سادات بهشتی اصفهان و سنگ مزار آنان (تکمیلی)
- ۱۰- پژوهش پیرامون کتیبه‌های موجود بر چینی‌های آبی و سفید
- ۱۱- بررسی و پژوهشی در سکه‌های صفاری، سامانی، آل بویه، غزنوی (بر اساس نمونه‌های موزه تبریز- دوزبانه)
- ۱۲- تحقیق در آثار و احوال سه تن از شاعران پارسی‌گوی گرجی
- ۱۳- بررسی کتیبه‌های فارسی ماخاچ قلعه پایتخت داغستان روسیه
- ۱۴- تعیین معیارهای دسته‌بندی و نام‌گذاری علمی گونه‌های زبانی در اطلس زبانی ایران (فاز نخست: مطالعات نظری)
- ۱۵- طرح پژوهشی تدوین اطلس زبانی استان اصفهان (فاز اول شامل شهرستان‌های: اردستان، اصفهان، شهرضا، کاشان، تاین، نجف آباد، نطنز)
- ۱۶- انجام طرح شناسایی و گردآوری و مستندسازی داده‌های ۱۰ گونه زبانی در خطر استان سیستان و بلوچستان

پژوهشکده ابنیه و بافت های تاریخی

(۲۱ عنوان)

- ۱- معماری بازارهای تاریخی اقلیم سرد و خشک (بازار شهرهای: تبریز، ارومیه، اردبیل، سنندج، زنجان و همدان)
- ۲- تدقیق محدوده محلات بافت تاریخی ارومیه با سیستم جغرافیایی GIS
- ۳- مستندسازی باغ‌های تاریخی بیرجند
- ۴- جزئیات اجرایی بناهای خشت و گلی، با مطالعه دخمه زرتشتیان ترک آباد در یزد
- ۵- تهیه دستورالعمل تعیین حریم باغ‌های تاریخی
- ۶- تدوین الگوی حفاظت از باغ‌های تاریخی فاز اول: باغ‌های منطقه بیرجند
- ۷- پژوهشی پیرامون تهیه چند پایلوت از جزئیات سازه‌های سنتی با مصالح خشت
- ۸- پژوهشی پیرامون تهیه چند پایلوت از جزئیات سازه‌های سنتی چوب و آجر
- ۹- بررسی عوامل مؤثر در شکل‌گیری کاروانسراهای راه ابریشم با تأکید بر نقش معادن باستانی؛ در مسیر ری تا سلطانیه
- ۱۰- شیوه‌های سنتی حفاظت از باغ‌ها بر اساس متون و اسناد تاریخی
- ۱۱- بناهای تاریخی و مواجهه با آتش (با رویکرد پیشگیری)
- ۱۲- بررسی راهکارهای مدیریت پس از وقوع سانحه آتش‌سوزی در بازار تبریز با استفاده از تجارب بازسازی و مرمت سرای دودری و دالان‌های پیرامونی پس از آتش‌سوزی سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۹۸
- ۱۳- تدوین راهبردها، سیاست‌ها و اصول کلی دستورالعمل حفاظت و مرمت تزئینات معماری
- ۱۴- طرح پژوهشی شناسایی و مستندسازی بناها و فضاهای واجد ارزش شهر بیرجند
- ۱۵- مستندنگاری به روش فتوگرامتری مجموعه آرامگاهی شاه نعمت‌الله ولی، ماهان کرمان
- ۱۶- تاب‌آوری و ارتباط آن با امر حفاظت در بافت‌های تاریخی شهری ایران
- ۱۷- مستندنگاری پنج اثر از باغ و منظر ایران (باغ‌های تاریخی چهلستون زواره، باغ قلعه اردستان، باغ مصلی نایین، باغ‌های تاج‌آباد و عباس‌آباد نطنز با تأکید بر تدوین توصیه‌نامه شیوه مستندسازی باغ‌های تاریخی)
- ۱۸- بررسی و دسته‌بندی شوادان‌های دزفول با رویکرد مبانی شکل‌گیری معماری دست‌کند (بر اساس ۳۰ نمونه موردی)
- ۱۹- شناخت و بررسی صد مورد از ورودی‌های خانه‌های تاریخی ارزشمند در شهر اصفهان
- ۲۰- بررسی و تهیه جزئیات سازه‌های سنتی (آجری، خشتی و چوبی) با مطالعه نمونه‌های موردی از خانه‌های تاریخی منطقه اصفهان
- ۲۱- ارزیابی رفتار بناهای تاریخی در برابر بارگذاری زلزله (با مطالعه موردی: بنای تاریخی کاخ سروستان)

پژوهشکده حفاظت و مرمت آثار تاریخی - فرهنگی

(۳۰ عنوان)

- ۱- ارزیابی عملکرد پلیمر هیدروکسی اتیل سلولز به عنوان بازدارنده خوردگی سازگار با محیط برای آثار برنزی (مطالعات موردی: آثار برنزی مکشوفه از لیار سنگ بن)
- ۲- بررسی آسیب‌های بیولوژیک اسناد گنجینه میراث فرهنگی یزد
- ۳- بررسی ترکیبات آلی و معدنی موجود در رنگ‌های نقاشی در سقائفارهای شهرستان بابل و آمل (استان مازندران با تکنیک‌های غیر تخریبی و غیر ته‌جمعی)

- ۴- مطالعات آزمایشگاهی بر روی آثار رنگ باقیمانده بر روی بقایای معماری ملیان، آجرهای منقوش باباجان و سفال‌های منقوش شهر سوخته در محوطه‌های پیش از میلاد موزه ملی ایران
- ۵- سنتز بیولوژیک نانوذرات نقره جهت کنترل فرسودگی زیستی در آثار تاریخی (فاز اول: ساخت و شناسایی نانوذرات)
- ۶- شناسایی انواع آلاینده‌های مرتبط با آثار و اشیاء تاریخی و راهکارهای مقابله با آنها
- ۷- سنتز بیولوژیک نانوذرات نقره جهت کنترل فرسودگی زیستی در آثار تاریخی (فاز اول: ساخت و شناسایی نانوذرات)
- ۸- ارزیابی عملکرد پلیمر هیدروکسی اتیل سلولز به عنوان بازدارنده خوردگی سازگار با محیط برای آثار برنزی (مطالعات موردی: آثار برنزی مکشوفه از لیار سنگ بن)
- ۹- مطالعه شیوه‌های صحافی و مرمت نسخ خطی (با نگاهی ویژه به آثار موزه بزرگ خراسان)
- ۱۰- حفاظت و نگهداری آثار چرمی در موزه‌ها
- ۱۱- روش‌های حفاظت و نگهداری آثار شیشه‌ای در موزه‌ها
- ۱۲- مطالعه و پژوهش پیرامون فلزکاری و معدن کاری کهن در حوزه فرهنگی لرستان، فاز سوم: بررسی و شناسایی محوطه‌های دارای شواهد فلزکاری کهن در دهستان گل گل کوه‌دشت
- ۱۳- شناسایی سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی تاریخی با استفاده از طیف سنجی رامان و تجهیزات گوه‌شناسی (مطالعه موردی: نمونه‌های شهر سوخته)
- ۱۴- مقایسه تطبیقی میان نتایج حاصل از بررسی‌های علمی و مطالعات بصری انجام شده در محصولات عکاسی پایه شیشه‌ای آلبوم خانه کاخ گلستان
- ۱۵- راهنمای روش‌ها شیمیایی و غیر شیمیایی کنترل آفات در مراکز فرهنگی- مطالعات موردی: کاخ موزه‌ها
- ۱۶- مروری بر مطالعات گذشته و بررسی نقاط قوت و ضعف شیوه ترمولومینسانس در ارزیابی اصالت آثار سفالی (مطالعه موردی: آزمایشات ترمولومینسانس سه اثر از موزه عصر آهن)
- ۱۷- بررسی ترکیبات آلی و معدنی موجود در رنگهای نقاشی در سقائف‌های شهرستان بابل و آمل (استان مازندران با تکنیک‌های غیر تخریبی و غیر تهاجمی)
- ۱۸- مطالعات آزمایشگاهی بر روی آجرهای لعابدار تاریخی: ساختار و پتروگرافی (مطالعه موردی: پاسارگاد)
- ۱۹- طراحی ساختار و فرم بانک اطلاعاتی سفالینه‌های زرین فام ایرانی
- ۲۰- ساختار شناسی آثار عاجی در موزه مخصوص در مجموعه کاخ گلستان
- ۲۱- اجرای فاز نهائی مشاوره و پژوهش در اجرای عملیات حفاظت، استحکام بخشی و کنترل خوردگی مجسمه بزرگ نادرشاه
- ۲۲- حفاظت و مرمت ۱۵ شی از مجموعه سفال‌های سیمره
- ۲۳- انجام طرح پژوهشی و مطالعات لازم برای انتخاب شیوه ترک‌های تنشی مجسمه نادرشاه
- ۲۴- طرح حفاظت و مرمت بر روی طناب‌های بافته شده از الیاف گیاهی و مستندنگاری آنها در راستای بافته‌های منتخب به‌دست‌آمده از معادن نمک چهرآباد
- ۲۵- طرح حفاظت و مرمت بافته‌های منتخب به دست آمده از معادن نمک چهرآباد و مستندنگاری آنها
- ۲۶- طرح حفاظت و مرمت بر روی کیسه و کفش و لباس چرمی و مستندنگاری آنها در راستای بافته‌های منتخب به‌دست‌آمده از معادن نمک چهرآباد
- ۲۷- طرح حفاظت و مرمت بر روی آثار چرمی و مستندنگاری آنها در راستای بافته‌های منتخب به دست آمده از معادن نمک چهرآباد
- ۲۸- انجام طرح بررسی و ارزیابی آلاینده‌های محیطی مخرب اشیاء و آثار تاریخی در موزه‌ها، تعیین منابع و عوامل آسیب رسان، کنترل و ارائه راهکار
- ۲۹- انجام طرح پژوهشی پاکسازی بقایای انسانی معدن نمک چهرآباد زنجان
- ۳۰- تهیه پوشش نانو کامپوزیتی به منظور جلوگیری از آسیب‌های محیطی به آجر، سفال و کاشی‌های بناهای تاریخی

• پژوهشکده باستان شناسی

(۳۲ عنوان)

- ۱- منشأیابی دست ساخته‌های ابسیدین محوطه تل خاری پاسارگاد
- ۲- فروردین‌یشت معانی: درباره دیرنگی دفاع و دفاع نامه‌ها در تاریخ و فرهنگ ایران
- ۳- ساماندهی و کاوش اضطراری تپه خاتونلر مهردشت ملارد

- ۴- بررسی جایگاه بنادر (ریشهر) بوشهر و سیراف در تجارت دریایی خلیج فارس اواخر ساسانی و سده‌های اولیه اسلامی با تأکید بر منابع مکتوب و یافته‌های باستان‌شناسی
- ۵- بررسی و بازخوانی کتیبه‌های صدر اسلام چهارمحال و بختیاری
- ۶- کاوش اضطراری گورستان خاوه
- ۷- بررسی و مطالعه سازه‌های آبی منطقه کهگیلویه
- ۸- گردآوری و مستندسازی و گونه‌شناسی سفالینه‌های با نقوش انسانی و حیوانی نیشابور در موزه‌های ایران و جهان
- ۹- بررسی و شناسایی شهرستان لارستان
- ۱۰- بررسی نقش احتمالی تغییرات اقلیمی بر استقرارگاه‌های جنوب غرب ایران در دوره روستانشینی با تمرکز بر دشت دهلران
- ۱۱- مطالعه بندر تاریخی (فراساحلی) بردستان
- ۱۲- گاهنگاری تطبیقی مناطق مرتفع زاگرس مرکزی در هزاره پنجم ق.م بر اساس سفال‌های بدست آمده از کاوش‌های نادعلی بیگ
- ۱۳- فصل دوم کاوش سد پیغام چای
- ۱۴- گونه‌شناسی و طبقه‌بندی دست ساخته‌های حجیم سنگی محوطه رویان شاهرود
- ۱۵- طبقه‌بندی، گونه‌شناسی و آنالیز سفال‌های حاصل از بررسی مطالعات باستان‌شناسی سد بلبون
- ۱۶- سنجش از دور شهرستان دزفول بر مبنای پژوهش‌های باستان‌شناسی
- ۱۷- تدوین کتاب قابل انتشار از گزارش‌های کاوش فصل هفتم از یکی
- ۱۸- همکاری در تدوین مجموعه مقالات جشن نامه دکتر رهبر (آفرین نامه)
- ۱۹- بررسی تکایای (باغ‌های) تاریخی شهر سبز سلیمان (بروجرد)
- ۲۰- مطالعه و گونه‌شناسی مواد فرهنگی منسوب به تپه گرجزیا/گرجزبان ایغربلاغ در موزه ملی ایران
- ۲۱- بازگفتی یونانی از یک داستان کهن ایرانی
- ۲۲- فصل دوم کاوش کاسه‌گران
- ۲۳- طراحی و پیاده‌سازی سامانه اطلاعات مکانی نقشه باستان‌شناسی ایران (تحت وب)
- ۲۴- عکاسی و طراحی فنی سفال‌های گورستان تاریخی مانایی ملامچه در زیویه کردستان به تعداد ۱۵۲ قطعه
- ۲۵- انجام طرح مطالعاتی تهیه پرونده‌های ثبتی سه دهکده در منطقه سفیدکوه مکران با نام‌های بارگدن، کوچکدام، کد د پ الف و ب
- ۲۶- انجام طرح پژوهشی باستان‌شناسی شهرستان انار، استان کرمان، در راستای تکمیل نقشه باستان‌شناسی کشور
- ۲۷- انجام طرح پژوهشی بررسی و شناسایی باستان‌شناختی بخش مرکزی شهرستان قلعه گنج- استان کرمان، در راستای تکمیل نقشه باستان‌شناسی کشور
- ۲۸- انجام طرح پژوهشی بررسی و شناسایی باستان‌شناسی شهرستان کوهبنان- استان کرمان در راستای نقشه باستان‌شناسی کشور
- ۲۹- عکاسی و طراحی فنی سفال به تعداد ۶۰ قطعه و دیجیتالی نمودن دیواره‌ها، پلان‌های کاوش طرح گمانه‌زنی به منظور لایه‌نگاری محوطه رویان (عمادالدین ۲، شاهرود)
- ۳۰- عکاسی، طراحی فنی و دیجیتالی نمودن دست ساخته‌های حجیم سنگی محوطه رویان شاهرود به تعداد ۶۷ عدد
- ۳۱- تحلیل مکانی سنگ افراش‌های انسان ریخت محوطه شهری نیایشگاه استان اردبیل
- ۳۲- واژه‌نامه مصور اموال منقول تاریخی- فرهنگی دوره اسلامی ایران

• گروه گردشگری و میراث طبیعی

(۱۱ عنوان)

- ۱- تدوین استانداردهای بومگردی به تفکیک چند اقلیم و معماری در ایران، مطالعه موردی مناطق سواحل جنوب- کوردنشین، روستاهای صخره‌ای- قوم کرمانج- شمال کشور جلگه‌ای- معماری کپری- استان فارس
- ۲- دستورالعمل بهره برداری پایدار از میراث طبیعی ثبت شده (با تأکید بر اثر ثبت جهانی لوت، فاز یک و دو)
- ۳- طرح ارائه چارچوب سیاستی، حمایتی و حفاظتی در خصوص جنگل‌ها و سواحل با رویکرد گردشگری
- ۴- انجام طرح پژوهشی مطالعه و تدوین سند برنامه ایجاد شبکه ترویج برند ملی گردشگری ایران (با رویکرد ترویج مشارکتی)
- ۵- انجام طرح پژوهشی و مطالعاتی سند راهبردی توسعه پایدار گردشگری شهر خوی

- ۶- طرح حسابداری گازهای گلخانه‌ای بخش هتلداری استان تهران
- ۷- گردشگری و حال خوب: نقش سفر در ارتقاء نشاط افراد جامعه
- ۸- مدل‌سازی انتقال دوربرد رسوبات نمکی از سواحل خشک شده دریاچه ارومیه و پایش سری زمانی غلظت ذرات معلق موجود در جو منطقه
- ۹- تدوین برنامه راهبردی توسعه گردشگری الکترونیک
- ۱۰- ارزیابی پایداری گردشگری مذهبی و زیارتی با استفاده از مدل ردپای اکولوژیکی؛ نمونه موردی: روستای نگل شهرستان سنندج
- ۱۱- نقش گردشگری خانه‌های دوم در توسعه پایدار روستایی از دیدگاه جامعه محلی (مطالعه موردی: شهرستان محمودآباد)

• گروه هنرهای سنتی

(۱۱ عنوان)

- ۱- سبک‌شناسی نگاره‌های ورقه و گلشاه
- ۲- پژوهشی در هنر گل و نقش (زرتشتی دوزی) در خطه یزد
- ۳- احیا شیوه چاپ کلاغ‌های روسری‌های لری (گلونی)
- ۴- بررسی بناهای ارسی در شهر اردبیل و احداث کارگاه ارسی سازی در حسینیه مجتهد
- ۵- احیاء نساجی سنتی لرستان (حرمی بافی و ماشته بافی)
- ۶- بررسی بناهای ارسی در شهر اردبیل و احداث کارگاه ارسی سازی در حسینیه مجتهد
- ۷- مطالعه مستندسازی رنگرزی سنتی ابریشم با رنگزاهای طبیعی با تمرکز بار شهر قم (قطب رنگرزی سنتی)
- ۸- مقایسه تطبیقی اجزای دیداری سه نگاره با موضوع تاجگذاری شاپور دوم در دوران رویانی از مکاتب اصفهان، تبریز و مکتب هند و مغولی
- ۹- بررسی نمادها و نشانه‌های عاشورایی در مراسم عزاداری شهر تهران
- ۱۰- احیاء و نمونه‌سازی میز معرق نیمه‌کاره مشابه میز موزه صاحبقرانیه به طول ۵/۴ متر
- ۱۱- ساخت دستگاه خانگی با قابلیت بافت زربفت و ترمه (ژاکارد)

• معاونت فناوری و کاربردی سازی

(۸ عنوان)

- ۱- انجام طرح برنامه‌ریزی برای ترویج بازدید از میراث معماری با تاکید بر توسعه پایدار
- ۲- شناسایی کسب و کارهای نوپا و گروه واحدهای فناور در زمینه های مرتبط با اقتصاد میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با الویت گروه واحدهای فناور فعال در حوزه‌های میان رشته‌ای
- ۳- انجام طرح اجزای مدل کسب و کار الکترونیکی و تجارت الکترونیک در ایران
- ۴- طرح پژوهشی ساخت سیمان رنگی سرمایی جهت بندکشی و پوشش نمای بناهای تاریخی آجری
- ۵- ساخت نمایشگاه مجازی دائمی پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری- توسعه و کاربردی سازی مبتنی بر فناوری واقعیت مجازی
- ۶- تحلیل سیستمی توسعه بازار گردشگری ایران با بهره‌گیری از رویکرد آینده پژوهی: ارائه نگرشی نوین از برنامه‌ریزی راهبردی در جهت جذب گردشگران منطقه آسیای جنوب شرقی
- ۷- تدوین دستورالعمل مداخله و ایجاد ساختارهای جدید در بافت‌های تاریخی با رویکرد حفظ هویت رنگی: تهیه نقشه رنگی محله قدیم تهران (خیابان ناصرخسرو)
- ۸- طراحی و پیاده‌سازی پایگاه داده مکانی (Geodatabase) برای سامانه اطلاعات مکانی (GIS) اماکن تاریخی (مطالعه موردی: منطقه عودلاجان تهران)

• مدیریت امور بین الملل و حقوقی

(۱ عنوان)

- ۱- تحلیل عناصر قانونی در پیشگیری از جرایم علیه میراث فرهنگی

جدول طرح‌های پژوهشی سال ۱۳۹۹

ردیف	نام واحد	تعداد عنوان
۱	پژوهشکده مردم شناسی	۳۰
۲	پژوهشکده زبان‌شناسی، کتیبه‌ها و متون	۱۶
۳	پژوهشکده ابنیه و بافت‌های تاریخی	۲۱
۴	پژوهشکده حفاظت و مرمت آثار تاریخی □ فرهنگی	۳۰
۵	پژوهشکده باستان‌شناسی	۳۲
۶	گروه گردشگری و میراث طبیعی	۱۱
۷	گروه هنرهای سنتی	۱۱
۸	معاونت فناوری و کاربردی سازی	۸
۹	مدیریت امور بین‌الملل و حقوقی	۱

هفت - ۲

فصل هفتم پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

• مطالعات باستان‌شناسی

در سال ۱۳۹۹ مجموعاً ۱۶۵ مورد باستان‌شناسی با همکاری استان‌ها انجام گرفته است. در این میان تعداد کاوش‌های انجام شده ۵۶ مورد تعداد حوزه‌های بررسی و مستندسازی شده ۳۴ مورد و تعداد حوزه گمانه‌زنی شده ۷۵ مورد بود است.

۱. کاوش اضطراری محوطه باستانی احدیگلو (گرمی / اردبیل)
۲. پروژه پیش از تاریخ دشت قم: کاوش باستان‌شناسی در تپه یوسف خان خاوه (قم / قم)
۳. بیست و دومین فصل کاوش باستان‌شناسی تپه هگمتانه (همدان / همدان)
۴. فصل دوم کاوش باستان‌شناسی گورستان شهانه پشته (بابل / مازندران)
۵. فصل پنجم کاوش به منظور شناسایی معبد لائودیسسه (نهران / همدان)
۶. فصل دوم کاوش باستان‌شناسی شهر قدیم آمل (آمل / مازندران)
۷. فصل دوم کاوش و لایه‌نگاری در دستکند زیر زمینی ترخوران تفرش (تفرش / مرکزی)
۸. فصل چهارم کاوش در آبراهه‌های تخت جمشید (مرودشت / فارس)
۹. کاوش باستان‌شناسی ضلع شرقی مسجد جامع ارومیه به منظور شناسایی بقایای معماری (ارومیه / آذربایجان غربی)
۱۰. کاوش باستان‌شناسی محوطه تاریخی کهنه‌گوراب (لگموج) (املش / گیلان)
۱۱. کاوش باستان‌شناسی آتشکده فردقان فراهان (فراهان / مرکزی)
۱۲. کاوش باستان‌شناسی تپه معصوم‌زاده (بجنورد / خراسان شمالی)
۱۳. بازنگری و تدقیق عرصه و کاوش مجموعه معماری دستکند تپه کوی کیوان (ازنا / لرستان)

۱۴. کاوش باستان‌شناسی سد هخامنشی بستان خانی واقع در بخش مشهد مرغاب (خرم‌بید/ فارس)
۱۵. کاوش و پیگردی ارگ بافت تاریخی دهدشت (دهدشت/ کهگیلویه و بویراحمد)
۱۶. فصل دهم کاوش محوطه تل آجری (مرودشت/ فارس)
۱۷. کاوش اضطراری در شهر تاریخی استرآباد (گروگان/ گلستان)
۱۸. کاوش اراضی تفکیکی تعاونی مسکن جهاد کشاورزی شهرستان سقز (سقز/ کردستان)
۱۹. کاوش باستان‌شناسی مجموعه دستکند پاقپان (کاشان/ اصفهان)
۲۰. کاوش و گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه تاریخی دامسک تربت حیدریه (تربت حیدریه/ خراسان رضوی)
۲۱. فصل ششم کاوش باستان‌شناسی محوطه لیارسنگ بن (املش/ گیلان)
۲۲. فصل دوم کاوش باستان‌شناسی محوطه ویگل (آران و بیدگل/ اصفهان)
۲۳. کاوش آموزشی محوطه گبری مود (سرپیشه/ خراسان جنوبی)
۲۴. فصل چهارم کاوش آموزشی باستان‌شناسی تپه پوستچی (شیراز/ فارس)
۲۵. کاوش آموزشی تپه‌رستم (هامون/ سیستان و بلوچستان)
۲۶. فصل هشتم کاوش باستان‌شناسی محوطه تاریخی ریوی (مانه و سملقان/ خراسان شمالی)
۲۷. کاوش و گمانه‌زنی به منظور لایه‌نگاری تپه چالتاسیان پیشوا (پیشوا/ تهران)
۲۸. بررسی باستان‌شناسی بخش کارزان شهرستان سیروان با تاکید بر محوطه تاریخی سیروان (سیروان/ ایلام)
۲۹. بررسی روشمند محوطه‌های باستانی روستای صدرآباد (زرندیه/ مرکزی)
۳۰. بررسی و شناسایی مجموعه کافرکلی‌ها (آمل/ مازندران)
۳۱. بررسی و شناسایی قنات‌های دشت قزوین (بویین زهرا/ قزوین)
۳۲. بررسی و شناسایی باستان‌شناسی شهرستان کوهبنان در راستای تکمیل نقشه باستان‌شناسی کشور (کوهبنان/ کرمان)
۳۳. بررسی و شناسایی باستان‌شناسی شهرستان انار در راستای تکمیل نقشه باستان‌شناسی کشور (انار/ کرمان)
۳۴. بررسی و شناسایی باستان‌شناسی شهرستان قلعه‌گنج، بخش مرکزی در راستای تکمیل نقشه باستان‌شناسی کشور (قلعه‌گنج/ کرمان)
۳۵. بررسی و شناسایی باستان‌شناسی حاشیه جنوبی تالاب گاوخونی (اصفهان/ اصفهان)
۳۶. بررسی و شناسایی باستان‌شناسی محوطه‌های پارینه‌سنگی شهرستان فردوس بخش مرکزی دهستان حومه (فردوس/ خراسان جنوبی)
۳۷. بررسی، شناسایی و خواناسازی معماری دستکند روستای آب اسک (آمل/ مازندران)
۳۸. بررسی و شناسایی باستان‌شناسی در محدوده روستاهای بارگدن، کوچکدام، کدپ الف و ب با هدف تهیه پرونده‌های ثبتی آثار موجود جهت تکمیل اطلس میراث فرهنگی کشور (نیک‌شهر/ سیستان و بلوچستان)
۳۹. بررسی و شناسایی باستان‌شناسی دهستان‌های میانکوه شرقی و غربی (پلدختر/ لرستان)
۴۰. بررسی و شناسایی باستان‌شناسی شهرستان فهرج، بخش نگین کویر (فهرج/ کرمان)
۴۱. فصل سوم بررسی و شناسایی شهرستان مرودشت به منظور تکمیل نقشه باستان‌شناسی کشور (مرودشت/ فارس)
۴۲. بررسی و مستندنگاری به منظور مکان‌نگاری ساحل شرقی جزیره هرمز (قشم/ هرمزگان)
۴۳. بررسی و شناسایی شهرستان جوین و جغتای در راستای تکمیل نقشه باستان‌شناسی کشور (جوین و جغتای/ خراسان رضوی)
۴۴. فصل دوم بررسی باستان‌شناسی حوضه آبریز زاینده‌رود-بالادست رودخانه، زیرحوضه چادگان (اصفهان/ اصفهان)
۴۵. بررسی و شناسایی محدوده نفت خانه سومار (قصر شیرین/ کرمانشاه)
۴۶. بررسی روش مند تل جلوگیر مرودشت (مرودشت/ فارس)
۴۷. بررسی باستان‌شناسی بخش مرکزی شهرستان اشکذر (اشکذر/ یزد)
۴۸. بررسی باستان‌شناسی بخش مرکزی شهرستان گیلانغرب (گیلانغرب/ کرمانشاه)
۴۹. بررسی و شناسایی بخش مرکزی شهرستان راور (راور/ کرمان)
۵۰. بررسی روش مند تل قلعه مرودشت (مرودشت/ فارس)
۵۱. بررسی روش مند قلعه اژدها پیکر (لارستان/ فارس)
۵۲. بررسی و شناسایی ارتفاعات شهرستان دهلران طبق نقشه شبکه‌های اعلامی واحد نقشه باستان‌شناسی (دهلران/ ایلام)
۵۳. بررسی باهدف بازنگری و تکمیل اطلاعات آثار تاریخی-فرهنگی شهرستان‌های کرمان و بردسیر (کرمان و بردسیر/ کرمان)
۵۴. بررسی و شناسایی باستان‌شناسی بخش سی‌مکان شهرستان جهرم (جهرم/ فارس)
۵۵. بررسی حوزه مرکزی دشت قم (محور تاریخی-فرهنگی): با تمرکز بر عصر مفرغ تا آغاز عصر آهن (قم/ قم)

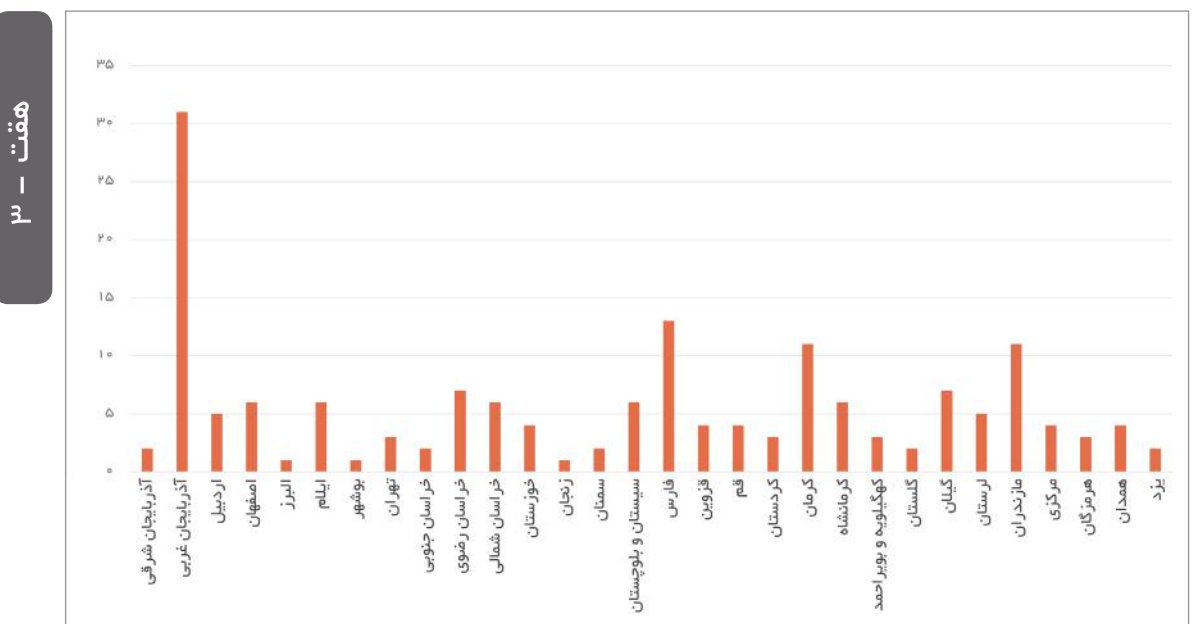
۵۶. بررسی محوطه‌های پارینه سنگی کوه گاوبست (هرمزگان / هرمزگان)
۵۷. بررسی باستان‌شناسی و مستندنگاری منطقه رامرود (هامون / سیستان و بلوچستان)
۵۸. بررسی باستان‌شناسی استقرارهای اشکانی و ساسانی دشت سرخس (سرخس / خراسان رضوی)
۵۹. بررسی و شناسایی کانال‌های آبرسانی زاینده رود اصفهان (لنجان، فلاورجان و اصفهان / اصفهان)
۶۰. بررسی باستان‌شناسی بخش هرات شهرستان خاتم در راستای تکمیل نقشه باستان‌شناسی کشور (خاتم / یزد)
۶۱. کاوش و گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه ویران شهر (فاروج / خراسان شمالی)
۶۲. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه موشه‌لان (اسماعیل آباد) (ساوجبلاغ / البرز)
۶۳. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه قبه‌سبز (کرمان / کرمان)
۶۴. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه چشمه‌زالو (قم / قم)
۶۵. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم خرگوش تپه (گرگان / گلستان)
۶۶. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه قلعه گل (دره شهر / ایلام)
۶۷. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه کوترسبه (ایلام / ایلام)
۶۸. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه نگار (بردسیر / کرمان)
۶۹. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم گورستان سفیدچاه (بهبه‌شهر / مازندران)
۷۰. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه قبرستان پکاجیبیک (سلماس / آذربایجان غربی)
۷۱. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه دیزج تکه (ارومیه / آذربایجان غربی)
۷۲. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه قیز قلعه (ارومیه / آذربایجان غربی)
۷۳. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه مکی (ارومیه / آذربایجان غربی)
۷۴. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم بقین علی تپه (میاندوآب / آذربایجان غربی)
۷۵. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه محمودکان (مه‌باد / آذربایجان غربی)
۷۶. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه حاجی حسن (انجیرداغی) (میاندوآب / آذربایجان غربی)
۷۷. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه داش تپه ۲ (میاندوآب / آذربایجان غربی)
۷۸. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه نصیر کندی (میاندوآب / آذربایجان غربی)
۷۹. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم مجموعه تپه‌های باستانی تل بیضا (سپیدان / فارس)
۸۰. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم بیقوش تپه (چالدران / آذربایجان غربی)
۸۱. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم کول تپه گوهران (خوی / آذربایجان غربی)
۸۲. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه صدقیان (سلماس / آذربایجان غربی)
۸۳. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه دوین (شیروان / خراسان شمالی)
۸۴. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم گوگ تپه (مه‌باد / آذربایجان غربی)
۸۵. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه میرزا علی عسگر (میاندوآب / آذربایجان غربی)
۸۶. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه گلور و استقلال (شیروان / خراسان شمالی)
۸۷. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه کربلایی تپه (چالدران / آذربایجان غربی)
۸۸. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه شوریک (خوی / آذربایجان غربی)
۸۹. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه چشمه‌باغ (بروجرد / لرستان)
۹۰. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه گرده‌لیشه ۱ (سردشت / آذربایجان غربی)
۹۱. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه شهر دراز (ایران‌شهر / سیستان و بلوچستان)
۹۲. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه گردعجم (سردشت / آذربایجان غربی)
۹۳. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه زیوه (پیرانشهر / آذربایجان غربی)
۹۴. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تخت‌رستم (نکا / مازندران)
۹۵. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تل خسرو (بویر احمد / کهگیلویه و بویراحمد)
۹۶. گمانه‌زنی به منظور تکمیل تعیین عرصه و پیشنهاد حریم قلعه اردشیر و قلعه دختر (کرمان / کرمان)
۹۷. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم آغچه‌ریش (چاراویماق / آذربایجان شرقی)
۹۸. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه ماراوه (پیرانشهر / آذربایجان غربی)
۹۹. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه باستانی باغ نیل (دلگان / سیستان و بلوچستان)
۱۰۰. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه کنارصندل جیرفت (جیرفت / کرمان)

۱۰۱. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم ضلع جنوبی خیابان ساحلی قصر شیرین (قصر شیرین / کرمانشاه)
۱۰۲. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه ازناو (مالیر / همدان)
۱۰۳. گمانه‌زنی در محدوده ضلع جنوبی محوطه قلی درویش با هدف تدقیق عرصه محوطه (قم / قم)
۱۰۴. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم و پیگردی کیجا قلعه میان‌دورود (ساری / مازندران)
۱۰۵. گمانه‌زنی به منظور تدقیق عرصه و پیشنهاد حریم تپه فلا (ایوان / ایلام)
۱۰۶. گمانه‌زنی به منظور لایه‌نگاری و تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه رم رمه (مهران / ایلام)
۱۰۷. گمانه‌زنی به منظور لایه‌نگاری محوطه طوق تپه (نکا / مازندران)
۱۰۸. گمانه‌زنی به منظور لایه‌نگاری قزل قلعه‌فراهان (فراهان / مرکزی)
۱۰۹. گمانه‌زنی به منظور لایه‌نگاری (حفر یک گمانه ۲ در ۲ متر) و تعیین عرصه و پیشنهاد حریم اریک تپه (الوند / قزوین)
۱۱۰. گمانه‌زنی به منظور لایه‌نگاری تپه کوزه چی (زنجان / زنجان)
۱۱۱. گمانه‌زنی به منظور لایه‌نگاری و تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه الله‌قلی تپه سی (لیلان / آذربایجان شرقی)
۱۱۲. گمانه‌زنی به منظور لایه‌نگاری و تعیین عرصه و پیشنهاد حریم اشکفت قادی (قدیر مشور) (شیراز / فارس)
۱۱۳. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه و غار هوتو و کمر بند و لایه‌نگاری غار هوتو (بهشهر / مازندران)
۱۱۴. گمانه‌زنی به منظور پاسخگویی به استعلام محوطه قصر قجر شورین (حفر یک گمانه ۲ در ۲ متر) (همدان / همدان)
۱۱۵. گمانه‌زنی در محدوده حریم تپه اشرف به منظور مطالعات نجات بخشی مسیر لوله‌گذاری آب (اصفهان / اصفهان)
۱۱۶. گمانه‌زنی به منظور پاسخگویی به استعلام بافت تاریخی بازار، خیابان بحرالعلوم کوچه نوبخت (حفر یک گمانه ۲ در ۲ متر) (رشت / گیلان)
۱۱۷. گمانه‌زنی به منظور پاسخگویی به استعلام زمین واقع در روستای جمشیدآباد (حفر یک گمانه ۲ در ۲ متر) (رودبار / گیلان)
۱۱۸. گمانه‌زنی به منظور پاسخگویی به استعلام در مسجد صفی و مسجد اردبیلیان (رشت / گیلان)
۱۱۹. گمانه‌زنی به منظور پاسخگویی به استعلام در پشت ساختمان فرمانداری آستارا (آستارا / گیلان)
۱۲۰. گمانه‌زنی به منظور پاسخگویی به استعلام تپه چغادرویشان (حفر یک گمانه ۲ در ۲) (چگنی / لرستان)
۱۲۱. گمانه‌زنی به منظور تعیین محل استقرار پایه‌های پوشش حفاظتی شادیاخ (نیشابور / خراسان رضوی)
۱۲۲. گمانه‌زنی به منظور پاسخگویی به استعلام در حریم درجه یک شهر قدیم نیشابور (نیشابور / خراسان رضوی)
۱۲۳. گمانه‌زنی به منظور پاسخگویی به استعلام در ضلع شمالی عمارت خورشید (کلات / خراسان رضوی)
۱۲۴. گمانه‌زنی به منظور پاسخگویی به استعلام تپه شور درگز (درگز / خراسان رضوی)
۱۲۵. گمانه‌زنی به منظور پاسخگویی به استعلام ضلع غربی برج طغرل (شهرری / تهران)
۱۲۶. حفر یک گمانه ۲ در ۲ متر به منظور پاسخگویی به استعلام شهرداری جبرنده شهرستان رودبار (رودبار / گیلان)
۱۲۷. گمانه‌زنی به منظور پاسخگویی به استعلام پلاک ثبتی ۱۵/۱۱۹ دیلمان شمالی (شهرری / تهران)
۱۲۸. پاک‌سازی کاخ هخامنشی چرخاب (دشتستان / بوشهر)
۱۲۹. گمانه‌زنی و آوار برداری به منظور خواناسازی و مرمت بنای زیج منیژه انزل (سرپل ذهاب / کرمانشاه)
۱۳۰. گمانه‌زنی به منظور پی‌گردی بقایای معماری آرامگاه شیخ دانیال (خنج / فارس)
۱۳۱. گمانه‌زنی به منظور خواناسازی مجموعه تاریخی فرهنگی فرح‌آباد (ساری / مازندران)
۱۳۲. گمانه‌زنی به منظور خواناسازی و پیگردی باغ عباس آباد بهشهر (بهشهر / مازندران)
۱۳۳. گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تل خاکستر و گمانه‌زنی آزمایشی در مسیر جاده موجن (شاهرود / سمنان)
۱۳۴. کاوش نجات بخشی گورستان له سواره در محدوده سد خراسان ۳ (دنا / کهگیلویه و بویراحمد)
۱۳۵. بررسی و شناسایی باستان‌شناسی حوضه آبگیر سدچپرآباد (اشنویه / آذربایجان غربی)
۱۳۶. بررسی و شناسایی باستان‌شناسی طرح خط انتقال سراسری نهم گاز در مسیر دهگلان تا کوه‌دشت (کردستان / کرمانشاه / ایلام / لرستان)
۱۳۷. بررسی و شناسایی باستان‌شناسی طرح خط انتقال سراسری نهم گاز در مسیر کوه‌دشت تا دزفول (لرستان / خوزستان)
۱۳۸. بررسی و شناسایی باستان‌شناسی اراضی قشلاق آیواتلو (مشکین شهر / اردبیل)
۱۳۹. گمانه‌زنی در محوطه‌های محدوده سد کانی شینکا (پیرانشهر / آذربایجان غربی)
۱۴۰. گمانه‌زنی در محوطه‌های محدوده سد نی آباد (سررودآباد / کردستان)
۱۴۱. فصل سوم کاوش نجات بخشی محوطه سوغانلو ۴ در محدوده سد کانی سیب (پیرانشهر / آذربایجان غربی)
۱۴۲. کاوش باستان‌شناسی در محدوده تپه زیارتکان (روستای امام عباس) (ثلاث باباجانی / کرمانشاه)
۱۴۳. کاوش نجات بخشی در مسیر اجرای طرح آبرسانی جوبجی (رامهرمز / خوزستان)
۱۴۴. بررسی باستان‌شناسی محدوده طرح شبکه آبیاری و زه‌کشی شهرستان رامهرمز (رامهرمز / خوزستان)

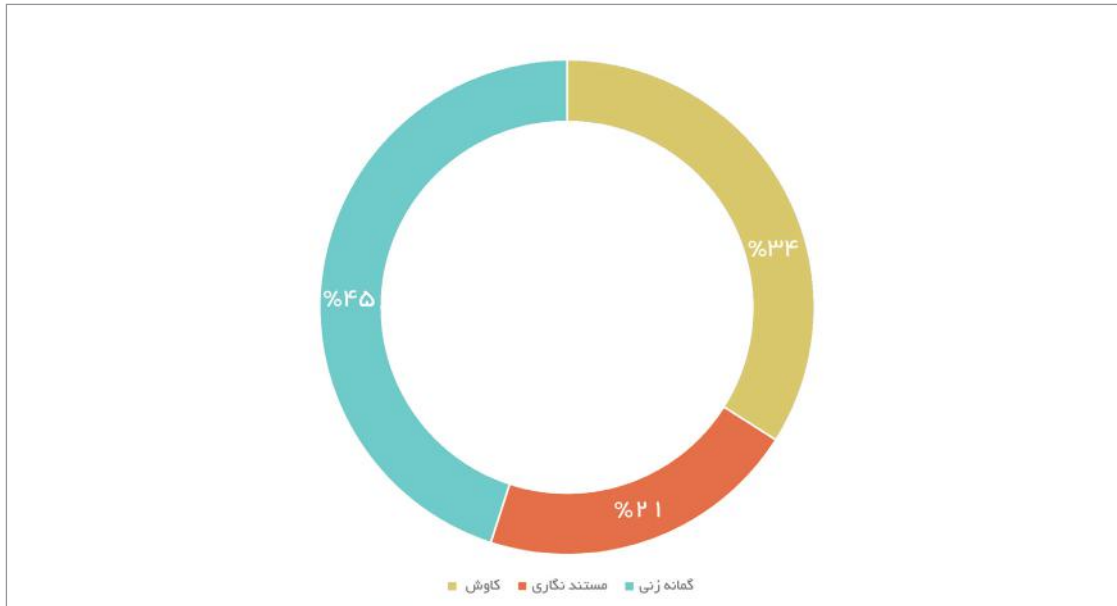
۱۴۵. فصل سوم کاوش نجات‌بخشی محوطه گورستان سوغانلو در محدوده سد کانی سیب (پیرانشهر / آذربایجان غربی)
۱۴۶. فصل سوم کاوش نجات‌بخشی محوطه سوغانلو ۶ در محدوده سد کانی سیب (پیرانشهر / آذربایجان غربی)
۱۴۷. دومین فصل کاوش نجات‌بخشی گورستان مرسین در محدوده سد فینسک (شهمیرزاد / سمنان)
۱۴۸. فصل دوم کاوش نجات‌بخشی گردآشوان در محدوده سد کانی سیب (پیرانشهر / آذربایجان غربی)
۱۴۹. بررسی باستان‌شناسی در مسیر خط انتقال گاز دشتک به زابل (هامون / سیستان و بلوچستان)
۱۵۰. کاوش نجات‌بخشی محوطه قره‌بلاغ در محدوده سد احمدبیگلو (مشکین شهر / اردبیل)
۱۵۱. بررسی باستان‌شناسی محدوده شبکه آبیاری و زه‌کشی سردشت (سردشت / آذربایجان غربی)
۱۵۲. فصل سوم کاوش نجات‌بخشی تپه بالچاک ۱ در محدوده سد کانی سیب (پیرانشهر / آذربایجان غربی)
۱۵۳. کاوش نجات‌بخشی محوطه ۰۵ در محدوده سد احمدبیگلو (مشکین شهر / اردبیل)
۱۵۴. کاوش نجات‌بخشی محوطه ۱۱ در محدوده سد احمدبیگلو (مشکین شهر / اردبیل)
۱۵۵. فصل سوم کاوش نجات‌بخشی تپه سوغانلو ۱ در محدوده سد کانی سیب (پیرانشهر / آذربایجان غربی)
۱۵۶. فصل دوم کاوش نجات‌بخشی تپه گوران ۱ (گرد گوری) در محدوده سد کانی سیب (پیرانشهر / آذربایجان غربی)
۱۵۷. بررسی نجات‌بخشی دهستان توجردی در راستای مطالعات تاریخی - فرهنگی سد هرات (سرچهان / فارس)
۱۵۸. گمانه‌زنی به منظور خواناسازی و پاکسازی کاخ‌های شماره ۲ و ۲ و حصار سوم چغازنبیل (شوش / خوزستان)
۱۵۹. گمانه‌زنی باهدف شناخت وضعیت آثار در محل احداث تقاطع غیرهمسطح بیمارستان نظام مافی شوش (شوش / خوزستان)
۱۶۰. گمانه‌زنی به منظور پاسخگویی به استعلام بافت تاریخی شهر قزوین (روبه روی بنای تاریخی امامزاده اسماعیل) (قزوین / قزوین)
۱۶۱. گمانه زنی باستان‌شناسی قیاق تپه کوزران (کرمانشاه / کرمانشاه)
۱۶۲. فصل اول کاوش باستان‌شناسی تپه معصوم زاده (بجنورد / خراسان شمالی)
۱۶۳. کاوش باستان‌شناسی تپه خله کوه تاکستان (تاکستان / قزوین)
۱۶۴. مطالعه و پژوهش پیرامون شواهد معدن کاری و فلزکاری کهن در جنوب شرق ایران: بررسی محوطه‌های فلزکاری شهداد و معادن آن (شهداد / کرمان)
۱۶۵. کاوش باستان‌شناسی قلعه لشتان (بندرلنگه / هرمزگان)

نمودار تعداد مطالعات به تفکیک استان

هفت - ۴

نمودار تعداد مطالعات باستان‌شناسی به تفکیک نوع پژوهش

نقشه باستان‌شناسی

جدول فراوانی مدیریت و جانمایی آثار باستانی ایران در سال ۱۳۹۹

هفت - ۵

ردیف	استان	فراوانی آثار جانمایی شده بر روی نقشه باستان‌شناسی کشور	ردیف	استان	فراوانی آثار جانمایی شده بر روی نقشه باستان‌شناسی کشور
۱	اردبیل	۴	۱۶	فارس	۳
۲	اصفهان	۲۶	۱۷	قزوین	۳
۳	البرز	۱	۱۸	قم	۱
۴	ایلام	۲	۱۹	کردستان	۱
۵	آذربایجان شرقی	۲	۲۰	کرمان	۱۴۴۱
۶	آذربایجان غربی	۱۲۲	۲۱	کرمانشاه	۴
۷	بوشهر	۱	۲۲	کهگیلویه و بویراحمد	۱
۸	تهران	۲	۲۳	گلستان	۱
۹	چهارمحال و بختیاری	۱۷۴	۲۴	گیلان	۱۲
۱۰	خراسان جنوبی	۱۴	۲۵	لرستان	۷
۱۱	خراسان رضوی	۲	۲۶	مرکزی	۴۱۱
۱۲	خراسان شمالی	۱	۲۷	هرمزگان	۸
۱۳	زنجان	۱	۲۸	همدان	۳۲۵
۱۴	سمنان	۵۴	۲۹	یزد	۱۱
۱۵	سیستان و بلوچستان	۲۵۷۶			

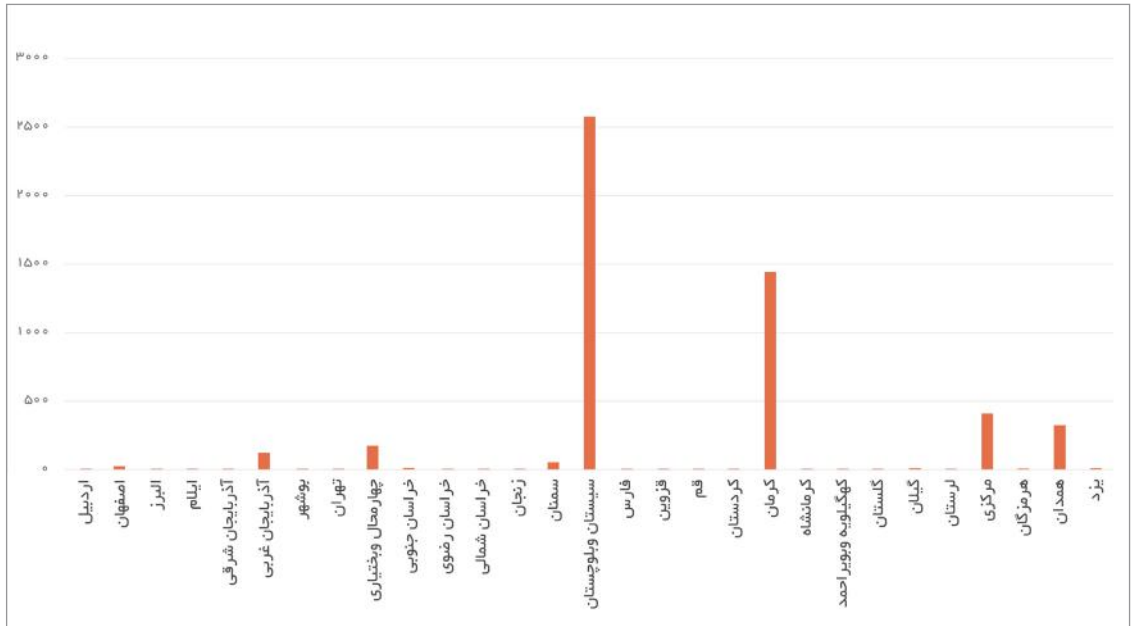

فصل هفتم پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

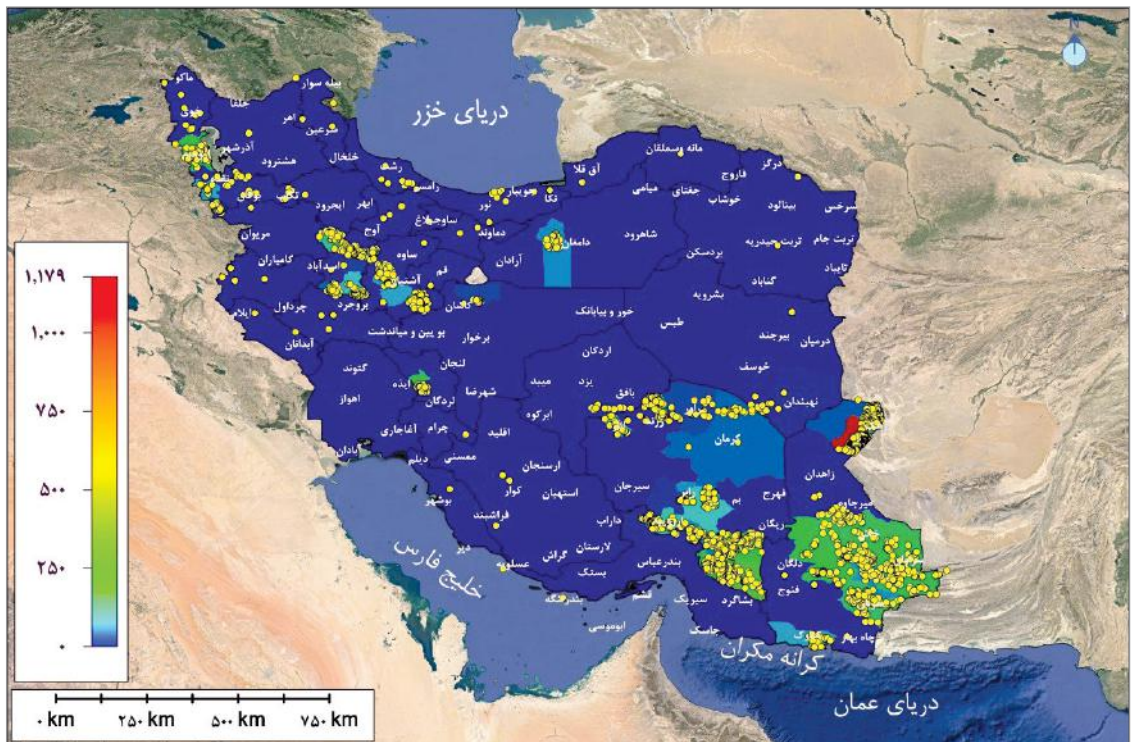
نمودار فراوانی مدیریت و جانمایی آثار باستانی ایران در سال ۱۳۹۹

هفت - ۵

نقشه فراوانی مدیریت و جانمایی آثار باستانی ایران در سال ۱۳۹۹

هفت - ۵

• خدمات آزمایشگاهی ارائه شده (داخل و خارج از پژوهشگاه)

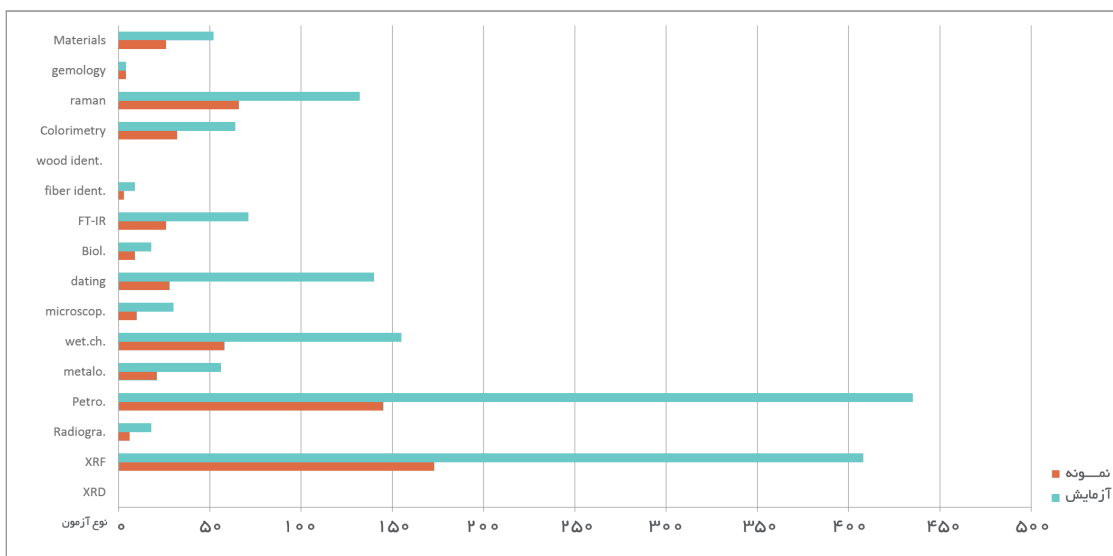
فعالیت‌های آزمایشگاهی پژوهشگاه حفاظت و مرمت آثار تاریخی - فرهنگی، با مسئولیت اداره امور آزمایشگاه‌ها و خدمات‌رسانی پژوهشگاه، در زمینه مشاوره و هماهنگی بین بخش‌های مختلف آزمایشگاهی پژوهشگاه و مراجعین داخل و خارج سازمان، ارائه بهینه خدمات آزمایشگاهی و همچنین توسعه و گسترش امکانات موجود، فعال می‌باشد. خدمات قابل ارائه در سال ۹۹ شامل خدمات آزمایشگاهی با استفاده از روش‌های تجزیه و شناسایی مواد شامل شیمی‌تر، FT-IR، XRF، XRD و رامان، تجزیه یا شناسایی ریز ساختاری و ساختاری با روش‌های سنگ‌شناسی (پتروگرافی)، فلز شناسی (متالوگرافی)، رادیوگرافی، میکروسکوپی، شناسایی الیاف، رنگ‌سنجی، سالیابی با روش ترمولومینسانس، مطالعات زیست محیطی و گوهرشناسی بوده است.

جدول کل خدمات آزمایشگاهی ارائه شده

ردیف	آزمایشگاه	تعداد نمونه	تعداد آزمایش
۱	سالیابی ترمولومینسانس	۲۸	۱۴۰
۲	پتروگرافی	۱۴۵	۴۳۵
۳	FT-IR	۲۶	۷۱
۴	فرسودگی زیستی	۹	۱۸
۵	شیمی‌تر	۵۸	۱۵۵
۶	XRF	۱۷۳	۴۰۸
۷	XRD	-	-
۸	رادیوگرافی	۶	۱۸
۹	متالوگرافی	۲۱	۵۶
۱۰	میکروسکوپی	۱۰	۳۰
۱۱	شناسایی چوب	-	-
۱۲	رنگینه و علوم الیاف	۳	۹
۱۳	رنگ‌سنجی	۳۲	۶۴
۱۴	مواد و مصالح	۲۶	۵۲
۱۵	رامان	۶۶	۱۳۲
۱۶	گوهر شناسی	۴	۴
جمع		۶۰۷	۱۵۹۲

هفت - ۶

نمودار کل خدمات آزمایشگاهی ارائه شده بر اساس تعداد نمونه و آزمایش

هفت - ۶

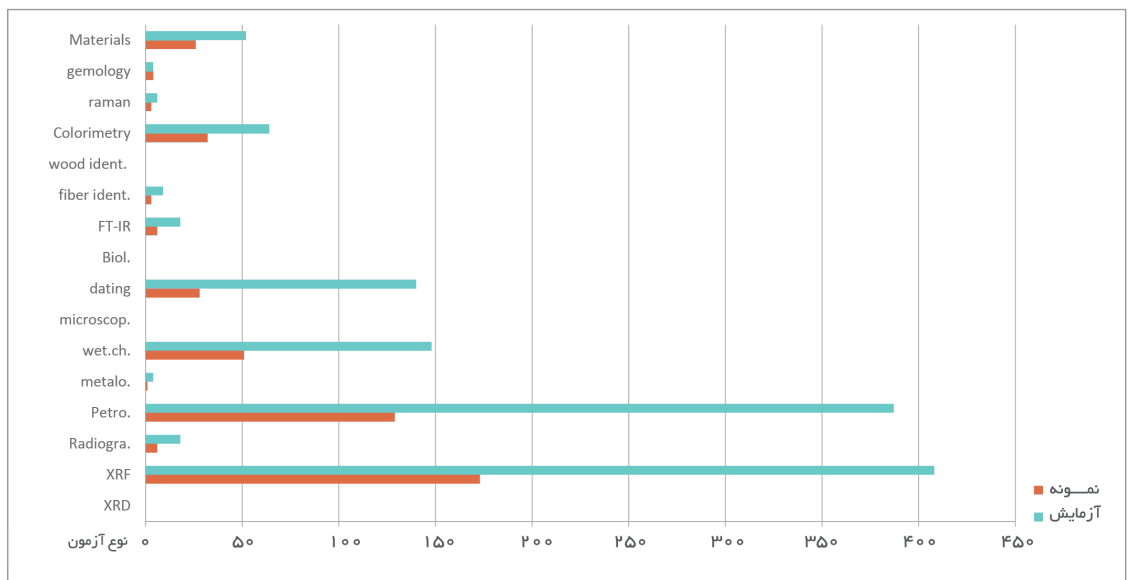
خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به خارج از پژوهشکده

ردیف	آزمایشگاه	تعداد نمونه	تعداد آزمایش
۱	سالیابی ترمولومینسانس	۲۸	۱۴۰
۲	پتروگرافی	۱۲۹	۳۸۷
۳	FT-IR	۶	۱۸
۴	فرسودگی زیستی	-	-
۵	شیمی تر	۵۱	۱۴۸
۶	XRF	۱۷۳	۴۰۸
۷	XRD	-	-
۸	رادیوگرافی	۶	۱۸
۹	متالوگرافی	۱	۴
۱۰	میکروسکوپی	-	-
۱۱	شناسایی چوب	-	-
۱۲	رنگینه و علوم الیاف	۳	۹
۱۳	رنگ‌سنجی	۳۲	۶۴
۱۴	مواد و مصالح	۲۶	۵۲
۱۵	رامان	۳	۶
۱۶	گوهر شناسی	۴	۴
	جمع	۴۶۲	۱۲۵۸

هفت - ۷

نمودار خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به خارج از پژوهشکده بر اساس تعداد نمونه و آزمایش

هفت - ۷

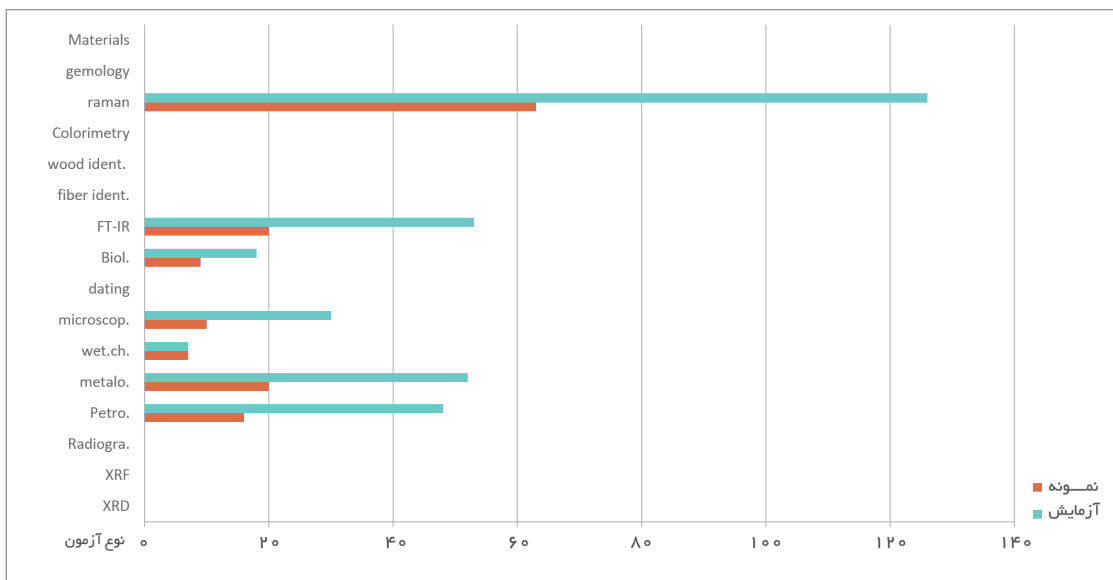
خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به داخل پژوهشکده

هفت - ۸

ردیف	آزمایشگاه	تعداد نمونه		تعداد آزمایش
		بخش مربوطه	سایر بخش‌ها	
۱	سالیابی ترمولومینسانس	-	-	-
۲	پetroگرافی	-	۱۶	۴۸
۳	FT-IR	-	۲۰	۵۳
۴	فرسودگی زیستی	-	۹	۱۸
۵	شیمی تر	-	۷	۷
۶	میکروسکوپی	۱۰	-	۳۰
۷	XRF	-	-	-
۸	XRD	-	-	-
۹	راديوگرافی	-	-	-
۱۰	متالوگرافی	-	۲۰	۵۲
۱۱	رنگینه و علوم الیاف	-	-	-
۱۲	شناسایی چوب	-	-	-
۱۳	رنگ‌سنجی	-	-	-
۱۴	مواد و مصالح	-	-	-
۱۵	رامان	۶۱	۲	۱۲۶
۱۶	گوهر شناسی	-	-	-
جمع		۱۴۵		۳۳۴

نمودار خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به داخل پژوهشکده بر اساس تعداد نمونه و آزمایش

هفت - ۸

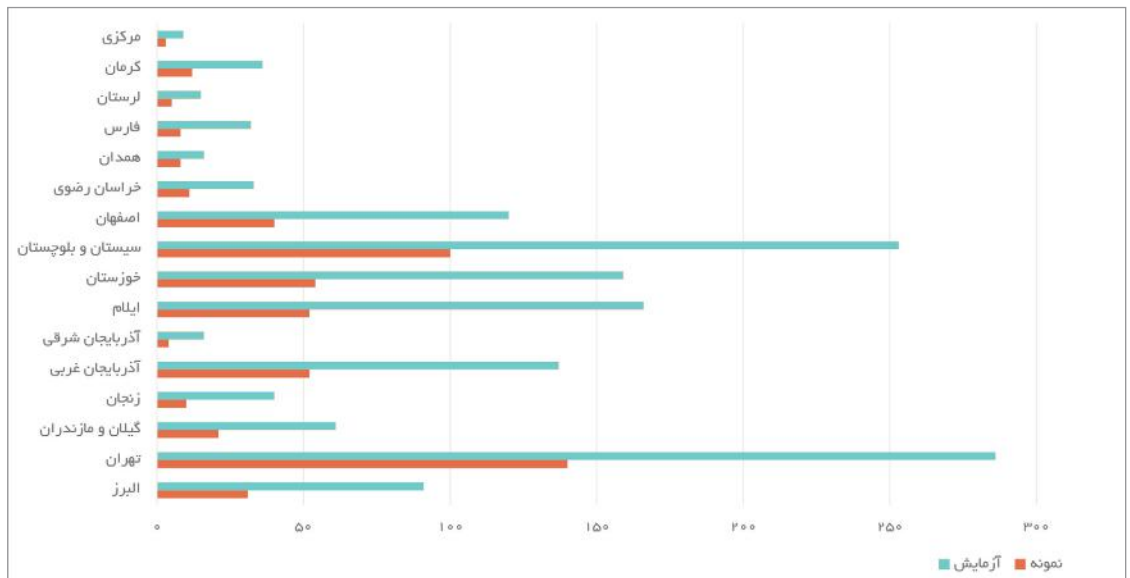
آمار خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به استان‌ها

هفت - ۹

ردیف	آزمایشگاه	تعداد نمونه	تعداد آزمایش
۱	البرز	۳۱	۹۱
۲	تهران	۱۴۰	۲۸۶
۳	گیلان و مازندران	۲۱	۶۱
۴	زنجان	۱۰	۴۰
۵	آذربایجان غربی	۵۲	۱۳۷
۶	آذربایجان شرقی	۴	۱۶
۷	ایلام	۵۲	۱۶۶
۸	خوزستان	۵۴	۱۵۹
۹	سیستان و بلوچستان	۱۰۰	۲۵۳
۱۰	اصفهان	۴۰	۱۲۰
۱۱	خراسان رضوی	۱۱	۳۳
۱۲	همدان	۸	۱۶
۱۳	فارس	۸	۳۲
۱۴	لرستان	۵	۱۵
۱۵	کرمان	۱۲	۳۶
۱۶	مرکزی	۳	۹

نمودار خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به استانها بر اساس تعداد نمونه و آزمایش

هفت - ۹

• تولیدات فرهنگی

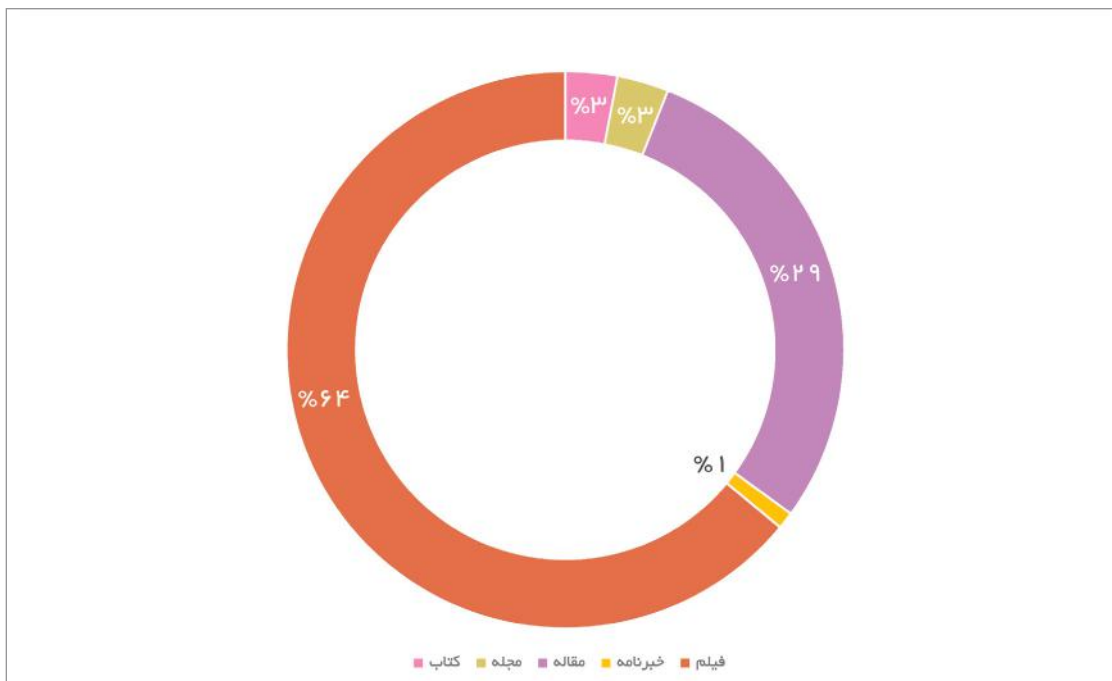
در سال ۱۳۹۰ در مجموع ۹۳۱ مورد تولیدات فرهنگی (شامل کتاب، مجله، مقالات علمی پژوهشی، سایر مقالات، خبرنامه و فیلم) چاپ و انتشار یافته است. در این میان سهم کتاب ۲۵ عنوان، مقالات چاپ و انتشار یافته ۲۷۰ عنوان، خبرنامه ۹ شماره، مجلات ۱۲ عنوان در ۲۷ شماره، فیلم ۶۰۰ مورد بوده است

جدول تولیدات فرهنگی

ردیف	عنوان	تعداد
۱	کتاب	۲۵ عنوان
۲	مجله	۱۲ عنوان در ۲۷ شماره
۳	مقاله	۲۷۰ عنوان
۴	خبرنامه	۹ شماره
۵	فیلم	۶۰۰ مورد

هفت - ۱۰

نمودار تولیدات فرهنگی

هفت - ۱۰

تفاهم‌نامه

پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری به عنوان نهاد متولی امر پژوهش در حوزه میراث فرهنگی و گردشگری، در راستای وظایف قانونی خود در چارچوب شناخت آثار ارزشمند فرهنگی- تاریخی ایران در جهان اعم از میراث ملموس و ناملموس و فراهم آوردن امکانات لازم و متناسب با فعالیت های پژوهشی مرتبط در راستای تکمیل فرآیند امر پژوهش و ایجاد هم افزایی پژوهشی و همچنین استفاده از فناوری های نوین ناگزیر به گسترش ارتباطات و تعاملات ملی و بین المللی است. از سالیان گذشته تا به امروز این پژوهشگاه با سازمان های تخصصی ملی و بین المللی در حوزه میراث فرهنگی مانند ICROM, ICOMOS, ICOM در قالب برگزاری نشست‌ها و دوره های آموزشی همکاری داشته است. علاوه بر تعاملات چند جانبه بین المللی، همکاری با دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی معتبر که در حوزه های میراث فرهنگی و گردشگری فعالیت می‌نمایند و اجرای پروژه‌های مشترک به ویژه در حوزه های باستان شناسی و حفاظت و مرمت اشیاء از اهم فعالیت‌های این پژوهشگاه است. کلیه برنامه ها و همکاری های بین المللی پژوهشگاه در چارچوب عقد تفاهم‌نامه‌های همکاری مشترک با دانشگاه و موسسات داخلی و خارجی صورت پذیرفته است که برخی از تفاهم‌نامه‌های اجرای شده به شرح ذیل می‌باشد:

تفاهم‌نامه‌های داخلی ۱۳۹۹

- ۱- تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی بین پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و دانشگاه هنر شیراز
- ۲- تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی بین پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و پژوهشگاه مواد و انرژی
- ۳- تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی بین پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و دانشگاه بیرجند
- ۴- تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی میان پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و دانشگاه هنر تبریز
- ۵- تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی میان پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و دانشگاه سیستان و بلوچستان
- ۶- تفاهم نامه همکاری های علمی، پژوهشی و آموزشی میان پژوهشگاه و موسسه تحقیقات جنگل ها و مراتع
- ۷- تفاهم نامه همکاری های علمی، پژوهشی و آموزشی میان پژوهشگاه و دانشگاه هنر
- ۸- تفاهم نامه همکاری مشترک میان پژوهشگاه و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
- ۹- تفاهم نامه همکاری های علمی، پژوهشی و آموزشی میان پژوهشگاه و دانشگاه رازی
- ۱۰- تفاهم نامه همکاری های علمی، پژوهشی و آموزشی میان پژوهشگاه و دانشگاه نیشابور
- ۱۱- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و موسسه علمی و پژوهشی فن آوران تازه اندیش
- ۱۲- تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی میان پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و دانشگاه شهید بهشتی
- ۱۳- تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی میان پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و دانشگاه تربیت مدرس
- ۱۴- تفاهم نامه همکاری های علمی، پژوهشی و آموزشی میان پژوهشگاه و دانشگاه بوعلی سینا
- ۱۵- تفاهم نامه همکاری های علمی، پژوهشی و آموزشی میان پژوهشگاه و موزه علوم و فناوری
- ۱۶- تفاهم نامه همکاری های علمی، پژوهشی و آموزشی میان پژوهشگاه و دانشگاه مازندران
- ۱۷- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و شهرداری قزوین
- ۱۸- تفاهم نامه همکاری های علمی، پژوهشی و آموزشی میان پژوهشگاه و پژوهشکده سوانح طبیعی
- ۱۹- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و موسسه مطالعات هنر اسلامی
- ۲۰- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و دانشگاه کاشان
- ۲۱- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه با انستیتو پاستور ایران
- ۲۲- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه با سازمان پژوهشی علمی و صنعتی ایران
- ۲۳- تفاهم نامه همکاری میان های علمی، پژوهشی و آموزشی میان پژوهشگاه و دانشگاه شیراز
- ۲۴- تفاهم نامه همکاری با مرکز ذخایر ژنتیکی و زیستی
- ۲۵- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و مرکز نخبگان و استعدادهای برتر نیروهای مسلح
- ۲۶- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و دانشگاه گیلان
- ۲۷- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و دانشگاه شهید باهنر کرمان
- ۲۸- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه با انجمن انسان شناسی
- ۲۹- تفاهم نامه همکاری میان دانشگاه تهران و پژوهشگاه
- ۳۰- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و دانشگاه آزاد شاهرود
- ۳۱- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و مجله پارسه
- ۳۲- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و آستان قدس رضوی
- ۳۳- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و خراسان جنوبی

- ۳۴- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و دایره المعارف پزشکی سنتی
- ۳۵- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و مرکز آموزش علمی و کاربردی صنعت جهانگردی تهران ۲
- ۳۶- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و شرکت آتی ارتباطات ژئی
- ۳۷- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و شرکت چپامد
- ۳۸- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و وزارت میراث فرهنگی (طرح تنقیح قوانین)
- ۳۹- تفاهم نامه همکاری میان پژوهشگاه و هایپر اکسیو
- ۴۰- تمدید تفاهم نامه همکاری با موزه علوم و فناوری
- ۴۱- تفاهم نامه همکاری در بهره برداری با اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان خراسان جنوبی
- ۴۲- تفاهم نامه همکاری با سازمان منطقه آزاد تجاری صنعتی چابهار
- ۴۳- تفاهم نامه همکاری با گروه پیشگامان کارن در حوزه فناوری و کاربردی سازی
- ۴۴- تفاهم نامه همکاری های چهارجانبه با اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان کهگیلویه و بویر احمد و موسسه سفیران امید چاروسا و مهندسان مشاور عمارت خورشید
- ۴۵- تفاهم نامه همکاری با موسسه پژوهش های برنامه ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی
- ۴۶- تفاهم نامه همکاری با جهاد دانشگاهی قزوین در حوزه فناوری و کاربردی سازی
- ۴۷- تفاهم نامه همکاری با معاونت تحقیقات، آموزش و حقوق شهروندی معاونت حقوقی رییس جمهور
- ۴۸- تفاهم نامه چهار جانبه با سازمان بنادر و کشتیرانی، پژوهشگاه اقیانوس شناسی و علوم جوی و معاونت میراث فرهنگی
- ۴۹- تفاهم نامه همکاری با شرکت خانه و مژه های ایرانی دیبار
- ۵۰- تفاهم نامه همکاری با شرکت آرمان رخس غزل (هیما)
- ۵۱- تفاهم نامه همکاری با شرکت شتاب دهنده سیوان
- ۵۲- تفاهم نامه همکاری با شرکت فناوران الماس دنا

تفاهم‌نامه‌های بین‌المللی ۱۳۹۹

- ۱- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با مؤسسه فرهنگی و گردشگری آکو
- ۲- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه توبینگن
- ۳- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه اینسبروگ
- ۴- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه بوخوم
- ۵- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با مؤسسه باستان شناسی آلمان
- ۶- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه زشوف
- ۷- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با آکادمی علوم اتریش
- ۸- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه ری‌دینگ
- ۹- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه گوتته فرانکفورت
- ۱۰- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه نانجینگ چین
- ۱۱- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه صوفیا
- ۱۲- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه توکیو
- ۱۳- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه کپنهاگ
- ۱۴- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با آکادمی ملی علوم ارمنستان
- ۱۵- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه ساینزا
- ۱۶- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با شورای تحقیقات ملی ایتالیا
- ۱۷- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه سالنتو
- ۱۸- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با مدرسه مطالعات عالی کاربردی پاریس
- ۱۹- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه آزاد برلین
- ۲۰- صورت جلسه با موسسه ملی اموال فرهنگی توکیو
- ۲۱- تفاهم نامه همکاری سه جانبه با سازمان میراث فرهنگی، پژوهشگاه و ایکروم
- ۲۲- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با سازمان میراث فرهنگی، موسسه مرمت گران بدون مرز
- ۲۳- صورت جلسه با دانشگاه چین
- ۲۴- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با موزه ارمیتاژ
- ۲۵- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه آخن
- ۲۶- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با مرکز تحقیقات ملی فرانسه

- ۲۷- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با موسسه عالی حفاظت و مرمت رم
 ۲۸- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با موسسه مطالعات مدیترانه و شرق (ایزمئو)
 ۲۹- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه دولتی ایلیا
 ۳۰- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با آکادمی هنرهای زیبای وین
 ۳۱- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه بولونیا
 ۳۲- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با گروه تاریخ هنر دانشگاه وین. گروه معماری دانشگاه رم
 ۳۳- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با موزه لوور
 ۳۴- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با مرکز تحقیقات باستان شناسی و کاوش تورین
 ۳۵- تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه لیون ۲

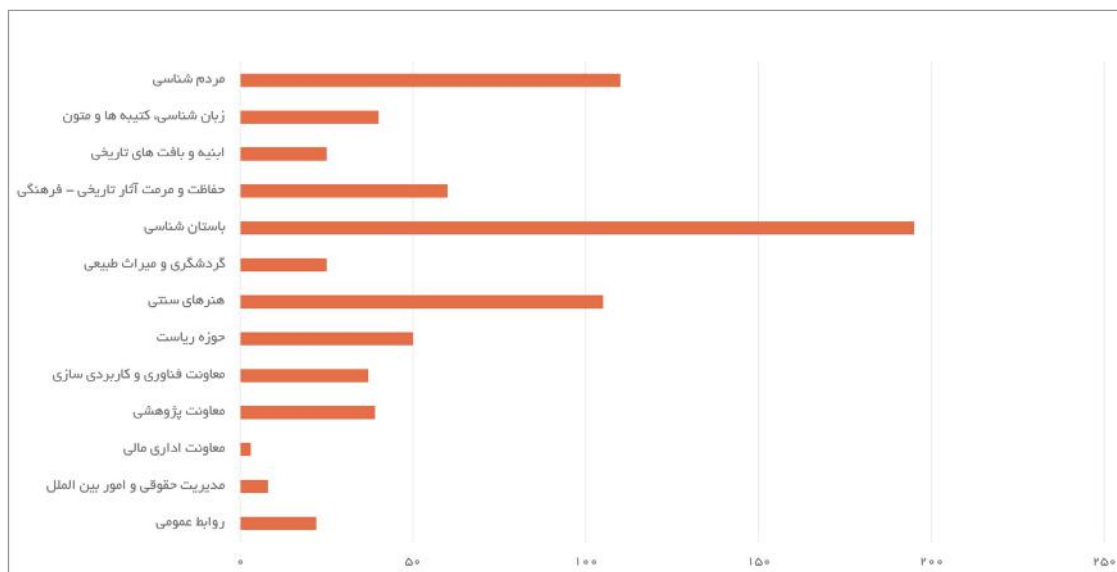
• روابط عمومی

روابط عمومی فعالیتی است ممتد، مداوم و طرح‌ریزی شده که از طریق آن، افراد و سازمان‌ها می‌کوشند تا تفاهم و پشتیبانی کسانی را که با آنها سروکار دارند به دست آورند در این راستا پژوهشگاه با برگزاری نشست‌ها، سخنرانی‌ها، همایش‌ها و کارگاه‌های متعدد و دعوت از استادان حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و هنرهای سنتی، گردشگری و علوم وابسته سعی در زمینه‌سازی برای ترویج دانش در سطح جامعه دارد. در این زمینه، روابط عمومی با اطلاع‌رسانی قبل از برگزاری، تهیه گزارش خلاصه و تفصیلی از محتوای برنامه پس از برگزاری و انتشار مشروح برنامه‌ها در قالب الکترونیک (در وب سایت و شبکه‌های اجتماعی مجازی) و چاپی (خبرنامه ماهانه و دیگر آثار) در این امر مشارکت دارد.

جدول فعالیت‌های روابط عمومی

ردیف	نام محصول	تعداد
۱	نشریه داخلی (نامه پژوهشگاه)	۹ شماره
۲	برگزاری نشست فرهنگی و رونمایی کتاب	۵ نشست
۳	تولید فیلم و کلیپ	کلیپ: ۴۰
		فیلم کامل مراسم: ۴۵
		کلیپ سخنرانی تفکیکی: ۵۲۵
۴	عکسبرداری مراسم	کلیپ یک دقیقه‌ای: ۱۱۰
		آنونس: ۷
۴	عکسبرداری مراسم	۷۵ مراسم - ۶۱۳۶ فریم
۵	ارسال پیامک (مناسبتی و اطلاع‌رسانی):	۷۱۹ مورد
۶	تولید و انتشار اخبار	پژوهشکده و گروه‌های پژوهشی: مردم‌شناسی: ۱۱۰ عنوان / زبان‌شناسی، کتیبه‌ها و متون: ۴۰ عنوان / ابنیه و بافت‌های تاریخی: ۲۵ عنوان / حفاظت و مرمت آثار تاریخی - فرهنگی: ۶۰ عنوان / باستان‌شناسی: ۱۹۵ عنوان / گردشگری و میراث طبیعی: ۲۵ عنوان / هنرهای سنتی: ۱۰۵ عنوان
		حوزه ریاست، معاونت‌ها و سایر: حوزه ریاست: ۵۰ عنوان / معاونت فناوری و کاربردی سازی: ۳۷ عنوان / معاونت پژوهشی: ۳۹ عنوان / معاونت اداری - مالی: ۳ عنوان / مدیریت حقوقی و امور بین‌الملل: ۸ عنوان / واحد روابط عمومی: ۲۲ عنوان

نمودار تعداد عناوین خبر

کسب مقام ملی و بین المللی

- کسب مقام ملی و بین المللی
- کسب مقام اول پانزدهمین جشنواره ملی انتشارات روابط عمومی
- کسب مقام در حوزه انتشارات و رویداد در جایزه بین المللی صنعت روابط عمومی

اقدامات ویژه پژوهشگاه در برابر بیماری کرونا

از آن جایی که انسان همیشه با بحران های طبیعی و غیرطبیعی مواجه می باشد، باید برای کنترل این بحران ها به دنبال ارائه راه حلی بود که آسیب هایی که از هر یک از این بحران ها انتظار می رود را کنترل نموده و یا به حداقل رساند. همزمان با شیوع بیماری کووید-۱۹ که اصطلاحاً با نام بیماری کرونا در ایران شهرت یافته است، واکنش های بسیاری توسط نظام سلامت ایران و دیگر بخش های فعال جامعه برای مدیریت این بیماری انجام شده است در این راستا با توجه به نقش پژوهشگاه در حوزه تخصصی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری تاکنون بیش از ۵۰ وینار تخصصی، دو دستور العمل، ده کلیپ آموزشی، یک عنوان مجله شامل ۶ مقاله علمی و پژوهشی و یک همایش بین المللی شامل ۶۸ عنوان ارائه سخنرانی به شرح زیر را برگزار کرده است:

۱. تهیه پور تکل و دستورالعمل

- راهنمای مقابله با کورونا ویروس (کوید-۱۹) در محیط های موزه ای
- دستورالعمل ویژه برای پیشگیری از ابتلا به کووید ۱۹ در برنامه های میدانی باستان شناسی

۲. تهیه فیلم و کلیپ آموزشی

- راهنمای مقابله با کورونا ویروس در محیط های موزه ای
- پیشگیری و کنترل ویروس کورونا در محیط های موزه ای (راهنمای بازگشت به کار شاغلین)
- رهنمودها و راهنمایی مقابله با کورونا ویروس در محیط های موزه ای توسط رئیس پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
- رهنمودها و راهنمایی مقابله با کورونا ویروس در محیط های موزه ای توسط رئیس پژوهشگاه حفاظت و مرمت آثار تاریخی - فرهنگی

۳. انتشار مجله پژوهش گردشگری (ویژه نامه پسا کرونا)

دوره ۲، شماره ۱ - بهار (پسا کرونا) ۱۳۹۹

- تحلیل گفتمان انتقادی فریکلاف؛ تفسیر متون تولیدشده رسانه ای وضعیت گردشگری پسا کرونای ایران
- تأثیرات همه گیری ویروس کرونا بر محیط زیست و روش شناسی پژوهش های این حوزه (با تأکید بر روش شناسی علوم میراثی)
- بررسی راهکارهای بازآفرینی بوم گردی در دوران پسا کرونا (مطالعه موردی: مناطق روستایی مازندران)
- تأثیر شیوع ویروس کرونا بر سایت های ثبت شده هیرکانی در فهرست میراث جهانی یونسکو

- تحلیلی بر تأثیر بحران ویروس کووید ۱۹ بر صنعت گردشگری با تکیه بر معاهده سندای
- واکاوی آسیب‌های روانی ناشی از ویروس کرونا در رفتار گردشگر

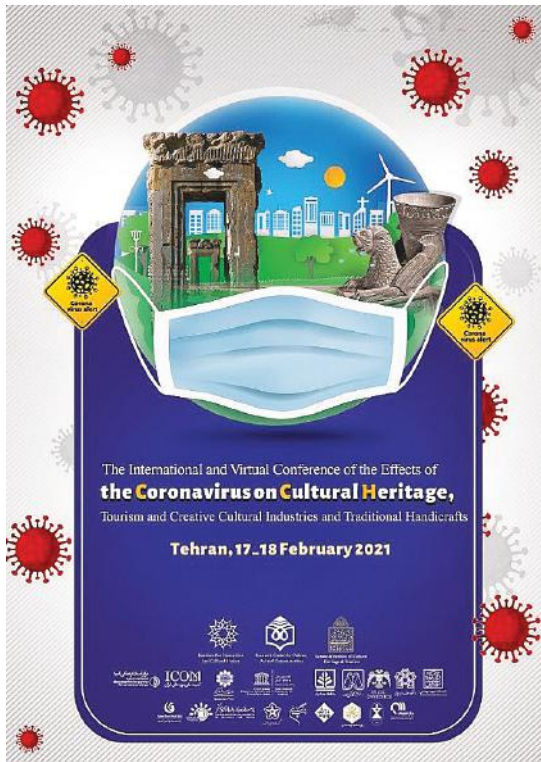
۴. نشست‌های تخصصی کرونا پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

- کرونا و تأثیر آن بر تغییر و پویایی آیین‌های ایرانی
- کرونا و تأثیر آن بر میراث فرهنگی ایران
- وضعیت هنرهای سنتی و صنایع خلاق
- کرونا و تحولات آیین‌های اجتماعی
- اپیدمی کرونا و وضعیت هنرهای سنتی
- کرونا و بیان‌های فرهنگی: بدن و بیماری
- کرونا و اقتصاد گردشگری
- مساله کرونا و ابعاد زبان شناختی آن
- مساله کرونا، اقتصاد نشر
- کرونا و مساله حفاظت
- گردشگری و مساله کرونا
- ابعاد اجتماعی و فرهنگی کرونا
- وضعیت رسانه‌های چاپی در دوران کرونا
- موسیقی و کرونا
- کرونا و باز تعریف موقعیت موزه‌ها
- اقتصاد نشر و مساله کرونا
- سبک زندگی و کرونا
- ابعاد اجتماعی - فرهنگی کرونا
- کرونا و تغییر پویایی آیین‌های ایرانی
- فرهنگ بهداشت در ایران و مساله اپیدمی
- مساله کرونا و سفرهای نوروزی
- رسانه و مساله کرونا
- ابعاد اجتماعی فرهنگی کرونا (به مناسبت روز مردم شناسی)
- ابعاد اجتماعی و فرهنگی کرونا
- کرونا و سبک زندگی
- کودک و کرونا
- کرونا از دریچه فرهنگ شناسی
- کرونا، میراث سلامت و معنوی
- رسانه در عصر کرونا
- میراث ناملموس و مساله کرونا
- میراث فرهنگی در عصر کرونا و پسا کرونا
- تحلیل کرونا، منظر و روش مردم شناختی
- بررسی جامعه شناختی ابعاد همه گیری کرونا
- فرهنگ زیارت و مساله کرونا
- میراث فرهنگی در عصر کرونا
- کرونا و روش شناسی علوم میراثی
- کرونا و قرنطینه در قاب روایت زنان
- ورزش در عصر کرونا
- آفرینش‌های ادبی در عصر کرونا
- دو سالانه هنرهای سنتی در عصر کرونا
- اقتصاد نمایش در دوره کرونا
- روش مطالعات مردم شناسی در عصر کرونا
- جرم در عصر کرونا ۱۶
- میراث ناملموس و مساله کرونا
- همه گیری کرونا از منظر تاریخ و اسناد
- ابعاد اجتماعی و فرهنگی کرونا در ترکیه

- درباره هنر در عصر کرونا
- مساله و تجربه کرونا در افغانستان
- کرونا در افغانستان

• همایش بین‌المللی

برگزاری همایش بین‌المللی پیامدهای فرهنگی و اجتماعی کرونا بر حوزه‌های میراث فرهنگی، گردشگری، صنایع فرهنگی خلاق و هنرهای سنتی؛ ۲۹ و ۳۰ بهمن ۱۳۹۹ - ۱۷ و ۱۸ فوریه ۲۰۲۱

سخنرانی‌های ویژه کرونا در روزهای برگزاری همایش:

- «کرونا و باز اندیشی در میراث فرهنگی»
- «کرونا و باز تعریف میراث فرهنگی و نقش موزه‌ها در جهان»
- «فرهنگ و تمدن کهن ایران و درک مسئله بیماری»
- «چالش کیفیت هوا در محیط‌های موزه‌ای در دوران همه‌گیری کرونا»
- Safeguarding Living Heritage to Build Resilience in Times of Crisis, With a Focus on the Role of Women
- «حفاظت از میراث زنده به منظور ایجاد تاب‌آوری در دوره بحران، با تمرکز بر نقش زنان»
- «روش حفاظت از میراث ناملموس در بحران»
- «نوزایی پساکرونا و کارآمدی میراث ناملموس در تلاوم هویت فرهنگی و رسیدن به صلح جهانی و توسعه پایدار صحیح در سیاره زمین»
- «اقتصاد گردشگری در پساکرونا»
- «گردشگری و سفر در جهان پساکرونا»
- «کرونا به عنوان ریسکی سیستماتیک و تاثیر آن بر روند تقاضای گردشگری»
- «انستیتو پاستور ایران (تاریخچه، فعالیت‌ها و...)»
- «اثر عصر کرونا بر روی زندگی در ترکیه»
- «همه‌گیری بیماری وبا، به نقل از خاطرات دکتر فووریه»
- «مشکلات قرنطینه و تاثیر آن بر ارتباطات در اواخر دوره قاجار»
- «بررسی جامعه‌شناختی کرونا»
- «ورزش و جامعه پساکرونا»
- «مکانیسم‌های واقع‌سازی فرهنگی - آیینی در دوره‌های بحران»
- «صنایع دستی و توانمندسازی اجتماعی در برابر بحران کرونا»
- «بازار هنرهای تجسمی در دوران کرونا؛ فرصت‌ها و چالش‌ها»

- «واکاوی تحولات بدن و بدنمندی بازدیدکنندگان موزه‌ها در دوران کرونا»
- «کرونا و ابعاد زبان شناختی آن»
- «از دکامرون تا طاعون»
- «مسائل زبان شناختی پیام‌های سلامت با تاکید بر کرونا»
- «آفرینش‌های ادبی و ادبیات در عصر همه‌گیری»
- «تغییرات سبک زندگی خانواده با ورود فناوری‌های نوین ارتباطی»
- «پویایی و تغییرات آیین‌های ایرانی در عصر کرونا»
- «کرونا و آیین‌های مرتبط با مرگ»
- «تاثیرات اجتماعی ویروس کرونا در برگزاری آیین‌ها. مطالعه موردی: سوگواری»
- «آنجا بودن آنجا رفتن، تجربه‌ای جدید در تماشاگر
- لذت دیدار مجازی و کنش ارتباطی در دوران پاندمی بیماری کوید-۱۹»
- «تاثیر کرونا به مثابه شقاوت اپیدمی در صحنه تئاتر زندگی (با رویکرد به نظرات آنتونن آرتو)»
- «زندگی و دوباره زندگی (کرونا و تئاتر پداگوژی)»
- «قصه و نمایش برای کودکان در دوره کرونا»
- «بحران نشر در دوره کرونا»
- «ضرورت تغییر چارچوب اخبار همه‌گیری کووید - ۱۹»
- «وضعیت رسانه‌های چاپی در دوران کرونا»
- «جوامع بیمار: بنیادهای رفتارهای ناسازوار»
- «فرایند تغییر رفتارهای فرهنگی در پاندمی کرونا با ارجاع به پاندمی‌های تاریخی»
- «احیای رسم چمر و در میان مسلمانان و زرتشتیان برای رفع کرونا»
- «کرونا، میراث ناملموس، فرصت یا تهدید؟»
- «تحلیل تطبیقی تاثیرات شیوع کرونا بر هنرهای تجسمی و نمایشی»
- «تحلیل اثرات زبان بار بحران کووید - ۱۹ بر اقتصاد و صنایع خلاق فرهنگی. منطقه مطالعه: ایالات متحده»
- «نقش فضای مجازی در تعامل هنرمند و مخاطبان هنرهای نمایشی در زمان همه‌گیری جهانی کووید ۱۹»
- «چابک‌سازی ساختار سازمانی مشاغل گردشگری در بحران کرونا و ویروس، نقش فن‌آوری‌های الکترونیک»
- «نقش گردشگری مجازی در پرکردن اوقات فراغت مردم در ایام کرونا و روش‌های آن»
- «گردشگری مجازی در دوران کرونا؛ مطالعه موردی پیچ مجازی سمنان کجا بریم؟»
- «تلافی کاهش سفر پس از بحران کووید ۱۹»
- «زیارت در دوران کرونا»
- «فرهنگ زیارت و مسئله کرونا در ایران»
- «هویت آستانه‌ای، اجتماع فراساختاری و فرهنگ زیارت و مسئله کرونا»
- «تجزیه و تحلیل گفتمانی در سطح کلانی نظرات کاربران شبکه‌ی مجازی اینستاگرام در خصوص اخبار کرونایی»
- «بررسی چالش‌های اعتیاد دانش‌آموزان نوجوان به فضای مجازی در ایام قرنطینه خانگی و شیوع ویروس منحوس کرونا و ارائه راهکارهای فرهنگ خودمراقبتی پیشگیرانه در پساکرونا. مورد مطالعه: مقطع متوسطه دوم منطقه موسیان؛ استان ایلام»
- «مسئولیت‌پذیری اجتماعی در شرایط همه‌گیری کرونا»
- «پیامدهای اجتماعی - فرهنگی کرونا از منظر یونسکو»
- «هویت، اخلاق شهروندی و مسئولیت اجتماعی در دوران کرونا»
- «کرونا و ویروس به مثابه یک تهدید»
- «نقش معماری سنتی در بهداشت و سلامتی با تاکید بر فاصله‌گذاری اجتماعی»
- «حفاظت از مجموعه‌های موزه‌ای در شرایط بسته بودن بلند مدت موزه‌ها در طی همه‌گیری کوید ۱۹»
- «تأثیر کرونا بر تولید، توزیع و مصرف کالاهای فرهنگی و خلاق؛ تأثیر بحران اقتصادی بر صنایع خلاق»
- «گردشگری پساکرونا»
- «کرونا و تنهایی»
- «نگاهی انسان‌شناختی به آمارهای فوتی کرونا و رویکردهای مردمی»
- «رژیم توریستی؛ پیشنهاد چارچوبی برای خروج از قرنطینه با حفظ همبستگی بشردوستانه و استفاده از بازنمایی رژیم غذایی مدیرانه‌ای»
- «عواقب کووید ۱۹ بر معیشت تولیدکنندگان صنایع دستی در هندوستان: بررسی جایگاه تولیدکنندگان صنایع دستی و اقدامات دولتی»
- «کنشگری خلاق در حیطه هنرهای نمایشی یونانی؛ نوازندگان و هنرمندان به مثابه کنشگران دوران بحران»
- «فرهنگ برخط - ارتباطات علمی در دوران پاندمی»
- «تغذیه کیوترها علیرغم قرنطینه (بحران کووید ۱۹) در شهرهای اوراسیایی»
- «تکنولوژی واقعیت مجازی به‌عنوان اهرمی برای اقتصاد گردشگری در دوران پسا کووید»

وزارت
میراث فرهنگی
و آثار ملی

- ۱ میراث فرهنگی
- ۲ گردشگری
- ۳ صنایع دستی
- ۴ امور مجلس، حقوقی و استان ها
- ۵ توسعه مدیریت
- ۶ حوزه وزارت
- ۷ پژوهشگاه میراث فرهنگی